

**Biblijska
Paramiča Savorende**

Biblijske priče za sve

**Biblijska
Paramiča Savorende**

Biblijske priče za sve

Open Bible Stories **unrestricted visual Bible stories**

50 key stories of the Bible, from Creation to Revelation, in text, audio, and video, in any language, for free.

<https://openbiblestories.org>

This work is a translation of unfoldingWord® Open Bible Stories. The original work by unfoldingWord is available from *<https://openbiblestories.org>*.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License. To view a copy of this license, visit *<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>* or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

If you would like to notify unfoldingWord regarding your translation of this work, please contact us at *<https://unfoldingword.org/contact/>*.

Attribution of artwork: All images used in these stories are © Sweet Publishing (<http://www.sweetpublishing.com>) and are made available under a Creative Commons Attribution-Share Alike License (*<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>*).

*To our brothers and sisters in Christ all over the world — the global church.
It is our prayer that God would use this visual overview of His Word to bless,
strengthen, and encourage you.*

Published 2020 by Romska Biblija (RomBib) for Serbian and Gurbet version.

Graphics & Layout: OM EAST, *east.om.org*

This is a joint production by Romska Biblija (RomBib) and OM EAST.

Gurbet

door43.org

Srpski

door43.org

Sadržaj

1. Sar o Dol čerda i phuv	11
2. O greh avol ano sveto	29
3. O Dol bičhalol baro paj ki phuv	43
4. E Devleso savez e Avramesa	61
5. Čhavo taro obećanje	71
6. O Dol brinil pe e Isakose	83
7. O Dol blagoslovil e Jakove.	91
8. O Dol spasil e Josife thaj lese familija.	103
9. O Dol akharol e Mojsija	119
10. Deš bilačhipe (pošastura)	135
11. Pasha	149
12. O Dol ikalol pe narodo taro Egipat	159
13. E Devleso savez e Izraelcurencar	175
14. O narodo phirda ani divljina.	191
15. Obećimi phuv	207
16. Izbavitelja e Sudijende	221
17. E Devleso savez e Davidesa	241
18. Ulado carstvo	257
19. E prorokura.	271

20. O izgnanstvo thaj o iripe	291
21. O Dol obečil e Mesija	305
22. Bijandipe e Jovaneso	321
23. Bijandipe e Isuseso	329
24. O Jovane krstil e Isuse	341
25. O Sotona iskušil e Isuse	351
26. O Isus počnil piri služba	361
27. Paramič taro šukar Samarijanco	373
28. Barvalo terno čhavo	385
29. Paramič taro nemilosrdno sluga	397
30. O Isus parvarol pand milja manušen	407
31. O Isus phirol po paj	417
32. O Isus sastarol opsednutime manuše thaj e nasvale đuvlja	427
33. Paramič taro sejači	445
34. O Isus sikavol avera paramiča	455
35. Paramič taro šukar dad	467
36. O Mojsije thaj o Ilija vačaren e Isusesa	481
37. O Isus vazdol e Lazare tare mule	489
38. O Isus si izdajimo	501
39. O Isus si osudimo	517

40. O Isus si razapnimo	531
41. O Dol vazdol e Isuse tare mule	541
42. O Isus irilpe ano nebo	551
43. I kandiri počnil	563
44. O Petar thaj o Jovane sastaren e prosjako.	577
45. O Stefan thaj o Filip	587
46. O Pavle čerdol hriščanino	601
47. O Pavle thaj o Sila ano Filipi	613
48. O Isus si o obećime Mesija.	629
49. E Devleso nevo savez	645
50. O Isus irilpe	665

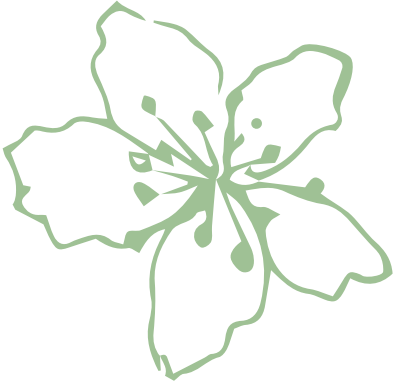
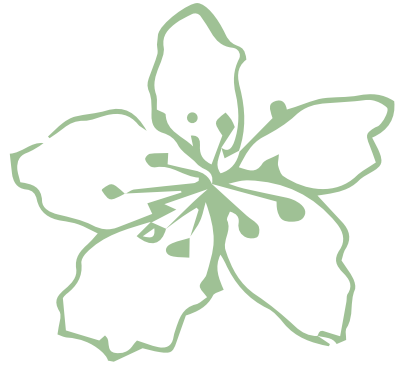

Sadržaj

1. Stvaranje	11
2. Greh ulazi u svet	29
3. Potop	43
4. Božiji savez s Avramom	61
5. Sin obećanja	71
6. Bog se brine za Isaka	83
7. Bog blagosilja Jakova	91
8. Bog spašava Josifa i njegovu familiju	103
9. Bog poziva Mojsija	119
10. Deset pošasti	135
11. Pasha	149
12. Izlazak	159
13. Božiji savez s Izraelom	175
14. Lutanje po divljini	191
15. Obećana zemlja	207
16. Izbavitelji – Sudije	221
17. Božiji savez s Davidom	241
18. Podeljeno carstvo	257
19. Proroci	271

20. <i>Izgnanstvo i povratak</i>	291
21. <i>Bog obećava Mesiju</i>	305
22. <i>Rođenje Jovanovo</i>	321
23. <i>Isusovo rođenje</i>	329
24. <i>Jovan krsti Isusa</i>	341
25. <i>Sotona iskušava Isusa</i>	351
26. <i>Isus započinje svoju službu</i>	361
27. <i>Priča o dobrom Samarijancu</i>	373
28. <i>Mladi bogataš</i>	385
29. <i>Priča o nemilosrdnom sluzi</i>	397
30. <i>Isus hrani pet hiljada ljudi</i>	407
31. <i>Isus hoda po vodi</i>	417
32. <i>Isus isceljuje opsednutog čoveka i bolesnu ženu</i>	427
33. <i>Priča o sejaču</i>	445
34. <i>Isus poučava druge priče</i>	455
35. <i>Priča o saosećajnom ocu</i>	467
36. <i>Preobraženje</i>	481
37. <i>Isus podiže Lazara iz mrtvih</i>	489
38. <i>Isus je izdan</i>	501
39. <i>Isus na sudu</i>	517

40. <i>Isus je razapet.</i>	531
41. <i>Bog podiže Isusa iz mrtvih.</i>	541
42. <i>Isus se vraća u nebo</i>	551
43. <i>Nastanak Crkve</i>	563
44. <i>Petar i Jovan isceljuju prosjaka</i>	577
45. <i>Stefan i Filip</i>	587
46. <i>Pavle postaje hrišćanin</i>	601
47. <i>Pavle i Sila u Filipima</i>	613
48. <i>Isus je obećani Mesija</i>	629
49. <i>Božiji Novi savez</i>	645
50. <i>Isus se vraća</i>	665

1

**Sar o Dol čerda
i phuv**

Stvaranje

Biblsko paramič andaro:
1 lil e Mojsijaso 1-2

*Biblijska priča iz
1. Knjige Mojsijeve 1-2*

Ak sar čerdilo sa angleder. Paše šov đive o Dol čerda o svemir thaj sa sosi ane leste. O Dol čerda i phuv, a i phuv sasa tamno thaj čučī, thaj naj sasa khanči oblikujimo pe late. A pe paja sasa e Devleso Dux.

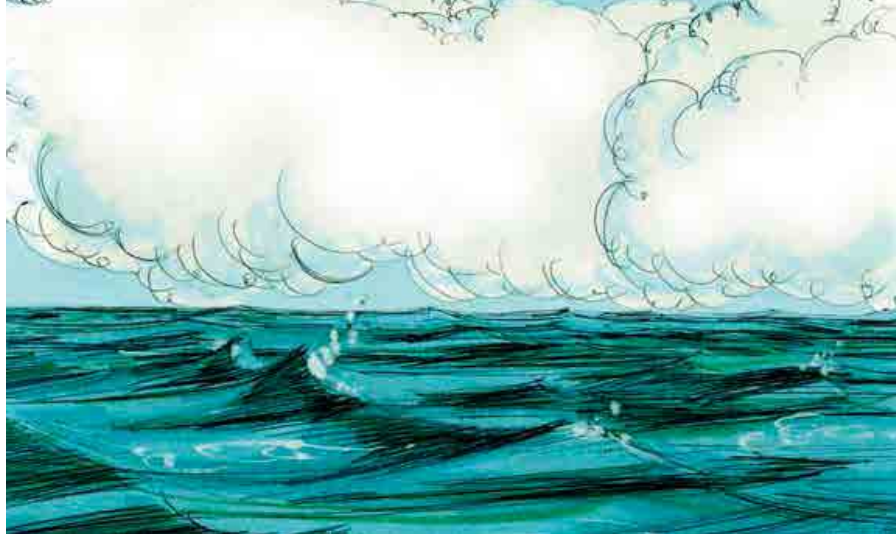
Evo kako se dogodio početak svega. Bog je u šest dana stvorio svemir i sve što je u njemu. Nakon što je Bog stvorio Zemlju, Zemlja je bila mračna i prazna, i ništa na njoj nije bilo oblikovano. Međutim, Božiji Duh je bio nad vodom.

I o Dol vačarda: "Nek avol svetlo!" Thaj čače avilo o svetlo. O Dol dikhlja kaj o svetlo si šukar i dijale vika "đive". Crdija le tari tama, savo dija vika "rat". O Dol čerda o svetlo ko prvo đive taro čeripe.

Onda je Bog rekao: "Neka bude svetlo!" I bilo je svetlo. Bog je video da je svetlo dobro i nazvao ga je "dan". Odvojio ga je od tame, koju je nazvao "noć". Bog je stvorio svetlo na prvi dan stvaranja.

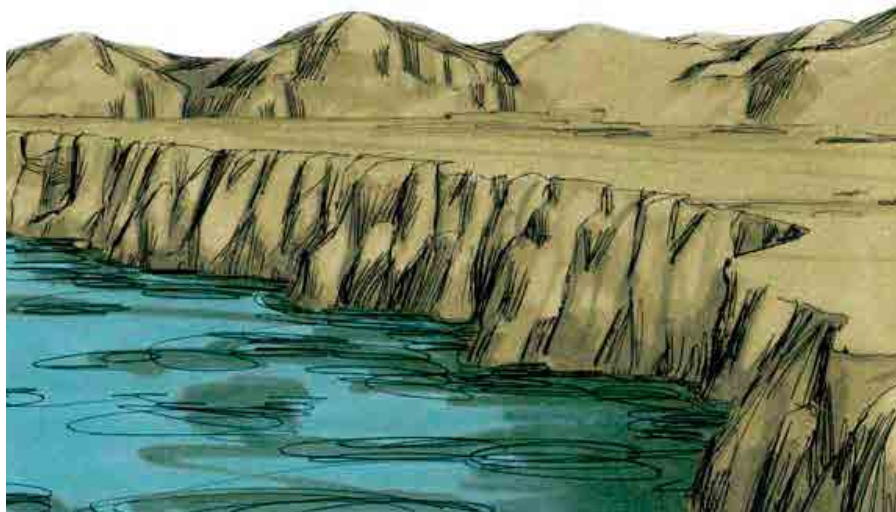

Ko dujto ðive taro čeripe, o
Dol vačarda i čerda o nebo
upreder i phuv. Čerda o nebo
gija so crdija o paj odupral
taro paj telal.

*Drugog dana stvaranja, Bog
je progovorio i stvorio nebo
nad zemljom. Stvorio je nebo
tako što je odvojio vodu
odozgo od vode odozdo.*

Ko trito ðive, o Dol vaĉarda i crdija e paja taro kopno. O kopno dija vika "phuv" a e paja dija vika "more". O Dol dikhlja kaj sa so ĉerda sasa ŝukar.

Treĉeg dana, Bog je progovorio i odvojio vodu od kopna. Kopno je nazvao "zemlja", a vodu je nazvao "mora". Bog je video da je ono ŝto je stvorio dobro.

Tegani o Dol vačarda:
“Andari phuv nek baron sa
vrste kašta thaj biljke.” I
gija sasa. O Dol dikhlja kaj
sa so čerda sasa šukar.

*Onda je Bog rekao: “Neka
zemlja proklja drvećem
i biljkama svih vrsta.” To se
i dogodilo. Bog je video da je
ono što je stvorio dobro.*

Ko štarto đive taro čeripe, o Dol vačarda i čerda o kham, o čhon thaj e čerenja. O Dol čerda len te den svetlo e phuvaće te sikaven o đive thaj i rat, e beršese dobura thaj e berša. O Dol dikhlja da sa so čerda sasa šukar.

Četvrtog dana stvaranja, Bog je progovorio i stvorio Sunce, Mesec i zvezde. Bog ih je stvorio da daju svetlo Zemlji i da označe dan i noć, godišnja doba i godine. Bog je video da je sve što je stvorio dobro.

Ko pandto dive, o Dolvačarda
thaj čerda sa so plivil ane
paja thaj sa e čirikljen. O
Dol dikhlja kaj si gova šukar
thaj blagoslovisada len.

*Petog dana, Bog je progovorio
i stvorio sve što pliva u vodi
i sve ptice. Bog je video da je
sve dobro i blagoslovio ih.*

Ko šovto dive taro čeripe, o Dol vačarda: "Nek aven životinje sa e vrste ki phuv!" Thaj sa čerdilo gija sar o Dol so vačarda. Nesave životinje sesa domaća, nesave lazisade ki phuv a nesave sesa divlja. O Dol dikhlja da si gova šukar.

Šestog dana stvaranja, Bog je rekao: "Neka budu sve vrste kopnenih životinja!" I dogodilo se tačno kako je Bog rekao. Neke su bile domaće životinje, neke su gmizale po tlu, a neke su bile divlje. I Bog je video da je to dobro.

O Dol vačarda: "Ka čera manušen ke amari slika te aven sar amen. Len ka avol autoritet ki phuv thaj pe životinje."

Onda je Bog rekao: "Načinimo ljude na svoju sliku da budu poput nas. Oni će imati vlast nad zemljom i nad svim životinjama."

Gija, o Dol lija zala phuv, čerda la ano oblik e manušeso, thaj phurdija o životo ane leste. Gole manušeso alav sasa Adam. O Dol čerda o vrt kaj o Adam šajine te živil thaj čutale gothe te šaj dičhol po vrt.

I tako, Bog je uzeo malo zemlje, oblikovao je u čoveka i udahnuo u njega život. Taj čovek zvao se Adam. Bog je zasadio vrt u kojem je Adam mogao živeti, te ga je tamo stavio da se brine za vrt.

Maškar o vrt, o Dol sadisada
duj posebna kašta: kaš taro
životo thaj kaš tar savo
đanol pe o šukar thaj o
bilačhipe. O Dol vačarda e
Adamese kaj šaj hal tar sa e
kašta ano vrt sem taro kaš
taro savo đanol pe o šukar
thaj o bilačhipe. Ako hal
tare gova kaš, ka merol.

*Nasred vrta Bog je zasadio
dva posebna stabla – stablo
života i stablo poznavanja
dobra i zla. Bog je rekao
Adamu da sme jesti s bilo
kojega stabla u vrtu osim
sa stabla poznavanja dobra
i zla. Bude li Adam jeo s toga
stabla, umreće.*

Thaj o Dol vačarda: "Naj šukar o manuš te avol korkoro." A nijekh životinja taro vrt naši avol e Adameso pomoćnik.

Onda je Bog rekao: "Nije dobro da čovek bude sam." Ali nijedna životinja nije bila prikladna da bude Adamov pomoćnik.

Thaj gija o Dol sovljarda e Adame zurale. O Dol lija jekh tare Adameso rebro i čerda đuvlja thaj anda la e Adamese.

I tako, Bog je Adama čvrsto uspavao. Zatim je Bog uzeo jedno od Adamovih rebara i od njega napravio ženu i doveo je Adamu.

Kana dikhlja la o Adam, vačarda: "Gijate, voj si sar mande! Neka avol blagoslovimo alav, 'Romni', golese kaj čerdi taro Murš." Golese o murš ka ačhaval pe dade thaj pe da thaj ka avol jekh telo pe romnjasa.

Kad ju je Adam video, rekao je: "Napokon! Ona je poput mene! Neka se zove 'Žena', jer je napravljena od Muškarca." Zato muškarac ostavlja svoga oca i majku svoju i postaje jedno sa svojom ženom.

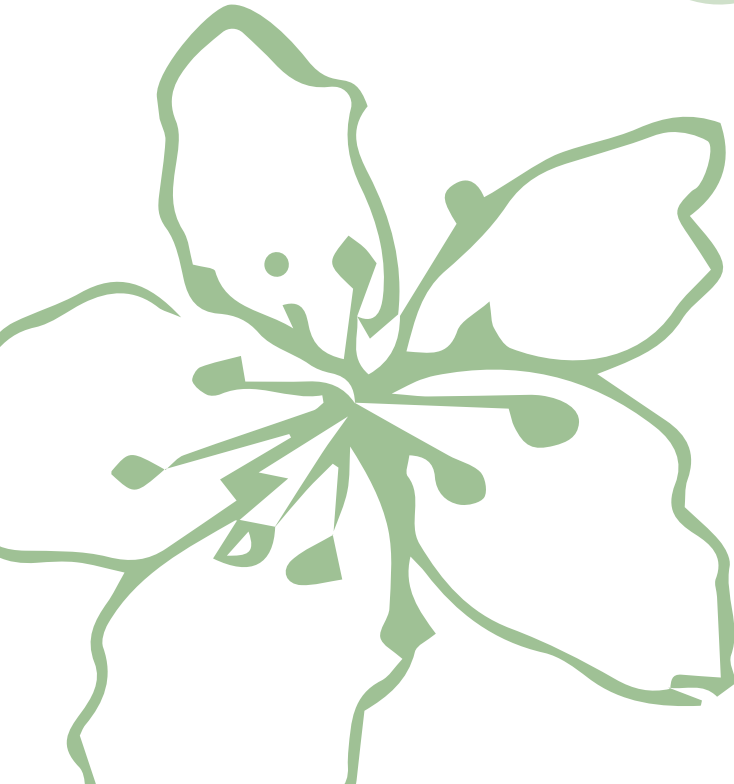
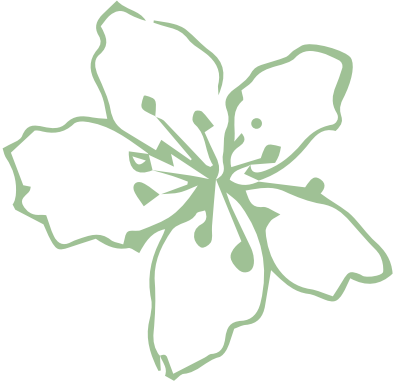
O Dol čerda e murše thaj e đuvlja ke piri slika. Blagoslovisada len thaj vačarda lenđe: “Te avol tumen pherdo čhave thaj unukura thaj pheren i phuv”. O Dol dikhlja da sa so čerda sasa but šukar, i sasa zadovoljno sa gova so čerda. Gova čerdilo pe ko šovto đive taro čeripe.

Bog je stvorio muškarca i ženu na svoju sliku. Blagoslovio ih je i rekao im je: “Imajte puno dece i unučadi i napunite Zemlju!” Tada je Bog video da je sve što je stvorio veoma dobro, jer je bio sa svime vrlo zadovoljan. To se sve dogodilo šestog dana stvaranja.

Ke eftato đive o Dol završisada pi buči. Gija o Dol odmorisada tare buča so čerda. Blagoslovisada o eftato đive i čerdale te avol sveto, golese kaj ke gova đive odmorisada tar pi buči. Gija o Dol čerda o svemir i sa ane leste.

Kada je došao sedmi dan, Bog je završio svoj posao. I tako, Bog se odmorio od svega što je učinio. Blagoslovio je sedmi dan i učinio ga svetim, jer se na taj dan odmarao od svoga posla. Tako je Bog stvorio svemir i sve što je u njemu.

2

**0 greh avol ano
sveto**

***Greh ulazi
u svet***

Biblistko paramič andaro:
1 lil e Mojsijaso 3

*Biblijska priča iz
1. Knjige Mojsijeve 3*

O Adam thaj lesi romni sesa but bahtale ano lačno vrt savo čerda lenđe o Dol. Ni sesa urade šeja, al golestar ni lađajle, golese so naj sasa greh ano sveto. But droma phirde ano vrt thaj vačarde e Devlesa.

Adam i njegova žena bili su jako srećni jer su živeli u prekrasnom vrtu koji je Bog napravio za njih. Nijedno od njih nije nosilo odeću, ali se nisu zbog toga stideli, jer u svetu nije bilo greha. Često su šetali vrtom i razgovarali s Bogom.

Gothe ano vrt sasa jekh sap, savo sasa lukavo. Pučlja e romnja: “O Dol li vačarda tumende kaj naši xan taro nijekh plod tar kala kašta ano vrt?”

Ali, u vrtu je bila jedna lukava zmija. Pitala je ženu: “Zar vam je Bog stvarno rekao da ne smete jesti ploda ni s jednoga stabla u vrtu?”

A i romni vačarda lese: “O Dol vačarda kaj šaj xa tare sa e kašta, samo našti xa taro kaš taro pindaripe o šukar thaj o bilačhipe. O Dol vačarda amende: ‘Ako xaljam ili doldam gova plod ka mera.’”

Žena je odgovorila: “Bog nam je rekao da možemo jesti s bilo kojeg stabla, osim sa stabla spoznaje dobra i zla. Bog nam je rekao: ‘Budete li jeli ili samo dirali taj plod, umrećete.’”

A o sap vačarda e romnjaće:
“Gova naj čače! Ni ka meren.
O Dol đanol kana ka xan
gova plod, ka aven sar o Dol
i ka đanen o šukar thaj o
bilačhipe sar i Vov so đanol.”

*Zmija je odgovorila ženi: “To
nije istina! Nećete umreti.
Nego, Bog zna da ćete, čim
pojedete taj plod, postati
poput Boga i razumećete
dobro i zlo kao i On.”*

I romni dikhlja gova plod kaj si lačo thaj ukusno. Voj manglja te avol đangli, thaj golese lija gova plod i xalja le. Tegani dija pe romese, thaj i vov xalja.

Žena je videla da je plod lep i da izgleda slasno. Ujedno je htela biti mudra, pa je ubrala malo toga ploda i pojela ga. Tada je dala i svom mužu, koji je bio s njom, pa je i on jeo.

Tari jekh drom, putajle lende jakha, i dikhlje kaj si nande. Dikhlje te učaren pe thaj lije e listura taro kaš te čeren pese šėja.

Odjednom, oči su im se otvorile i shvatili su da su goli. Pokušali su pokriti svoja tela tako što su spleli lišće da bi napravili sebi odeću.

O Adam thaj i Eva šunde kaj o Dol phirol ko vrt. Solduj đene garadile taro Dol. O Dol dija vika: "Adame, kaj san?" A o Adam vačarda lese: "Šundem tut sar phire ano vrt, thaj daraljem, golese so sem nango. Pa garadiljem."

Tada su muškarac i žena čuli Boga kako hoda kroz vrt. Oboje su se sakrili od Boga. Tada je Bog pozvao muškarca: "Gde si?" Adam je odgovorio: "Čuo sam te kako hodaš kroz vrt, pa sam se uplašio, jer sam go. Zato sam se sakrio."

O Dol pučlja le: “Ko vačarda tuče kaj san nango? Xaljan li kova plod so vačardem tuče te ma xa?” A o Adam vačarda: “Tu dijan ma kala romnja. Voj dijama gova plod.” O Dol pučlja e romnja: “So čerdan?” A i romni vačarda e Devlese: “O sap hohadama.”

Onda je Bog pitao: “Ko ti je rekao da si go? Zar si jeo plod koji sam ti rekao da ne jedeš?” Muškarac je odgovorio: “Ti si mi dao ovu ženu, a ona mi je dala plod.” Bog je tada upitao ženu: “Zašto si to učinila?” Žena je odgovorila: “Zmija me prevarila”.

O Dol vačarda e sapese: "Tu san prokleta! Ka lazi ke ćo vođi i phuv ka xa. Tu em i romni ka mrzin tumen, a i će čhave thaj laće čhave ka mrzin pe. E đuvljako potomko ka uštavol tut po šoro, a tu ka ranile ki patum."

Bog je rekao zmiji: "Prokleta budi! Puzićeš na svome stomaku i jesti zemlju. Ti i žena ćete se mrziti, a tvoja deca i njena deca će se takođe mrziti. Ženin potomak će ti smrskati glavu, a ti ćeš mu raniti petu."

O Dol vačarda e romnjaće:
“Ka čerav ćo bijanipe te avol
but dukhavno. Ka mande
će rome, a vov ka avol kova
savo ka vladil tusa.”

*Bog je tada rekao ženi:
“Učiniću rađanje za tebe jako
bolnim. Želećeš svog muža,
a on će vladati nad tobom.”*

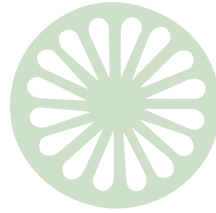
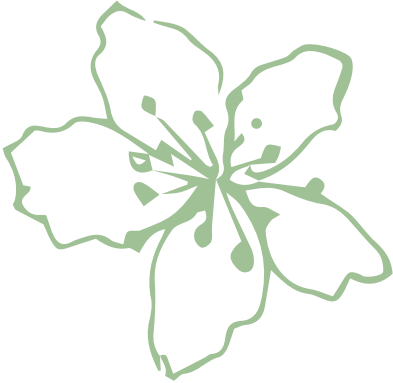
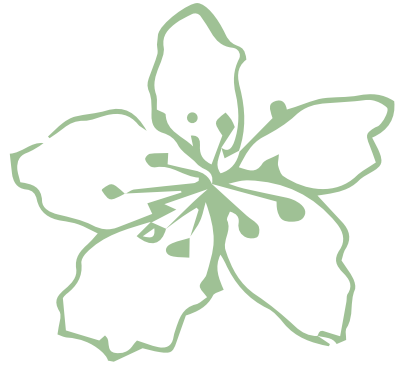
A e muršese vačarda o Dol: "Šundan će romnja, a man ni šundan. Akana si i phuv prokleta, tu but ka muči tut, te bi avola tu hamase. I ka mere, a čo telo ka iril pe ani phuv." Gija o murš dija alav pe romnjaće "Eva", so značil "koja savi dol život", golese so ka avol dej sa e manušenđe. A o Dol urada e Adame thaj e Eva ane kože tare životinje.

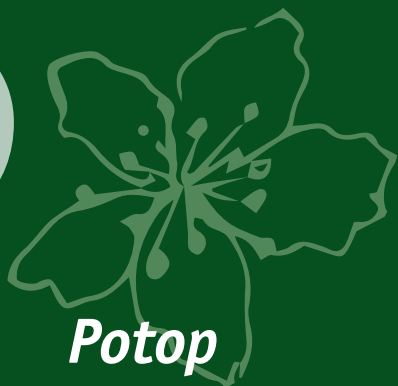
Bog je rekao muškarcu: "Poslušao si svoju ženu, a meni si bio neposlušan. Sad je zemlja prokleta, a ti ćeš naporno raditi da uzgojiš hranu. Onda ćeš umreti, a tvoje telo će se vratiti u zemlju." Muškarac je nazvao svoju ženu "Eva", što znači "ona-koja-daje-život", jer će ona postati majka svim ljudima. A Bog je obukao Adama i Evu u životinjsku kožu.

O Dol vačarda: "Akana kana e manuša postanisade sar amen save đanen o šukar thaj o bilačhipe, naši mukhalen te xan taro kaš e životeso i te živin sa e đivesa." Gija o Dol tradija e Adame thaj e Eva taro but lačo vrt. O Dol čuta zuralen melekuren ko vudar e vrteso, te ma bi xana taro kaš savo isi le plod savo dol životu.

Nakon toga, Bog je rekao: "Sada kad su ljudska bića postala poput nas tako što poznaju dobro i zlo, ne sme im biti dopušteno da jedu plod sa stabla života i da žive zauvek." Tako je Bog oterao Adama i Evu iz prekrasnog vrta. Bog je stavio moćne anđele na ulaz u vrt da spreče bilo koga da jede plod sa stabla života.

**0 Dol bičhalol
baro paj ki phuv**

Potop

Biblsko paramič andaro:
1 lil e Mojsijaso 6–8

*Biblijska priča iz
1. Knjige Mojsjeve 6-8*

Nakhlo but vreme, pherdo manuša živina ki phuv. Postanisade but bilače thaj nasilna. Sesa gači bilače da o Dol manglja te uništil sa ki phuv bare pajesa (potop).

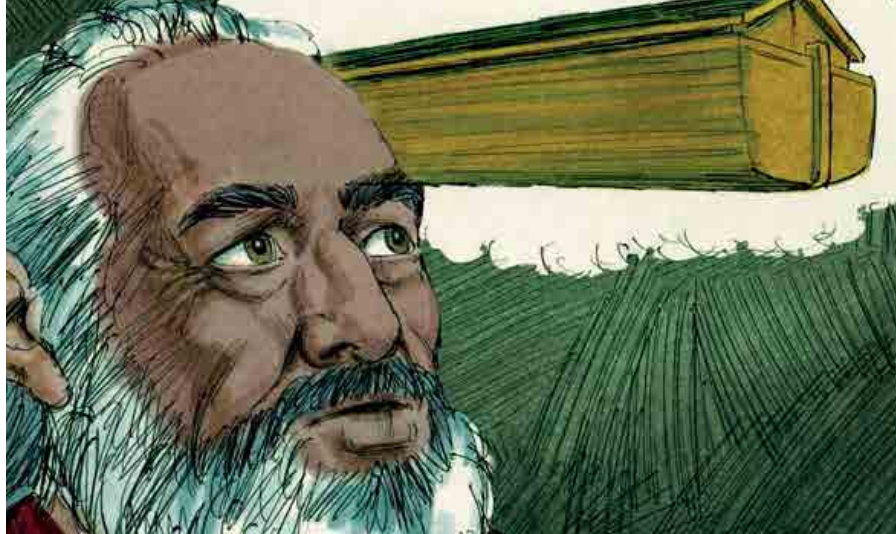
Nakon dugo vremena, na svetu je živelo puno ljudi. Postali su jako pokvareni i nasilni. Stvari su postale tako loše da je Bog odlučio uništiti ceo svet velikim potopom.

O Dol sikada po milost e Nojase. Vov sasa pravedno manuš savo živisada maškare bilače manuša. O Dol vačarda e Nojase kaj ka bičhalol baro paj. Vačarda lese te čerol baro brodo.

Međutim, Noje je našao milost kod Boga. On je bio pravedan čovek, a živeo je među pokvarenim ljudima. Bog je rekao Noju za potop koji je naumio poslati. Rekao je Noju da sagradi velik brod.

O Dol vačarda e Nojase te čerol baro brodo te avol baro 140 metra dugačko, 23 metra široko thaj 13,5 metra visoko. O Noja trubuja te čerol o brodo taro kaš, thaj te avol ke trin spratura, te avol le but sobe, thaj te avol le krovo thaj đamura. O brodo ka aračhol e Noja, lese porodica, thaj svako vrsta tare kopnena životinja gova vreme kana ka aven bare paja ki phuv.

Bog je Noju rekao da sagradi brod dug oko 140 metara, širok 23 metra i visok 13,5 metara. Noje ga je trebao izgraditi od drveta, te napraviti tri sprata, mnogo soba, krov i prozor. Brod bi sačuvao Noju, njegovu porodicu i svaku vrstu kopnenih životinja na sigurnom za vreme potopa.

O Noja šunda e Devle. Vov thaj lese trin čhave čerde gasavo brodo savo manglja o Dol. Trubuja len but berša te čeren o brodo, golese kaj sasa but baro. O Noja vačarda e manušenđe kaj ka mučhol o Dol bare paja thaj vačarda te irin pe premalo Dol, von ni veruisade lese.

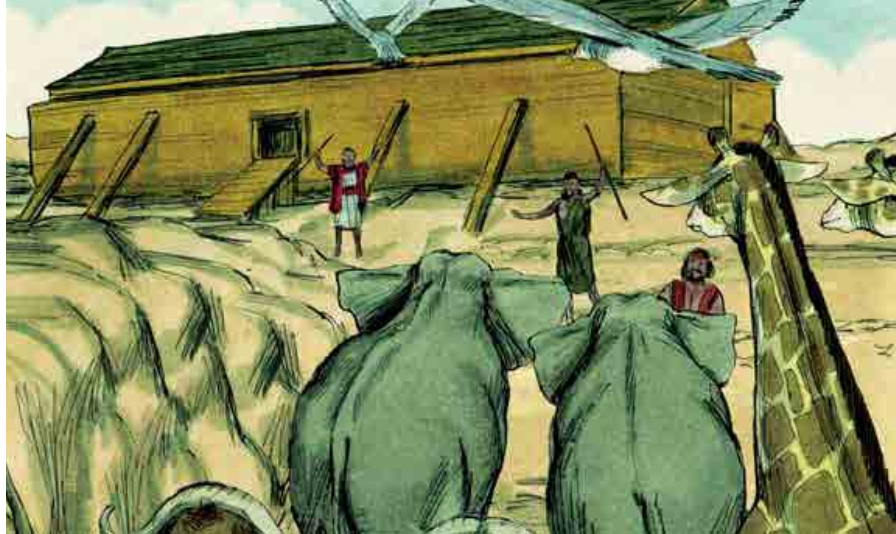

Noje je poslušao Boga. On i njegova tri sina sagradili su brod tačno onako kako im je Bog rekao. Trebalo je puno godina da se brod sagradi, jer je bio jako velik. Noje je upozoravao ljude na potop koji dolazi i rekao im da se okrenu Bogu, ali mu nisu poverovali.

O Dol vačarda e Nojase thaj lese porodicaće te čiden pherdo hamase pese thaj e životinjende. Kana sasa sa spremno o Dol vačarda e Nojase kaj si vreme vov, lesi romni, lese trin čhave thaj lende romnja, te ulazin ano brodo i gija ano brodo sesa ohto đene.

Takođe, Bog je Noju i njegovoj familiji zapovedio da skupe dovoljno hrane za sebe i za životinje. Kad je sve bilo spremno, Bog je rekao Noju da je vreme da on, njegova žena, njegova tri sina i njihove žene uđu u brod – ukupno osmoro ljudi.

O Dol bičhalda po jekhe murše thaj đuvlja tar sa e životinje thaj tare čiriklja te aven ano brodo te aven sigurna kana ka perol baro bršnd. O Dol bičhalda po ehta muršikane thaj đuvljikane životinjen save ka šaj te den pe sar kurbanura. Kana sesa savore kala andre ano brodo, o Dol korkoro phanglja o vudar.

Bog je poslao muško i žensko od svake životinje i ptice da mogu ući u brod i da budu na sigurnom za vreme potopa. Bog je poslao sedam mužjaka i sedam ženki od svake životinjske vrste koja se mogla žrtvovati. Kad su svi bili u brodu, sâm Bog je zatvorio vrata.

Tegani počnisada o bršnd
te perol, te perol, i te perol.
Dijapese saranda đive thaj
saranda rača thaj ni ačhilo!
O paj da iklilo i andari phuv.
Celo sveto sasa učhardo
pajesa čak e embare planine.

*Tada je kiša počela padati
i padati i padati. Padala je
četrdeset dana i četrdeset
noći bez prestanka! Voda
je navirala iz zemlje.
Sve u celom svetu bilo je
prekriveno vodom, čak
i najviše planine.*

Sa so sesa đuvdo ki phuv mulo. Ačhile đuvde samo ko brodo so sesa manuša thaj životinje. O brodo sasa po paj thaj arakhlja savoren so sesa andre te ma tason.

Sve što je živelo na tlu je umrlo, osim ljudi i životinja u brodu. Brod je plutao na vodi i čuvao je na sigurnom od utapanja sve što se nalazilo unutar broda.

Kana e bršnda ačhile, o brodo sasa pe paja vađi pand čhon, a gova vreme o paj lija te crdol pe. Jekh đive o brodo ačhilo ko jekh vrho tari planina, al o sveto sasa vađi talo paj. Nakhle vađi trin čhon thaj e vrhura tare planine dičhile.

Kad su kiše prestale, brod je plutao na vodi još pet meseci, a za to vreme voda se počela povlačiti. Onda se jednog dana brod zaustavio na vrhu planine, ali svet je još uvek bio pod vodom. Nakon još tri meseca, nazirali su se vrhovi planina.

Nakhle vađi saranda đive, thaj o Noja bičhalda jekhe gavrano te dičhol dal šučili i phuv. O gavrano đelo thaj avilo, rodija šučil phuv, thaj ni arakhlja.

Nakon još četrdeset dana, Noje je poslao pticu koja se zove gavrano da vidi je li se voda osušila. Gavrano je odlazio i vraćao se tražeći kopno, ali ga nije mogao naći.

Pale gova bičhalda e golubica. Ni voj ni arakhlja šuči phuv, thaj irisajli ko Noja. Kurko dive pale gova, opet bičhalda e golubica. Irisajli ano muj sasala terno kaš tari maslina! O paj crdijape, e biljke palem barile.

Posle je Noje poslao pticu koja se zove golubica. Međutim, ni ona nije mogla pronaći kopno, pa se vratila Noju. Nedelju dana kasnije, opet je poslao golubicu, koja se vratila s maslinovom grančicom u kljunu! Voda se povlačila, a biljke su ponovno počele rasti.

O Noja ađučarda vađi kurko
đive thaj e golubica trito
drom bičhald. Akava drom
arahlja pese kaj te ačhol i
ni irisajli. O paj šučilo!

*Noje je pričekaio još nedelju
dana, pa je onda treći put
poslao golubicu. Ovaj put,
pronašla je mesto gde se
može živeti i nije se vratila.
Voda se sušila!*

Pale duj čhon o Dol vačarda e Nojase: "Tu thaj ći porodica thaj e životinje šaj ikljen taro brodo. Te avol tumen pherdo čhave thaj unukura thaj pheren kaja phuv." Gija o Noja taj lesi porodica iklile taro brodo.

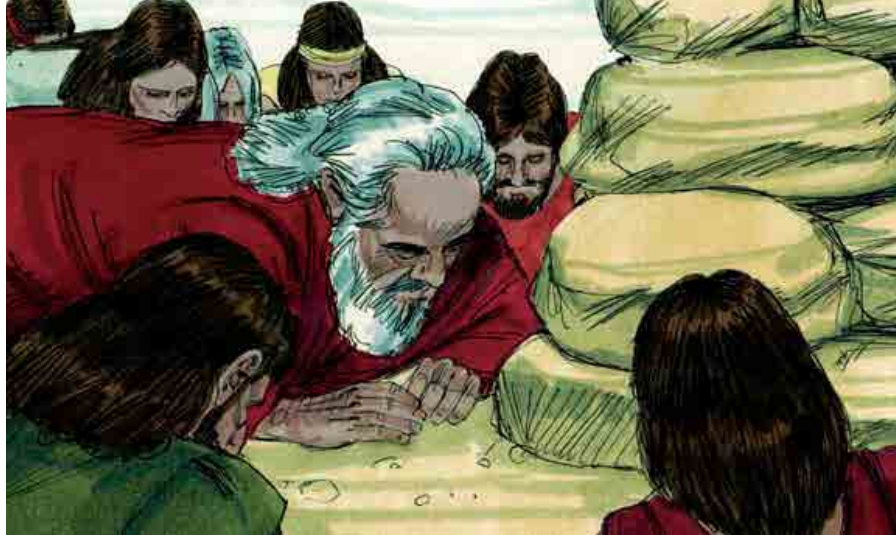
Dva meseca kasnije, Bog je rekao Noju: "Ti, tvoja porodica i životinje sada možete napustiti brod. Imajte mnogo dece i unučadi te ispunite zemlju." I tako, Noje i njegova porodica su izašli iz broda.

Kanaiklilo o Noja taro brodo, čerda oltari thaj čhinda tare svako vrsta save sesa zako kurbanano. O Dol sasa bahtalo gole kurbanenca thaj blagoslovisada e Noja thaj lese porodica.

Kad je Noje izašao iz broda, sagradio je žrtvenik i prineo žrtvu od svake vrste životinja koje su se mogle koristiti za žrtvu. Bog je bio zadovoljan tom žrtvom i blagoslovio je Noju i njegovu porodicu.

O Dol vačarda: "Dav lafi kaj nikad ni ka čerav harami i phuv paše bilačhe buča so e manuša čeren, thaj ni ka uništiv i phuv pajesa, i te si e manuša grešna tare piro čhavoripe."

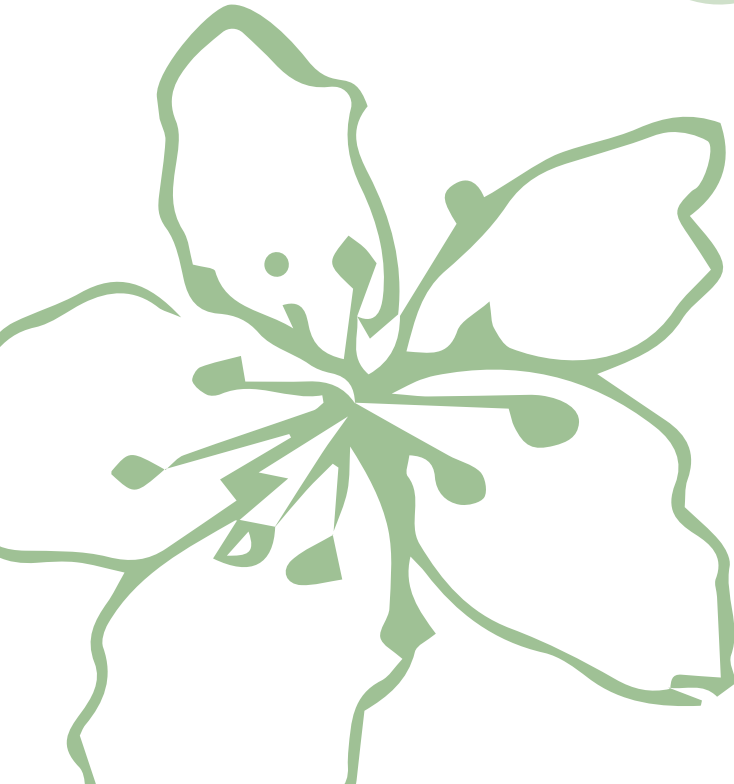
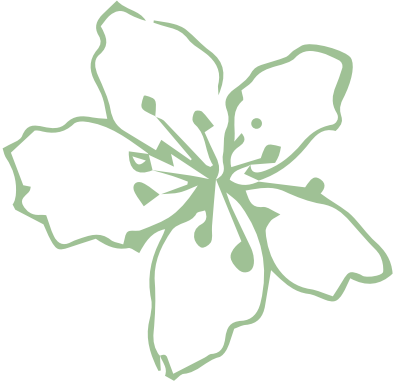
Bog je rekao: "Obećavam da više nikada neću prokleti tlo zbog zlih stvari koje ljudi čine ili uništiti svet potopom, iako su ljudi grešni od detinjstva."

O Dol čerda prvo drom duga sar znako taro lafi savo dija. Svako drom kana si i duga ko nebo, o Dol ka dolpe gođi so dija gova lafi, thaj ka den pe gođi lese manuša.

Bog je načinio prvu dugu kao znak svog obećanja. Svaki put kada se na nebu pojavi duga, Bog će se setiti šta je obećao, a i njegov narod će se toga setiti.

E Devleso savez e Avramesa

Biblsko paramič andaro:
1 lil e Mojsijasó 11–15

Božiji savez s Avramom

*Biblijska priča iz
1. Knjige Mojsijeve 11-15*

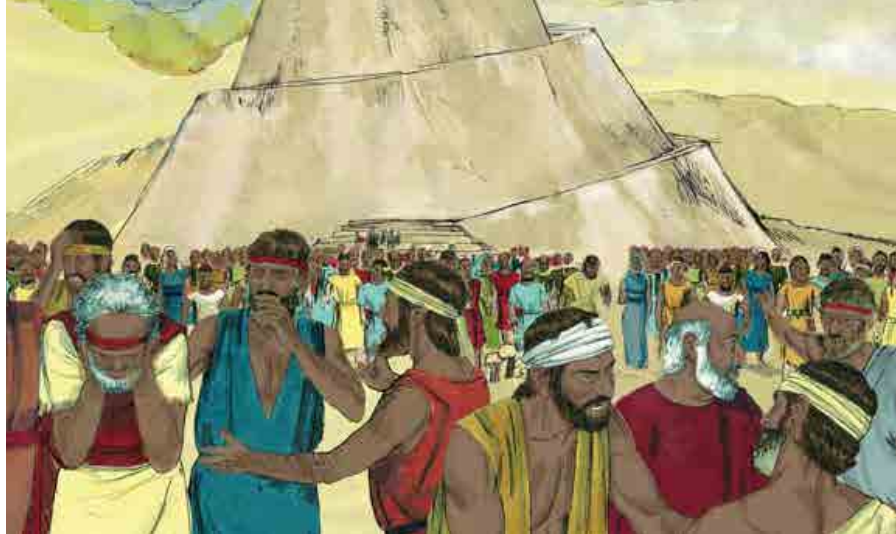

But berša palo baro paj, opet
sesa but manuša ano sveto,
thaj savore vačarde jekhe
čhibasa. O Dol vačarda te
pherdol i phuv, thaj von ni
čerde gova. Nego čidijepe
thaj čerde jekh foro.

*Mnogo godina nakon potopa,
na svetu je ponovno živelo
puno ljudi. Svi su oni govorili
istim jezikom. Umesto da
ispune zemlju kako im je
Bog zapovedio, skupili su se
i sagradili grad.*

Sesa but ponosna, thaj ni manglje te šunen o Dol so vačarda lende. Čak lije te čeren jekh baro toranj te bi avena ko nebo. O Dol dikhlja gova te čidije pe e manuša ka čeren bilačhipe, thaj ka čeren po but bare grehura.

Bili su jako ponosni, te nisu marili za ono što je Bog rekao. Čak su počeli graditi visoki toranj koji je trebao doseći nebo. Bog je video da će, nastave li zajedno činiti zlo, sada moći učiniti puno više greha.

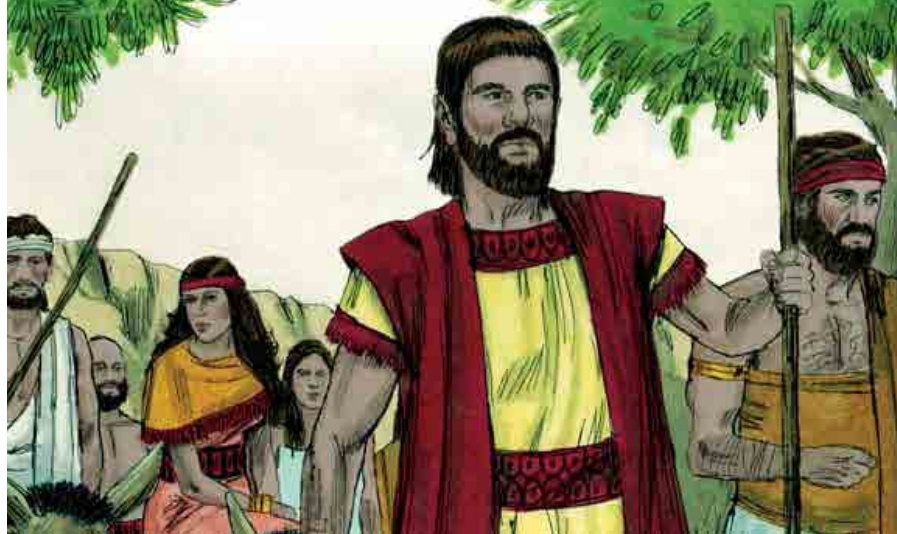
Golese o Dol čerda te ma avol jekh čhib nego but čhiba thaj e manuša širisajle ko celo sveto. A o foro savo lije te čeren dija pe vika Babel so si "zbunimo".

Zato je Bog promenio njihov jezik u mnogo različitih jezika, te raširio ljude po celom svetu. Grad koji su počeli graditi zvao se Vavilon, što znači "zbunjen".

Kana nakhle nekolo šel berša, o Dol vačarda jekhe manušese kaso alav sasa Avram. O Dol vačarda lese: "Ačhav či phuv thaj će familija, thaj đā ani phuv savi me ka sikavav tuče. Ka blagosloviv tut thaj tutar ka čerav baro narodo. Ka čerav tu slavno. Ka blagosloviv okolen save tut blagoslovin i ka čerav harami kolen so tut čeren harami. Sa e familije ki phuv ka aven zbog tute blagoslovime."

Nekoliko stotina godina kasnije, Bog je progovorio čoveku koji se zvao Avraam. Bog mu je rekao: "Napusti svoju zemlju i familiju, te idi u zemlju koju ću ti ja pokazati. Blagosloviću te i učiniću od tebe velik narod. Učiniću tvoje ime slavnim. Blagosloviću one koji tebe blagosiljaju i prokleću one koji tebe proklinju. Sve familije na zemlji biće blagoslovljene zbog tebe."

O Avram šunda e Devle.
Lija pe romnja, e Saraja, pe
slugen thaj sa so sasa le.
Thaj đelo ani phuv Hanaan
savi o Dol sikada lese.

*I tako, Avraam je poslušao
Boga. Poveo je svoju ženu,
Saraju, zajedno sa svim
svojim slugama i svime što je
imao, te otišao u zemlju koju
mu je Bog pokazao, zemlju
Hanaan.*

Kana o Avram reslo ano Hanaan, O Dol vačarda: "Dik sa paše tute. Ka dav tut taj ćire potomkurende ano nasledstvo sa kaja phuv so šaj diče." Gothe o Avram naselisajlo.

Kad je Avraam došao u Hanaan, Bog mu je rekao: "Pogledaj svuda oko sebe. Tebi i tvojim potomcima daću u nasledstvo svu zemlju koju možeš videti." Onda se Avraam naselio u toj zemlji.

Jekh ðive, o Avram arakhlja e Melhisedeke, e rašaje e Najbare Devleso. O Melhisedek blagoslovisada e Avrame i vačarda: “O Najbaro Dol kaso si o nebo thaj i phuv blagoslovil e Avrame.” Tegani o Avram dija desetak tar sa so isile.

Jednoga dana, Avram je sreo Melhisedeka, sveštenika Svevišnjega Boga. Melhisedek je blagoslovio Avrama i rekao: “Neka Svevišnji Bog, koji je vlasnik neba i zemlje, blagoslovi Avrama.” Tada je Avraam dao Melhisedeku desetinu od svega što je imao.

But berša nakhle, a e Avrame taj e Saraja naj sasa len čhavo. O Dol opet vačarol e Avramese da ka avol len čhavo i gači potomkura kozom si čerenja ko nebo. O Avram pačaja ane Devleso dindo lafi. O Dol proglasisada e Avrame pravedno golese kaj pačaja ane lesa lafi savo dija le.

Mnoge godine su prošle, ali Avram i Saraja još uvek nisu imali sina. Bog je progovorio Avramu i opet mu obećao da će imati sina i potomaka koliko je zvezda na nebu. Avram je poverovao Božijem obećanju. Bog je proglasio Avrama pravednim jer je verovao u Božije obećanje.

O Dol čerda savez e Avramesa. O savez si vačaripe maškare duj strane. O Dol vačarda: "Ka dav tut čhave tar ćiro telo. Ka dav tut i phuv o Hanaan ćire potomkurende." A e Avrame vađi naj sasa čhavo.

Tada je Bog sklopio savez s Avramom. Savez je dogovor između dve strane. Bog je rekao: "Daću ti sina od tvog vlastitog tela. Zemlju Hanaan dajem tvojim potomcima." Ali Avram još uvek nije imao sina.

Čhavo taro obećanje

Sin obećanja

Biblisko paramič andaro:
1 lil e Mojsijaso 16–22

Biblijska priča iz
1. Knjige Mojsijeve 16-22

Deš berš sar resle o Avram thaj i Saraja ano Hanaan, al vađi naj sasa len čhavo. Golese e Avramesi romni, i Saraja, vačarda lese: “O Dol ni dija ma čhaven, a me sem akana but purani te aven ma čhave, ak tuče mi sluškinja, i Agara. Le i la romnjaće te šaj bijanol mande čhave.”

Deset godina nakon što su Avram i Saraja stigli u Hanaan, još uvek nisu imali dete. Stoga je Avramu njegova žena, Saraja, rekla: “Budući da mi Bog nije dopustio da imam decu, a sada sam prestara da imam decu, evo moje sluškinje, Agare. Oženi i nju kako bi ona mogla roditi dete za mene.”

Gija o Avram lija romnjaće e Agara. I Agara bijanda murše, o Avram dijale alav Jišmael. A i Saraja sasa ljubomorno pi Agara. Kana sasa e Jišmaele dešutrin berš, o Dol opet vačarda e Avramese:

I tako, Avram je oženio Agaru. Agara je dobila dečkića, a Avram ga je nazvao Jišmael. Međutim, Saraja je postala ljubomorna na Agaru. Kada je Jišmael imao trinaest godina, Bog je opet progovorio Avramu.

“Me sem, o Dol savo šaj sa. I me ka čerav tusa zavet.” Tegani o Avram pelo ke kočā i poklonisajlo e Devlese điki phuv. O Dol vačarda e Avramese: “Ka ave dad bute narodose. Ka dav tuče thaj će potomkurende i phuv o Hanaan te avol lenđi i me ka avav lengo Dol sa e đivesa. Mora te čere suneti sa e muršen ane ćiri familija.”

Bog je rekao: “Ja sam Bog Svemogući. Sklopiću savez s tobom.” Tada se Avram poklonio do zemlje. Bog je ujedno rekao Avramu: “Bićeš otac mnogih naroda. Tebi i tvojim potomcima daću zemlju Hanaan u posed, a ja ću zauvek biti njihov Bog. Moraš obrezati svakog dečaka i muškarca među vama.”

“Če romnja, e Saraja, ka avola čhavo–vov si čhavo taro lafi savo dijem tuče. Dele alav Isak. Me ka čerav zavet lesa, lestar ka avol baro narodo. Thaj taro Jišmael ka čerav baro narodo, al mingro savez ka čerav e Isakosa.” Tegani e Avrameso alav menjisada ano “Avraam” so značil “dad butengo”. O Dol menjisada e Sarajako alav ani “Sara” so značil “princeza”.

“Tvoja žena, Saraja, imaće sina – on će biti sin obećanja. Nazovi ga Isak. S njim ću sklopiti svoj savez, a od njega će postati veliki narod. I od Jišmaela ću učiniti veliki narod, ali savez ću sklopiti s Isakom.” Tada je Bog promenio Avramovo ime u Avraam, što znači “otac mnogih”. Bog je ujedno promenio Sarajino ime u Sara, što znači “princeza”.

Gova ðive o Avraam čerda suneti sa e muršen ane po čer. Berš ðive pale gova, e Avraame sasa 100 berš, a e Sara 90, i Sara bijanda e Avraamese murše. Dijele alav Isak, sar o Dol so vačarda.

Tog je dana Avraam obrezao svakog dečaka i muškarca u svom domu. Oko godinu dana kasnije, kad je Avraam imao 100 a Sara 90 godina, Sara je rodila Avraamovog sina. Nazvali su ga Isak, kao što im je Bog rekao.

Kana sasa o Isak terno čhavo, o Dol manglja te ispital e Avraamesi vera gija so vačarda lese: "Le e Isako, ćire jekhe čhave, thaj mudar le mande sar kurbanu." O Avraam opet šunda e Devle i spremisada te dol kurbanu pe čhave.

Kad je Isak bio mladić, Bog je ispitalo Avraamovu veru tako što je rekao: "Uzmi Isaka, svog jedinog sina, i ubij ga kao žrtvu meni." Avraam je opet poslušao Boga i pripremio se žrtvovati svog sina.

I dok phirde o Avraam thaj o Isak ko than e kurbaneso, o Isak pučlja: “Dade, kašta isi amen, a kaj o bakro?” O Avraam vačarda lese: “O Dol ka dičhol e bakrese amare kurbanese, mo čhavo.”

Dok su Avraam i Isak hodali do mesta žrtve, Isak je pitao: “Oče, imamo drvo za žrtvu, ali gde je jagnje?” Avraam je odgovorio: “Bog će se pobrinuti za jagnje za žrtvu, sine moj.”

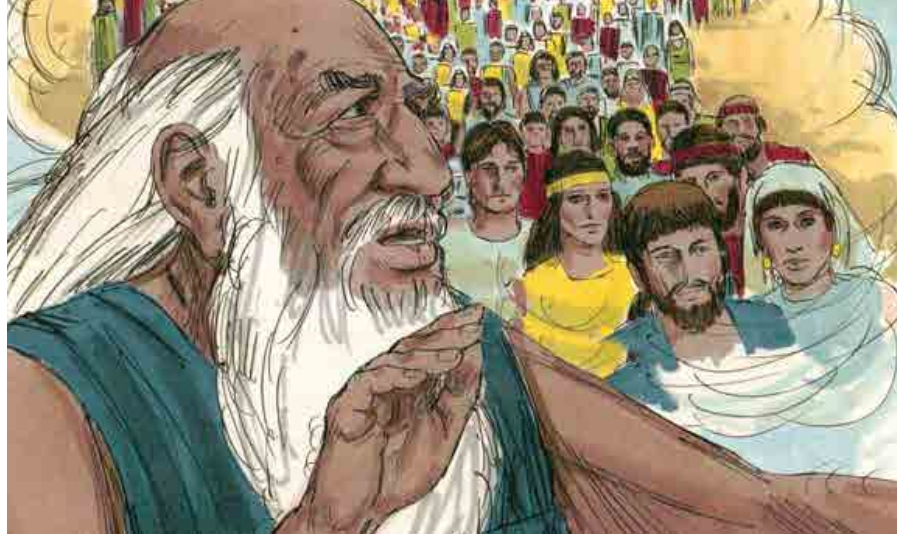
Kana resle ko than e kurbaneso, o Avraam phanglja pe čhave e Isako thaj čutale ko oltari. O Avraam sasa spremno te mudarol pe čhave, o Dol vačarda Avraamese: "Ač! Ma čer khanči e čhaves! Akana đanav kaj dara mandar golese so ni mangljan te garave će jekhe čhave mandar."

Kad su stigli do mesta gde je trebalo prineti žrtvu, Avraam je zavezao svoga sina Isaka i stavio ga na žrtvenik. Upravo kada se Avraam spremao ubiti svog sina, Bog je rekao: "Stani! Nemoj nauditi dečaku! Sada znam da me se bojiš, jer nisi poštedeo od mene ni svog jedinog sina."

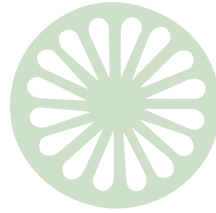
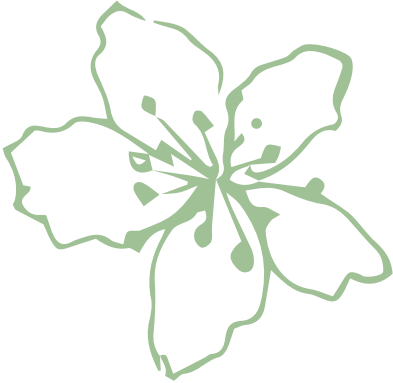
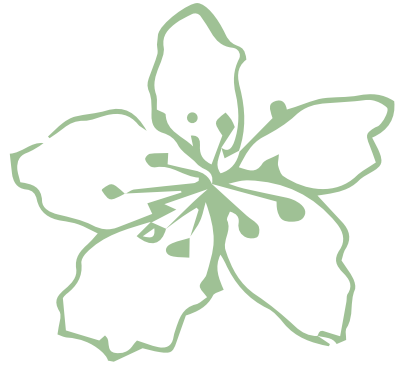
Tar jekh drom o Avraam dikhla paše peste bare ovno savo zakačisajlo ano žbunje. O Dol dija te avol o ovno kurbano umesto o Isak. O Avraam sasa bahtalo kaj dija e ovno sar kurbano.

Avraam je u blizini video ovna koji je zapeo u grmu. Bog se pobrinuo da ovan bude žrtva umesto Isaka. Avraam je radosno prineo ovna kao žrtvu.

Tegani o Dol vačarda e Avraamese: "Sana spremno te de sa, pa čak i će jekhe čhave, obećiv da ka blagosloviv tut. Ka aven tut povišepotomkuranego soisi čerenja ko nebo. Golese kaj šundan man, sa e familije ki phuv ka aven blagoslovime kroz ćiri familija."

Tada je Bog rekao Avraamu: "Budući da si mi bio spreman dati sve, čak i svog jedinog sina, obećavam da ću te blagosloviti. Tvojih potomaka biće više nego zvezda na nebu. Budući da si me poslušao, sve familije na svetu bit će blagoslovljene kroz tvoju familiju."

6

**O Dol brinil pe
e Isakose**

Biblsko paramič andaro:
1 lī e Mojsijaso 24,1–25,26

***Bog se brine
za Isaka***

*Biblijska priča iz
1. Knjige Mojsijeve 24,1-25,26*

Kana o Avraam sasa but purano, leso čhavo, o Isak, čerdilo baro murš. O Avraam bičhalda jekhe sluga te iril pe ani phuv kaj sasa e Avraamesi familija, te anol romnja lese čhaves e Isakose.

Kad je Avraam bio jako star, njegov sin Isak je odrastao i postao muškarac. Stoga je Avraam poslao jednog od svojih slugu da se vrati u zemlju gde je živela Avraamova rodbina, kako bi nazad doveo ženu za njegova sina Isaka.

But dur sasa o drom kaj bešli e Avraamesi familija, o Dol inđarda e sluga đi ki Reveka. Voj sasa e Avraamese phralesi unuka.

Nakon jako dugačkog putovanja u zemlju gde je živila Avraamova rodbina, Bog je njegovog slugu odveo do Reveke. Ona je bila unuka Avraamovog brata.

I Reveka pristanisada te ačhavol pe familija thaj te iril pe e slugasa ane Isakoso čher. O Isak lija la romnjaće samo so avili.

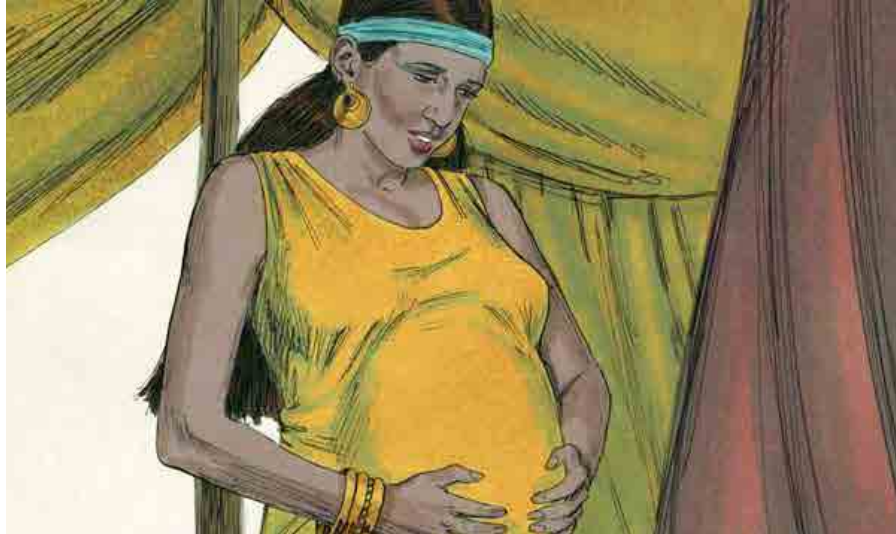
Reveka je pristala napustiti svoju familiju i otići sa Isakovim slugom u njegovom domu. Isak ju je oženio čim je stigla.

Nakhle but berša, o Avraam mulo, i sa so dija o lafi thaj o zavet e Avraamese nakhle po Isak. O Dol dija lafi kaj ka aven e Avraamese potomkura gači da nakašti te đinen pe, a e Isakosi romni, i Reveka, naštine te aven la čhave.

Nakon puno vremena, Avraam je umro, a sva savezna obećanja koja mu je Bog dao prešla su na Isaka. Bog je obećao da će Avraam imati nebrojeno puno potomaka, ali Isakova žena Reveka nije mogla imati dece.

O Isak molisajlo e Revekaće, thaj o Dol dija te ačhol khamni, bliznakonencar. Duj čhavore borina pe ane Revekako vođi, pa i Reveka pučlja sosi gova.

Isak se pomolio za Reveku i Bog je dopustio da zatrudni s blizancima. Dve bebe su se međusobno borile dok su bile u Revekinoj utrobi, pa je Reveka pitala Boga šta se događa.

O Dol vačarda e Revekaće:
“Duj narodura ka ikljen tare
će duj čhave save si ane
tute. Ka borin pe maškar
peste thaj o phureder ka
služil e ternese.”

*Bog je rekao Reveki: “Dva
naroda će izaći od dva sina
koja su u tebi. Boriće se
međusobno i stariji će služiti
mlađemu.”*

Kana bijandile e Revekaće čhave, o phureder čhavo sasa lolo thaj balalo, thaj dijele alav Esav. A o cikneder ičarda e Esave tari patum, golese dijele alav Jakov.

Kada su se Revekine bebe rodile, stariji sin je izašao crven i dlakav, a nazvali su ga Isav. Tada je izašao mlađi sin i držao je Isavljevu petu. Nazvali su ga Jakov.

7

**O Dol
blagoslovil e
Jakove**

***Bog blagosilja
Jakova***

Biblisko paramič andaro:
1 lil e Mojsijaso 25,27–33,20

*Biblijska priča iz
1. Knjige Mojsijeve 25,27-33,20*

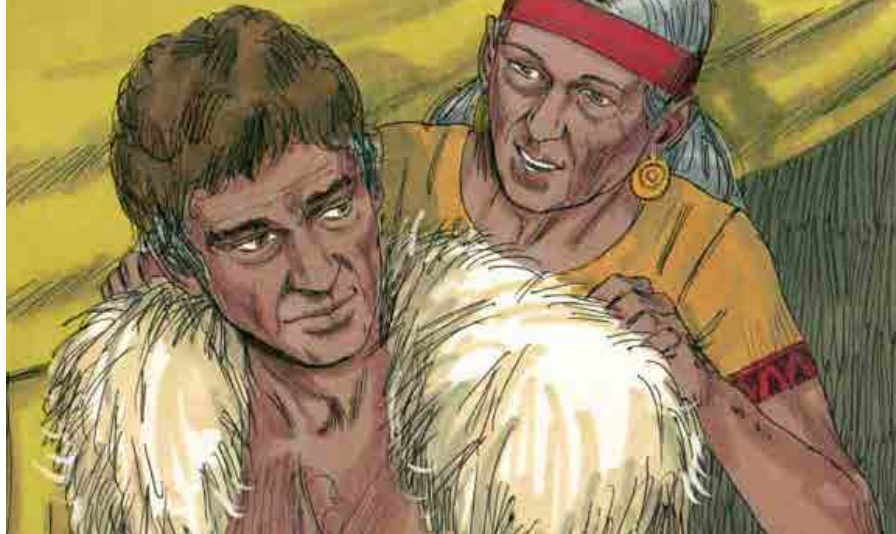
Sar e čhave barile, o Jakov volisada te bešol čhere, a o Isav volisada te lovil. I Reveka volisada e Jakove, a o Isak e Isave.

Kako su dečaci rasli, Jakov je voleo ostajati kod kuće, dok je Isav voleo loviti. Reveka je više volela Jakova, a Isak je više voleo Isava.

Jekh ðive dok irisajlo o Isav taro lov, sasa but bukhalo. O Isav vačarda e Jakovese: “Moliv tut, dema tar gova hape so čerdan.” O Jakov vačarda lese: “Angleder tu dema čo phurederipe.” Taj gija o Isav dija po phurederipe. O Jakov dija le taro hape.

Jednoga dana, dok se Isav vraćao iz lova, bio je jako gladan. Isav je rekao Jakovu: “Molim te, daj mi nešto hrane koju si skuvao.” Jakov je odgovorio: “Prvo ti meni daj svoja prava najstarijeg sina.” I tako je Isav dao Jakovu svoja prava koja je imao kao najstariji sin. Jakov mu je tada dao da jede.

O Isak manglja te dol po blagoslov e Isavese. A angleder so reslo, i Reveka thaj o Jakov prevarisade le gija so o Jakov čerda pe kaj si o Isav. O Isak sasa purano thaj ni dikhlja. A o Jakov urada e Isavese šėja thaj čuta pe peste morčhi pe vasta taj ki pi kor.

Isak je hteo dati svoj blagoslov Isavu. Međutim, pre nego što je stigao to učiniti, Reveka i Jakov su ga prevarili tako što se Jakov pretvarao da je Isav. Isak je bio star i nije više mogao videti. Jakov je stoga obukao Isavljevu odeću i stavio kozju dlaku na svoj vrat i ruke.

O Jakov avilo ko Isak i vačarda: “Me sem o Isav, aviljem te dema čo blagoslov.” Kana o Isak osetisada i morči i mirišisada e Isavese šėja, mislisada kaj si gova o Isav thaj blagoslovisada e Jakove.

Jakov je otišao Isaku i rekao mu: “Ja sam Isav. Došao sam da me blagosloviš.” Kad je Isak osetio kozju dlaku i pomirisao odeću, pomislio je da je to Isav i blagoslovio ga.

O Isav zamrzsada e Jakove golese kaj čorda leso phurederipe, thaj leso blagoslov. Manglja te mudarol e Jakove kana ka merol lengo dad.

Isav je zamrzeo Jakova, jer mu je Jakov ukrao njegova prava koja je imao kao najstariji sin, kao i njegov blagoslov. Zato je planirao ubiti Jakova nakon što im otac umre.

I Reveka šunda e Isaveso plan. Golese voj thaj o Isak bičhalde dur te živil o Jakov laće familijasa.

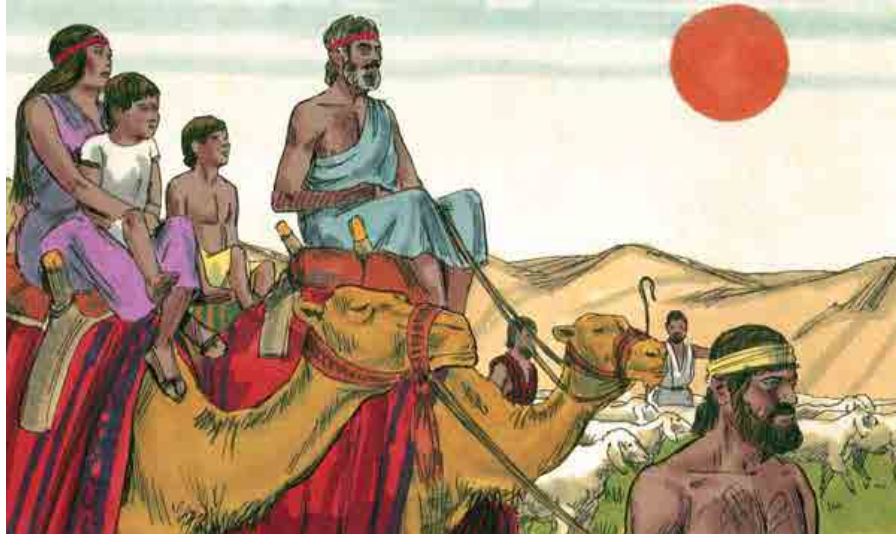
No, Reveka je čula Isavov plan, tako da su ona i Isak poslali Jakova daleko, da ode živeti s njenom rodbinom.

O Jakov živisada but berša e Revekaće familijasa. Ane gola berša vov ženisajlo i sasale dešuduj murša thaj jekh čhej. O Dol čerdale but barvalo.

Jakov je živeo s Revekinom rodbinom mnogo godina. Tokom tog vremena, oženio se i dobio dvanaest sinova i jednu kćer. Bog ga je učinio veoma bogatim.

Nakhle biš berš sar sasa dur tar po čher ano Hanaan, o Jakov irisajlo pe familijasa, pe slugencar thaj pe stokasa.

Nakon što je dvadeset godina živeo daleko od svoga doma u Hanaanu, Jakov se vratio tamo sa svojom porodicom, svojim slugama i svim svojim stadima.

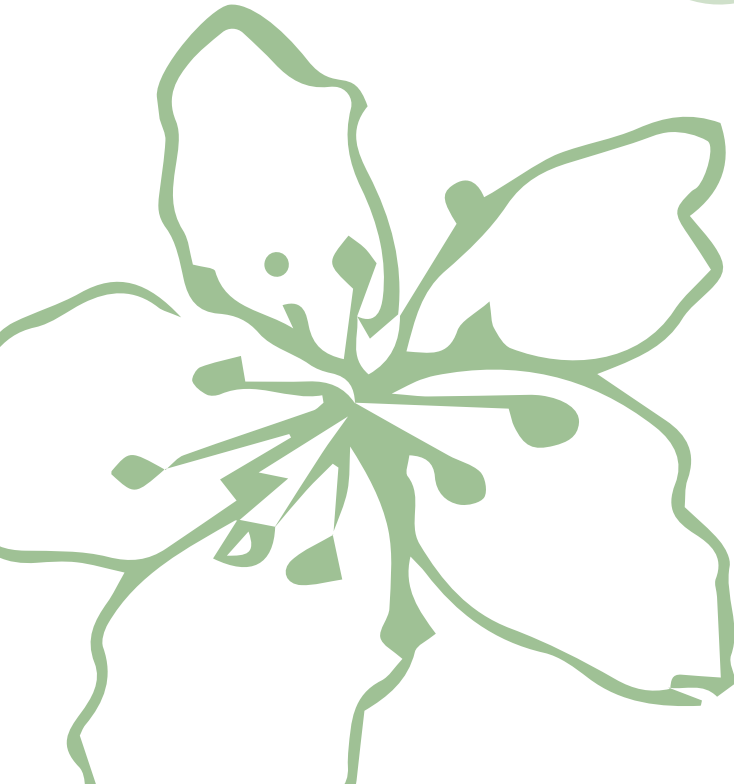
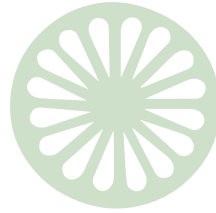
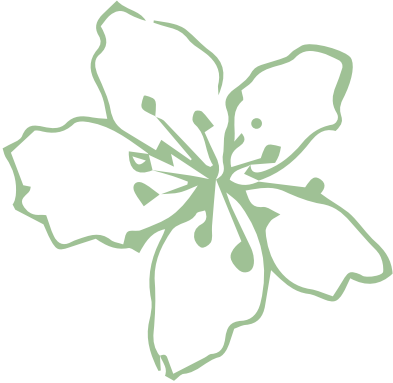
O Jakov darajlo golese so mislisada da o Isav mandol vađi te mudarol le. Vov bičhald a Isavese but tare piri stoka sar poklon. O sluga savo anda e stoka e Isavese vačarda lese: “Ćo sluga, o Jakov, dol tut kale stoka. Vov ka avol sigate.”

Jakov se jako bojao, jer je mislio da ga Isav i dalje želi ubiti. Zato je poslao mnoga stada životinja Isavu kao dar. Sluga koji je doveo životinje rekao je Isavu: “Tvoj sluga, Jakov, daje ti ove životinje. On uskoro dolazi.”

O Isav oprostisada e Jakovese, thaj sesa bahtale so dikhlje pe. O Jakov šukar živisada ano Hanaan. O Isak mulo, a o Jakov thaj o Isav prahosade le. O zavet savo dija o Dol e Avraamese akana nakhlo taro Isak po Jakov.

Međutim, Isav je već oprostio Jakovu, tako da su obojica bili srećni što su se opet mogli videti. Jakov je nakon toga mirno živeo u Hanaanu. Onda je Isak umro, a Jakov i Isav su ga pokopali. Savezna obećanja koja je Bog obećao Avraamu sada su prešla sa Isaka na Jakova.

8

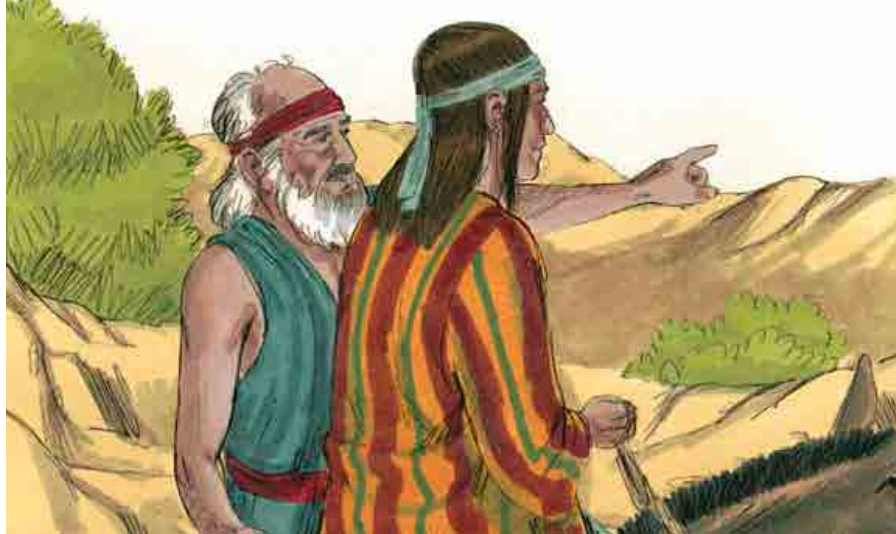
**0 Dol spasil e
Josife thaj lese
familija**

***Bog spašava
Josifa i njegovu
familiju***

Biblistko paramič andaro:
1 lil e Mojsijaso 37–50

*Biblijska priča iz
1. Knjige Mojsijeve 37-50*

But berša nakhle, o Jakov sasa purano, bičhalda pe em mangle čhave, e Josife, te dičhol so čeren lese phrala save aračhen e stoka.

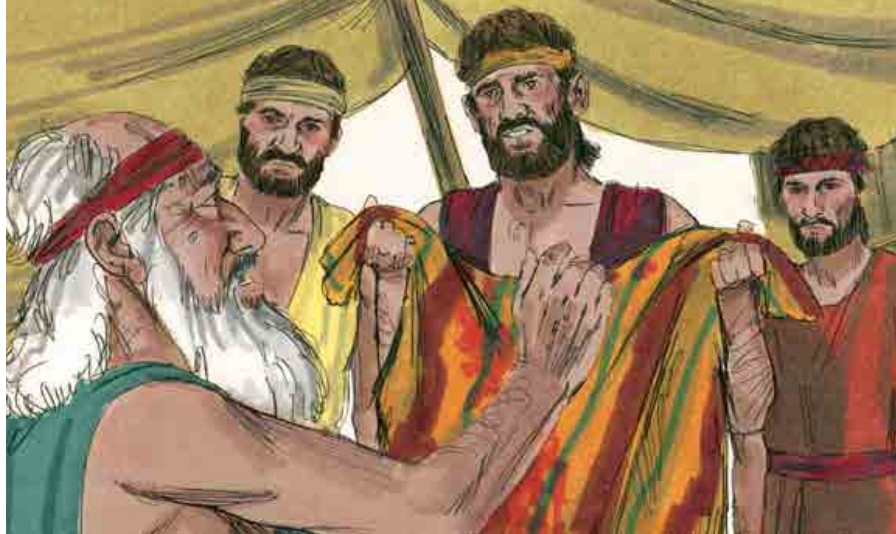
Mnogo godina kasnije, kad je Jakov bio starac, poslao je svog najdražeg sina, Josifa, da proveri kako su njegova braća koja su se brinula za stada.

E Josifese phrala mrzisade le kaj lengo dad po but manglja le i golese so o Josif dikhlja suno kaj ka avol lengo vladari. Kana o Josif avilo ke pe phrala, von dolde le thaj bičinde le nesave manušenđe save sesa trgovcura e roburencar.

Josifa su njegova braća mrzela zato što ga je otac najviše voleo i zato što je Josif sanjao da će im biti vladar. Kad je Josif došao svojoj braći, oteli su ga i prodali nekim trgovcima robljem.

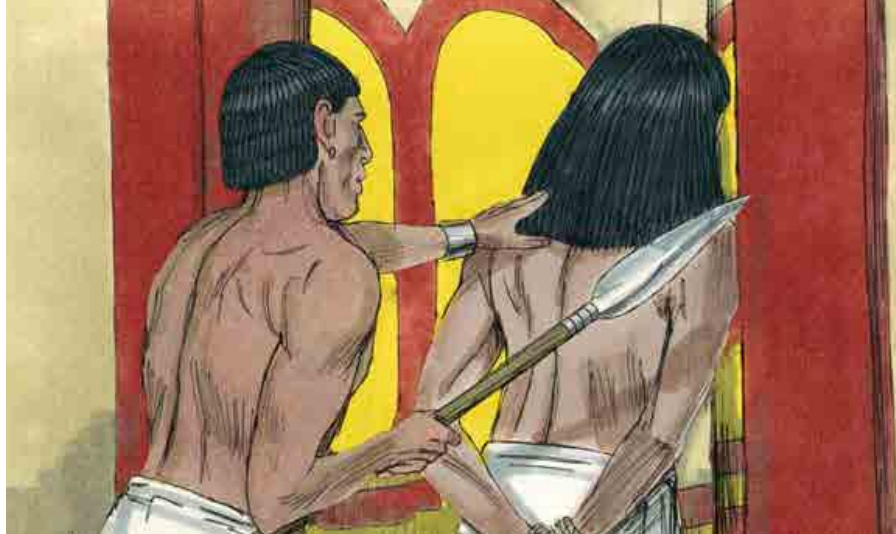
Angleder so irisajle čhere, pharade e Josifese šėja makhlje ano rat tari buzni. Sikade pe dadese i vov pačaja kaj e divlja životinja halje e Josife. O Jakov sasa but bibahtalo.

Pre nego što su se Josifova braća vratila kući, pocepali su Josifovu odeću i namočili ju krvlju koze. Onda su njegovu odeću pokazali svom ocu kako bi on mislio da je Josifa ubila divlja životinja. Jakov je bio jako tužan.

E trgovcure e Josife inđarde ano Egipat. O Egipat sasa bari, zurali phuv savi sasa paši len o Nil. E trgovcure bičinde e Josife sar robo jekhe barvale službenikose. O Josif kandija pire gospodare šukar, a o Dol blagoslovisada e Josife.

Trgovci robljem su Josifa odveli u Egipat. Egipat je bio velika, moćna država, koja se nalazila duž reke Nil. Trgovci robljem prodali su ga kao roba bogatom državnom službeniku. Josif je dobro služio svoga gospodara, tako da je Bog blagoslovio Josifa.

Egospodaresiromni manglja te avol e Josifesa, a vov ni manglja te ma bi grešila e Devlese ke kava način. Voj but holajli i hohada thaj tužisada e Josife te bi vov avola phanglo i bičhaldo ano phanglipe. I ano phanglipe, sasa verno e Devlese, thaj o Dol blagoslovisada le.

Žena njegovog gospodara pokušala je zavesti Josifa da spava s njom, ali Josif nije hteo sagrešiti protiv Boga. Ona se jako naljutila i lažno optužila Josifa, jer je htela da ga uhvate i pošalju u zatvor. Međutim, čak i u zatvoru Josif je ostao veran Bogu. Bog ga je stoga blagoslovio.

Duj berš pale gova, o Josif sasa vađi ano phanglipe, a sasa nevino. Jekh rat, o Faraon (gija e Egipćanura dena vika pe vladaren), sasale duj sune save but uznemirisade le. Khoni tare lese savetnikura naštine te vačaren lese so gola sune značin.

Dve godine kasnije, Josif je još uvek bio u zatvoru, iako je bio nevin. Jedne je noći, faraon (tako su Egipćani zvali svoje careve) sanjao dva sna koja su ga jako uznemirila. Niko od njegovih savetnika nije mu mogao reći značenje tih snova.

O Dol dija e Josife daro te šaj tumačil e sune, i golese o Faraon manglja te anen lese e Josife taro phanglipe. O Josif tumačisada o suno taj vačarda: “O Dol ka bičhalol efta berš lači žetva, pal gova ka avol efta berš bukhalipe.”

Bog je Josifu dao sposobnost da protumači snove, pa je faraon tražio da mu dovedu Josifa iz zatvora. Josif je protumačio njegove snove i rekao mu: “Bog će poslati sedam godina obilne žetve, nakon kojih će biti sedam godina gladi.”

O Faraon sasa oduševimo e Josifesa pa čuta le te avol dujto najzuralo manuš ano celo Egipat.

Faraon je bio toliko zadržan Josifom da ga je postavio za drugog najmoćnijeg čoveka u celom Egiptu.

O Josif vačarda te garaven but hamase i hrana kala ehta berš kana ka avol lači žetva. Von bičinde i hrana e manuše i kana aven gola ehta berš bukhalipe te avolen so te xan.

Josif je rekao ljudima da čuvaju velike količine hrane tokom sedam godina dobrih žetvi. Onda je Josif prodavao hranu ljudima kad je došlo sedam godina gladi, kako bi svi imali dovoljno za jesti.

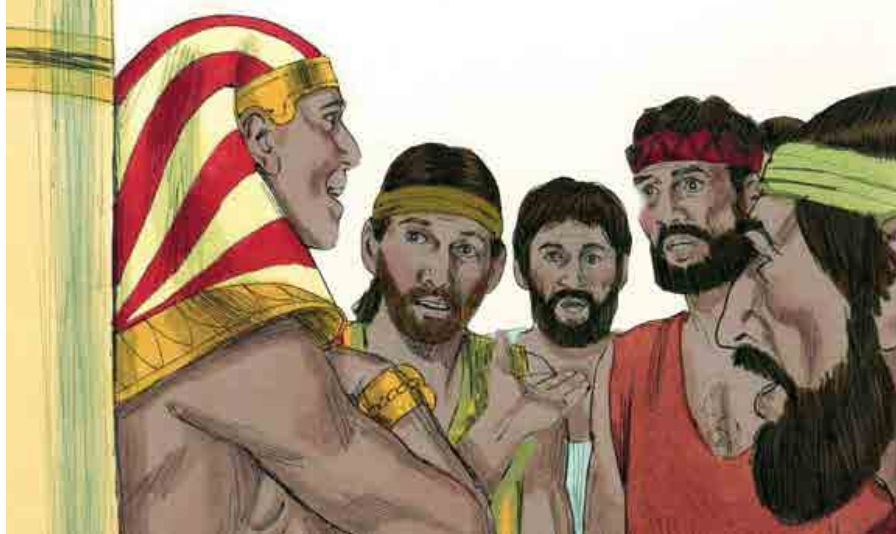
O bukhalipe naj sasa samo
ano Egiptat, sasa i ano
Hanaan, kaj živisada o
Jakov thaj lesi familija.

*Glad nije bila velika samo
u Egiptu, nego i u Hanaanu,
gde su živeći Jakov i njegova
familija.*

Gija o Jakov bičhalda pe phurederen čhaven ano Egipat te činen hamase. E phrala ni pindarde e Josife kana ačhile angle leste te činen hrana. A o Josif len pindarda.

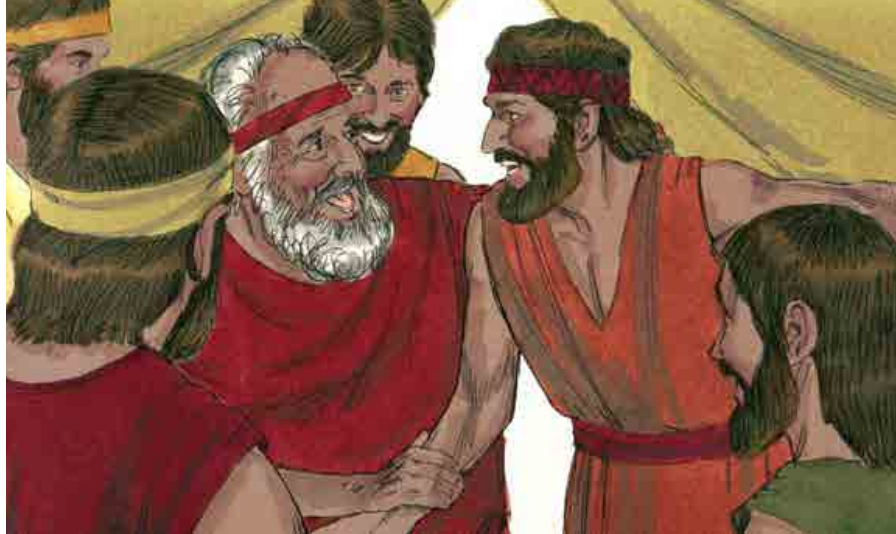
Stoga je Jakov poslao svoje starije sinove u Egipat da kupe hranu. Braća nisu prepoznala Josifa kad su stajali pred njim da kupe hranu. Međutim, Josif je prepoznao njih.

Kana iskušisada pe phralen te dičhol dal promenisajle, o Josif vačarda lende: “Me sem tumaro phral, o Josif! Ma daran. Tumen dikhljen te čeren mande bilačhipe kana bičinden man sar robo, a o Dol gova čerda ko šukar! Aven bešen ano Egipat te šaj me brinima tumendar thaj tumare familijende.”

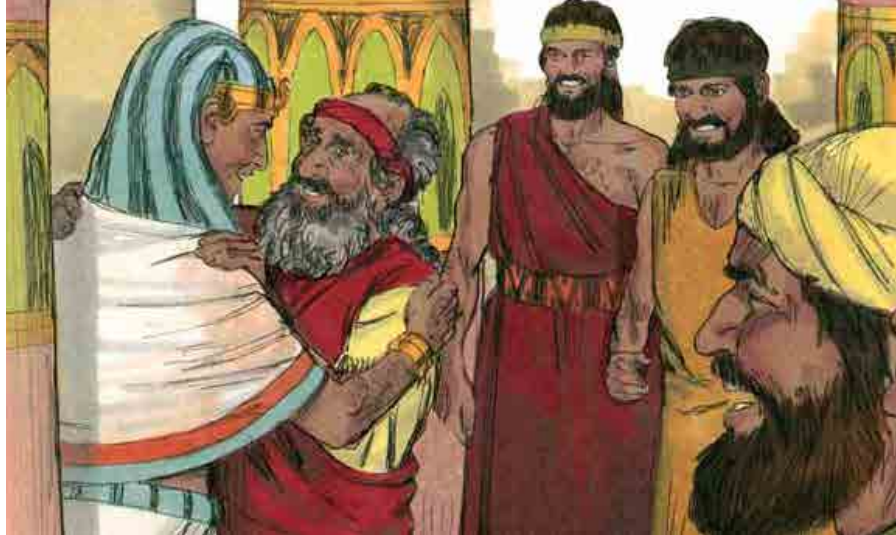

Nakon što je iskušao svoju braću da vidi jesu li se promenili, Josif im je rekao: “Ja sam vaš brat, Josif! Ne bojte se. Vi ste meni pokušali učiniti zlo kada ste me prodali kao roba, ali Bog je to zlo iskoristio za dobro! Dođite i živite u Egiptu da se ja mogu brinuti za vas i vaše porodice.”

Kana irisajle e Josifese phrala čhere thaj vačarde pumare dadese, e Jakovese, kaj o Josif si đuvdo, vov sasa but bahtalo.

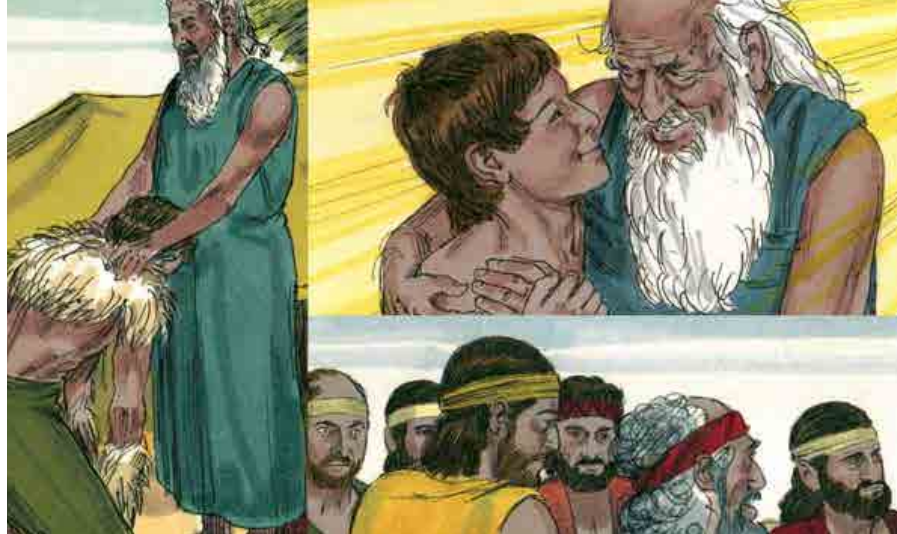
Kad su se Josifova braća vratila kući i rekla svom ocu Jakovu da je Josif još uvek živ, bio je jako srećan.

O Jakov sasa purano, nakhlo ano Egiptat pe familijasa, thaj savore živisade odori. Angleder so o Jakov mulo, blagoslovisada sa pe čhaven.

Premda je Jakov bio starac, sa celom svojom familijom se preselio u Egiptat. I tako su svi tamo živeli. Pre nego što je Jakov umro, blagoslovio je svakoga od svojih sinova.

O zavet savo o Dol dija e Avraamese nakhlo po Isak, pa po Jakov, akana pe dešuduj e Jakovese čhave taj pe lenđe familije. E potomkura tare dešuduj čhave čerdile dešuduj plemenura taro Izrael.

Savezna obećanja koja je Bog dao Avraamu prešla su na Isaka, zatim na Jakova, a onda na Jakovljevih dvanaest sinova i njihove familije. Potomci tih dvanaest sinova postali su dvanaest Izraelovih plemena.

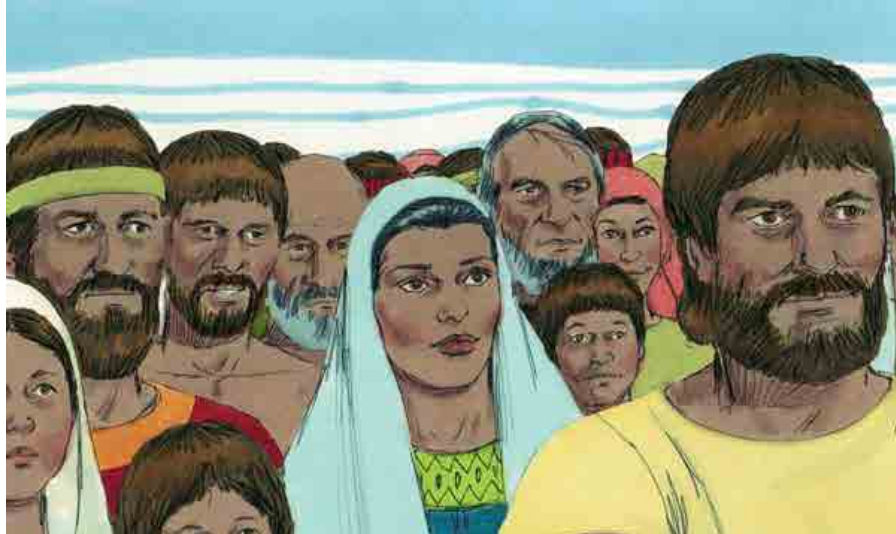
9

**0 Dol akharol e
Mojsija**

Biblsko paramič andaro:
2 lil e Mojsijaso 1–4

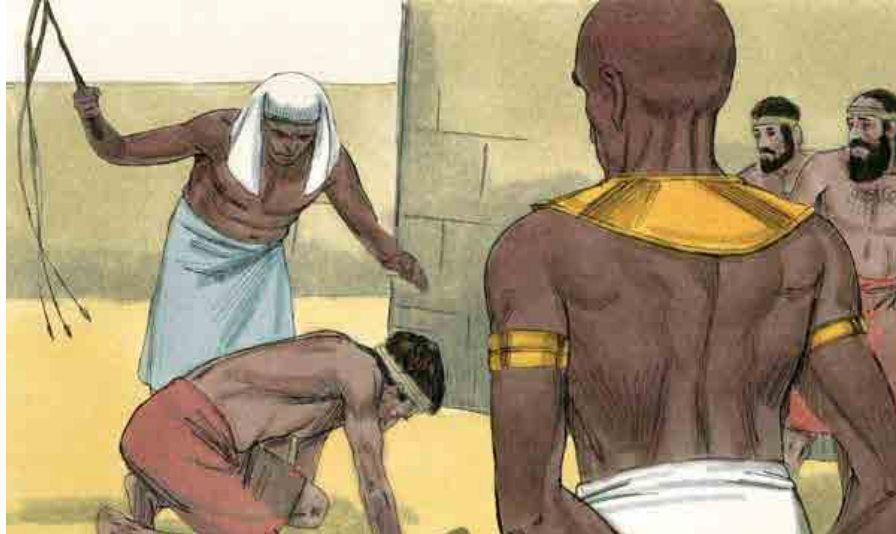
***Bog poziva
Mojsija***

*Biblijska priča iz
2. Knjige Mojsijeve 1-4*

O Josif kana mulo, sa lesi familija ačhile ano Egipat. Von thaj lenđe potomkura nastavisade te živin odori but berša i sasa len but čhave. Von akhardona Izraelcura.

Nakon Josifove smrti, sva njegova rodbina ostala je u Egiptu. Oni i njihovi potomci nastavili su tamo živeti mnogo godina i imali su mnogo dece. Zvali su se Izraelci.

Nakhle po but tare šel berš, e Izraelcura sesa but đene. E Egipćanura ni setisajle so čerda lenđe o Josif. Lije te daran tare Izraelcura golese so sesa but đene. Golese o Faraon kana sasa vladari taro Egipat čerda len te aven robura e Egipćanurende.

Nakon nekoliko stotina godina, broj Izraelaca je jako porastao. Egipćani se više nisu sećali Josifa i svega što je učinio za njih. Počeli su se bojati Izraelaca, jer ih je bilo toliko puno. Zato je faraon koji je tada vladao Egiptom učinio Izraelce robovima Egipćana.

E Egipćanura čute len te čeren lenđe but čera čak i cela forura. I phari buči čerda lenđe životura te aven bedna, al len o Dol blagoslovisada, i dijalen vađi poviše čhaven.

Egipćani su naterali Izraelce da izgrade mnoge zgrade, pa čak i cele gradove. Težak rad njihove je živote učinio bednima, ali Bog ih je blagoslovio, tako da su imali još više dece.

O Faraon dikhlja kaj isilen pherdo čhave, pa vačarda pe manušende te mudaren sa e Izraelskone bebicen thaj te čhuden len ani len o Nil.

Faraon je video da Izraelci imaju puno dece, pa je naredio svojim ljudima da ubiju sve izraelske muške bebe tako što će ih baciti u reku Nil.

Jekh Izraelka bijanda murše
čhave. Voj thaj blagoslovimo
rom garade e bebica sa
dok šajine.

*Neka Izraelka rodila je
dečaćića. Ona i njen muž
skrivali su bebu koliko god
su dugo mogli.*

Kana naštime te garaven le više, čute le ani korpa tari trska i mukhlje le pajesa te đal ani len o Nil, te spasin le te ma mudaren le. Lesi phureder phen sa dikhlja so ka avol lesa.

Kad ga roditelji više nisu mogli skrivati, stavili su ga u plutajuću košaru u trski uz rub reke Nil, da bi ga spasili od smrti. Njegova starija sestra promatrala je da vidi šta će se dogoditi.

E Faraonesi čhej dikhlja i korpa i dikhlja sosi andre. Kana dikhlja da si andre cikno čhavoro, lija le sar pire čhave. Lija jekha Izraelka te dol le čučī thaj ni đanglja da si goja đuvli lesi pravo dej. Kana o cikno barilo thaj ni pilja više čučī, irisada le e Faraonese čhejaće, i voj dijale alav, Mojsije.

Kći faraona videla je košaru i pogledala unutra. Kad je videla bebu, prihvatila je kao vlastitog sina. Unajmila je Izraelku da ga doji, ali nije shvatila da je ta žena zapravo prava majka toga deteta. Kada je dete bilo dovoljno staro da mu više nije trebalo majčino mleko, vratila ga je faraonovoj kćeri, koja ga je nazvala Mojsije.

Jekh ðive, kana o Mojsije barilo, dikhlja sar o Egipcãno marol e Izraelskone robo. O Mojsije pokuŝisada te spasil pe manuŝe e Izraelco.

Jednoga dana, kad je Mojsije već bio odrastao ðovek, video je da neki Egipcãnin tuĉe izraelskog roba. Mojsije je pokuŝao spasiti svog sunarodnika Izraelca.

Kana o Mojsije mislisada kaj khoni ni dičhol le, mudarda e Egipćanone taj prahosada leso telo. A neko dikhlja so o Mojsije čerda.

Kad je Mojsije mislio da niko neće videti, ubio je Egipćanina i zakopao njegovo telo. Međutim, neko je video šta je Mojsije učinio.

Kana šunda o Faraon so čerda o Mojsije, manglja te mudarol le. O Mojsije našlo taro Egipat ani divljina kaj ka avol sigurno tare Faraonese vojnika.

Kad je faraon čuo što je Mojsije učinio, pokušao ga je ubiti. Mojsije je pobegao iz Egipta u divljinu, kako bi bio siguran od faraonovih vojnika.

O Mojsije postanisada
čobano ani divljina dur taro
Egipat. Lija romnja tare gova
than thaj sasale duj čhave.

*Mojsije je postao pastir
u divljini daleko od Egipta.
Oženio se ženom iz tog mesta,
te je dobio dva sina.*

Jekh ðive, dok o Mojsije parvarda pe bakren, dikhlja sar jekh žbuno phabol. Ali o žbuno nikako te phabol. O Mojsije avilo po paše pašo žbuno te šaj dičhol pošukar. Sar avola pašo phabardo žbuno, e Devleso glaso vačarda lese: "Mojsije, uljar ċi obuća. Ače ko sveto than."

Jednog dana, dok se Mojsije brinuo za svoje ovce, video je da jedan grm gori. No, grm nije izgarao. Mojsije je prišao grmu da bi ga mogao bolje videti. Kako je prilazio gorućem grmu, Božiji glas mu je rekao: "Mojsije, izuj svoju obuću. Stojiš na svetom tlu."

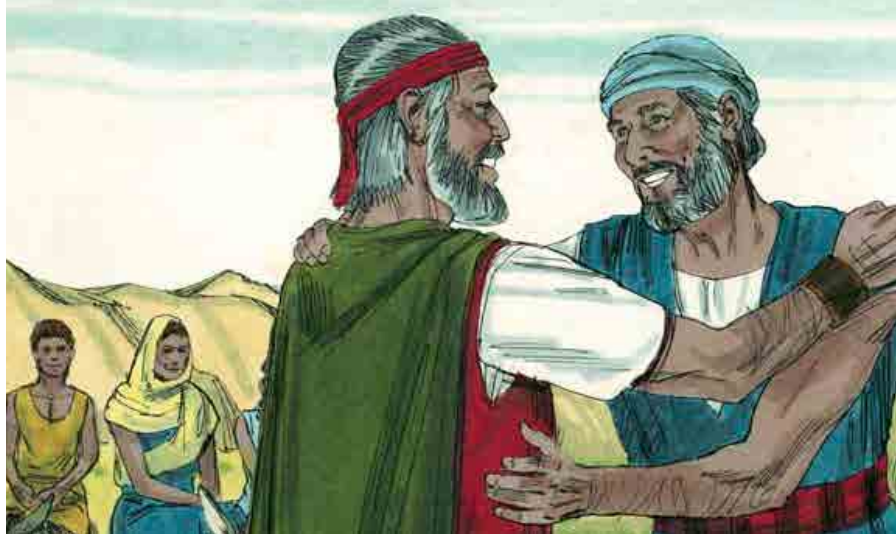
O Dol vačarda: “Dikhljem i patnja ćire narodosi. Ka bičhalav tut ko Faraon te bi ikale sa e Izraelcuren taro ropstvo taro Egipat. Me ka dav len i phuv o Hanaan, i phuv savi dijem lafesa e Avramese, Isakose thaj e Jakovese.”

Bog je rekao: “Video sam patnju svoga naroda. Poslaću te faraonu da izvedeš Izraelce iz ropstva u Egiptu. Ja ću im dati zemlju Hanaan, zemlju koju sam obećao Avraamu, Isaku i Jakovu.”

O Mojsije pučlja: "A so ako manglje te đanen ko bičhalda man, so te vačarav?" O Dol vačarda lese: "ME SEM KOVA SAVO SEM. Vačar lenđe: 'ME SEM bičhalda ma tumende.' Thaj vačar lenđe: 'Me sem o Jahve, O Dol tumare puranengo e Avraameso, Isakoso thaj e Jakoveso.' Kava si mo alav ke sa e đivesa."

Mojsije je pitao: "A što ako ljudi budu hteli znati ko me poslao, što da kažem?" Bog je rekao: "JA SAM KOJI JESAM. Reci im 'JA JESAM poslao me k vama'. Isto im reci: 'Ja sam Jahve, Bog vaših predaka Avraama, Isaka i Jakova.' Ovo je moje ime zauvek."

O Mojsije darajlo i ni manglja te đal ko Faraon golese so mislisada da našti vačarol, a o Dol bičhalda e Mojsijase phrale, e Arone, te pomognil le. O Dol vačarda e Mojsijase thaj e Aronese kaj o Faraon ka avol tvrdoglavo.

Mojsije se bojao i nije hteo ići faraonu, jer je mislio da ne može dobro govoriti. Stoga je Bog poslao Mojsijeva brata Arona da mu pomogne. Bog je upozorio Mojsija i Arona da će faraon biti tvrdoglav.

10

**Deš bilačhipe
(pošastura)**

Deset pošasti

Biblisko paramič andaro:
2 lîl e Mojsijaso 5–10

*Biblijska priča iz
2. Knjige Mojsijeve 5-10*

O Mojsije thaj o Aron đe le ko Faraon. Vačarde lese: "Kava vačarol o Dol e Izraeleso: 'Muk me narodo!'" A o Faraon ni šunda len. Mesto te mučhol e Izraelcuren, vov čuta len te čeren po phari buči!

Mojsije i Aron otišli su faraonu. Rekli su: "Ovo kaže Bog Izraelov: 'Oslobodi moj narod!'" Faraon ih nije poslušao. Umesto da pusti Izraelce, naterao ih je da još više rade!

O Faraon ni manglja te mučhol e narodo, pa o Dol bičhalda deš bilačhe pošastura po Egipat. Maškar kala pošastura, o Dol sikada e Faraonese kaj si Vov po zuralo taro Faraon thaj sa e Egipatska devela.

Faraon je odbijao osloboditi narod, pa je Bog poslao deset grozних pošasti na Egipat. Putem ovih pošasti, Bog je faraonu pokazao da je moćniji od njega, kao i od svih egipatskih bogova.

O Dol čerda i len o Nil ano
rat, a o Faraon ni manglja te
mučhol e Izraelcuren te đan.

*Bog je reku Nil pretvorio
u krv, ali faraon još uvek nije
hteo pustiti Izraelce da odu.*

O Dol bičhalda e žamben po celo Egipat. O Faraon preklinjisada e Mojsija te crdol e žamben. Al, kana mule sa e žambe, o Faraon zurada po ilo i ni mukhlja e Izraelcuren te ikljen taro Egipat.

Bog je poslao žabe po celom Egiptu. Faraon je preklinjao Mojsija da ukloni žabe. Međutim, nakon što su sve žabe umrle, faraon je otvrdnuo svoje srce i nije dopustio da Izraelci napuste Egipat.

O Dol bičhalda komarcuren. Pal gova bičhalda pošastura e osen. O Faraon dija vika e Mojsija thaj e Arone thaj vačarda lenđe te crden e osen, a e Izraelcura ka šaj te ikljen taro Egipat. O Mojsije molisajlo, O Dol crdija e osen taro Egipat. O Faraon zurada po ilo i ni mukhlja e narodo te ikljol.

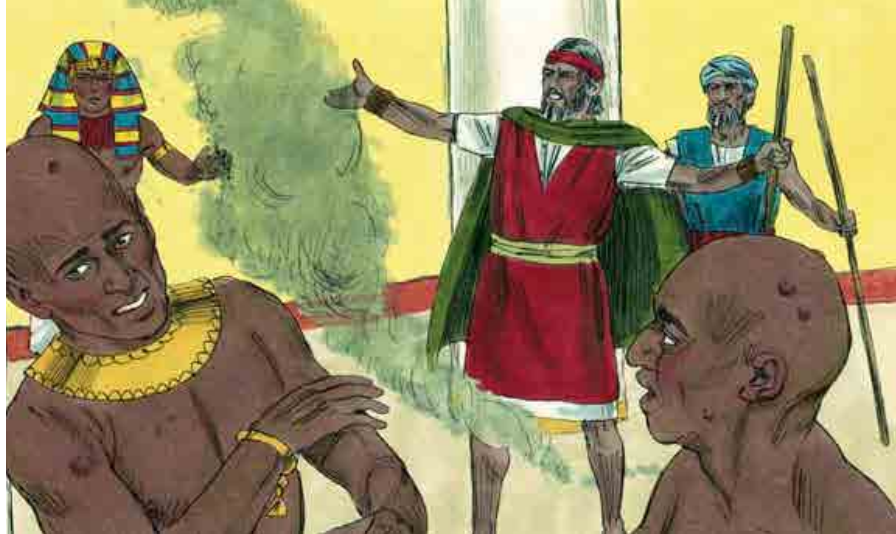
Stoga je Bog poslao komarce kao pošast. Zatim, poslao je obade kao pošast. Faraon je pozvao Mojsija i Arona da im kaže da će Izraelci, ako zaustave ovu pošast, moći napustiti Egipat. Kad se Mojsije pomolio, Bog je uklonio obade iz Egipta. Međutim, faraon je otvrdnuo svoje srce i nije hteo pustiti narod da ode.

Aver drom, O Dol čerda
nasvalipe maškare
egipćanendi stoka thaj von
mule. E Faraoneso ilo sasa
zuralo golese ni mukhlja e
Izraelcuren.

*Nakon toga, Bog je izazvao
da se sve domaće životinje
koje su pripadale Egipćanima
razbole i umru. Faraonovo
srce bilo je otvrdnuto, pa nije
hteo pustiti Izraelce da odu.*

O Dol vačarda e Mojsijase te čhudol praho ano vazduho anglo Faraono. Thaj kana gova čerda, dukhavne čirura pojavisajle e Egipćanima, a na e Izraelcurenđe. O Dol zurada e Faraoneso ilo, thaj o Faraon ni manglja te mučhol e Izraelcuren te đan.

Onda je Bog rekao Mojsiju da baci pepeo pred faraonom. Kad je to učinio, bolni čirevi pojavili su se na Egipćanima, ali ne i na Izraelcima. Bog je otvrdnuo faraonovo srce, tako da faraon nije hteo pustiti Izraelce da odu.

Pal gova, o Dol bičhalda graduška savi uništisada po but so sadisade e Egipćanura i mudarda sa ko sasa avri. O Faraon dija vika e Mojsija thaj e Arone thaj vačarda lenđe: “Grešisadem, šaj đan.” O Mojsije molisajlo, i graduška ačhili te perol taro nebo.

Nakon toga, Bog je poslao tuču koja je uništila većinu useva u Egiptu, a ubila je svakoga ko bi izašao napolju. Faraon je pozvao Mojsija i Arona i rekao im: “Sagrešio sam. Možete ići.” Mojsije se tada pomolio, a tuča je prestala padati s neba.

A o Faraon opet grešisada thaj zurajlo lesa ilo. Vov ni mukhlja e Izraelcuren te đan.

Pa ipak, faraon je ponovno sagrešio i otvrdnuo svoje srce. Nije hteo pustiti Izraelce da odu.

O Dol bičhalda pherdo skakavcura save sesa po Egiptat. Kala skakavcura xalje sa so sadisade so ačhilo sasto pali graduška.

Nakon toga, Bog je poslao roj skakavaca da se nadviju nad Egiptom. Skakavci su pojeli sav usev koji tuča nije uništila.

O Dol bičhalda tamina trin
đive. Sasa gači tamina da e
Egipćanura naštine te ikljen
tar pe čera. Al sasa svetlo
kaj živisade e Izraelcura.

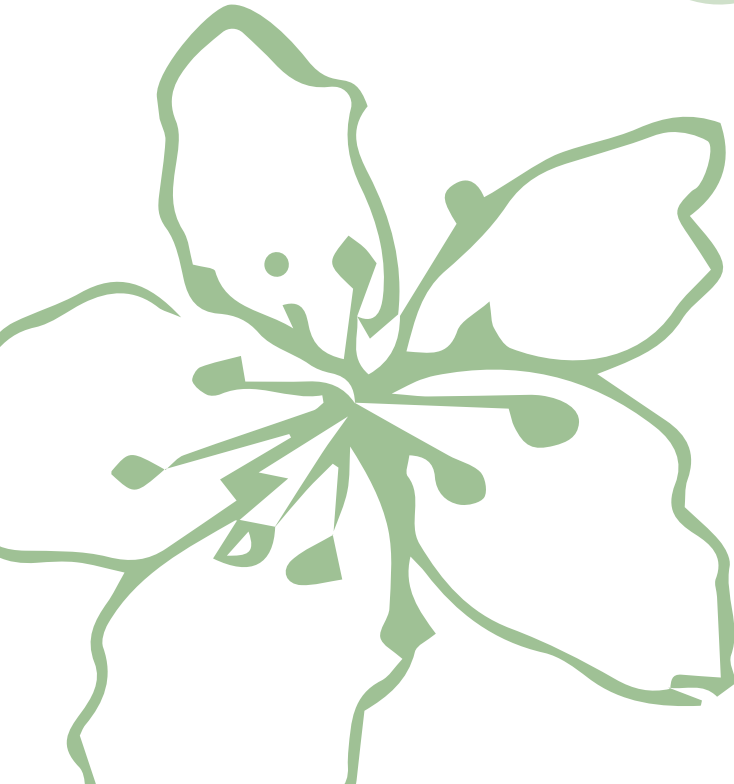
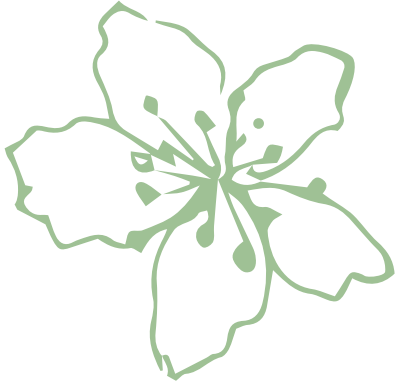

*Onda je Bog poslao tamu
koja je trajala tri dana. Bilo
je tako mračno da Egipćani
nisu mogli napustiti svoje
kuće. Međutim, tamo gde su
živeli Izraelci, bilo je svetla.*

Thajpalekalaenjapošastura, o Faraon ni manglja te mučhol e Izraelcuren te đan. Sar ni manglja te šunol, O Dol planirisada te mučhol vađi jekh pošast. Kava ka promenil e faraoneso stav.

Čak ni nakon ovih devet pošasti, faraon nije hteo pustiti Izraelce da odu. Budući da faraon nije hteo poslušati, Bog je naumio pustiti još jednu pošast. Ova će promeniti faraonov stav.

Pasha

Pasha

Biblsko paramič andaro:
2 lil e Mojsijaso 11,1–12,32

Biblijska priča iz
2. Knjige Mojsijeve 11,1-12,32

O Dol upozorisada e Faraone ako ni mučhol e Izraelconen te đan, da ka mudarol sa e muršen save prva bijandile taro egipatsko narodo thaj lenđe stoka. Kana šunda gova o Faraon vov ni manglja gova te pačal thaj ni manglja te šunol e Devle.

Bog je upozorio faraona da će, ako ne pusti Izraelce da odu, pobiti sve muške prvorođence egipatskog naroda i životinja. Kad je faraon to čuo, ipak je odbio verovati i poslušati Boga.

O Dol arakhlja način sar te aračhol kolen save prva bijandile save pačaje ande leste. Sa e familije trubuje te aračhen savršenone terne bakre thaj te čhinen le.

Bog je našao način da spasi prvorođence svakoga ko je verovao u njega. Svaka porodica je trebala odabrati savršeno jagnje i zaklati ga.

O Dol vačarda te mačhen e terne bakreso rat pe vudara tar pe čhera, te pečen o mas thaj sigate te xan le, e mangresa savo čerdo bizo kvasaco. Thaj vačarda lende te aven spremna te ikljen taro Egipat čim xan.

Bog je rekao Izraelcima da namažu krv jagnjeta na dovratnike svoje kuće, te da ispeku meso i brzo ga pojedu, zajedno s hlebom koji je bio napravljen bez kvasca. Također, rekao im je da budu spremni napustiti Egipat čim pojedu.

E Izraelcuro čerde gija sar o Dol so vačarda lende. Ani rat, o Dol nakhlo taro Egipat thaj mudarda sa kolen save prva bijandile.

Izraelci su sve učinili tačno kako im je Bog zapovedio da učine. Usred noći, Bog je prošao kroz Egipat ubijajući svakog prvorođenog sina.

Sa e Izraelcuraende vudara
sesa makhle ano rat, pa
o Dol samo nakhlja paše
gola čhera. Savore andre
sesa sigurna. Sesa spasime
golese kaj sesa makhle e
terne bakrese ratesa.

*Sve kuće Izraelaca imale su
krv na dovratnicima, pa je
Bog zaobišao te kuće. Svi
u kući bili su na sigurnom,
spašeni zbog jagnjetove krvi.*

A e Egipćanura ni pačaje e Devle thaj ni ašunde Lese zapovedura. Golese o Dol kana nakhlja tar lenđe čhera mudarda sa đi jekhe prvone bijande čhave.

Egipćani pak nisu verovali Bogu i zato nisu poslušali njegove zapovedi. Zato Bog nije zaobišao njihove kuće. Bog je ubio sve do jednog egipatskog sina prvorođenca.

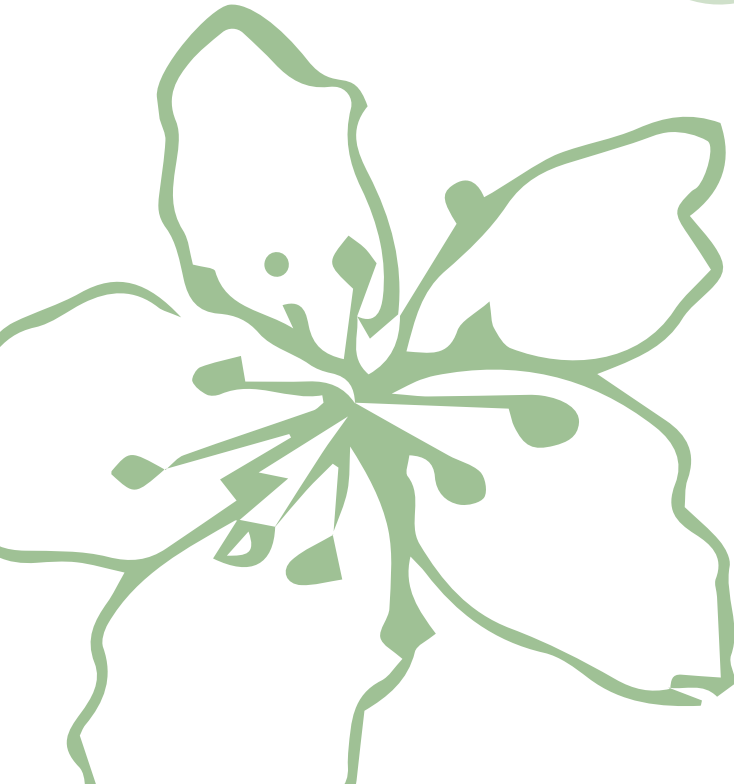
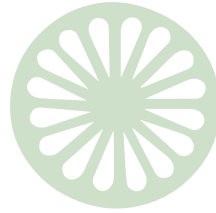
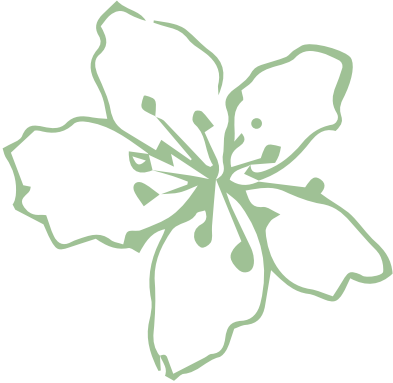
Sa e prvo bijande murša e Egićanurende mule, tare prvo bijande phanglimata save sesa phangle, di ko angluno bijando čhavo e Faraoneso. But manuša ano Egipat ruje tari bari žal.

Svaki egipatski muški prvorodenac je umro, od prvorodenog zatvorenika do faraonovog prvorodenca. Mnogi ljudi u Egiptu su plakali i jadikovali zbog svoje duboke tuge.

Ane goja rat, o Faraon akharda e Mojsija thaj e Arone thaj vačarda: "Inđar e Izraelcuren thaj ačhaven o Egipat akana!" O Egipatsko narodo isto terisade e Izraelconen te đan sigate.

Te iste noći, faraon je pozvao Mojsija i Arona i rekao im: "Odvedite Izraelce i odmah napustite Egipat!" Egipatski narod je isto tako nagovarao Izraelce da odmah odu.

The number '12' is rendered in a large, bold, white sans-serif font. It is centered on a dark green background. To the left of the '1' and to the right of the '2' are stylized, light green floral motifs consisting of several overlapping petals and a central stem with small buds. The overall design is clean and modern.

12

**0 Dol ikalol pe
narodo taro Egipat**

Izlazak

Biblsko paramič andaro:
2 lil e Mojsijaso 12,33–15,21

*Biblijska priča iz
2. Knjige Mojsijeve 12,33-15,21*

E Izraelcure but sesa bahtale so ačhaven o Egipt. Naj sesa više robura, i đana ani obećimi phuv! E Egiptanura dije e Izraelcuren sa so manglje, dije len sumnakaj thaj srebro thaj avera stvara save sesa vredna. Nesave manuša save pačaje ano Dol đe e Izraelcurencar thaj đele andaro Egipt.

Izraelci su bili vrlo srećni što napuštaju Egipt. Nisu više bili robovi, a išli su u Obećanu zemlju! Egipćani su dali Izraelcima što god su tražili, čak i zlato, srebro i ostale vredne stvari. Neki ljudi iz drugih naroda poverovali su u Boga i otišli su zajedno s Izraelcima dok su oni napuštali Egipt.

O Dol inđarda len bare stubosa taro oblako savo đelo prekalo đive angle lende, a ki rat gova stubo čerdilo oblako tari jag. O Dol sasa lenca uvek i inđarda len sa dok putujisade. Sa so trubuje te čeren gova sasa te đan pale Leste.

Bog ih je vodio pomoću visokog stuba od oblaka koji je išao pred njima tokom dana, a koji bi noću postao stub od vatre. Bog je uvek bio s njima i vodio ih dok su putovali. Oni su ga samo trebali slediti.

Ni nakhlo but, o Faraon thaj leso narodo menjisade po mišljenje thaj manglje e Izraelcure te aven opet lende robura. O Dol čerda te avol o Faraon zurale šoreso te bi dičhola o narodo kaj si o Jahve Jekh Čačukano Dol, te razumin kaj si, o Jahve, po zuralo taro Faraon taj lese devela.

Nedugo nakon toga, faraon i njegov narod promenili su mišljenje i hteli su da Izraelci opet budu njihovi robovi. Bog je učinio da faraon bude tvrdoglav kako bi narod mogao videti da je On Jedini Pravi Bog, te da bi razumeli da je On, Jahve, moćniji od faraona i njegovih bogova.

Gija o Faraon taj lese vojnika de pale Izraelca te bi čerena len opet pire roburen. I kana dikhlje e Izraelca e Egipatskone vojnika sar aven, shvatisade kaj si maškar e Faraonesi vojska thaj o Lolo more. Sesa but daravne i dije vika: "Sose ačhadam o Egipat? Ka mera!"

Stoga su faraon i njegova vojska jurili Izraelce kako bi ih opet učinili svojim robovima. Kada su Izraelci videli kako dolazi egipatska vojska, shvatili su da su zarobljeni između faraonove vojske i Crvenog mora. Jako su se uplašili i povikali: "Zašto smo napustili Egipat? Umrećemo!"

O Mojsije vačarda e Izraelcurende: “Ma daran! O Dol ka boril pe tumende i avdive thaj ka spasil tumen.” Tegani o Dol vačarda e Mojsijase: “Vačar e narodose te aven po paše pašo Lolo more.”

Mojsije je rekao Izraelcima: “Prestanite se bojati! Bog će se boriti za vas danas i spasiti vas.” Tada je Bog rekao Mojsiju: “Reci narodu da se primakne prema Crvenom moru.”

Tegani o Dol crdija o stubo taro oblako thaj čuta le maškare Izraelcura thaj e Egipćanura von naštine te dičhen e Izraelcuren.

Bog je zatim pomaknuo stub od oblaka i stavio ga između Izraelaca i Egipćana tako da Egipćani nisu mogli videti Izraelce.

O Dol vačarda e Mojsijase te vazdol po va po more i te ulavol o paj. Tegani o Dol čerda bari barval savi crdija o paj levo thaj desno, gija čerdilo drom maškaro more.

Bog je rekao Mojsiju da podigne svoju ruku nad morem i razdeli vodu. Onda je Bog poslao vetar koji je oduvao vodu u moru nalevo i nadesno, tako da se pojavio put kroz more.

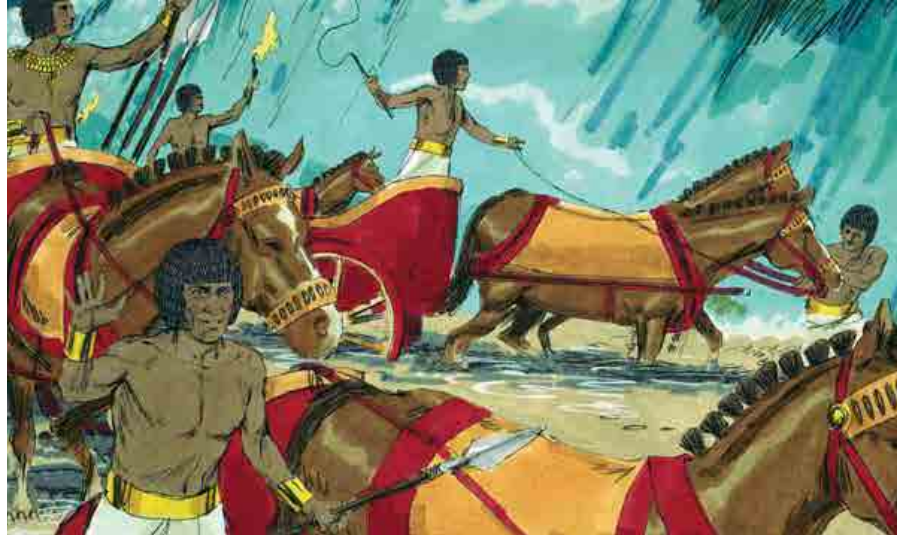

E Izraelcura phirde maškaro
more ki šučí phuva ke strane
sasa duvara taro paj.

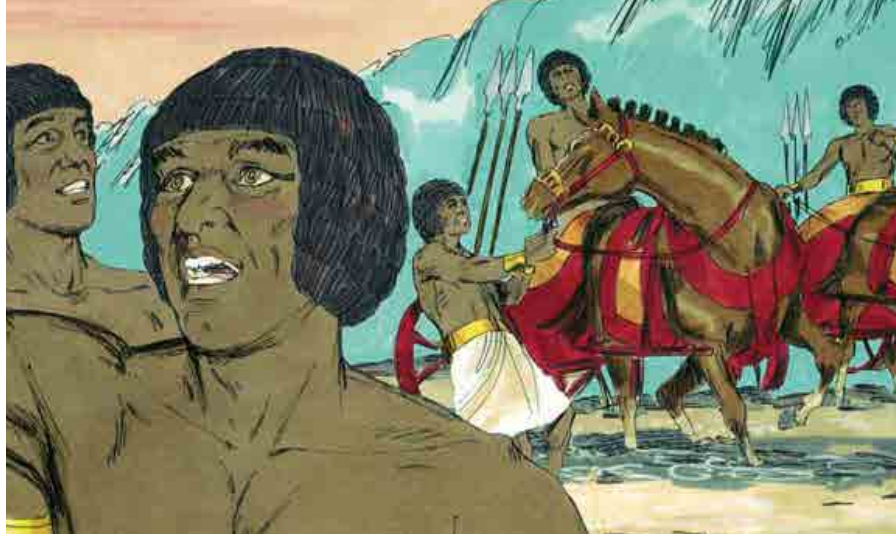

*Izraelci su prošli kroz more
po suvom tlu, s vodenim
zidom s obe strane.*

Tegani o Dol crdija o oblako taro drom te dičhen e Egipćanura e Izraelcuren sar našen. E Egipćanura odlučisade te đan pale lende.

Tada je Bog maknuo oblak s puta tako da su Egipćani mogli videti Izraelce kako beže. Egipćani su odlučili pojuriti za njima.

Gija ċele pale Izraelcura maškaro more, ali o Dol čerda e Egipćanura te daran thaj te zaglavin pe lenđe vordona. Dije vika: “An te naša! O Dol boril pe e Izraelcurende!”

I tako, sledili su Izraelce po putu kroz more, ali Bog je učinio da se Egipćani uspaniče i da se njihova bojna kola zaglave. Povikali su: “Bežimo! Bog se bori za Izraelce!”

Kana nakhle e Izraelcure ki aver strana taro more, o Dol vačarda e Mojsijase palem te vazdol po va. Vov šunda le, o paj pelo pi Egipatsko vojska i o paj irisajlo ko po than. Sa i Egipatsko vojska tasili.

Nakon što su svi Izraelci prešli sigurno na drugu stranu mora, Bog je rekao Mojsiju da opet ispruži svoju ruku. Kad je poslušao, voda se vratila nazad na svoje mesto i potopila egipatsku vojsku.

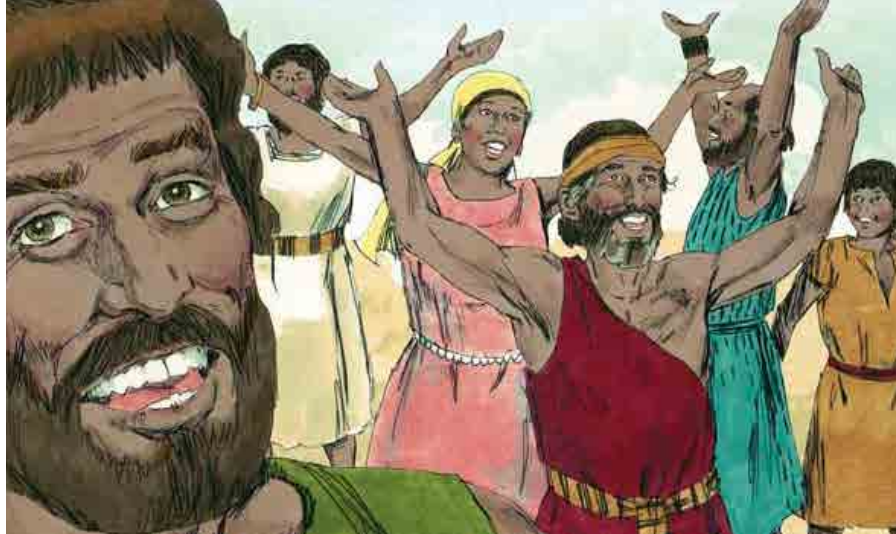
Kana dikhlje e Izraelcuna kaj e Egipcánura si mule, pačaje ano Dol i pačaje kaj si o Mojsije proroko e Devleso.

Utopila se cela egipatska vojska. Kad su Izraelci videli da su Egipćani mrtvi, pouzdali su se u Boga i poverovali da je Mojsije prorok Božiji.

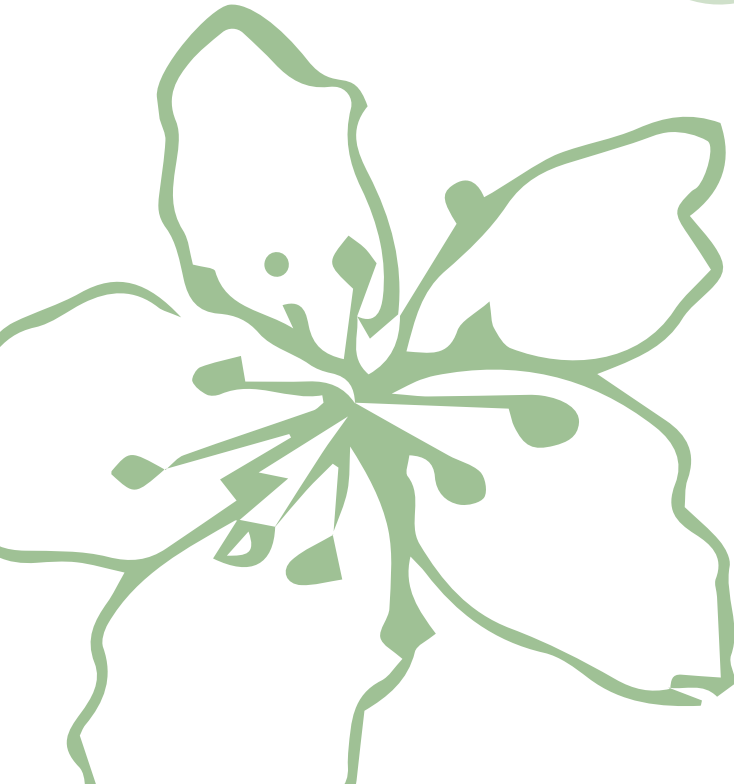
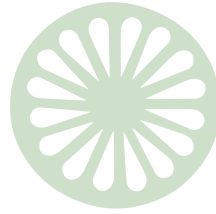
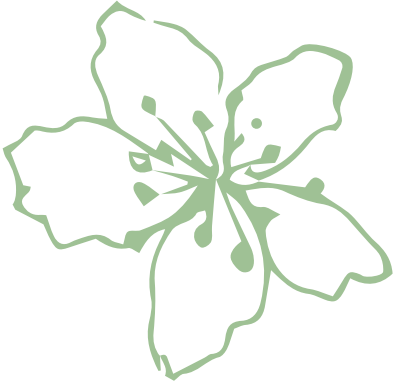
E Izraelcura sesa bahtale kaj o Dol ikalda len taro meripe thaj taro ropstvo. Akana sesa slobodna te šaj služin e Devlese. E Izraelcura đilabije but đilja te proslavin piri nevi sloboda thaj slavisade e Devle golese so spasisada len tari Egipatsko vojska.

Nadalje, Izraelci su bili jako radosni i ushićeni što ih je Bog spasio od smrti i ropstva! Sada su mogli slobodno služiti Bogu. Izraelci su pevali mnoge pesme da bi proslavili svoju novostečenu slobodu te slavili Boga što ih je spasio od egipatske vojske.

O Dol vačarda e Izraelcurende te slavin i Pasha svako berš te den pe gođi sar dijalen pobeda pe Egipćaja i spasisada len taro ropstvo. Slavisade le gija so čhinde terne bakre, te xan le mangresa savo čerdo bizo kvasaco.

Bog je Izraelcima zapovedio da svake godine slave Pashu kako bi se sećali da im je Bog dao pobedu nad Egipćanima i spasio ih od ropstva. Slavili su je tako što bi zaklali besprekorno jagnje, koje bi onda pojeli zajedno s beskvasnim hlebom.

The number '13' is rendered in a large, bold, white sans-serif font. It is centered on a dark green background. Behind the number, there are faint, light green line-art illustrations of flowers. One flower is positioned to the left of the '1', and another is to the right of the '3'.

13

**E Devleso savez
e Izraelcurencar**

***Božiji savez
s Izraelom***

Biblsko paramič andaro:
2 lil e Mojsijaso 19–34

*Biblijska priča iz
2. Knjige Mojsijeve 19-34*

Kana nakhada o Dol e Izraelcuren taro Lolo more, inđarda len maškari divljina đi ko brego savo akhardol Sinaj. Gova brego sasa isto kaj o Mojsije dikhlja o phabardo žbuno. O narodo čuta pe šatora talo brego.

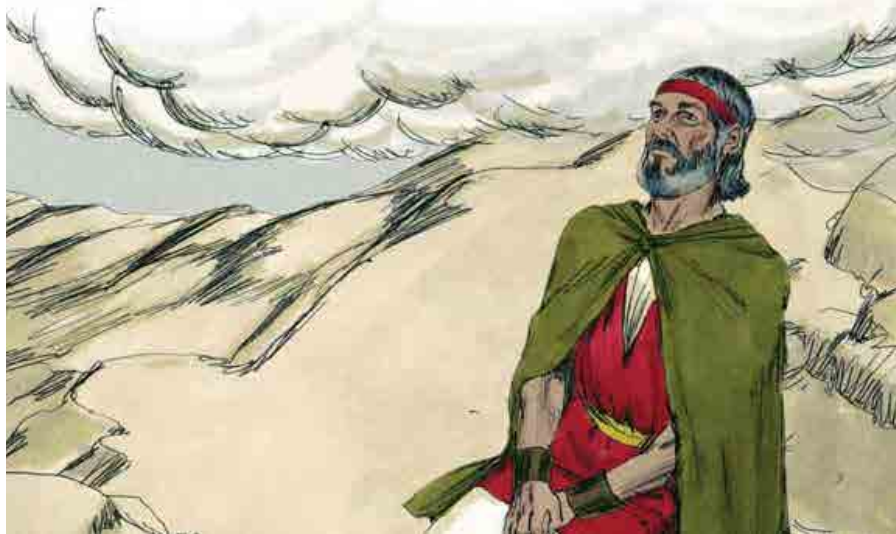

Nakon što je Bog proveo Izraelce kroz Crveno more, odveo ih je kroz divljinu do planine koja se zove Sinaj. Bila je to ista ona planina na kojoj je Mojsije video gorući grm. Narod je postavio šatore na podnožju planine.

O Dol vačarda e Mojsijase thaj e Izraelsko narodose: “Ako ka šunen man thaj ičaren mo savez, ka aven mingro dragoceno posed, carstvo sveštenikurengo, thaj sveto narodo.”

Bog je Mojsiju i izraelskom narodu rekao: “Ako mi budete poslušni i budete držali moj savez, bit ćete moj dragoceni posed, carsko sveštenstvo i sveti narod.”

Trin dave pale gova,
kana o narodo duxovno
pripremisajlo, O Dol ulilo
taro vrho taro brego o Sinaj
grmljavinasa, munjenca,
čurosa thaj glasnone
zvukonencar tare trube.
Samo e Mojsijase sasa
dozvolimo te uštol ko brego.

*Tri dana kasnije, nakon što
se narod duhovno pripremio,
Bog je sišao na vrh planine
Sinaj s grmljavinom,
munjama, dimom i glasnim
zvukom trube. Samo je
Mojsiju bilo dozvoljeno
popeti se na planinu.*

Tegani o Dol dija len savez i vačarda lenđe: “Me sem o Jahve, o Dol tumaro, savo ikalda tumentaro Egipatsko ropstvo. Ma te avol tumen avera devela.”

Tada im je Bog dao savez i rekao: “Ja sam Jahve, Bog tvoj, koji te je spasio od ropstva u Egiptu. Nemoj slaviti druge bogove.”

“Ma čeren idolen niti te klanjin tumen lende, golese kaj me o Jahve, sem ljubomorno Dol. Ma len mo alav ko uvredljivo način. Dičhen te avol tumende e savatoso đive sveto. Avere lafurencar, čeren sa tumari buči ane šov đive, o eftato đive si đive zako tumaro odmor thaj te setin tumen pe mande.”

“Nemoj praviti idole niti ih slaviti, jer sam ja, Jahve, ljubomorani Bog. Nemoj koristiti moje ime na uvredljiv način. Pobrine se da ti sedmi dan bude sveti. Drugim rečima, svoj posao napravi u šest dana, jer sedmi dan je dan kada se trebaš odmarati i mene sećati.”

“Poštuji će dade thaj će da.
Ma mudar. Ma čer preljuba.
Ma čor. Ma hohav. Ma poželi
te avol tut averese romnja,
čher ili bilo so so si taro
ćiro pašutno.”

*Poštuj svog oca i majku.
Ne ubij. Ne čini preljubu.
Ne kradi. Ne laži. Ne poželi
imati ženu, kuću ili bilo šta
što pripada tvom bližnjem.”*

Tegani o Dol pisisada kala Deš zapovestura ke duj ploče taro bar thaj dija len e Mojsijase. O Dol dija vađi but avera zakonura thaj pravilura save trubun te sledin pe. Ako e manuša si poslušna ka šunen kala zakonura, o Dol obećisada kaj ka blagoslovil len thaj ka štitil len. Ako len ni šunen thaj naj poslušna, o Dol ka kazni len.

Onda je Bog napisao ovih Deset zapovesti na dve kamene ploče i dao ih Mojsiju. Bog je ujedno dao mnoge druge zakone i pravila koja su trebali slediti. Ako ljudi budu poslušni ovim zakonima, Bog je obećao da će ih blagosloviti i štititi. Ako im budu neposlušni, Bog će ih kazniti.

O Dol e Izraelcurende dija i detaljno sar te čeren o šatori savo manglja von te čeren. Dijape vika Šatori taro Sastanko, sasale duj sobe, savo delisada bari fironga. Samo o barosvešteniko šajine te đal andre ani soba pali fironga, golese kaj odori živisada o Dol.

Bog je Izraelcima dao i detaljan opis šatora koji je hteo da naprave. Zvao se Šator sastanka, i imao je dve sobe, koje je delila velika zavesa. Samo je veliki sveštenik smeo ući u sobu iza zavesa, jer je tamo živeo Bog.

Ko bi phadola e Devleso zakon, šajine te anol životinjen po oltari anglo Šatori taro Sastanko sar kurbano e Devlese. O svešteniko bi činola e životinja i bi phabarola la po oltari. O rat e životinjako bi učharola e grehura gole manušese i bi čerola gola manuše čisto ane Devlese jakha. O Dol odaberisada e Mojsijase phrale e Arone, thaj e Aronese potomkuren te aven lese sveštenikura.

Ko god bi prekršio Božiji zakon, mogao je doneti životinju na žrtvenik pred Šatorom sastanka kao žrtvu Bogu. Sveštenik bi zaklao životinju i spalio je na žrtveniku. Krv životinje koja je bila žrtvovana pokrivala bi greh te osobe i učinila je čistom u Božijim očima. Bog je odabrao Mojsijevog brata Arona i Aronove potomke da budu njegovi sveštenici.

O narodo pristanisada te aven poslušna e zakonurende save o Dol dija len, te poštujin jekhe Devle thaj te aven leso posebno narodo. Al pal gova so obečisade e Devlese kaj ka aven poslušna, but grešisade.

Narod je pristao biti poslušan zakonima koje im je Bog dao, da slave jedinog Boga i da budu njegov poseban narod. Ali ubrzo nakon što su obećali da će biti poslušni Bogu, strašno su sagrešili.

O Mojsije sasa but đive ko vrho taro brego o Sinaj taj vačarola e Devlesa. E narodose dosadisajlo te ađučaren te iril pe. Ande e Aronese sumnakaj i rodije lestar te čerol lenđe idole!

Mojsije je mnoge dane provodio na vrhu gore Sinaj, gde je razgovarao s Bogom. Ljudima je dosadilo čekati ga da se vrati. Stoga su doneli zlata Aronu i tražili od njega da im napravi idola.

O Aron čerda taro sumnakaj idole ane e guruveso oblik. E manuša lije sar dile te klanjin pe e idolese thaj ande lese kurbano! O Dol sasa but holjamo pe lende golese kaj grešisade planirisada sa te mudarol len. A o Mojsije molisada lende, i o Dol šunda lesi molitva i ni uništisada len.

Aron je napravio idola od zlata u obliku teleta. Ljudi su počeli divlje slaviti tog idola i prinostiti mu žrtve! Bog je bio jako ljut na njih jer su sagrešili i planirao ih je uništiti. Međutim, Mojsije se molio za njih i Bog je uslišio njegovu molitvu i nije ih uništio.

Kana o Mojsije ulilo taro brego thaj dikhlja e idole, sasa gija holjamo kaj phaglja e ploče taro bar pe save o Dol pisada e Deš zapovestura.

Kad je Mojsije sišao s planine i video idola, bio je tako ljut da je razbio kamene ploče na kojima je Bog napisao Deset zapovesti.

Tegani o Mojsije phaglja e idole, čerda le ano praho, čuta o praho ane zala paj i čuta e narodo te pijen gova paj. O Dol bičhalda bilačhipe pe manuša i but lendar mule.

Onda je Mojsije razbio idola u prah, ubacio prah u nešto vode i naterao narod da pije tu vodu. Bog je poslao pošast na ljude i mnogo ih je umrlo.

O Mojsije čerda neve ploče taro bar zake Deš zapovestura save ka zamenin kola so vov phaglja. Opet đelo ko brego thaj molisada e Devle te oprostil e narodose. O Dol šunda e Mojsija thaj oprostisada lenđe. O Mojsije irisajlo taro brego e Deše zapovesturencar ke neve ploče taro bar. O Dol inđarda e Izraelcuren taro brego Sinaj premali Obećimi phuv.

Mojsije je napravio nove kamene ploče za Deset zapovesti kako bi zamenile one koje je razbio. Onda se ponovno popeo na planinu i molio Boga da oprostí narodu. Bog je poslušao Mojsija i oprostio im. Vratio se s planine s Deset zapovesti napisanim na novim pločama. Nakon toga, Bog je Izraelce poveo s gore Sinaj prema Obećanoj zemlji.

14

**0 narodo phirda
ani divljina**

***Lutanje po
divljini***

Biblisko paramič andaro:
2 lil e Mojsijaso 16–17;
4 lil e Mojsijaso 10–14; 20; 27;
5 lil e Mojsijaso 34

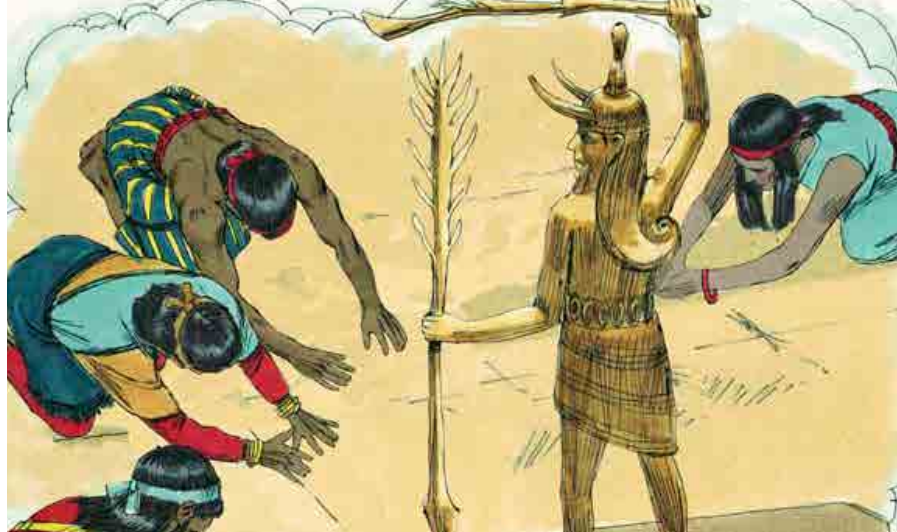
Biblijska priča iz
2. Knjige Mojsijeve 16-17;
4. Knjige Mojsijeve 10-14; 20; 27;
5. Knjige Mojsijeve 34

Kana o Dol vačarda e Izraelcurende e zakonura save manglja von te šunen sar deo tar lesa savez lencar, ačhade o brego o Sinaj. O Dol lija te inđarol len premali Obećimi phuv, savi akharola pe Hanaan. O stubo taro oblako đala angle lende premalo Hanaan i von đana pale leste.

Nakon što je Bog Izraelcima objavio zakone kojima je hteo da budu poslušni kao deo njegova saveza s njima, napustili su goru Sinaj. Bog ih je počeo voditi prema Obećanoj zemlji, koja se još zvala Hanaan. Stub od oblaka išao je pred njima u smeru Hanaana, a oni su ga sledili.

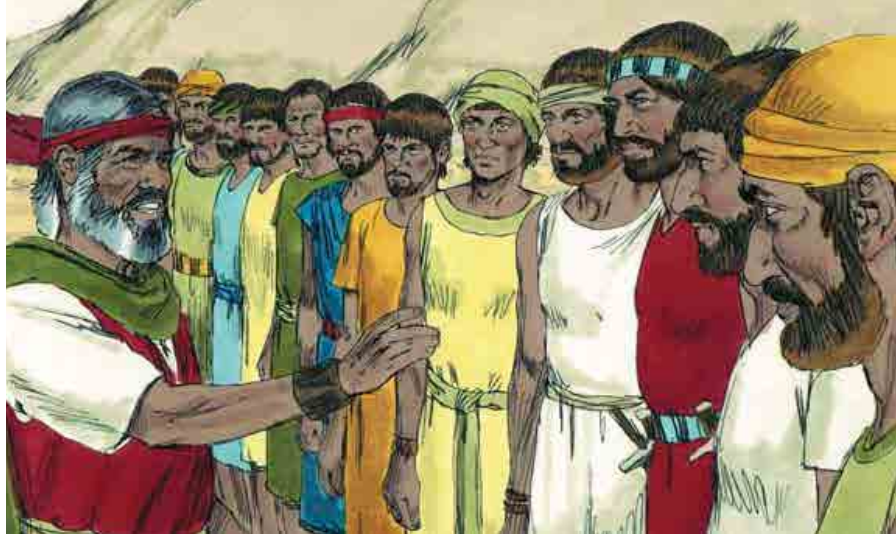
ODol obećisada e Avraamese, e Isakose thaj e Jakovese kaj ka dol i Obećimi phuv lenđe potomkurenđe, a gothe živisade but narodura. I dije pe vika Hanaanci. E Hanaancura ni klanjisajle niti šunde e Devle. Von klanjisajle e hohavne devlenđe, thaj čerena but bilače buča.

Bog je Avraamu, Isaku i Jakovu obećao da će njihovim potomcima dati Obećanu zemlju, ali sada su tamo živeli mnogi narodi. Zvali su se Hanaanci. Hanaanci nisu slavili niti slušali Boga. Slavili su lažne bogove i činili mnoge zle stvari.

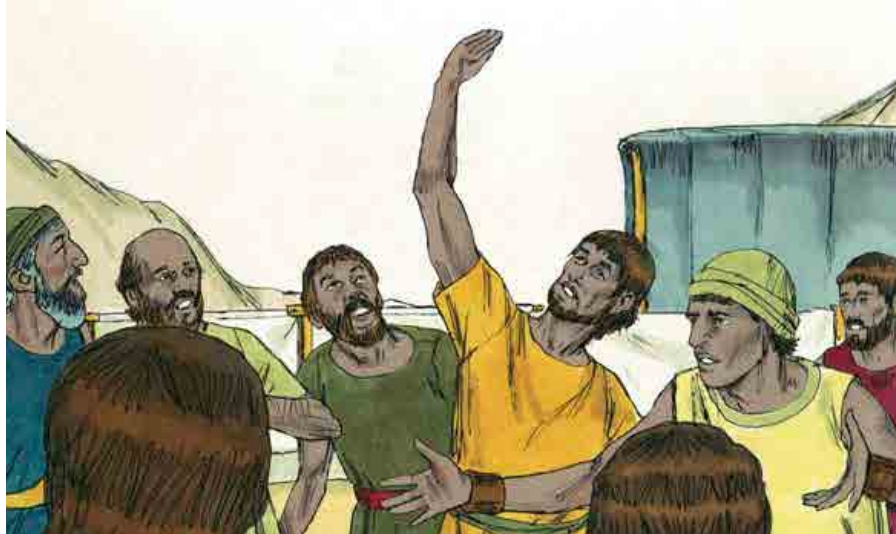
O Dol vačarda e Izraelcurende: "Tumen mora te isterin sa e Hanaancuren tari Obećimi phuv. Ma aven ano mir lençar, taj ma len tumen lençar. Mora sa te phađen lenđe idoluren. Ako ni šunden ma, ka klanjin tumen lenđe idolurende umesto mande."

Bog je rekao Izraelcima: "Morate isterati sve Hanaance iz Obećane zemlje. Nemojte s njima sklapati mir i ne venčavajte se s njima. Morate potpuno uništiti sve njihove idole. Ako me ne poslušate, slavićete njihove idole umesto mene."

Kana resle paši granica taro Hanaan, o Mojsije birisada dešudujen muršen, po jekhe tar svako pleme. Sikada gole muršen kaj te đan, te dičhen goja phuv savi si. Gija trubuje te dičhen e Hanaancuren dal si zurale il si slaba.

Kad su Izraelci stigli do granice Hanaana, Mojsije je odabrao dvanaest muškaraca, po jednog iz svakog izraelskog plemena. Muškarcima je dao upute da odu i uhode zemlju kako bi videli kakva je. Takođe, trebali su uhoditi Hanaance da vide snagu njihovih vojski.

Dešuduj murša nakhle maškaro Hanaan saranda đive i irisajle. Vačarde e manušenje: “I phuv si plodno thaj but dol bijandipe.” A deš đene vačarde: “E forura si lenđe but zurale a e manuša si divura! Ako amen napadi len, ka pobedin amen thaj ka mudaren amen!”

Dvanaest muškaraca putovalo je kroz Hanaan četrdeset dana, a onda su se vratili. Rekli su ljudima: “Zemlja je jako plodna i daje mnogo roda.” No, deset uhoda je reklo: “Gradovi su jako snažni i ti ljudi su naspram nas kao divovi! Ako ih napadnemo, zasigurno će nas pobediti i pobiti!”

O Kaleb thaj o Isus Navin, e duj so đele te dičhen i phuv, vačarde: “Čače si e manuša taro Hanaan bare thaj zurale, al amen šaj pobedi len! O Dol ka boril pe amende!”

Međutim, druga dvojica uhoda, Kaleb i Isus Navin, odmah su rekli: “Istina je da su ljudi Hanaana visoki i snažni, ali mi ih zasigurno možemo pobediti jer će se Bog boriti za nas!”

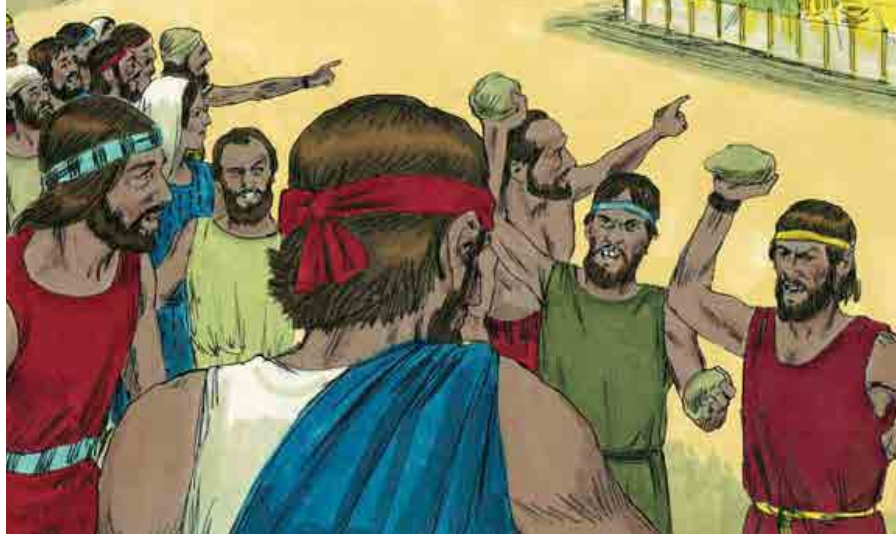

O narodo ni šunda e Kaleve thaj e Isuse Navine. Holajle po Mojsije thaj po Aron thaj vačarde: "Sose anden amen ke kava bilačo than? Trubujam te ača ano Egiptat, a na te ava mudarde ano maripe, a amare romnja thaj amare čhave te aven robura." O narodo manglja te biril avere vođa savo ka irilen ano Egiptat.

Međutim, narod nije poslušao Kaleva i Isusa Navina. Naljutili su se na Mojsija i Arona i rekli: "Zašto ste nas doveli na ovo grozno mesto? Bolje bi bilo da smo ostali u Egiptu, a sada ćemo, evo, poginuti u borbi, a naše žene i naša deca će postati robovi." Narod je hteo odabrati nekog drugog vođu koji će ih odvesti nazad u Egiptat.

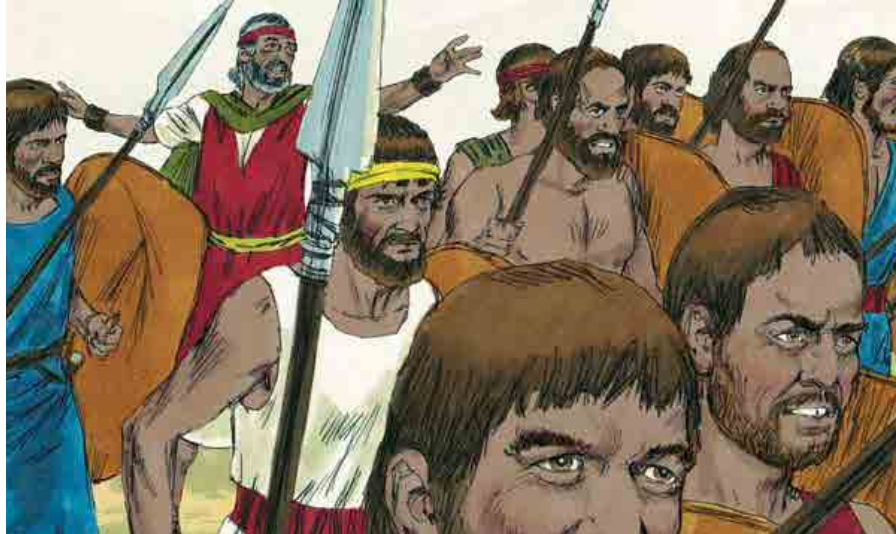

O Dol but holajlo avilo ano Šatori taro Sastanko. O Dol vačarda: "Sar bunisaljen protiv mande, sa o narodo ka phirol ki divljina. Sem o Isus Navin thaj o Kalev, sa kas isi biš berš il po but ka meren i nikad ni ka uđin ani Obećimi phuv."

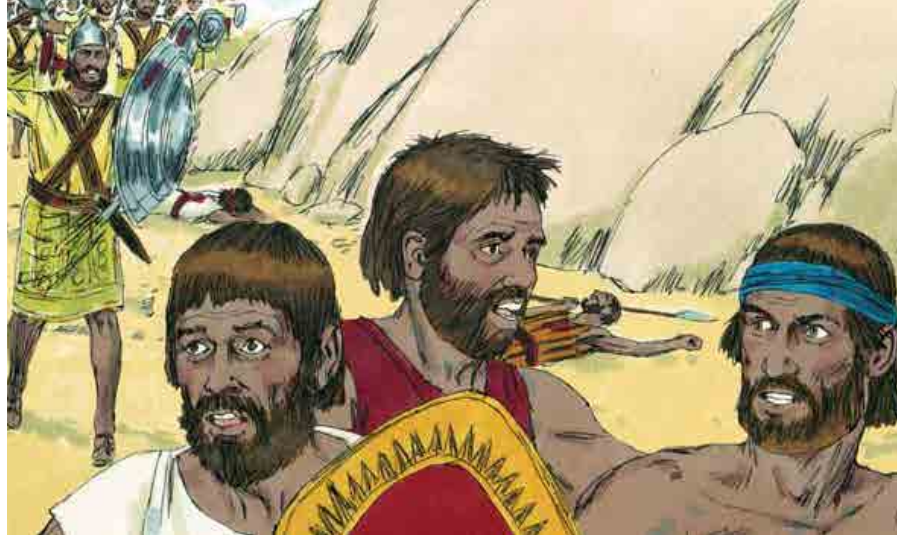

Bog se jako naljutio i došao u Šator sastanka. Bog je rekao: "Pošto ste se pobunili protiv mene, celi narod će morati lutati divljinom. Osim Isusa Navina i Kaleva, svi koji imaju dvadeset godina ili više umret će ovde i nikada neće ući u Obećanu zemlju."

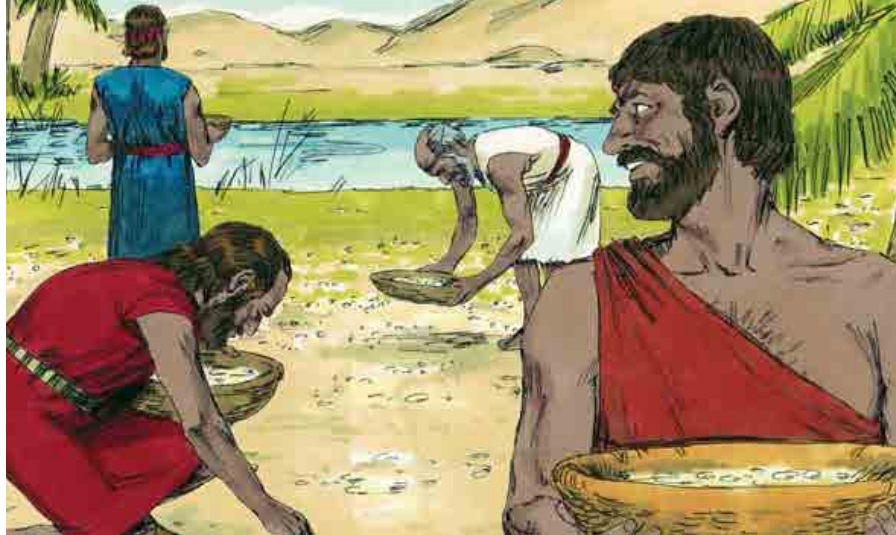
Kana o narodo kava šunda, sasa lenđe žal so grešisade. Lije po oružije i đe te napadin e narodo taro Hanaan. O Mojsije upozorisada len te ma đan kaj o Dol naj len car, al von ni šunde le.

Kad je narod to čuo, bilo im je žao što su sagrešili. Uzeli su svoja oružja i otišli napasti Hanaance. Mojsije ih je upozoravao da ne idu jer Bog nije bio s njima, ali oni ga nisu poslušali.

Odolencarnisasaanibitka, pa von hasarde thaj but đene mudardile. Pal gova e Izraelcura okrenisajle taro Hanaan thaj phirde ani divljina saranda berš.

Budući da Bog nije išao s njima u bitku, bili su poraženi i mnogi su poginuli. Nakon toga, Izraelci su se okrenuli od Hanaana, te su četrdeset godina lutali divljinom.

Ke gola saranda berš sar o Izraelsko narodo phirda ki divljina, o Dol brinisajlo lenđe. Dijalen mangro taro nebo, savo akhardilo "mana". Thaj bičhalda lenđe jato prepelice (srednje bare čiriklja) ane lenđe logora te bi šaj hana mas. Ane sa gova vreme o Dol arakhlja lenđe šeja thaj lenđe sandale te ma trošin pe.

Tokom tih četrdeset godina dok je izraelski narod lutao divljinom, Bog se brinuo za njih. Dao im je hleb s neba, koji se zvao "mana". Također, slao je jata prepelica (ptica srednje veličine) u njihove logore, tako da su mogli jesti i meso. Tokom tog vremena, Bog je čuvao njihovu odeću i sandale da se ne istroše.

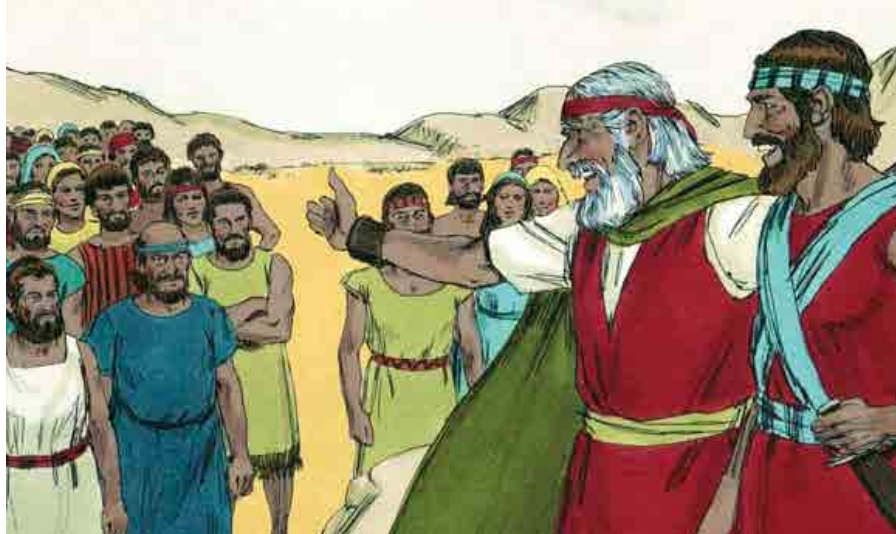
O Dol čudesno dija len paj tari stena. A pale sa gova, o Izraelsko narodo vačarola, mrmljila protiv o Dol thaj protiv o Mojsija. A čak i tad, o Dol sasa verno zake obećanja save dija e Avraamese e Isakose thaj e Jakovese.

Bog im je čak čudesno dao vodu iz stene. Pa ipak, izraelski narod prigovarao je i mrmljao protiv Boga i protiv Mojsija. Međutim, čak i tada je Bog i dalje bio veran svojim obećanjima Avraamu, Isaku i Jakovu.

Jekh dujto drom kana e narodo naj sasa paj, O Dol vačarda e Mojsijase: “Vačar e stenaće, i o paj ka thavdol later.” A o Mojsije lađarda e Devle anglo celo narodo gija so duj droma čalada ani stena e štaposa umesto te vačarol e stenaće. O paj čaće thavdija andari stena i savore pilje, a o Dol sasa holjamo po Mojsije thaj vačarda: “Tu ni ka uđi ani Obećimi phuv.”

Jednom drugom prilikom kad narod nije imao vode, Bog je rekao Mojsiju: “Progovori steni i voda će izaći iz nje.” Međutim, Mojsije je iskazao nepoštovanje prema Bogu pred celim narodom tako što je dvaput udario u stenu sa štapom umesto da joj progovori. Voda jest potekla iz stene da bi svi pili, ali Bog je bio ljut na Mojsija i rekao mu je: “Ti nećeš ući u Obećanu zemlju.”

Kana e Izraelcurea phirde saranda berš ki divljina, savore so bunisajle protiv o Dol sesa mule. Tegani o Dol opet anda len angli Obećimi phuv. O Mojsije sasa but purano o Dol odabirisada e Isuse Navine te pomognile te vodil e narodo. O Dol obećisada da jekh đive ka bičhalol jekh đive proroko sar o Mojsija.

Nakon što su Izraelci lutali divljinom četrdeset godina, svi koji su se pobunili protiv Boga su umrli. Tada je Bog opet poveo narod do ruba Obećane zemlje. Mojsije je tada bio jako star, pa je Bog odabrao Isusa Navina da mu pomogne voditi narod. Bog je isto tako obećao Mojsiju da će jednog dana poslati drugog proroka poput Mojsija.

O Dol vačarda e Mojsijase te đal ko vrh e bregoso te bi šaj dičhola i Obećimi phuv. O Mojsije dikhlja i Obećimi phuv, al o Dol ni mukhlja le te ulazil ane late. Tegani o Mojsije mulo, e Izraelcura žalisade saranda đive. O Isus Navin postanisada lengo nevo vođa. O Isus Navin sasa šukar vođa golese kaj pačaja thaj sasa poslušno e Devlese.

Nakon toga, Bog je Mojsiju rekao da ode na vrh planine kako bi mogao videti Obećanu zemlju. Mojsije je video Obećanu zemlju, ali mu Bog nije dopustio da uđe u nju. Zatim je Mojsije umro, a Izraelci su tugovali za njim trideset dana. Isus Navin je postao njihov novi vođa. Isus Navin je bio dobar vođa, jer je verovao Bogu i bio mu poslušan.

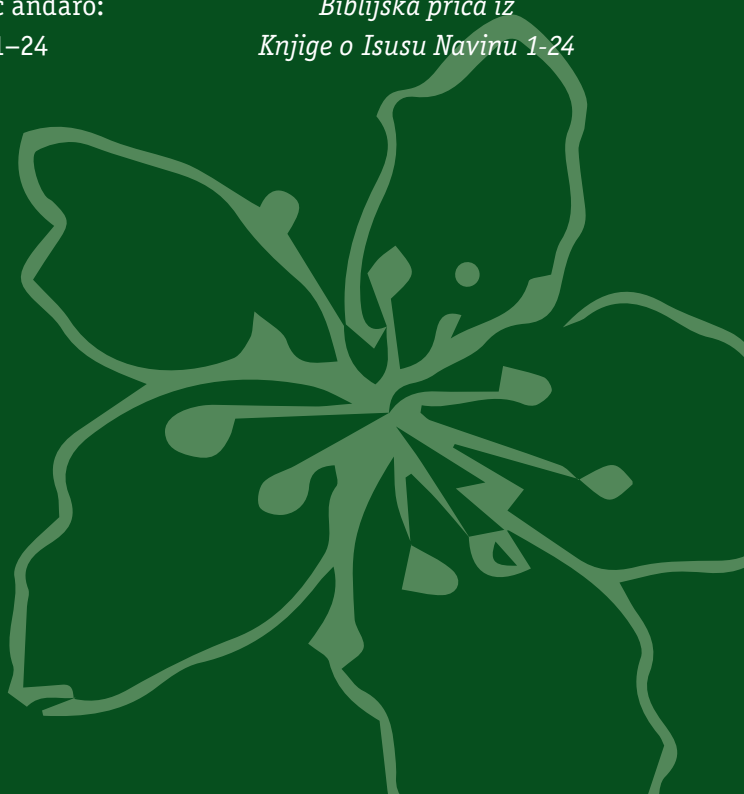
15

Obećimi phuv

Obećana zemlja

Biblisko paramič andaro:
Isus Navin 1–24

*Biblijska priča iz
Knjige o Isusu Navinu 1-24*

Avilo i gova vreme e Izraelcura te ulazin ano Hanaan, ani Obećimi phuv. O Isus Navin bičhalda duje uhoden ano Hanaansko foro Jerihon kas sesa zurale duvara. Ane gova foro živisada jekh prostitutka blagoslovimo alav si Raava, savi garada e uhoden a posle pomognisada te našen. Čerda gova golese so pačaja ano Dol. E uhode obećisade da ka aračhen e Raava thaj lače familija kana ka uništin o Jerihon.

Napokon je došlo vreme da Izraelci uđu u Hanaan, Obećanu zemlju. Isus Navin je poslao dve uhode u hanaanski grad Jerihon, koji je bio zaštićen snažnim zidinama. U tom gradu je živela jedna prostitutka imenom Raava, koja je sakrila uhode i kasnije im pomogla da pobegnu. Učinila je to jer je verovala Bogu. Uhode su obećale da će zaštititi Raavu i njenu porodicu kad Izraelci budu uništili Jerihon.

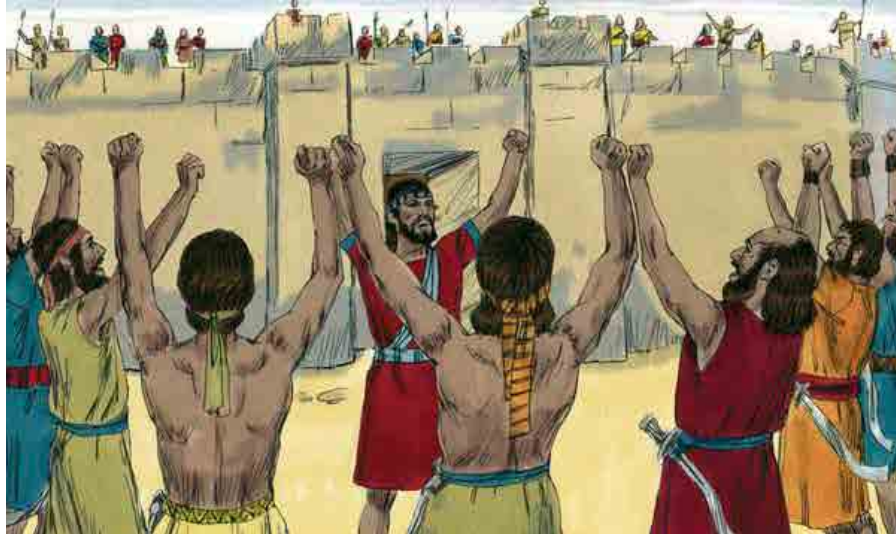
E Izraelcura morajle te načnen i len o Jordan te bi avena ani Obećimi phuv. O Dol vačarda e Isuse e Navinese: “Nek đan anglal e sveštenikura.” Kana e sveštenikura čute pe pingre ani len o Jordan, o paj savo đala odupral ačhilo te thavdol te bi e Izraelcura šaj načhena ki dujto strana pi šuči phuv.

Izraelci su morali preći reku Jordan da bi ušli u Obećanu zemlju. Bog je rekao Isusu Navinu: “Neka sveštenici idu prvi.” Čim su sveštenici zakoračili u reku Jordan, voda uzvodno prestala je teći da bi Izraelci mogli preći na drugu stranu po suvom tlu.

E manuša kana nakhle i len o Jordan, o Dol vačarda e Isuse e Navinese sar te napadil o zuralo foro o Jerihon. O narodo šunda e Devle. Baš sar vačarda o Dol te čeren, e vojnika thaj e sveštenikura okolisade šov đive o foro Jerihon jekh drom ko đive.

Nakon što su ljudi prešli reku Jordan, Bog je dao zadatak Isusu Navinu kako da napadne moćni grad Jerihon. Narod je poslušao Boga. Vojnici i sveštenici su šest dana šetali oko grada Jerihona jednom na dan, baš kako im je Bog rekao da učine.

A o eftato ðive, e Izraelcura okolisade efa droma o foro. I dok okolisade o foro poslednjo drom, e vojniskura dije vika a e svešteniskura phurdije ane pe trube.

Sedmoga su dana Izraelci hodali oko grada još sedam puta. Dok su hodali oko grada poslednji put, vojnici su povikali a sveštenici su duvali u svoje trube.

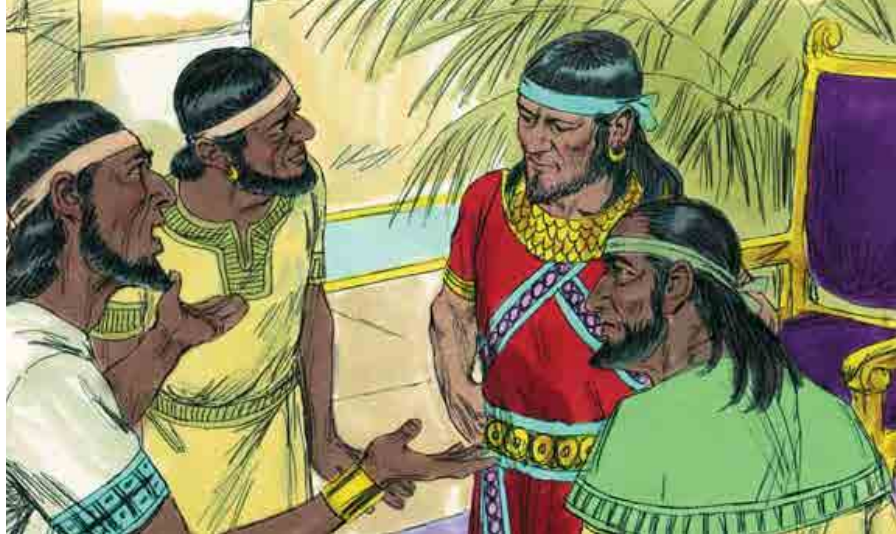
Tegane duvara e Jerihone se pele! E Izraelcure uništisade sa ano foro sar o Dol so vačarda lenđe. Ačhade e Raava thaj lače familija, save postanisade deo tare Izraelcure. Thaj avera narodura save beše ano Hanaan šunde da e Izraelcure uništisade o Jerihon, darajle but da i lenka napadin e Izraelcure.

Tada su se zidine oko Jerihona srušile! Izraelci su uništili sve u gradu kako im je Bog naredio. Jedino su pošteli Raavu i njenu porodicu, koji su postali deo Izraelaca. Kada su drugi narodi koji su živeli u Hanaanu čuli da su Izraelci uništili Jerihon, jako su se uplašili da će Izraelci i njih napasti.

ODolvačardaeIzraelcurende ma te avol len mir nijekhe narodosa taro Hanaan. Al jekhtaroHanaanskonarodo, save akhardile Giveonitura, hohade kaj bešen dur taro Hanaan. Rodije taro Isus Navin te čerol mir lencar. O Isus Navin thaj e Izraelcura ni pučlje e Devle kotar avile e Giveonitura. Thaj golese o Isus Navin čerda mir lencar.

Bog je zapovedio Izraelcima da ne sklapaju mir ni s jednim narodom iz Hanaana. Međutim, jedan od hanaanskih naroda, koji se zvao Gavaonac, lagao je Isusa Navina i rekao mu da dolazi iz mesta daleko od Hanaana. Tražili su od Isusa Navina da s njima sklopi mir. Isus Navin i Izraelci nisu pitali Boga odakle su došli Gavaonci, pa je Isus Navin sklopio mir s njima.

E Izraelcurea sesa but holjame kana dođanglje da e Giveonitura hohade len, ali ičarde o primirje lencar golese so dije obećanje anglo Dol. Kasnije, e carura tar aver narodo taro Hanaan, e Amorejcura, šunde kaj e Giveonitura sklopisade zavet e Izraelcurencar, pa čidije pe e vojske ani jekh bari vojska te bi napadina o Giveon. E Giveonitura bičhalde haberi e Isusese e Navinese, rodije pomoć lestar.

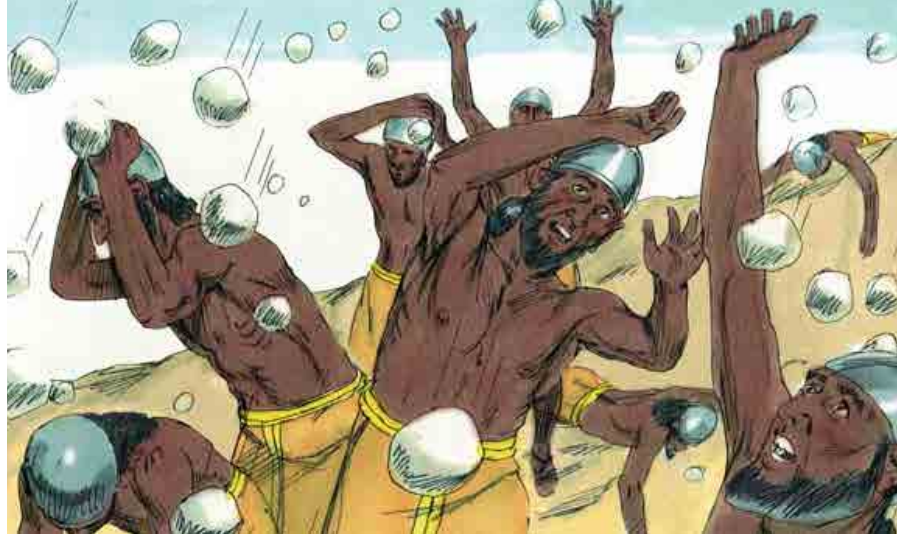
Izraelci su bili jako ljuti kad su saznali da su ih Gavaonci prevarili, ali su održali primirje s njima jer je to bilo obećanje pred Bogom. Nešto kasnije, carevi jednoga drugog naroda u Hanaanu, Amorejci, čuli su da su Gavaonci sklopili primirje s Izraelcima, pa su ujedinili svoje vojske u jednu veliku vojsku i napali Gavaon. Gavaonci su poslali poruku Isusu Navinu, tražeći pomoć.

Gija o Isus Navin čidija e Izraelskona vojska i phirde celo rat te aven ke Giveonitura. Sabalje, iznenadisade e amorejsko vojska thaj napadisade la.

I tako, Isus Navin je skupio izraelsku vojsku, tako da su celu noć hodali da bi došli do Gavaonaca. Rano ujutro su iznenadili amorejsku vojsku i napali je.

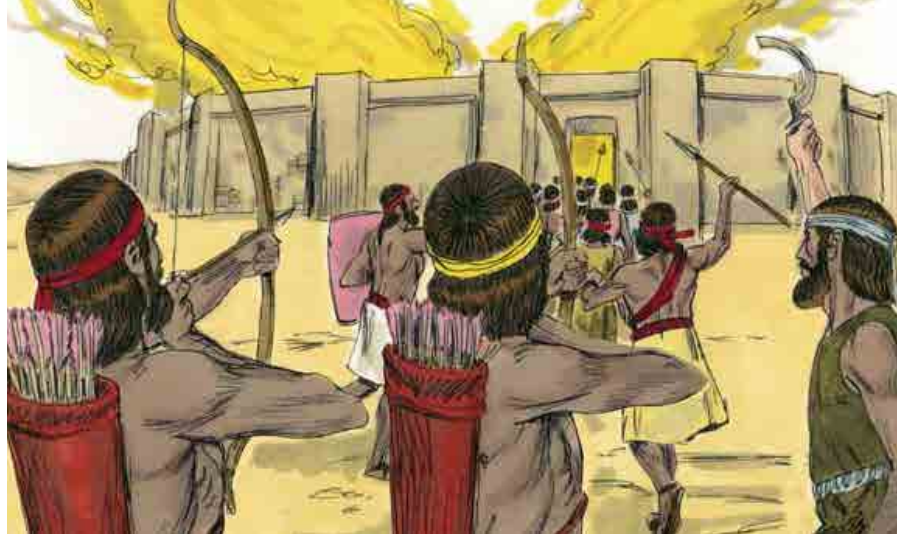
O Dol borisajlo gova ðive
zako Izrael. Bunisada e
Amorejcarengijasobičhalda
bari graduška savi mudarda
buten Amorejcaren.

*Bog se borio za Izrael taj
dan. Zbunio je Amorejce
i poslao veliku tuču koja ih
je mnoge ubila.*

Odolčerdate ačholokhamki jekh than te bi e Izraelcure avola len vreme te pobedin e Amorejturen. Gova đive o Dol pobedisada jekh bari pobeda zako Izrael.

Takođe, Bog je napravio da sunce stane na jednom mestu, kako bi Izraelci imali dovoljno vremena da potpuno pobede Amorejce. Tog dana je Bog izvojevao veliku pobedu za Izrael.

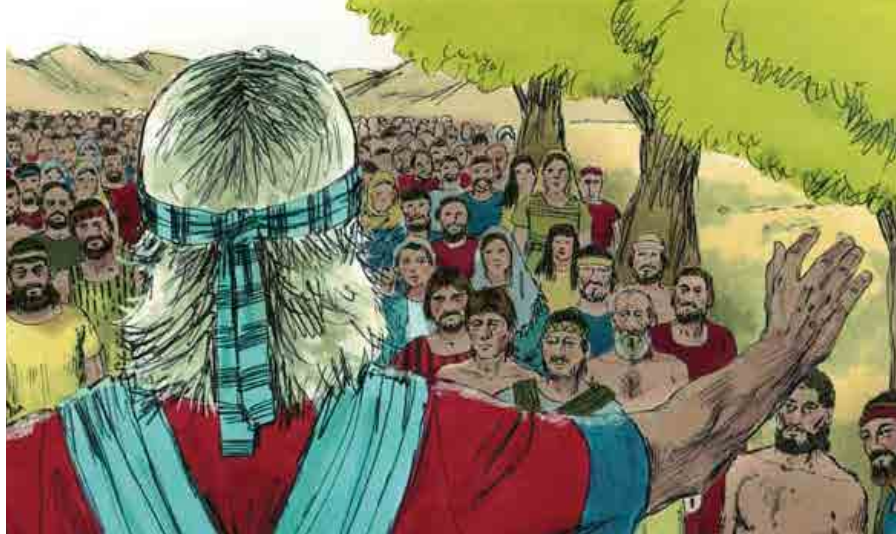
Palekavaso o Dol pobedisada kale vojsken, but avera Hanaanska narodura čidije pe te napadin o Izrael. O Isus Navin thaj e Izraelcure napadisade len thaj pobedisade.

Nakon što je Bog pobedio tu vojsku, mnogi drugi hanaanski narodi skupili su se da napadnu Izrael. Isus Navin i Izraelci su ih napali i pobedili.

Pal kaja bitka, o Dol dija svakone Izraelskone plemese lengo deo tari Obećimi phuv. Onda o Dol dija mir ke sa e granice taro Izrael.

Nakon te bitke, Bog je dao svakom izraelskom plemenu njegov deo Obećane zemlje. Tada je Bog dao mir Izraelu na svim granicama.

Kana o Isus Navin sasa purano, čidija sa e Izraelsko narodo. O Isus Navin posetisada len kaj si obavezna te šunen o savez savo o Dol čerda e Izraelcurenar ko Sinaj. O narodo obećisade kaj ka ačhen verna e Devlese i kaj ka đan pale Lese zakonura.

Kad je Isus Navin postao starac, sazvaio je sav izraelski narod. Isus Navin je narod podsetio na njegovu obavezu da bude poslušán savezu koji je Bog sklopio s Izraelcima na Sinaju. Narod je obećao da će ostati veran Bogu i vršiti Njegove zakone.

16

**Izbavitelja e
Sudijende**

***Izbavitelji
– Sudije***

Biblisko paramič andaro:
Sudije 1–3; 6–8

*Biblijska priča iz
Knjige o Sudijama 1-3; 6-8*

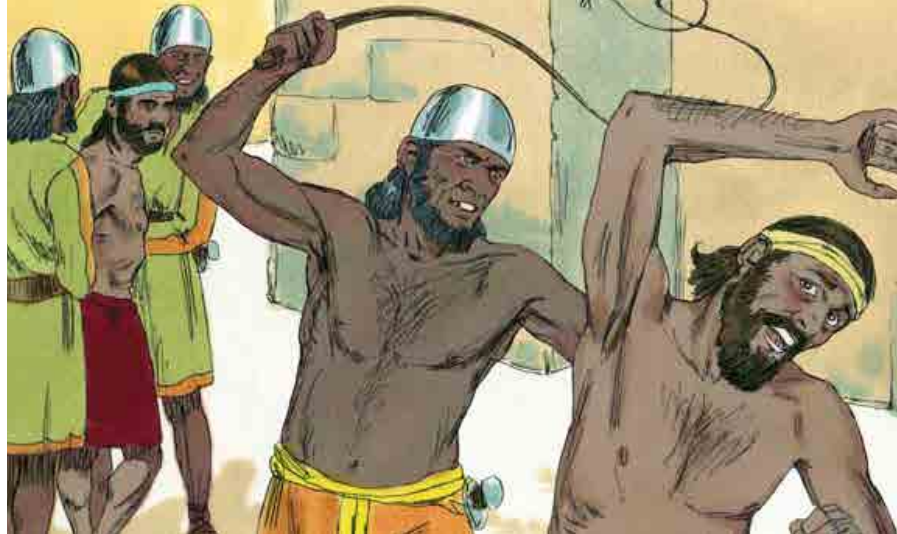

Kana mulo o Isus Navin, e Izraelcura sesa neposlušna e Devlese thaj ni ikalde averen Hanaancuren niti čerde e Devlese zakonura. E Izraelcura lije te klanjin pe e Hanaanskone devlenđe umesto e Jahvесе, pravone Devlese. E Izraelcuren naj sasa caro, thaj čerde so mislisade kaj si šukar lenđe.

Nakon Isus Navinove smrti, Izraelci su bili neposlušni Bogu i nisu isterali ostale Hanaance niti su bili poslušni Božijim zakonima. Izraelci su počeli slaviti hanaanske bogove umesto Jahvu, pravoga Boga. Izraelci nisu imali cara, pa su svi radili ono što im se činilo ispravno.

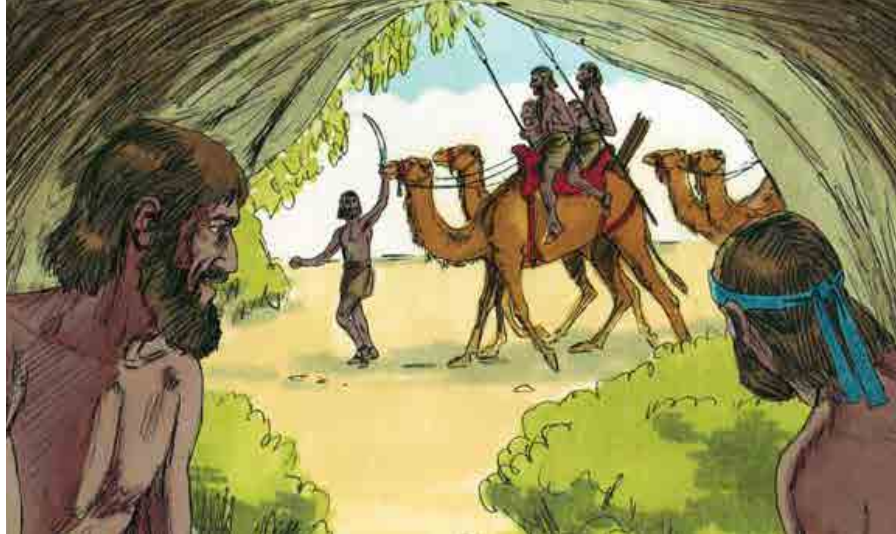
Sar e Izraelcura nastavisade te na ašunen e Devle, Vov kaznisada len gija so mukhlja len te pobedin len lenđe dušmanura. Kala dušmanura čorde but stvara tare Izraelcura, uništisade sa lengo posed, thaj buten mudarde. Pale but berša so ni ašunde e Devle thaj sesa but potlačime tare pire dušmaja, e Izraelcura pokaisajle i rodije o Dol te ikalol len.

Budući da su Izraelci i dalje bili neposlušni Bogu, On ih je kaznio tako što je dopustio da ih njihovi neprijatelji pobeđu. Ti neprijatelji krali su mnoge stvari od Izraelaca, uništavali njihove posede i ubijali mnoge od njih. Nakon što su puno godina bili neposlušni Bogu, zbog čega su ih njihovi neprijatelji tlačili, Izraelci su se pokajali i tražili Boga da ih izbavi.

Tegani o Dol arakhlja osloboditelje savo spasisada len tare lende dušmanura thaj anda mir ki phuv. A o narodo opet zabistarda po Dol i opet klanjisajle e idolende. Pa o Dol mukhlja e Midijancurende, o dušmansko narodo savo sesa paše lende, te pobedin len.

Onda im je Bog pribavio izbavitelja – sudiju koji ih je oslobodio od njihovih neprijatelja i doneo zemlji mir. Međutim, narod je zatim zaboravio Boga i počeo ponovno slaviti idole. Stoga je Bog dopustio Midjancima, susednom neprijateljskom narodu, da ih poraze.

E Midijancura eŧta berš lije sa o usev (kova so barilo lenđe tari phuv) tare Izraelcura. E Izraelcura gija darajle, garadepe ane pećine te ma bi aračhen len e Midijancura. Napokon, rodije e Devle te spasil len.

Midjanci su sedam godina uzimali savusevod Izraelaca. Izraelci su se jako bojali. Sakrivali su se u pećinama da ih Midjanci ne bi pronašli. Napokon, zavapili su Bogu da ih izbavi.

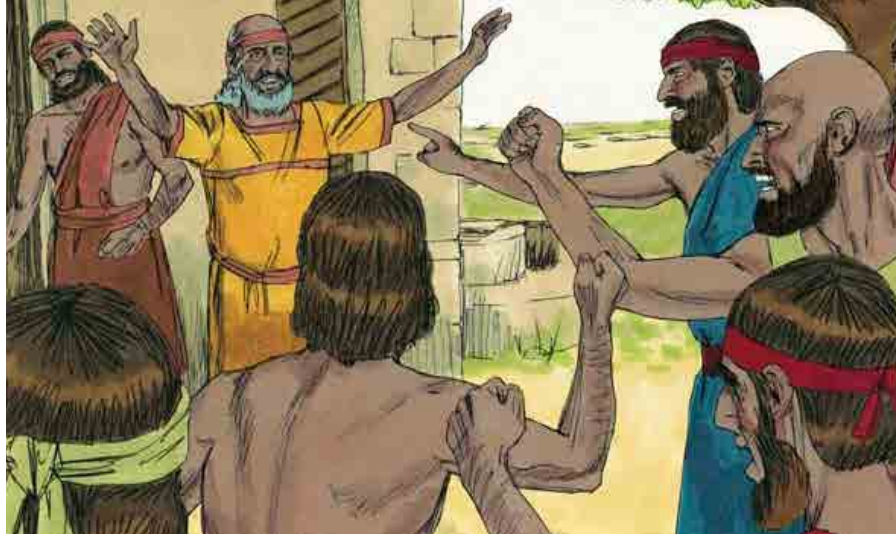
Jekh ðive, jekh izraelsko murš leso alav sasa Gedeon čalavola čorale o ðiv te ma bi e Medijancura čorena la. O meleko e Jahveso avilo e Gedeonese thaj vačarda: "O Dol tusa, zuralea ratnikona. Ða thaj spasi o Izrael tare Midijancura."

Jednog dana, jedan Izraelac koji se zvao Gedeon potajno je sakupljao žito da mu ga Midjanci ne bi ukrali. Anđeo Jahvin došao je Gedeonu i rekao mu: "Bog je s tobom, hrabri ratniče. Idi i spasi Izrael od Midjanaca."

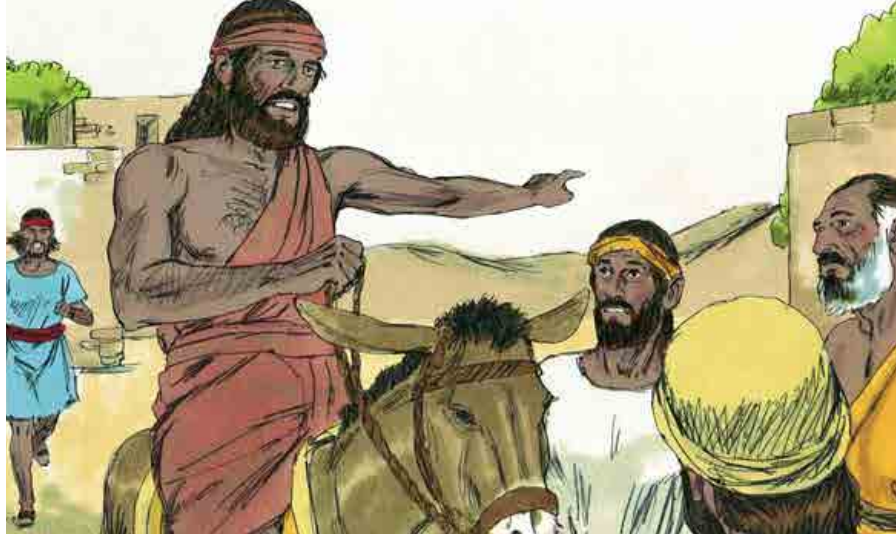
E Gedeonese dade sasale žrtveniko posvetimo jekhe idolese. O Dol vačarda e Gedeonese te peravol gova žrtveniko. Avovdarajlotare manuša, thaj ađučarda te perol mrako. Tegani perada gova žrtveniko thaj phaglja ane kotora. Pašo than kaj sasa o žrtveniko e idolese vazdija nevo žrtveniko e Devlese i žrtvuisada kurbano pe leste e Devlese.

Gedeonov otac imao je žrtvenik posvećen nekom idolu. Bog je rekao Gedeonu da sruši taj žrtvenik. No, Gedeon se bojao ljudi, pa je čekao da padne noć. Tada je srušio žrtvenik i razbio ga u delove. Blizu mesta gde je bio žrtvenik idolu, Gedeon je sagradio novi žrtvenik posvećen Bogu i na njemu prineo žrtvu Bogu.

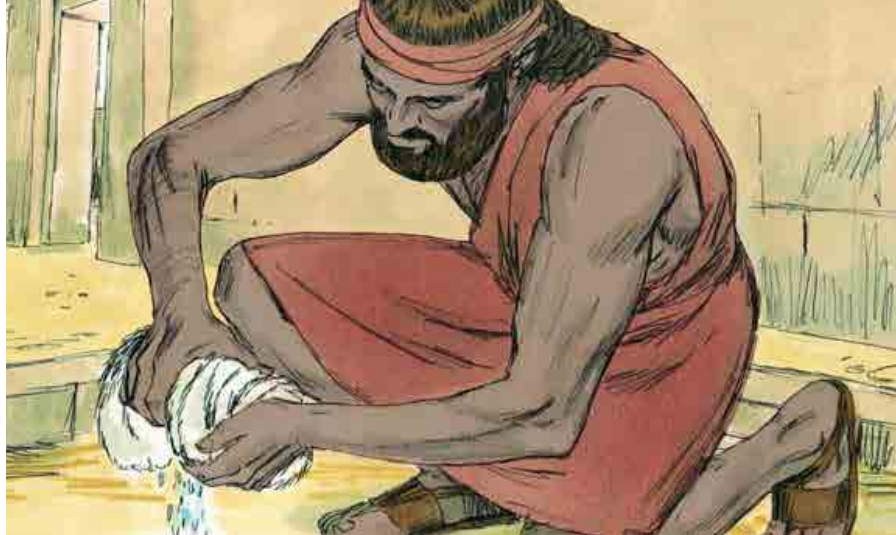
Aver sabalje e manuša dikhlje kaj neko perada thaj phaglja o žrtveniko, but holajle. Āele e Gedeonese ko čher te mudaren le, a e Gedeoneso dad vačarda: "Sose pokušin te pomognin tumare devlese? Ako si čače dol, korkoro nek aračhol pe." Kana vačarda kava, e manuša ni mudarde e Gedeone.

Sledećeg su jutra ljudi videli da je neko srušio i uništio žrtvenik, pa su se jako naljutili. Otišli su ka Gedeonovoj kući da ga ubiju, ali Gedeonov otac im je rekao: "Zašto pokušavate pomoći svome bogu? Ako on jest bog, neka se sam zaštiti." Budući da im je on to rekao, ljudi nisu ubili Gedeona.

E Midjancura opet avile te čoren tare Izraelcure. Sesa gači but kaj neštine te đinen pe. O Gedeon dija vika e Izraelcuren lesa te borin pe. O Gedeon rodija taro Dol duj znakura te bi avola sigurno da o Dol ka koristil le te spasil o Izrael.

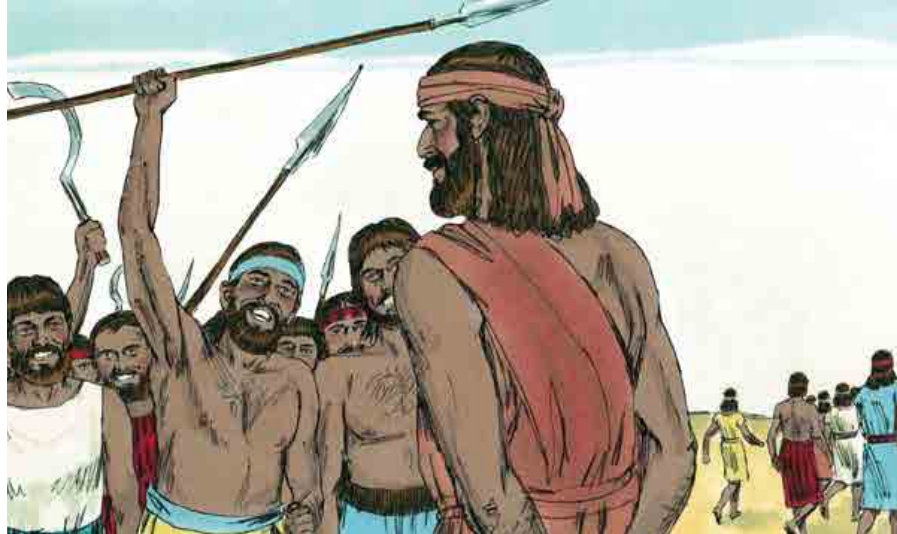
Tada su Midjanci opet došli pljačkati Izraelce. Bilo ih je tako mnogo da ih se nije moglo prebrojati. Gedeon je sazvaio Izraelce da se bore protiv njih. Gedeon je zamolio Boga da mu da dva znaka kako bi mogao biti siguran da će ga Bog upotrebiti da izbavi Izrael od Midjanaca.

Angluno znako, o Gedeon čuta e bakresi morčhiphuv i rodija taro Dol te mučhol i sabalutni rosa te perol samo pe bakresi morči, a na ki phuv. O Dol čerda gova. Aver rat, rodija te avol i phuv čindī, a e bakresi morči šuči. O Dol i gova čerda. Kala duj znakura uverisade e Gedeone kaj o Dol ka koristil le te spasil e Izraelcuren tare Medijancura.

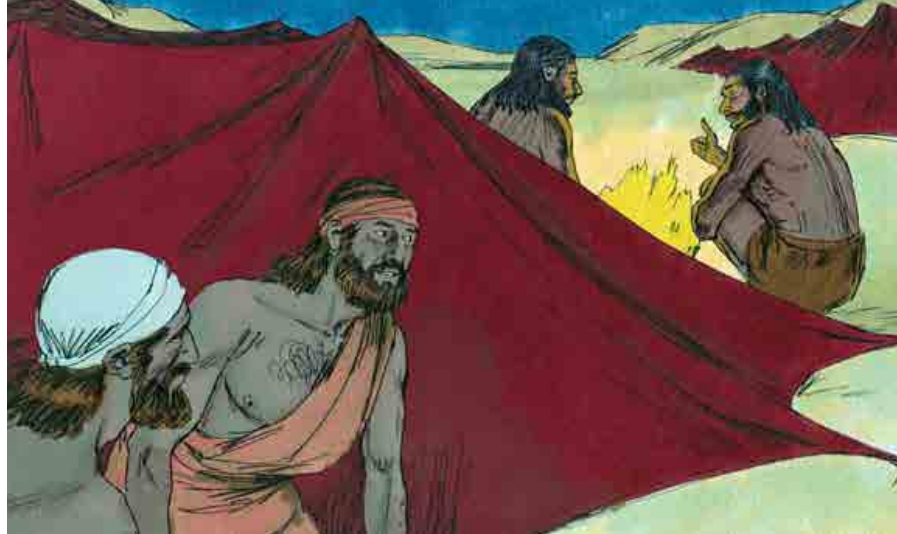
Kao prvi znak, Gedeon je stavio ovčiju kožu na tlo i zamolio Boga da jutarnja rosa padne samo na ovčiju kožu, a ne na tlo. Bog je to učinio. Sledeće noći, zamolio ga je da zemlja bude mokra, ali da ovčija koža ostane suva. Bog je i to učinio. Ova dva znaka uverila su Gedeona da će ga Bog upotrebiti da izbavi Izrael od Midjanaca.

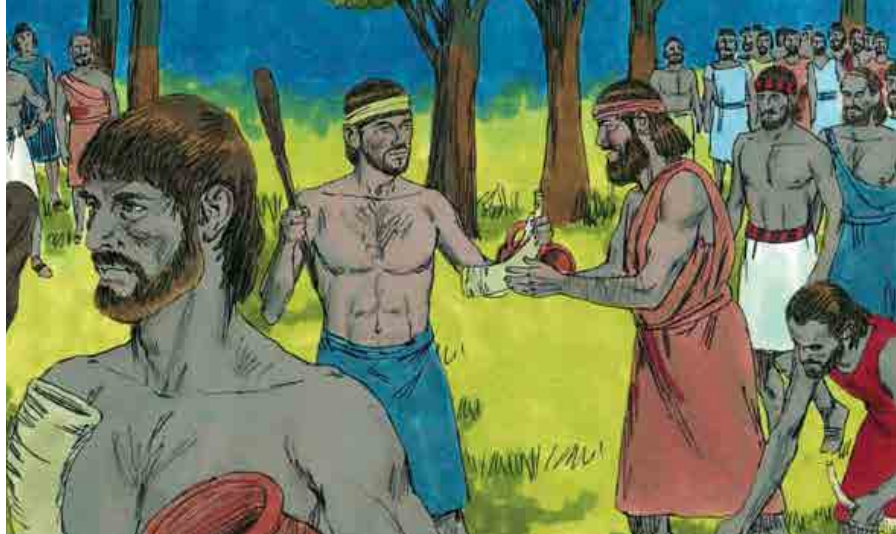
32.000 izraelska vojnika
avile e Gedeonese, a o Dol
vačarda kaj si gova but.
O Gedeon bičhalda čhere
22.000 save darajle te
maren pe. O Dol vačarda e
Gedeonese da si opet gova
but manuša. Thaj o Gedeon
bičhalda savoren čhere,
ačhada 300 vojnikuren.

*32 000 izraelskih vojnika
došlo je Gideonu, ali Bog mu
je rekao da je to previše. Tada
je Gedeon poslao kući 22 000
ljudi koji su se bojali boriti
se. Bog je rekao Gideonu da
još uvek ima previše ljudi.
Stoga je Gedeon poslao kući
sve izuzev 300 vojnika.*

Goja rat o Dol vačarda e Gedeonese: "Ulji ano midijansko logori thaj kana šune so von vačaren, ni ka dara više." I gija goja rat o Gedeon ulilo ano logori thaj kana šunda o midijansko vojniko so vačarol pe amalese so dikhlja ano suno. E manušeso amal vačarda: "Kava suno značil kaj e Gedeonesi vojska ka pobedil e midijanskone vojska!" A kana šunda kava o Gedeon, proslavisada e Devle.

Te noći Bog je rekao Gedeonu: "Siđi u midjanski logor i kad čuješ šta govore, nećeš se više bojati." Zato je te noći Gedeon sišao u logor i čuo midjanskog vojnika kako priča svome prijatelju što je sanjao. Čovekov prijatelj je rekao: "Ovaj san znači da će Gedeonova vojska pobediti midjansku vojsku!" Kad je Gedeon ovo čuo, proslavio je Boga.

O Gedeon irisajlo ke pire vojnika i svakone se dija šing, khor taj baklja. Okolisade o logori kaj sute e midijanska vojnika. E Gedeone se 300 vojnika čute pe baklje ane khore te ma bi dičena o svetlo tare baklje.

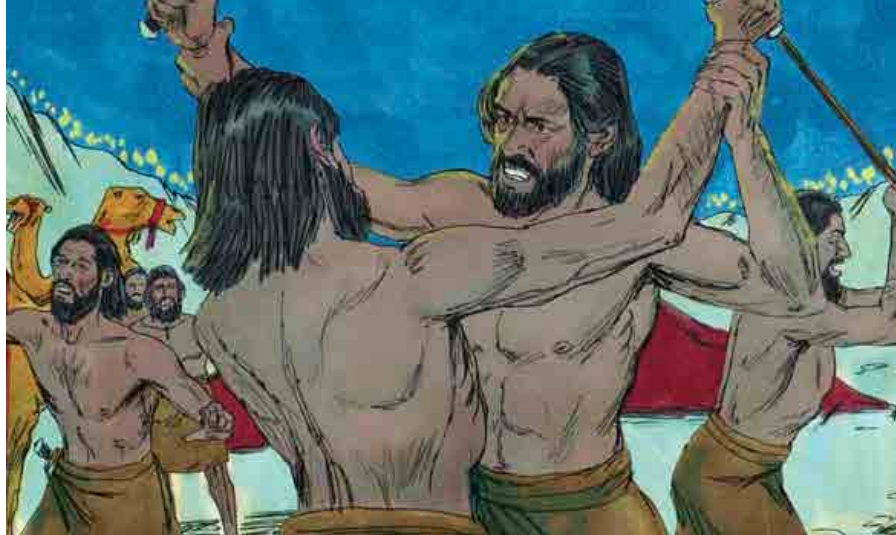

Zatim se Gedeon vratio svojim vojnicima i svakome dao rog, glineni vrč i baklju. Okružili su logor u kojem su spavali midjanski vojnici. Gedeonovih 300 vojnika stavilo je baklje u vrčeve kako Midjanci ne bi videli svetlo baklji.

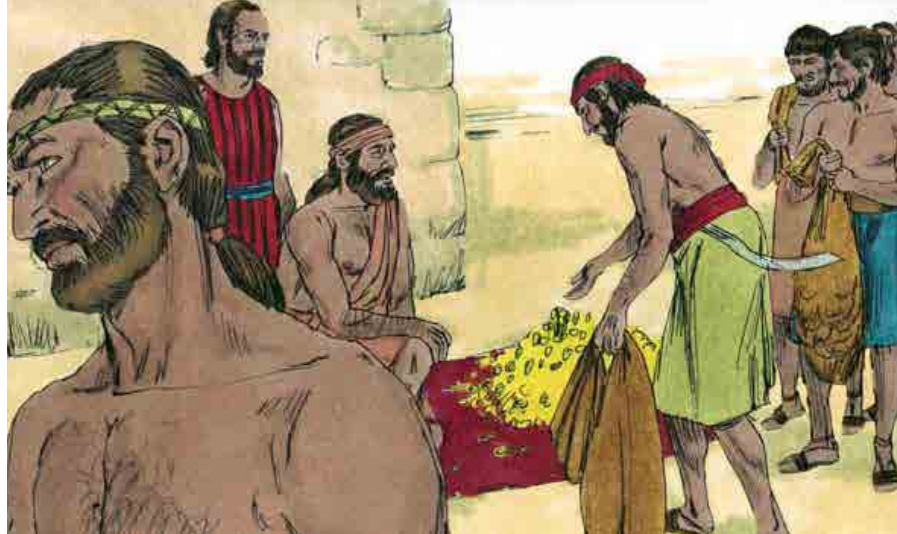
Tegani sa e Gedeonese vojnika phaglje pe khore ano isto trenutko, tari jekh drom sikade i jag tare baklje. Trubisade ane pire šinga i dije vika: “Mačo e Jahvese thaj e Gedeonese!”

Zatim su svi Gedeonovi vojnici u istom trenutku razbili svoje vrčeve, tako da se odjednom pokazala vatra baklji. Zatrubili su u svoje rogove i povikali: “Mač za Jahvu i za Gedeona!”

O Dol zabunisada e Midijancuren, gija so lije te napadin thaj te mudaren pe maškar peste. Sigate, avere Izraelcuren dije vika andare lenđe čhera te pomognin te ikalen e Midijancuren. Buten mudarde a averen ikalde andari Izraelska phuva. 120.000 Midijancura mudardile gova đive. O Dol spasisada o Izrael.

Bog je zbunio Midjance, tako da su se počeli napadati i ubijati međusobno. Odmah su i preostali Izraelci bili pozvani iz svojih domova da pomognu progoniti Midjance. Mnoge su ubili, a ostale su prognali iz Izraelove zemlje. Toga dana umrlo je 120 000 Midjanaca. Bog je izbavio Izrael.

O narodo manglja te čerol e Gedeone pire caro. O Gedeon ni dija gova te čeren, al manglja angrustika taro sumnakaj save lije tare Midijancura. E manuša dije e Gedeone but sumnakaj.

Narod je Gedeona hteo učiniti svojim carom. Gedeon im nije dopustio da to učine, ali je zatražio da mu daju nešto zlatnog prstenja koje je svaki od njih uzeo Midjancima. Ljudi su Gedeonu dali veliku količinu zlata.

O Gedeon koristisada o sumnakaj te čerol pese šėja savo o angluno svešteniko sasale. Thaj e manuša lije te klanjin pe sar idolese. Golese o Dol opet kaznisada o Izrael golese so klanjisajle e idolenđe. O Dol mukhlja lenđe dušmanenđe te porazin len. Von vađi jekh drom rodije te pomožil lenđe o Dol, thaj o Dol bičhalda lenđe vađi jekh osloboditelje.

Gedeon je upotrebio zlato kakobinapravio sebi posebnu odoru kakvu je nosio veliki sveštenik. Međutim, ljudi su je počeli slaviti kao da je idol. Stoga je Bog ponovno kaznio Izrael zato što su slavili idole. Bog je njihovim neprijateljima dopustio da ih poraze. Napokon su ponovno tražili Boga da im pomogne, a Bog im je poslao još jednog izbavitelja.

Kavaponovisajlobutdroma:
e Izraelcure grešisade,
o Dol kaznil len, von
pokain pe, a o Dol bičhalol
osloboditelje te spasilen.
But berša, O Dol bičhalda
buten osloboditeljuren
save spasina e Izraelcuren
tare dušmaja.

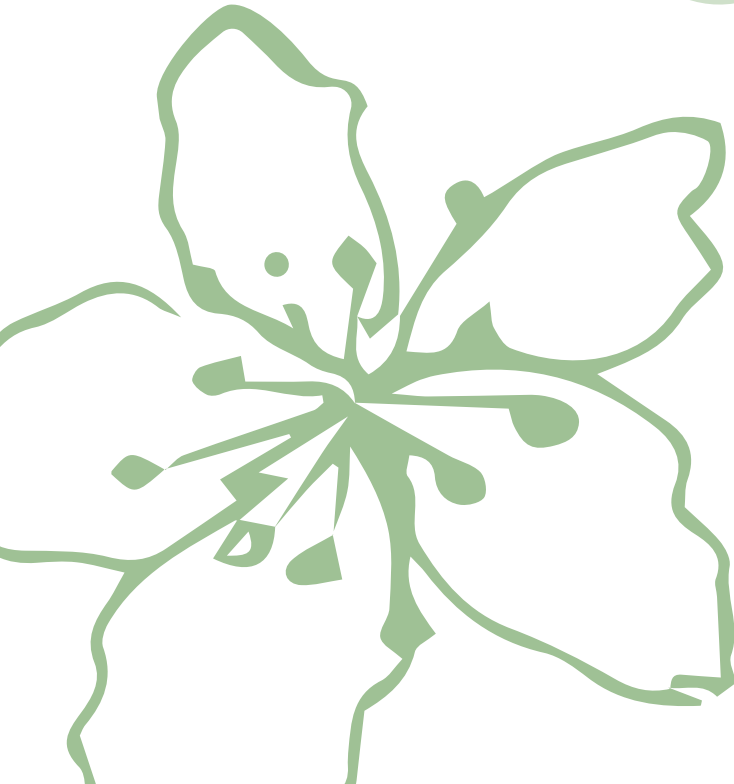
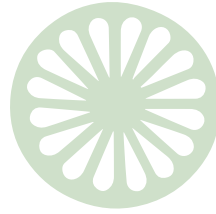
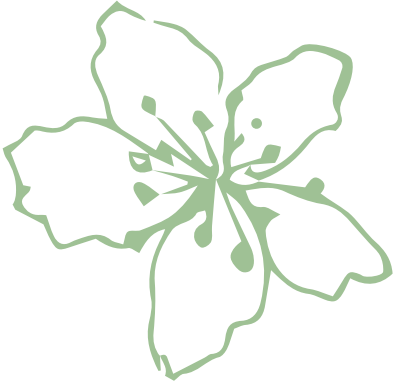
*To se ponavljalo mnogo
puta: Izraelci bi grešili,
Bog bi ih kaznio, oni bi se
pokajali, a Bog bi im poslao
izbavitelja da ih spasi.
Kroz mnoge godine, Bog je
slao mnoge izbavitelje koji
su spašavali Izraelce od
njihovih neprijatelja.*

Konačno, o narodo molisada e Devle zako caro sar savo sasa avere narodo. Manglje caro savo ka avol baro thaj zuralo, savo ka šaj inđarol len ane bitke. E Devlese ni svidisajlo gasavo zahtev, al dija len caro, save von manglje.

Konačno, narod je molio Boga za cara kakvog su imali svi drugi narodi. Hteli su cara koji je visok i snažan, koji bi ih mogao voditi u bitku. Bogu se nije svideo njihov zahtev, ali dao im je cara, kako su i tražili.

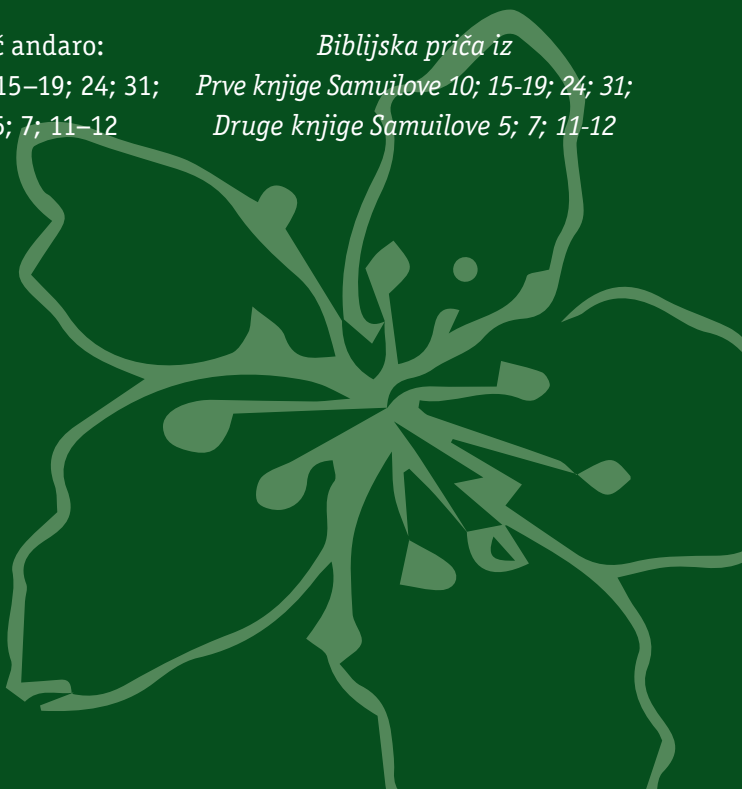
A large, light-colored number '17' is centered on a dark green background. The number is flanked by two stylized floral motifs, each with five petals and a central cluster of stamens. The overall design is clean and modern.

**E Devleso savez
e Davidesa**

**Božiji savez
s Davidom**

Biblisko paramič andaro:
1 lil e Samuileso 10; 15–19; 24; 31;
2 lil e Samuileso 5; 7; 11–12

*Biblijska priča iz
Prve knjige Samuilo 10; 15–19; 24; 31;
Druge knjige Samuilo 5; 7; 11–12*

O Saul sasa angluno izraelsko caro. Sasa baro thaj zgodno, gasavo savo rodija o narodo. O Saul sasa šukar caro prva berša dok vladisada po Izrael. Onda sasa bilačo manuš savo ni šunda e Devle, golese o Dol odabirisada avere manuše savo ka avol caro mesto leste.

Saul je bio prvi izraelski car. Bio je visok i zgodan, baš kao što je narod hteo. Prvih nekoliko godina svoje vladavine nad Izraelom, Saul je bio dobar car. Međutim, onda je postao opak i neposlušan Bogu, pa je Bog izabrao jednog drugog čoveka koji će jednoga dana postati car umesto njega.

O Dol odabirisada jekhe terne Izraelco leso alav si David savo ka avol caro palo Saul. O David sasa pastiri taro foro Vitlejem. Ane nesave prilike, dok arakhlja e bakren pe dadese, o David mudarda e lave thaj e medvedo save napadisade e bakren. O David sasa ponizno thaj pravedno manuš savo pačaja thaj šunda e Devle.

Bog je odabrao mladog Izraelca koji se zvao David da postane car posle Saula. David je bio pastir iz grada Vitlejema. U različitim prilikama, dok je pazio na stada svoga oca, David je ubio i lava i medveda koji su napali ovce. David je bio ponizan i pravedan čovek, koji je verovao Bogu i bio mu poslušan.

O David postanisada silno vojniko thaj vođa. Kana o David sasa vađi terno čhavo, borisajlo jekhe divosa kaso alav sasa Golijat. O Golijat sasa trenirimo vojniko, but zuralo, thaj paše trin metra baro! A o Dol pomognisada e Davidese te mudarol e Golijate thaj te spasil o Izrael. Pale gova, o David pobedisada but pobede pe Izraelska dušmanura, golese o narodo veličisada le.

David je postao silan vojnika i vojskovođa. Dok je David još bio mladić, borio se protiv jednog diva koji se zvao Golijat. Golijat je bio uvežbani vojnika, jako snažan i visok gotovo tri metra! Međutim, Bog je pomogao Davidu da ubije Golijata i spasi Izrael. Nakon toga, David je izvojevao mnogo pobeda nad Izraelovim neprijateljima, zbog čega ga je narod veličao.

O Saul sasa ljubomorno golese so o narodo manglja e Davide. O Saul but droma pokušisada te mudarol e Davide, pale gova o David garadilo taro Saul. Jekh dive, o Saul rodija e Davide te mudarol le. O Saul uđisada ani isto pećina kaj o David garadilo taro Saul, a o Saul ni dikhlja le. O David sasa paše e Saulese i šajine te mudarol le ali ni. Mesto gova, o David čhinda tare Saulese šėja jekh kotor te dokažil e Saulese da ni ka mudarol le te bi avola caro.

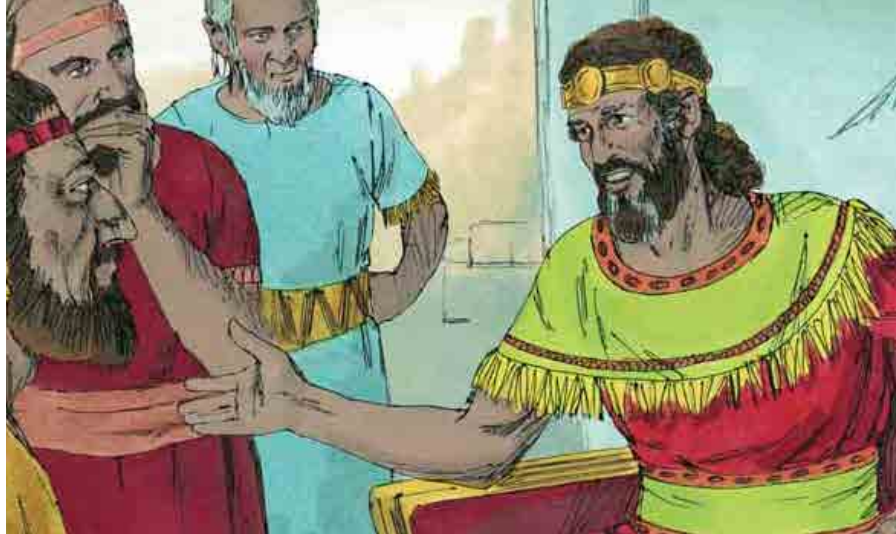
Saul je postao ljubomoran zbog toga što je narod voleo Davida. Mnogo ga je puta pokušao ubiti, pa se David skrivao od njega. Jednoga je dana Saul tražio Davida da ga ubije. Ušao je upravo u onu pećinu gde se David skrivao od njega, ali ga on nije video. David mu je tada bio jako blizu i mogao ga je ubiti, ali nije. Umesto toga, odrezao je deo Sauleve odeće kako bi mu dokazao da ga neće ubiti kako bi mogao postati car.

Ko krajo o Saul mulo ani bitka, a o David sasa caro po Izrael. Vov sasa šukar caro, o narodo but manglja le. O Dol blagoslovisada e Davide thaj čerda le uspešno. O David borisajlo ane but bitke thaj o Dol pomognisada lese te pobedil e Izraelskonen dušmanen. O David osvojisada o Jerusalem thaj čerdale po glavno foro. Ke Davidesi vladavina, o Izrael postanisada zuralo thaj barvalo.

Na kraju je Saul umro u bitci, a David je postao car nad Izraelom. Bio je dobar car, a narod ga je voleo. Bog je blagoslovio Davida i učinio ga uspešnim. David se borio u mnogim bitkama i Bog mu je pomogao pobediti Izraelove neprijatelje. David je osvojio Jerusalem i učinio ga glavnim gradom svoga carstva. Tokom Davidove vladavine, Izrael je postao moćan i bogat.

O David manglja te čerol hram kaj bi sa e Izraelcura šajine te klanjin pe e Devlese thaj te den le kurbanuren. Paše 400 berš, e manuša klanjisajle e Devlese thaj ande lese kurbanen ano Šatori taro Sastanko savo o Mojsije čerda.

David je hteo sagraditi hram gde bi svi Izraelci mogli slaviti Boga i prinositi mu žrtve. Skoro 400 godina, ljudi su slavili Boga i prinosili mu žrtve u Šatoru sastanka koji je sagradio Mojsije.

O Dol bičhalda e proroko e Natane ko David kale lafesa: "Sar san tu manuš taro maripe, ni ka čere Hram mande. Čo čhavo ka čerol le. A me but ka blagosloviv tut. Jekh tare čire potomkura ka vladil pe mingro narodo sa jekh dive!" Jedino e Davideso potomko savo šaj sa jekh dive si o Mesija. O Mesija si e Devleso Odabraniko savo ka spasil e manušen tare kava sveto tare lende grehura.

Međutim, Bog je Davidu poslao proroka Natana s porukom: "Budući da si ti čovek rata, nećeš mi sagraditi taj Hram. Tvoj sin će ga sagraditi. Međutim, ja ću te mnogo blagosloviti. Jedan od tvojih potomaka zauvek će vladati kao car nad mojim narodom!" Jedini Davidov potomak koji može vladati zauvek je Mesija. Mesija je Božiji Izabranik koji će spasiti ljude ovoga sveta od njihovih greha.

Kana o David šunda kala lafura, odma zahvalisada e Devlese i slavisada le golese kaj obećisada e Davidese baro čast thaj but bahtardi. O David ni đanglja kana o Dol ka čerol kala stvara. A sar i avilo gova, e Izraelcura mora te ađučaren vađi but angle so ka avol o Mesija, paše 1.000 berša.

Kad je David čuo te reči, odmah je zahvalio Bogu i slavio ga jer je obećao Davidu tako veliku čast i mnoge blagoslove. David nije znao kada će Bog ispuniti svoja obećanja. Međutim, kako se i dogodilo, Izraelci su morali čekati još jako dugo pre nego što je došao Mesija, skoro 1000 godina.

O David vladisada pravedno thaj verno but berša, thaj o Dol blagosuisada le. Anglo po krajpe životose, but bilačhipe čerda premalo o Dol.

David je mnoge godine vladao pravedno i verno, a Bog ga je blagoslovio. Međutim, pred kraj svog života, strašno je sagrešio protiv Boga.

Jekh ðive, dok sa e Davidese vojnika sesa dur tare pe čera i vodisade bitke, vov tare pi palata dikhlja jekhe lače đuvlja sar najol. Lako alav si Betšeba.

Jednoga dana, dok su svi njegovi vojnici daleko od kuće vodili bitke, David je pogledao iz svoje palate i ugledao jednu lepu ženu kako se kupa. Zvala se Vitsaveja.

Vov umesto te crdol po dičhipe, o David bičhalda nekas te anen la leste. Suta lasa thaj bičhalda la čhere. Pale gova, i Betšeba bičhalda poruka e Davidese thaj vačarda lese kaj si khamni.

Umesto da odvrati pogled, David je poslao nekoga da je dovedu k njemu. Spavao je s njom i poslao je nazad kući. Nedugo posle toga, Vitsaveja je poslala poruku Davidu i rekla mu da je trudna.

E Betšebako rom, manuš kaso alav si Urija, sasa jekh tare najbolja vojnika. O David dija vika e Urija te avol tari bitka i vačarda lese te bešol čhere paše pi romni. A o Urije ni manglja te bešol čhere golese kaj avera vojnika sesa ko maripe. Golese o David bičhalda palal e Urija ano maripe i vačarda e generalese te čhuvol le kote kaj si e dušmanura em zurale te bi šaj vov mudardol.

Vitsavejin muž, koji se zvao Urija, bio je jedan od Davidovih najboljih vojnika. David je pozvao Uriju da se vrati iz bitke i rekao mu da ode i bude sa svojom ženom. Međutim, Urija je odbio otići kući dok je ostatak vojnika bio u borbi. Stoga je David poslao Uriju nazad u borbu i rekao generalu da ga stavi tamo gde je neprijatelj bio najjači, da pogine.

Pal gova kana e Urija mudarde, o David lija e Betšeba. Kasnije bijanda e Davidese čhave. O Dol sasa but holjamo o David so čerda, pa bičhalda e proroko e Natane te vačarol e Davidese savo bilačhipe si leso bezeh. O David pokaisajlo paše po bezeh thaj o Dol oprostisada lese. Ane po životo pale gova, o David sledisada thaj sasa poslušno e Devlese čak i kana sasa but pharo vreme.

Nakon što je Urija bio ubijen, David je oženio Vitsaveju. Kasnije je Davidu rodila sina. Bog se jako naljutio zbog onoga što je David učinio, pa je poslao proroka Natana da kaže Davidu koliko je zao bio njegov greh. David se pokajao za svoj greh i Bog mu je oprostio. Ostatak svoga života, David je sledio Boga i bio mu poslušan, čak i u teškim vremenima.

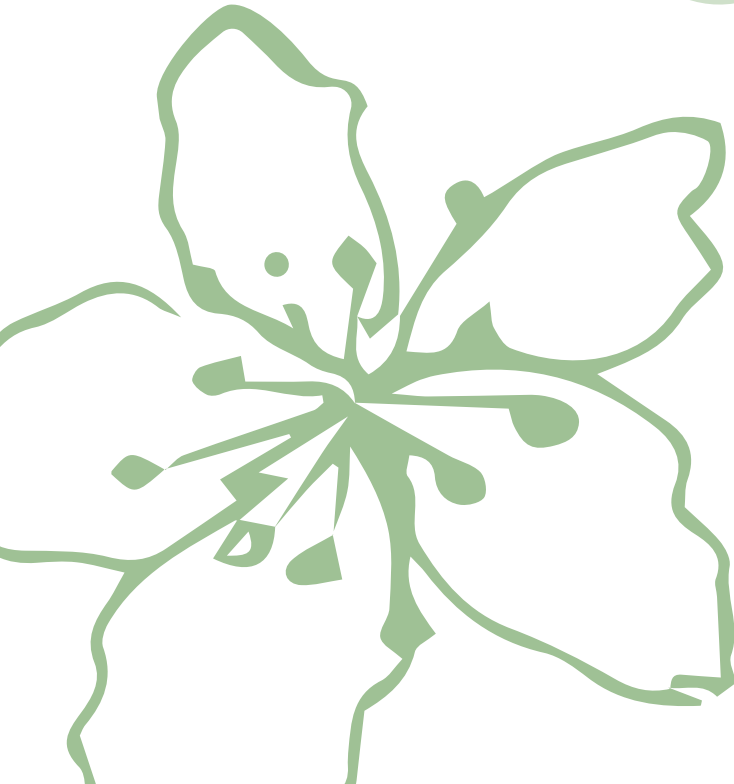
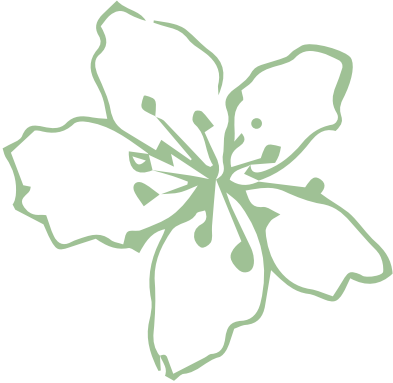

Al sar kazna zake Davideso bezeh, leso cikno čhavo mulo. Isto gija sasa but borba ane Davidesi familija za ke leso životo, e Davideso zuralipe but slabisada. I ako o David ni sasa verno e Devlese, o Dol sasa verno zake pe obećanja. Kasnije e Davide thaj e Betšeba sasa vađi jekh čhavo i dijele alav Salomon.

Međutim, kao kaznu za Davidov greh, njegov dečaćić je umro. Isto tako, ostatak Davidova života postojale su borbe u njegovoj familiji, tako da je Davidova moć jako oslabela. Premda David nije bio veran Bogu, Bog je ipak bio veran svojim obećanjima. Kasnije, David i Vitsaveja imali su još jednog sina, kojeg su nazvali Solomon.

18

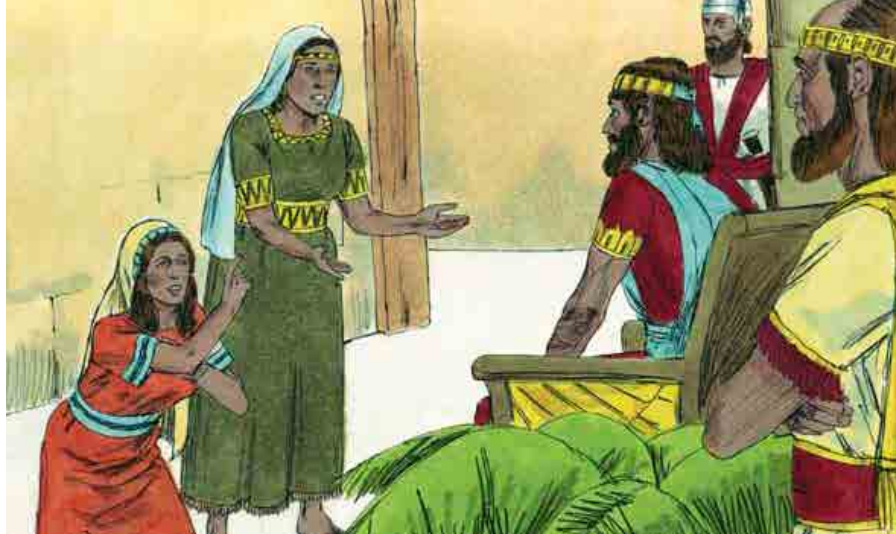
Ulado carstvo

Podeljeno carstvo

Biblsko paramič andaro:
1 lil e Caronende 1-6; 11-12

*Biblijska priča iz
Prve knjige Carevima 1-6; 11-12*

Nakhle but berša, o David mulo. Leso čhavo o Salomon lija te vladil po Izrael. O Dol vačarda e Salomonesa thaj pučlja le so em više lestar mandol. Kana o Solomon manglja mudrost, o Dol sasa but zadovoljno lestar thaj čerdale em mudro manuš ko sveto. O Salomon siklilo but stvara golese sasa but mudro sudija. O Dol čerda le te avol em barvalo.

Mnogo godina kasnije, David je umro a njegov sin Solomon je počeo vladati nad Izraelom. Bog je progovorio Solomonu i pitao ga što najviše želi. Kada je Solomon zatražio mudrost, Bog je bio zadovoljan i učinio ga je najmudrijim čovekom na svetu. Solomon je naučio mnoge stvari i bio je jako mudar sudija. Bog ga je ujedno učinio veoma bogatim.

Ano Jerusalem, o Salomon čerda o Hram saveše plan čerda leso dad thaj čidija materijal. O narodo akana klanjisajlo e Devlese thaj anda kurbanuren ano Hram umesto ano Šatori tare Sastankura. O Dol avilo ano Hram, thaj živisada pe narodosa.

Solomon je u Jerusalimu sagradio Hram za koji je njegov otac David napravio plan i sakupio građu. Narod je sada slavio Boga i prinosisio mu žrtve u Hramu umesto u Šatoru sastanka. Bog je došao i bio prisutan u Hramu, te je živeo sa svojim narodom.

O Salomon manglja romnjen andare avera phuva. Sasa neposlušno e Devlese thaj ženisada bute romnjen, sasale paše 1.000 đuvlja! But lendar sesa đuvlja andare avera phuva thaj von ande pe devlen pesa, savende klanjisajle. Kana o Salomon sasa purano, i vov klanjisajlo lende devlende.

Međutim, Solomon je voleo žene iz drugih zemalja. Bio je neposlušan Bogu i oženio mnoge žene, njih skoro 1000! Mnoge od tih žena došle su iz stranih zemalja, a sa sobom bi donele i svoje bogove koje bi nastavile slaviti. Kad je Solomon ostario, on je takođe slavio njihove bogove.

O Dol sasa holjamo po Salomon thaj, sar kazna e za ke Salomoneso neverstvo, obećisada kaj ka podelil e narodo Izraelskone ke duj carstvura pale lesu meripe.

Bog se naljutio na Solomona i obećao mu da će, kao kaznu za Solomonovu neveru, podeliti izraelski narod na dva carstva nakon Solomonove smrti.

O Salomon kana mulo, leso čhavo, o Rovoam, čerdilo caro. O Rovoam sasa dilo. Sa e manuša taro Izraelsko narodo čidijepe te potvrđin le carose. Vačarde e Rovoamese kaj o Salomon čhuvola len te čeren phari buči thaj počinena lese baro porezi.

Nakon Solomonove smrti, carem je postao njegov sin Rovoam. Rovoam je bio bezuman čovek. Sav izraelski narod sakupio se da ga potvrđe kao cara. Prigovorili su Rovoamu da ih je Salomon terao da teško rade i plaćaju puno poreza.

O Rovoam lenđe dileste vačarda: "Tumen mislisaden kaj mo dad o Salomon čuvola tumen te čeren phari buči, me ka čhuvav tumen te čeren vađi po phari buči, thaj ka kazniv tumen po but nego vov."

Rovoam im je ludo odgovorio: "Vi ste mislili da vas je moj otac Solomon terao da naporno radite, ali ja ću vas terati da radite još više nego što vas je on terao i kažnjavati vas strože nego što je on."

DešplemenurataroIzraelsko narodo bunisajle protiv o Rovoam. Ačhile lese verna samo duj plemenura. Kala duj plemenura postanisade o Judejsko carstvo.

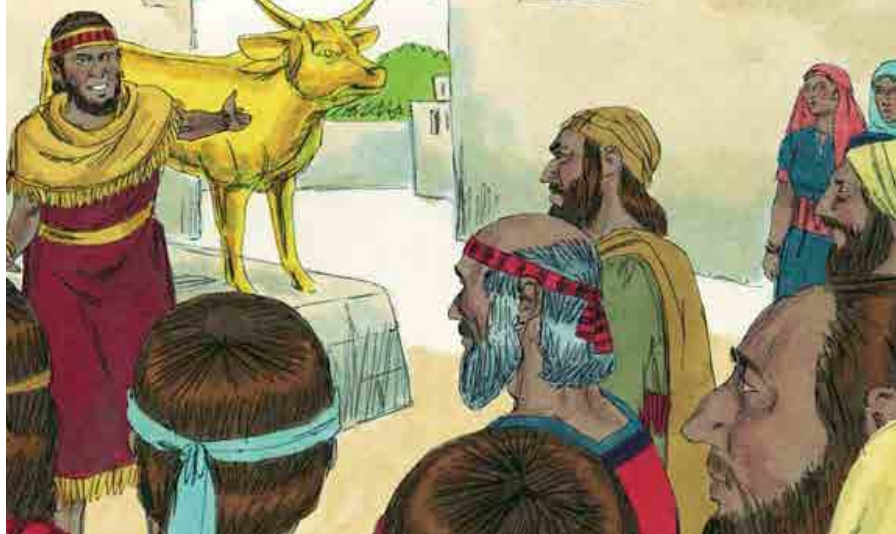
I tako, deset plemena izraelskog naroda pobunilo se protiv Rovoama. Samo su mu dva plemena ostala verna. Od ova dva plemena postalo je Carstvo Judejsko.

Kola deš plemenura taro Izraelsko narodo save bunisajle protiv o Rovoam čute manuše kaso alav si Jerovoam te avol lengo caro. Čute po carstvo ano severno than e phuvako thaj dijele vika Izraelsko carstvo.

Ostalih deset plemena izraelskog naroda, koja su se pobunila protiv Rovoama, postavila su čoveka koji se zvao Jerovoam da bude njihov car. Svoje carstvo osnovali su u severnom delu zemlje, a nazvali su ga Izraelsko carstvo.

O Jerovoam bunisajlo protiv o Dol thaj čuta e manušen ane grehura. Čerda dujen idolen te bi klanjinape lende umesto e Devlese ano Hram ano Judejsko carstvo.

Jerovoam se pobunio protiv Boga i poveo ljude u greh. Sagradio je dva idola kako bi njegov narod slavio njih umesto da slave Boga u Hramu u carstvu Judejskom.

O Judejsko thaj o Izraelsko carstvo postanisade dušmanura thaj but droma marde pe jekh protiv avereste.

Carstva Judejsko i Izraela postala su neprijatelji i često su se borili jedno protiv drugoga.

Ano nevo Izraelsko carstvo, sa e carura sesa bilačhe. But tare kala kraljura mudarde sesa tare Izraelcura save manglje te aven carura umesto lende.

U novom carstvu Izrael, svi carevi bili su zli. Mnoge od tih careva ubili su drugi Izraelci, koji su se hteli postati carevi umesto njih.

Sa e carura thaj po but narodo ano Izraelsko carstvo klanjisajle zake idolura. Lengo klanjipe e idolurende avola gija so sasa bludno nemoral nesavo drom i pe čhaven žrtvujina.

Svi carevi i većina naroda u carstvu Izrael slavili su idole. Njihovo slavljenje idola često je uključivalo seksualni nemoral, a katkad čak i prinošenje dece kao žrtve.

E Judejska carura sesa potomkura e Davidese. Nesave carura sesa šukar, vladisade pravedno taj klanjisajle e Devlese. Al po but tare Judejska carura sesa bilače thaj pokvarime, thaj klanjisade e idolenđe. Nesave carura žrtvuisade pe čhaven hohavne devlenđe. Po but manuša bunisajle protiv o Dol thaj klanjisajle avere devlenđe.

Carevi Judejski bili su potomci Davida. Neki od tih careva bili su dobri ljudi, koji su vladali pravedno i slavili Boga. Međutim, većina judejskih careva bili su zli i pokvareni, te su slavili idole. Neki carevi su čak žrtvovali svoju decu lažnim bogovima. Većina naroda Judeje takođe se pobunila protiv Boga i slavili su druge bogove.

19

E prorokura

Proroci

Biblsko paramič andaro:

1 lil e Caronende 16–18;

2 lil e Caronende 5;

Lil e Jeremijaso 38

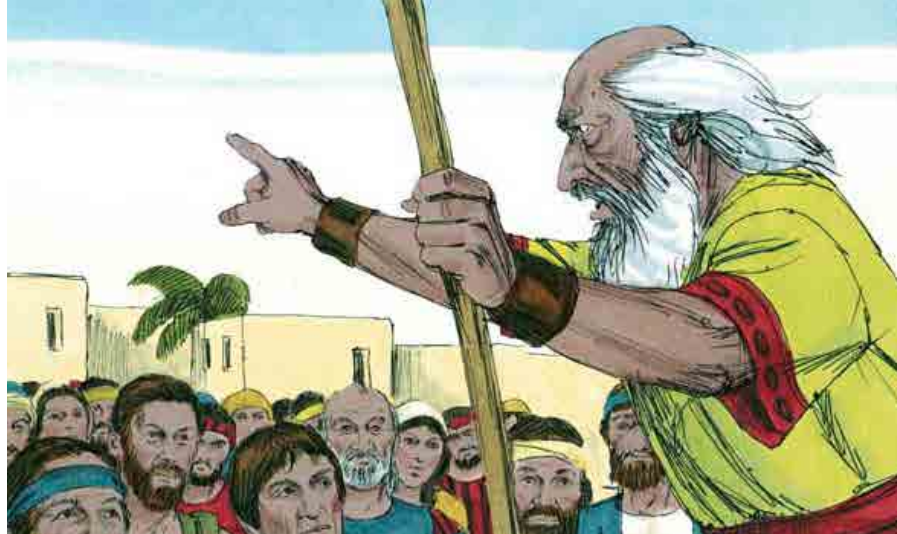
Biblijska priča iz

Prve knjige carevima 16-18;

Druge knjige o carevima 5;

Jeremije 38

Maškari celo istorija tare Izraelcura, o Dol bičalda prorokuren. E prorokura šunde e Devlese habera taro Dol thaj vačarde e narodose.

Tokom cele istorije izraelskog naroda, Bog im je slao proroke. Proroci bi čuli poruku od Boga, a onda bi narodu prenosili Božije poruke.

O Ilija sasa proroko kana o Ahav sasa caro taro Izraelsko carstvo. O Ahav sasa bilačo manuš thaj čuta e manušen te klanjinpe hohavne devlese kaso alav sasa Vaal. O Ilija vačarda e Ahavese: "Ni ka avol bršnd thaj rosa ano Izraelsko carstvo dok me ni vačarav." Gova čerda e Ahave but holjame.

Ilija je bio prorok u vreme kada je Ahav bio car nad carstvom Izrael. Ahav je bio zao čovek i ohrabrivao je ljude da slave lažnoga boga koji se zvao Vaal. Ilija je rekao Ahavu: "Neće biti kiše niti rose u carstvu Izrael dok ja tako ne kažem." To je Ahava jako naljutilo.

O Dol vačarda e Ilijase te đal đi ko jekh potoko ani pustinja thaj te garadol taro Ahav kaj manglja te mudarol le. Svako sabalje thaj rat, e čiriklja ande lese mas thaj mangro. O Ahav taj lese vojnatura rodije e Ilija, al naštime te aračhen le. O šučipe sasa gači zuralo kaj i o potoko šučilo.

Bog je rekao Iliji da ode do potoka u pustoši i da se tamo sakrije od Ahava, koji ga je hteo ubiti. Svako jutro i svako večer, ptice bi mu donosile hleba i mesa. Ahav i njegova vojska tražili su Iliju, ali ga nisu mogli naći. Suša je bila tako velika da se na kraju sasušio i taj potok.

Gija o Ilija đelo ane aver phuv. Jekh udovica thaj lako čhavo ačhile bizo hape kaj sasa šučhipe ki sa i phuv. A von dikhlje e Ilija, thaj o Dol čerda gija kaj lendi posuda e aresa thaj e uljesa ni sasa čuči. Sasa len hamase ke kava bukhalipe. O Ilija ačhilo gothe berš đive.

Stoga je Ilija otišao u susednu zemlju. U toj zemlji živeli su jedna udovica i njezin sin, a skoro su ostali bez hrane zbog manjka kiše zbog koje je nastala glad. Međutim, oni su se pobrinuli za Iliju i Bog se brinuo za njih tako što se njihova posuda s brašnom i njihov krčag ulja nikada nisu ispraznile. Celo vreme dok je trajala glad, oni su imali hrane. Ilija je tamo ostao nekoliko godina.

Pale trin tepaš berš, o Dol vačarda e Ilijase teirilpeano Izraelsko carstvo te vačarol e Ahavese kaj ka bičhalol bršnd. Kana o Ahav dikhlja e Ilija vačarda: "Kate san, tu savo ane problemura!" O Ilija vačarda lese: "Tu san gova savo anol problemura. Ačhaden e Jahve, pravone Devle, thaj klanjin tumen e Vaalese. An sa e manušen taro Izraelsko carstvo ko brego Karmel."

Nakon tri i po godine, Bog je rekao Iliji da se vrati u Izraelsko carstvo i progovori Ahavu, jer će ponovno poslati kišu. Kada je Ahav video Iliju, rekao mu je: "Znači tu si, ti koji donosiš probleme!" Ilija mu je odgovorio: "Ti si taj koji donosi probleme! Napustio si Jahvu, pravoga Boga, a slaviš Vaala. Dovedi sav narod carstva Izrael na goru Karmel."

Sa e manuša taro Izraelsko carstvo, thaj 450 e Vaalese prorokura, avile ko brego Karmel. O Ilija vačarda e manušende: “Đi kana ka predomislin tumen? Ako si o Jahve tumaro Dol, lese služin, ako si o Vaal tumaro dol, lese služin!”

Svi ljudi carstva Izrael, uključujući 450 Vaalovih proroka, došli su na goru Karmel. Ilija je rekao ljudima: “Dokle ćete se predomišljati? Ako je Jahve Bog, služite njemu, ako je Vaal bog, služite njemu!”

Tegani o Ilija vačarda e Vaalese prorokurende: “Čhinen guruve thaj spremin le sar kurbano, a ma phabaren jag. I me ka čerav gova. Dol savo phabarol jag si pravo Dol.” Gija e Vaalese prorokura spremisade kurbano, a ni phabarde jag.

Ilija je zatim rekao Vaalovim prorocima: “Zakoljite bika i pripremite ga kao žrtvu, ali ne palite vatru. Ja ću učiniti isto. Bog koji odgovori vatrom pravi je Bog.” I tako, Vaalovi sveštenici pripremili su žrtvu, ali nisu zapalili vatru.

Tegani e Vaalese prorokura molisade e Vaale: "Šun amen, Vaale!" Celo đive molisade dije vika pa i čhinde pe čhurikencar, a naj sasa odgovor.

Tada su se Vaalovi proroci molili Vaalu: "Čuj nas, o Vaale!" Celi dan su se molili i vikali, pa čak su se rezali noževima, ali nije bilo odgovora.

Ko kraj o đive, o Ilija spremisadaežrtvaeDevlese. Vačarda e manušende te čhoren dešuduj bare čare pajesa pi žrtva po mas, pe kašta thaj pi phuv sa dok naj sasa sa čingo.

Na kraju dana, Ilija je pripremio žrtvu Bogu. Zatim je rekao ljudima da poliju dvanaest ogromnih posuda vode na žrtvenik dok meso, drvo, pa čak i zemlja oko žrtvenika nisu bili potpuno mokri.

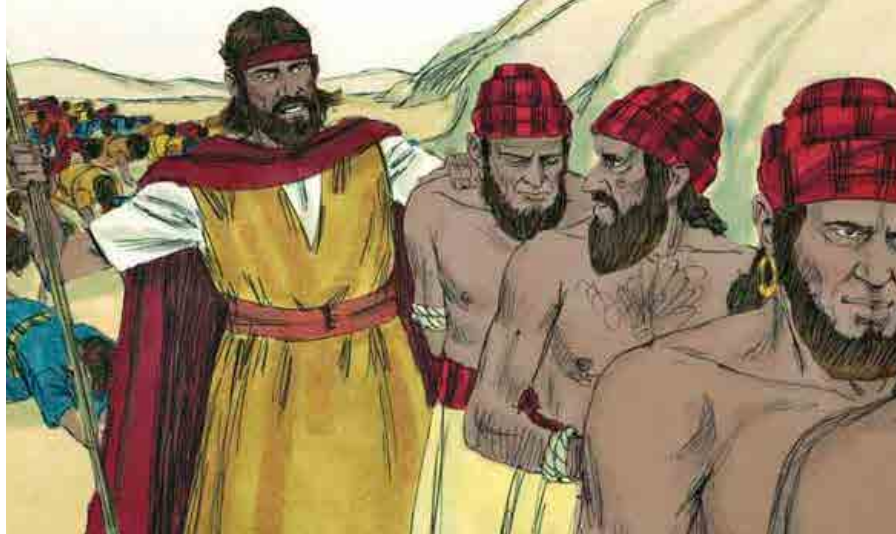
O Ilija molisada: “Jahve, o Dol e Avraameso, e Isakoso thaje Jakoveso sikav avdive kaj san tu Dol taro Izrael thaj kaj sem ćo kandino. Šun ma te bi đanen kala manuša kaj san tu lengo čačukano Dol.”

Ilija se zatim pomolio: “Jahve, Bože Avraama, Isaka i Jakova, pokaži nam danas da si ti Bog Izraelov i da sam ja tvoj sluga. Usliši me kako bi ovi ljudi videli da si ti pravi Bog.”

Odma i jag peli taro nebo thaj phabarda o mas, e kašta, e bara, i phuv, thaj i o paj so sasa pašo žrtveniko. E manuša gova dikhlje, pele ki phuv thaj vačarde: "O Jahve so o Dol! O Jahve so o Dol!"

Odmah je vatra pala s neba i spalila meso, drva, kamenje, zemlju, pa čak i vodu koja je bila oko žrtvenika. Kada su ljudi ovo videli, pali su na zemlju i rekli: "Jahve je Bog! Jahve je Bog!"

O Ilija vačarda: “Ma mučen nijekh e Vaaleso proroko te našol.” E manuša dolde sa e Vaalese prorokuren, inđarde len gothar thaj mudarde len.

Ilija je zatim rekao: “Ne dopustite ni jednom Vaalovom proroku da pobjegne.” I tako, ljudi su uhvatili Vaalove proroke, odveli ih odande i ubili ih.

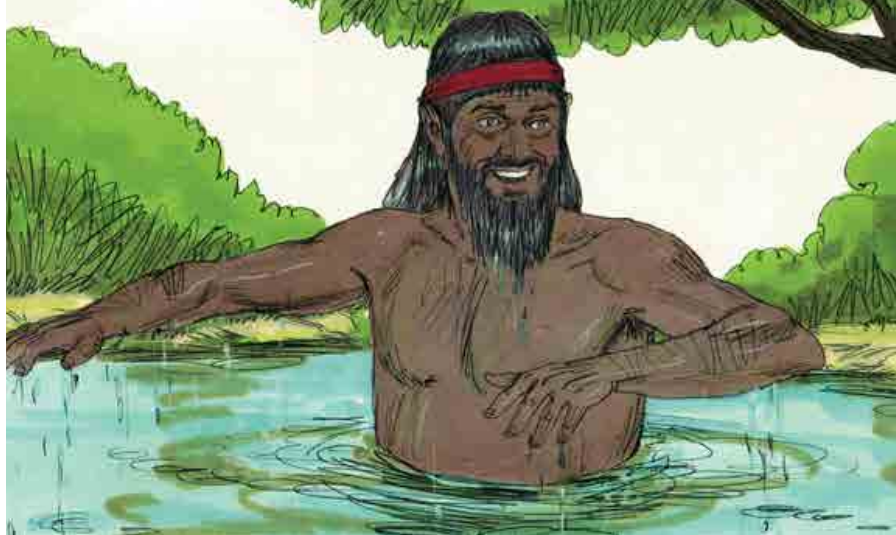
O Ilija vačarda e carose e Ahavese: "Akana iritu ano foro, iril pe o bršnd." Pal gova o nebo kalilo i lija te dolpese. O Jahve ačhada o šučipe thaj sikada kaj si Vov čačukano Dol.

Onda je Ilija rekao caru Ahavu: "Odmah se vrati u grad, jer dolazi kiša." Uskoro se nebo zacrnilo i počeo je pljusak. Jahve je prekinuo sušu i dokazao da je On pravi Bog.

Pale Ilijaso vreme, o Dol birisada e manuše palo alav Jelisije te avol proroko. O Dol čerda but čudura kroz o Jelisije. Jekh taro čudo sasa e Naamanesa, e dušmanengo zapovedniko, save sasa bilačo kožno nasvalipe. Šunda e Elisijese taj đelo o Elisija te sastarol le. O Jelisije vačarda e Naamanese te čindarol pe efta droma ani len o Jordan.

Nakon Ilijinog vremena, Bog je odabrao čoveka koji se zvao Elisej da bude prorok. Bog je činio mnoga čuda po Eliseju. Jedno od čuda dogodilo se Naamanu, neprijateljskom zapovedniku, koji je imao strašnu kožnu bolest. Čuo je za Eliseja, pa je otišao i zamolio ga da ga isceli. Elisej je rekao Naamanu da sedam puta uroni u reku Jordan.

Angleder, o Naaman sasa holjamo thaj ni manglja te čerol gova, golese kaj sasa lese glupo. A kasnije predomislisajlo, činđarda pe efta drom ani len o Jordan. Kana eftato drom činđarda pe, lesi koža sastili! O Dol sastarda le.

Isprva se Naaman naljutio i nije to hteo učiniti, jer je zvučalo glupo. Međutim, kasnije se predomislio i uronio je sedam puta u reku Jordan. Kad je zadnji put izronio, koža mu je bila potpuno isceljena! Bog ga je iscelio.

O Dol bičhalda buten prorokuren. Von vačarena e manušenđe te ačhaven te klanjinpe e idolurenđe thaj tesikaveni pravdataj milost averenđe. E prorokura upozorisade e manušen te ačhaven o bilačhipe thaj te šunen e Devle, o Dol ka sudil len sar kriva thaj ka kaznil len.

Bog je slao mnoge druge proroke. Oni su narodu govorili da prestanu slaviti idole i počnu iskazivati pravdu i milosrđe prema drugima. Proroci su upozoravali ljude da će ih Bog, ako ne prestanu činiti zlo i ne počnu ga slaviti, osuditi kao krivce i kazniti.

Po but vreme, ni šunde e Devle. But droma ni čerde šukar e prorokurencar a nekad i mudarena len. Jekh drom, e proroko e Jeremija čute ano šuko bunari thaj ačhade le te merol. Ani čik lija te properol ko bunari, a tegani o caro pelo lese žal taj čuta pe slugen te ikalen e Jeremija taro bunari angleder so te merol.

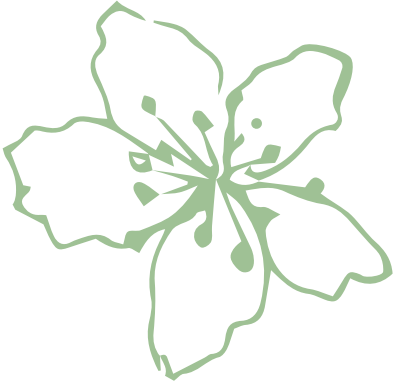
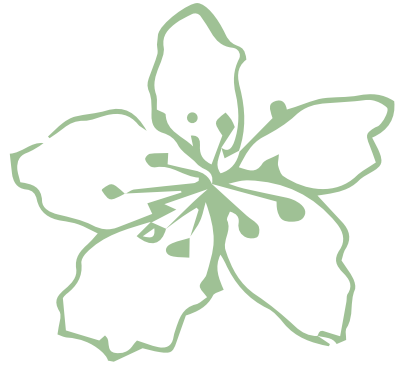
Ljudi uglavnom nisu slušali Boga. Često su krivo postupali s prorocima, a katkad bi ih i ubijali. Jednom je prorok Jeremija bio bačen u osušeni bunar i ostavljen da onde umre. Potonuo je u blato koje je bilo na dnu bunara, ali mu se car onda smilovao i naredio svojim slugama da ga izvuku iz bunara pre nego što umre.

E prorokura i dalje vačarde taro Dol thaj e manuša ni manglje len. Vačarde e manušenđe da o Dol ka uništil len ako ni pokajin pe. A i vačarde e manušenđe zako obećanje da ka avol e Devleso Mesija.

Proroci su nastavili prenositi Božije poruke iako su ih ljudi mrzeli. Upozoravali su ljude da će ih Bog uništiti ako se ne pokaju. Takođe, podsećali su ljude na Božije obećanje da će poslati svoga Mesiju.

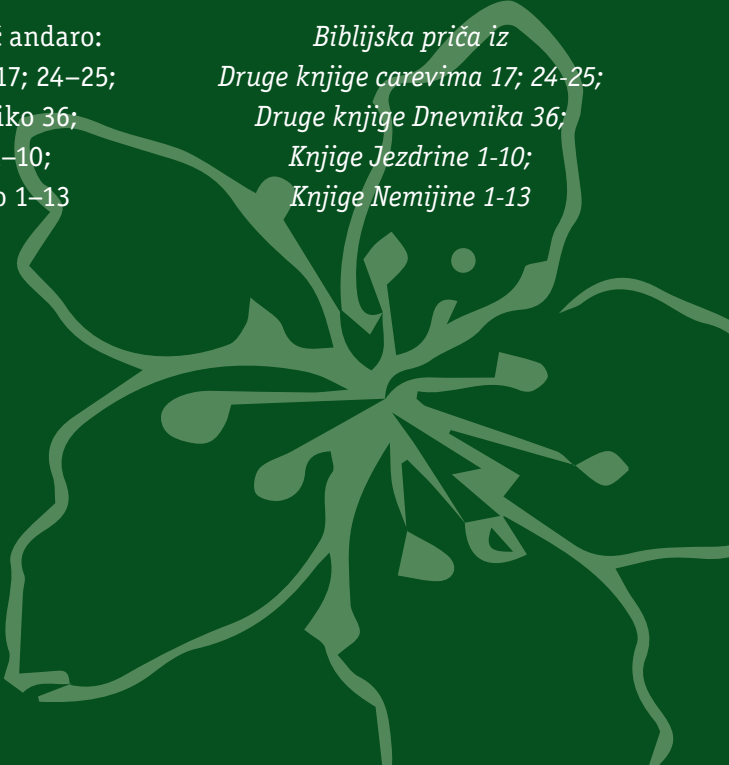
20

O izgnanstvo thaj o iripe

Biblisko paramič andaro:
2 lil e Caronēde 17; 24–25;
2 lil taro Dneviko 36;
lil e Ezraso 1–10;
lil e Neemijaso 1–13

Izgnanstvo i povratak

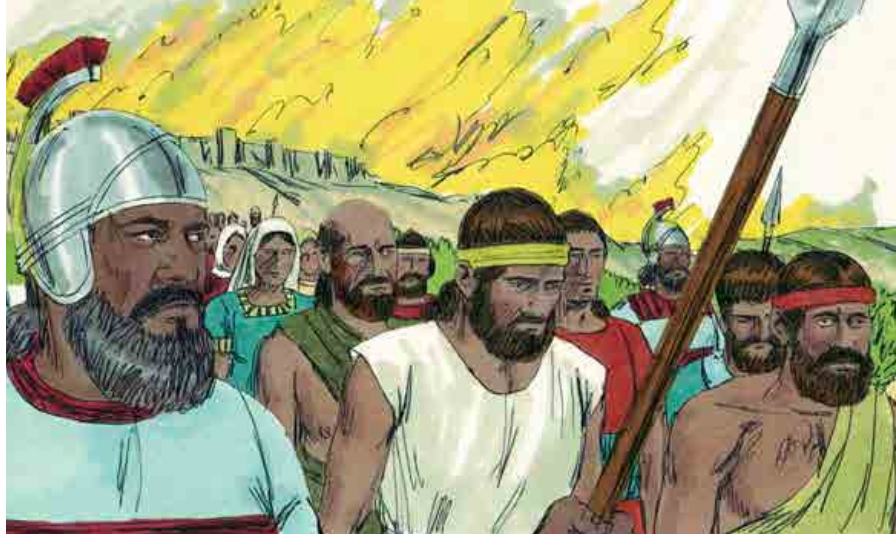
*Biblijska priča iz
Druge knjige carevima 17; 24–25;
Druge knjige Dnevnika 36;
Knjige Jezdrine 1–10;
Knjige Nemijine 1–13*

O Izraelsko carstvo thaj o Judejsko carstvo solduj grešisade premalo Dol. Phaglje o savez savo phanglja o Dol lencar ko Sinaj. O Dol bičhalda pe prorokuren te vačarol lenđe te bi pokainape thaj palem te klanjin pe lese, al von ni manglje te šunen.

I izraelsko i judejsko carstvo sagrešilo je protiv Boga. Prekršili su savez koji je Bog sklopio s njima na Sinaju. Bog je poslao proroke da ih upozori da se pokaju i da počnu ponovno slaviti Jahvu, a ne druge bogove. Međutim, oni ga nisu hteli poslušati.

Goleseo Dolkaznisadasolduj carstvura gija so mukhlja lenđe dušmanurende te uništil len. O Asirisko carstvo, jekh zuralo, bilačo narodo, uništisada o Izraelsko carstvo. E Asircura mudarde bute manušen ano Izraelsko carstvo, lije sa so sasa vredno, thaj phabarde lenđi phuv.

Stoga je Bog kaznio oba carstva tako što je dopustio njihovim neprijateljima da ih unište. Asirsko carstvo, jedan moćan, okrutan narod, uništio je izraelsko carstvo. Asirci su ubili mnogo ljudi u Izraelu, uzeli su sve što je bilo vredno, a velik deo gradova i sela u zemlji su spalili.

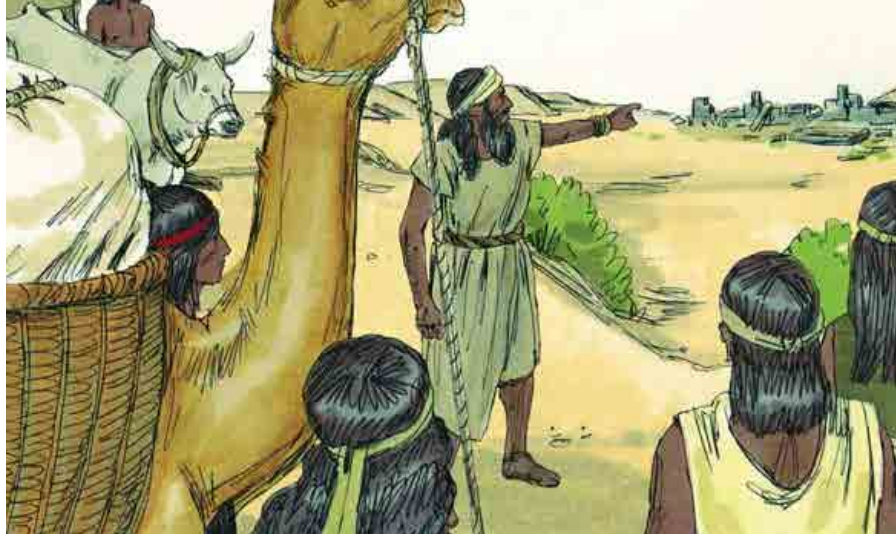

E Asircura čidije sa e vođen, e barvalen, thaj e đanglen manušen thaj inđarde len ani Asirija. Ano Izraelsko carstvo ačhile samo e čore Izraelcura kas ni mudarde.

Asirci su okupili sve vođe, bogataše i ljude vične zanatu i odveli ih u Asiriju. U carstvu Izrael ostavili su samo one preživjele Izraelce koji su bili jako siromašni.

A ani phuv taro Izraelsko carstvo ande averen manušen save te bešen gothe. Gola avera manuše čerde forura thaj lije pe e Izraelcurencar save ačhile gothe. E potomkura tare Izraelcura save lije pe avere manušen car lengo alav si Samarijancura.

Zatim su Asirci doveli strance da žive na području gde je pre bilo izraelsko carstvo. Ti stranci su ponovno izgradili gradove, te se venčavali s Izraelcima koji su ostali tamo. Potomci Izraelaca koji su se venčavali sa strancima zvali su se Samarijanci.

E manuša taro Judejsko carstvo dikhlje sar sesa kaznime taro Dol o narodo taro Izraelsko carstvo golese kaj ni šunde e Devle. A von klanjisajle e idolende, thaj e devlende tare Kanaancura. O Dol bičhalola e prorokuren a von ni manglje te šunen len.

Narod koji je živeo u judejskom carstvu video je kako je Bog kaznio narod izraelskog carstva zbog njihove nevere i neposlušnosti Bogu. Međutim, nastavili su slaviti idole, uključujući bogove Hanaanaca. Bog je slao proroke da ih upozori, ali oni ih nisu hteli slušati.

Nakhle paše 100 berš sar e Asircura phaglje o Izraelsko carstvo, o Dol bičhalda e Navahudonozore, o caro Vavilonsko, te te napadil o Judejsko carstvo. O Vavilon sasa zuralo carstvo. O Judejsko caro pristanisada te avol e Navahudonzereso sluga thaj te počinol lese but pare svako berš.

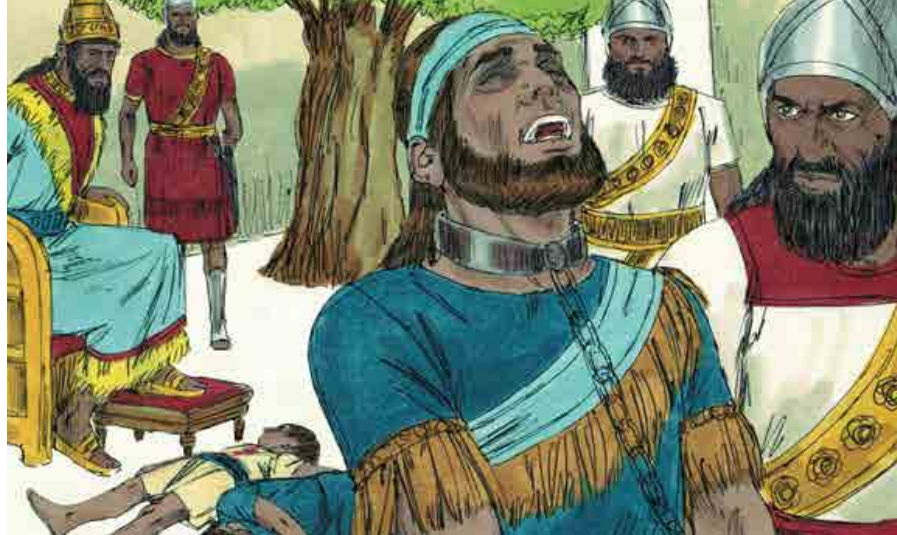
Otprilike stotinu godina nakon što su Asirci uništili izraelsko carstvo, Bog je poslao Navuhodonozora, cara Vavilonaca, da napadne carstvo Judeju. Vavilon je bio moćno carstvo. Judejski car pristao je biti Navuhodonozorov sluga i plaćati mu mnogo novaca svake godine.

Al pale nesave berša, o Judejsko caro bunisajlo protiv Vavilon. Von čidijepe taj napadisade o Judejsko carstvo. Osvojisade o foro o Jerusalem, sa phaglje o Hram, thaj lije sa o blago taro foro thaj taro Hram.

Međutim, nakon nekoliko godina judejski car se pobunio protiv Vavilona. Stoga su se Vavilonci vratili i napali judejsko carstvo. Osvojili su grad Jerusalem, uništili Hram i uzeli sve blago iz grada i iz Hrama.

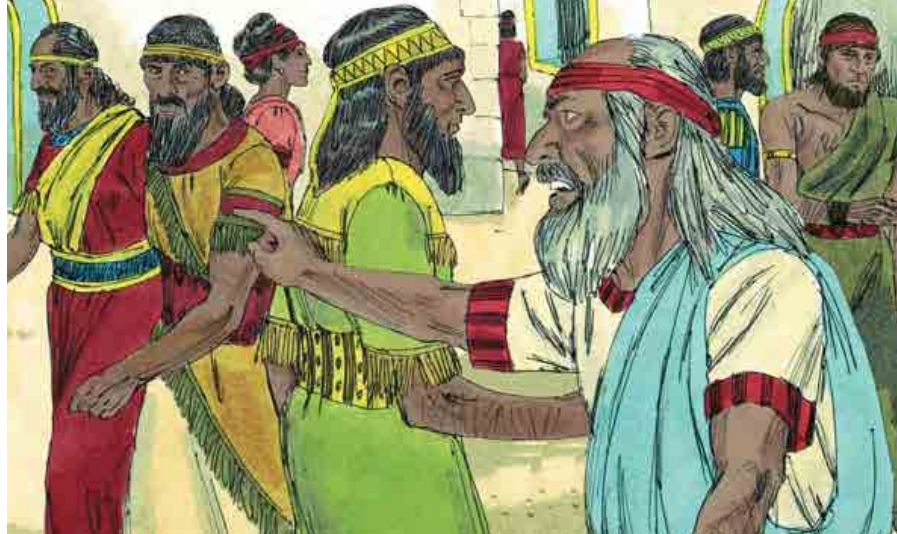
Te bi kaznila e Judejskone
caro so bunisajlo, e
N a v a h u d o n o z o r e s e
vojnika mudarde e carose
čhaven angle leste a le
korade. Pal gova inđarde e
caro ano phanglipe te merol
ano Vavilon.

*Kako bi kaznili judejskog
cara što se pobunio,
Navuhodonozorovi vojnici su
ubili careve sinove pred njim
i onda ga oslepili. Nakon
toga, odveli su cara da umre
u zatvoru u Vavilonu.*

O Navahudonozor thaj lesi vojska inđarde sa e manušen taro Judejsko carstvo ano Vavilon, ačhade samo e čore manušen te sijin i phuv. Kava doba kana e Devleso narodo sasa naterimo te ačhavol i Obećimi phuv akhardol Izgnanstvo.

Navuhodonozor i njegova vojska odveli su gotovo sav narod iz carstva Judeje u Vavilon, ostavljajući samo najsiromašnije ljude da zasejavaju polja. Razdoblje kada je Božiji narod bio primoran napustiti Obećanu zemlju zove se Izgnanstvo.

I kaj kaznisada pe narodo paše lenđe grehura gija so inđarda len ano izgnanstvo, Vov ni zabistarda len a i piro obećanje. O Dol pazisada pe piro narodo thaj vačarda lenđe prekale pire prorokura. O Dol obećisada lenđe kaj pale eftavardeš berš, opet ka irin pe palal ani Obećimi phuv.

Premda je Bog kaznio svoj narod zbog njegovih greha tako što ih je odveo u izgnanstvo, nije zaboravio ni njih ni svoja obećanja. Bog je nastavio paziti na svoj narod i govoriti im preko svojih proroka. Obećao je da će se, nakon sedamdeset godina, oni opet vratiti u Obećanu zemlju.

Eftavardeš berš nakhle, o Kir o persisko caro, pobedisada e Vavilone, i gija o Perisko carstvo menjisada e Vavilonskone carstvo. E Izraelcura akana dije pe vika Jevreja thaj po but đene po celo životu nakhade ano Vavilon. Samo zala purane manuša Jevreja setina pe e Judejskone phuvaće.

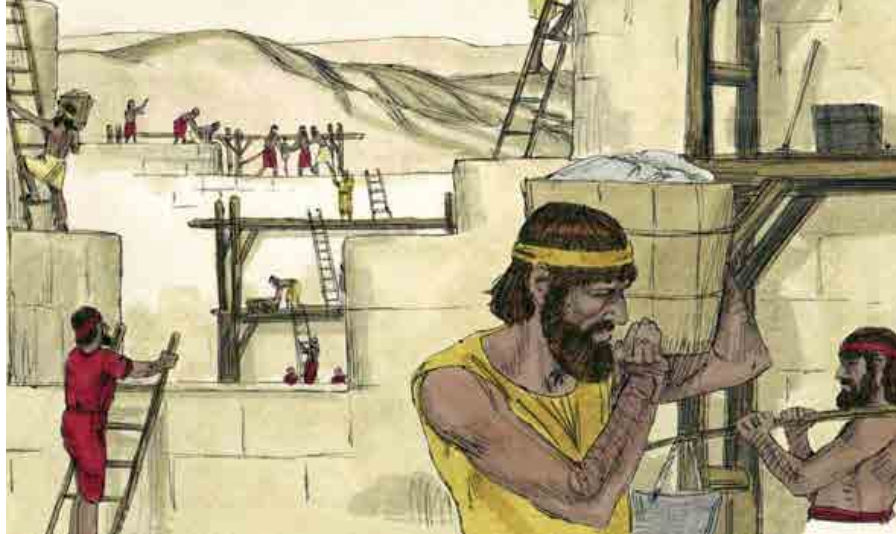
Oko sedamdeset godina kasnije, persijski car Kir porazio je Vavilon, pa je Persijsko carstvo zamenilo Vavilonsko carstvo. Izraelci su se sada zvali Judejci, a većina je sav svoj život provela u Vavilonu. Samo se nekoliko jako starih Judejaca uopšte sećalo Judeje.

O Persisko carstvo sasa zuralo, ali šukar premale narodura saven pokorisade. I gija kana o Kir sasa caro tari Persija, naredisada savo Jevrejo manglja te iril pe ani Judeja, šaj iril pe šaj mečhol i Persija i te đal palal ani Juda. Dija len pare te vazden o Hram! Gijate, pale eftavardeš berš ano izgnanstvo, jekh cikni grupa tare Jevreja, irisajle ano Jerusalem ani Judeja.

Persijsko carstvo bilo je snažno ali milosrdno prema narodima koje su pokorili. Ukratko nakon što je Kir postao car Persijanaca, naredio je da svaki Judejac, koji se želi vratiti u Judeju, može napustiti Persiju i otići u Judeju. Čak im je dao novac da ponovno sagrade Hram! I tako, nakon što su sedamdeset godina proveli u izgnanstvu, mala skupina Židova vratila se u grad Jerusalem u Judeji.

Kana e manuša avile ano Jerusalem, opet vazdije o Hram, taj e duvara okolo o foro. Iako sesa talo vlast avere narodostar, von živisade ani Obećimi phuv taj klanjisajle ano Hram.

Kada su ljudi stigli u Jerusalem, ponovno su sagradili Hram i zidine oko grada. Premda su još uvek bili pod vlašću drugih naroda, ponovno su živeli u Obećanoj zemlji i slavili Boga u Hramu koji su ponovno izgradili.

21

O Dol obečil e Mesija

Biblsko paramič andaro:
1 lil e Mojsijaso 3,15; 12,1-3;
5 lil e Mojsijaso 18,15;
2 lil e Samuileso 7;
lil e Jeremijaso 31;
lil e Isaijaso 59,16;
lil e Daniloso 7;
lil e Malahijaso 4,5;
lil e Isaijaso 7,14;
lil e Mihejeso 5,2;
lil e Isaijaso 9,1-7; 35,3-5; 61; 53;
Psalmura 22,18; 35,19; 69,4; 41,9;
lil e Zaharijaso 11,12-13;
lil e Isaijaso 50,6;
Psalmura 16,10-11

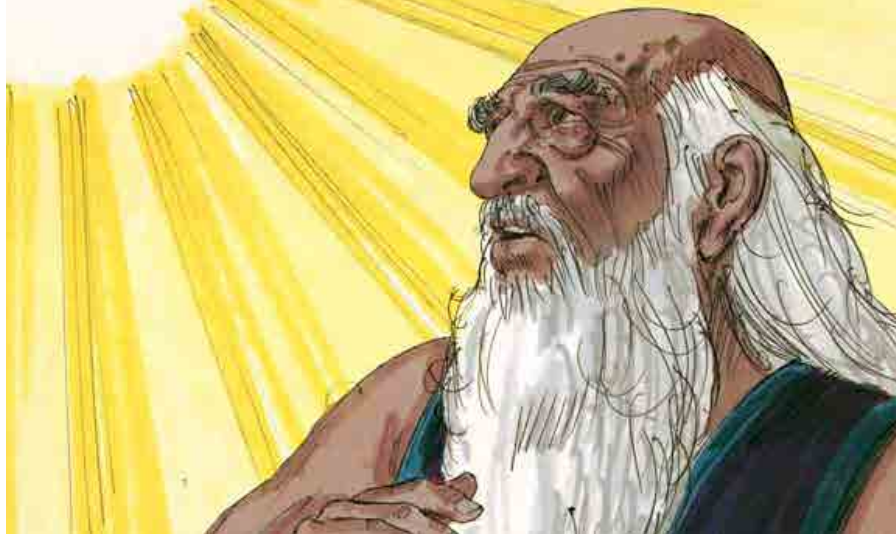
Bog obečava Mesiju

Biblijska priča iz
1. knjige Mojsijeve 3,15; 12,1-3;
5. knjige Mojsijeve 18,15;
Druge knjige Samuila 7;
Jeremije 31;
Isaije 59,16;
Danila 7;
Malahije 4,5;
Isaije 7,14;
Miheja 5,2;
Isaije 9,1-7; 35,3-5; 61; 53;
Psalama 22,18; 35,19; 69,4; 41,9;
Zaharije 11,12-13;
Isaije 50,6;
Psalma 16,10-11

Taro anglunipe, o Dol planiril te bičhalol e Mesija. O prvo obećanje taro Mesija avol e Adamese thaj e Evaće. O Dol obećisada da ka avol bijando taro potomko e Evako savo ka phađol e sapeso šoro. O sap savo hohada e Eva sasa o Sotona. O obećanje značisada kaj o Mesija ka pobedil e Sotona.

Od samog početka, Bog je planirao poslati Mesiju. Prvo obećanje o Mesiji došlo je Adamu i Evi. Bog je obećao da će se roditi Evin potomak, koji će zdrobiti glavu zmiji. Zmija koja je zavela Evu bio je Sotona. Obećanje je značilo da će Mesija u potpunosti pobediti Sotonu.

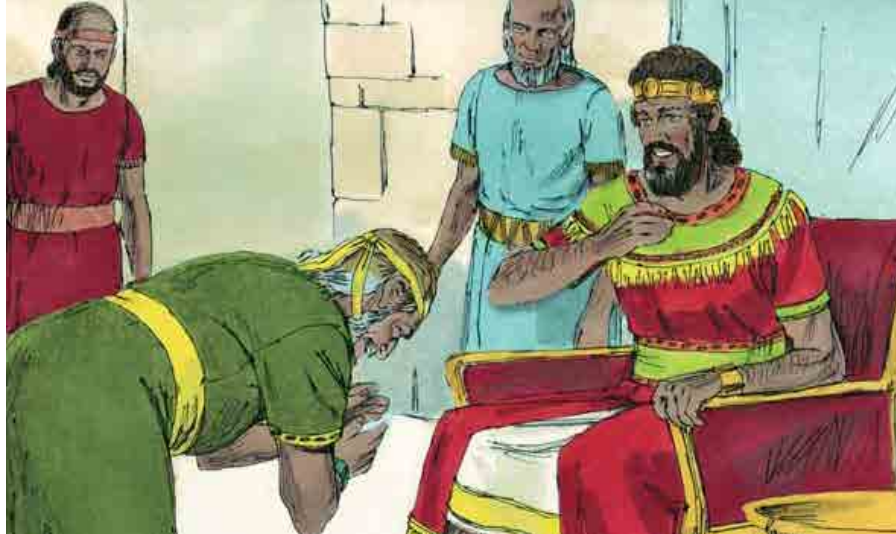
O Dol obećisada e Avraamese kaj sa e narodura prekale leste ka aven blagoslovime. Kava blagoslov ka avol pherdo kana ka avol o Mesija ano određeno vreme ano budućnost. Vov ka čerol te aven spasime e manuša taro sa o narodo.

Bog je obećao Avraamu da će kroz njega svi narodi sveta primiti blagoslov. Ovaj blagoslov ispuniće se u budućnosti, kada dođe Mesija. On će omogućiti spasenje ljudima iz svakoga naroda.

O Dol obećisada e Mojsijase da ano budućnost ka vazdol vađi jekhe proroko sar leste. Kava sasa vađi jekh obećanje taro Mesija savo ka avol ane nesavo kasnije vreme.

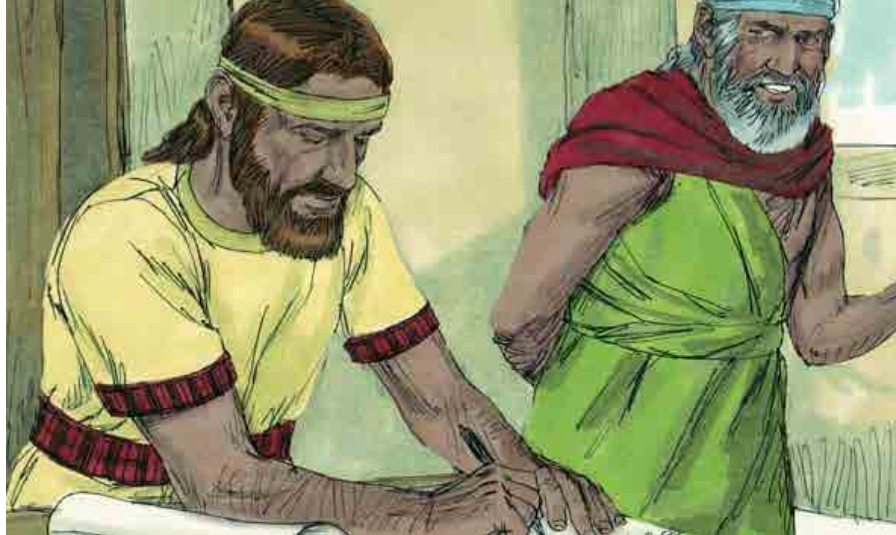
Bog je Mojsiju obećao da će u budućnosti podići još jednoga proroka poput njega. Bilo je to još jedno obećanje o Mesiji koji će doći u neko kasnije vreme.

O Dol obećisada e carose e Davidese kaj jekh tare lese potomkura ka vladil sar caro po narodo e Devleso sa e đivesa. Kava značil kaj o Mesija ka avol jekh tare Davidese potomkura.

Caru Davidu, Bog je obećao da će jedan od njegovih potomaka zauvek carovati nad Božijim narodom. To je značilo da će Mesija biti jedan od Davidovih direktnih potomaka.

Ano proroko o Jeremija, o Dol obećisada kaj ka čerol Nevo savez, al na sar savez savo o Dol čerda e Izraelesa ko Sinaj. Ano Nevo savez, o Dol ka pisil piro zakon ane ile e manušenje, a e manuša ka pindaen le svako pese, von ka aven Leso narodo, a Vov ka oprostil lenđe grehura. O Mesija ka čerol o Nevo savez.

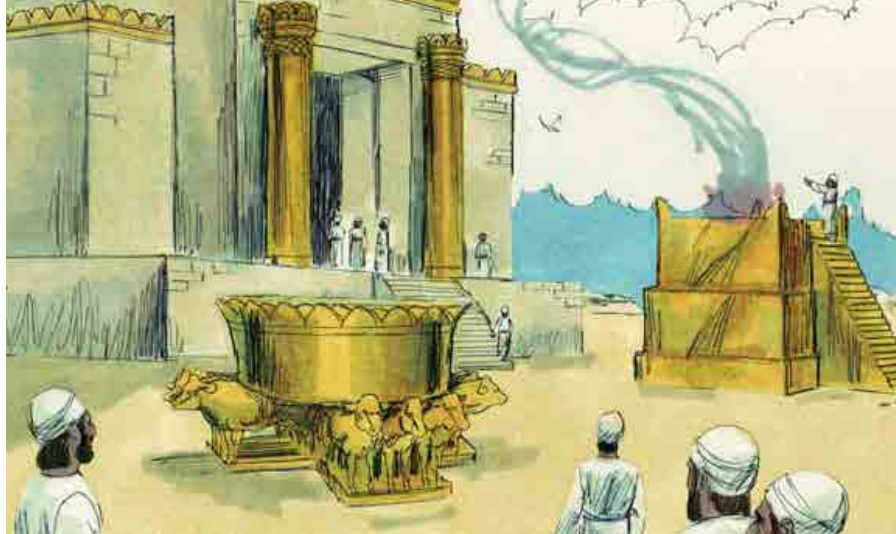
Kroz proroka Jeremiju, Bog je obećao da će sklopiti Novi savez, ali ne savez poput onoga koji je sklopio s Izraelom na Sinaju. U Novom savezu, Bog će napisati svoj zakon na srca ljudi, a ljudi će lično poznavati Boga, biće njegov narod, a On će oprostiti njihove grehe. Mesija će utemeljiti Novi savez.

E Devlese prorokura gija i von vačarde kaj o Mesija ka avol proroko, svešteniko thaj caro. Proroko si manuš savo ašunol o lafi e Devleso thaj vačarol e Devleso lafi e narodose. O Mesija save o Dol obečisada ka avol kova savršeno proroko.

Božiji proroci su isto tako rekli da će Mesija biti prorok, sveštenik i car. Prorok je osoba koja čuje Božije reči i onda proglašava Božije reči narodu. Mesija je taj savršeni prorok kojega je Bog obećao poslati.

E Izraelska sveštenikura ande žrtve e Devlese umesto o narodo sar zamena zaki kazna tare lenđe grehura. E sveštenikura molisajle e Devlese e manušenje. O Mesija ka avol savršeno najbarosvešteniko savo ka dol pes sar savršeno žrtva e Devlese.

Izraelski sveštenici prinosili su žrtve Bogu naroda, a kao zamenu za kaznu zbog njihovih greha. Sveštenici su se isto molili Bogu za ljude. Mesija će biti savršeni veliki sveštenik, koji će prineti samoga sebe kao savršenu žrtvu Bogu.

O caro si neko ko vladil po carstvo i savo sudil e narodose. O Mesija ka avol savršeno caro savo ka bešol ko prestolje pire pretkose e Davidese. Ka vladil pi sa i phuv sa e đivesa, thaj ka sudil čaćimasa i ka čerol čaćukane odluke.

Car je neko ko vlada nad carstvom i sudi narodu. Mesija će biti savršeni car, koji će sedeti na prestolu svoga pretka Davida. Vladaće nad celim svetom zauvek, te će uvek suditi pošteno i donositi ispravne odluke.

E Devlese prorokura vačarde but stvara taro Mesija. O proroko Malahije angleder dikhlja kaj o baro proroko ka avol angleder so ka avol o Mesija. O proroko Isajia vačarda kaj e Mesija ka bijanol čhej. O proroko o Mihej vačarda kaj ka avol bijando ano Vitlejem.

Božiji proroci prorekli su još puno toga o Mesiji. Prorok Malahija je prorekao da će pre Mesije doći jedan veliki prorok. Prorok Isaija je prorekao da će Mesiju roditi devica. Prorok Mihej je rekao da će se roditi u gradu Vitlejemu.

O proroko Isajia vačarda kaj o Mesija ka živil ani Galileja, kaj kolende ile kase si phađe vov ka sastarol, ka proglasil sloboda e phanglende. Gijate vačarda kaj o Mesija ka sastarol e nasvalen thaj kolen save našti šunen, dičhen, vačaren il phiren.

Prorok Isajia je rekao da će Mesija živeti u Galileji, tešiti ljude slomljena srca, te proglasiti slobodu za zatočenike i oslobođenje za zatvorenike. Isto tako, predvideo je da će Mesija isceljivati bolesne i one koji ne mogu čuti, videti, govoriti ili hodati.

O proroko Isajia gija i vačarda kaj o Mesija ka avol mrzimo kančestar thaj čhudimo. Avera prorokura vačarde kaj kola save ka mudaren e Mesija ka čhelen kocka zake lese šeja thaj leso amal ka izdajil le. O proroko o Zaharije vačarda kaj e Isuseso o amal ka avol počindo tranda srebrenjakura sar plata so ka izdajil e Mesija.

Prorok Isajia je isto tako prorekao da će Mesiju bez razloga mrzeti i odbaciti. Ostali proroci su prorekli da će oni koji ubiju Mesiju bacati kocku za njegovu odeću, te da će ga izdati prijatelj. Prorok Zaharija je predvideo da će tom prijatelju platiti trideset srebrenih novčića zato što je izdao Mesiju.

E prorokura isto vačarde sar o Mesija ka merol. O Isajia vačarda kaj e manuša ka čungaren le, ka maren muj lesa, thaj ka maren le. Ka pusaven le, ka merol ane bare muke thaj patnje, i ako khanči ni čerda.

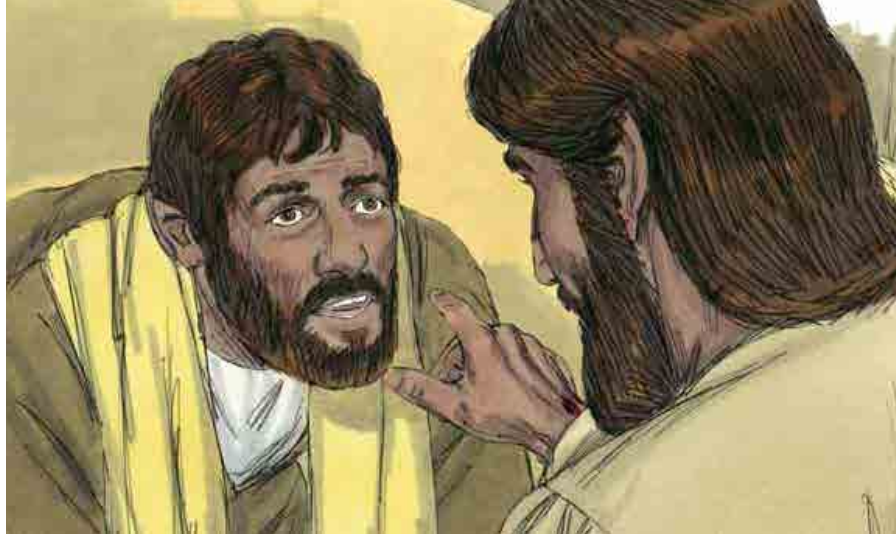
Proroci su takođe rekli na koji način će Mesija umreti. Isaija je prorokovao da će Mesiju ljudi pljuvati, da će mu se izrugivati i da će ga tući. Probošće ga, a on će umreti u velikoj patnji i muci, iako nije učinio ništa loše.

E prorokura vačarde kaj o Mesija ka avol savršeno, bize grehura. Ka merol te lol i kazna zake grehura avere manušenje. Lesi kazna ka anol mir maškare manuša thaj o Dol. Kava si razlog sose e Mesijas o meripe si e Devlesi volja.

Proroci su isto tako rekli da će Mesija biti savršen, odnosno da neće nikada sagrašiti. Umreće kako bi podneo kaznu za grehe drugih ljudi. Njegova kazna će doneti mir između Boga i ljudi. To je razlog zašto je Mesijina smrt bila Božija volja.

E prorokura vačarde kaj o Mesija ka merol thaj o Dol ka vazdole (vaskrsnil le) tare mule. Tare Mesijaso meripe thaj vaskrsnipe, o Dol ka čerol po plan te spasil e grešnikuren thaj te avol o Nevo savez.

Proroci su prorekli da će Mesija umreti, ali i da će ga Bog uskrsnuti iz mrtvih. Bog će, kroz Mesijinu smrt i uskrsnuće, ostvariti svoj plan da spasi grešnike i započne Novi savez.

ODolvačarda e prorok urende
but buča taro Mesija, a o
Mesija ni avilo ke nikaso
vreme tar gola prorokura.
Po but tare 400 berš sar dija
poslednjo proročanstvo, ko
vreme savo trubuja, O Dol
bičhalda e Mesija ko sveto.

*Bog je prorocima odkrio
mnogo toga o Mesiji, ali
Mesija nije došao za vreme
nijednog od tih proroka. Više
od 400 godina nakon što je
dao zadnje proročanstvo,
tačno u pravo vreme, Bog je
poslao Mesiju na ovaj svet.*

The number '22' is rendered in a large, light green, sans-serif font. It is centered at the top of the page. Two stylized floral motifs, resembling hibiscus flowers, are positioned behind the digits. One flower is behind the first '2' and the other is behind the second '2'. The background is a solid dark green color.

22

**Bijandipe e
Jovaneso**

Biblisko paramič andaro:
Lačo lafi taro Luka 1

***Rođenje
Jovanovo***

*Biblijska priča iz
Lukinog evanđelja 1*

Ano prošlost, o Dol vačarda
pire narodosa pale pe
melekura thaj e prorokura.
Thaj nakhle 400 berš kana
khanči ni vačarda. Tari jekh
drom o meleko avilo jeke
purane sveštenikose lesa
alav sasa Zaharije e haberes
taro Dol. O Zaharije taj lesi
romni, i Jelisaveta, sesa but
pobožna manuša, a naj sasa
len čhave.

*U prošlosti, Bog je govorio
sa svojim narodom kroz
svoje anđele i proroke.
Međutim, onda je prošlo
400 godina kada im nije
govorio. Odjednom, jednom
starom svešteniku koji se
zvao Zaharija došao je anđeo
s porukom od Boga. Zaharija
i njegova žena Jelisaveta bili
su jako pobožni ljudi, ali nisu
mogli imati dece.*

O meleko vačarda e Zaharijase: "Če romnja ka avola čhavo. Ka den le alav Jovan. Vov ka avol pherdo sa Dux Sveti, ka pripremil e narodo zako Mesija." O Zaharija vačarda "Mi romni thaj me sam but purane te aven amen čhave. Sar šaj đanav kaj kava ka avol?"

Andeo je rekao Zahariji: "Tvoja žena će dobiti sina. Daćeš mu ime Jovan. Biće pun Duha Svetog, te će pripremiti narod za Mesiju." Zaharija je odgovorio: "Moja žena i ja smo prestari da bismo mogli dobiti decu. Kako mogu sigurno znati da će se to dogoditi?"

O meleko vačarda e Zaharijase: “Bičhaldo sem taro Dol te anav tuče kava lačo haberi, al tu ni pačhajan ma, ni ka vačare sa dok ni bijandol o čhavo.” Odma, o Zaharije naštine te vačarol. O meleko ačhada e Zaharija. Pele gova, o Zaharije irisajlo čhere i lesi romni ačhili khamni.

Anđeo je odgovorio Zahariji: “Bog me poslao da ti donesem ovu dobru vest. Pošto mi nisi poverovao, nećeš moći govoriti dok se dete ne rodi.” Zaharija odmah nakon toga više nije mogao govoriti. Tada je anđeo ostavio Zahariju, nakon čega se Zaharija vratio kući, a njegova žena je zatrudnela.

Kana i Jelisaveta sasa šov
čhon khamni, isto gova
meleko tari jekh drom iklilo
e Jelisavetaće rođakinjaće,
blagoslovimo alav sasa
Marija. Voj sasa čhej i sasa
verime e manušesa kaso
alav sasa Josif. O meleko
vačarda: “Ka ače khamni
taj ka bijane murše čhave.
Ka dele alav Isus. Vov ka avol
Čhavo e Devleso e Najbareso
thaj ka vladil sa e đivesa.”

*Kad je Jelisaveta bila
u šestom mesecu trudnoće,
isti anđeo se odjednom
pojavió Jelisavetinoj rođaki,
koja se zvala Marija. Ona je
bila devica i bila je zaručena
s čovekom koji se zvao
Josif. Anđeo joj je rekao:
“Zatrudnećeš i rodićeš sina.
Daćeš mu ime Isus. On će
biti Sin Boga Svevišnjega
i vladaće zauvek.”*

I Marija vačarda: “Sar gova šaj, me sem vađi čhej?” O meleko vačarda lače: “O Dux Sveti ka uljol pe tute, i o zuralipe e Devleso ka zasenil tut. Gija o čhavo ka avol sveto, e Devleso Čhavo.” I Marija pačaja gova thaj prihvatísada gova so vačarda lače o meleko.

Marija je odgovorila: “Kako će se to dogoditi, kada sam devica?” Anđeo joj je objasnio: “Duh Sveti će sići na tebe i sila Božija će te zaseniti. Stoga će dete biti sveto, Sin Božiji.” Marija je verovala i prihvatila što joj je anđeo rekao.

Pale gova kana vačarda e Marijaće, voj đeli ki Jelisaveta. Kana šunda i Jelisaveta e Marijako pozdrav, e Jelisavetako čhavo hutija ane lako vođi. Solduj đuvlja raduisajle so čerda o Dol lenđe. I Marija sasa trin čhon ki Jelisaveta, thaj irisajli čhere.

Ubrzo nakon što je anđeo progovorio Mariji, ona je otišla posetiti Jelisavetu. Čim je Jelisaveta čula Marijin pozdrav, Jelisavetina beba je poskočila u njoj. Žene su se zajedno radovale zbog onoga što im je Bog učinio. Nakon što je Marija provela tri meseca u poseti Jelisaveti, vratila se kući.

Pal gova i Jelisaveta bijanda murše čhave, o Zaharija thaj i Jelisaveta čute e cikneso alav Jovan, sar so vačarda o meleko. Teganio Dolmukhlja e Zaharijase te vačarol opet. O Zaharija vačarda: "Slava e Devlese, kaj setisajlo pe narodose! Tu, mo čhavo, ka akhardo proroko e Devleso e Najbareso savo ka vačarol e narodose sar te primin o oproštenje pe grehurende!"

Nakon što je Jelisaveta rodila svog dečaćića, Zaharija i Jelisaveta su bebu prozvali Jovan, kao što je anđeo zapovedio. Onda je Bog dopustio Zahariji da ponovno progovori. Zaharija je rekao: "Slava Bogu, jer setio se svoga naroda! Ti ćeš se, sine moj, zvati prorok Boga Svevišnjega i reći ćeš narodu kako može primiti oproštenje za svoje grehe!"

The number '23' is rendered in a large, bold, white sans-serif font. It is centered on a dark green background. The number '2' is on the left and the '3' is on the right. Behind the '2' is a light green floral outline with five petals and a central stem with leaves. Behind the '3' is another light green floral outline, similar to the one behind the '2', but slightly more to the right and lower. The overall composition is clean and modern.

**Bijandipe e
Isuseso**

Isusovo rođenje

Biblsko paramič andaro:
Lačo lafi taro Matej 1;
Lačo lafi taro Luka 2

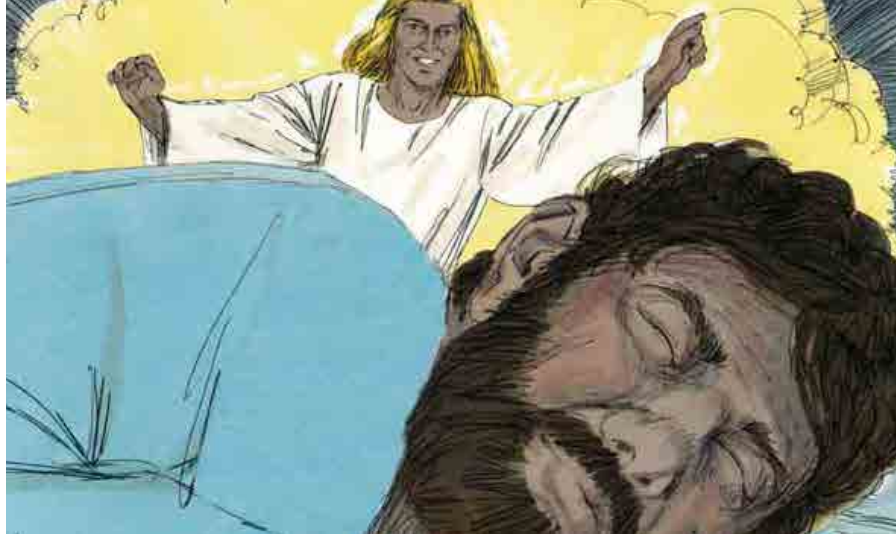
*Biblijska priča iz
Evanđelja po Mateju 1;
Evanđelja po Luki 2*

A large, light green floral outline is positioned at the bottom of the page. It has five petals and a central stem with several leaves. The outline is semi-transparent, allowing the dark green background to show through. It is centered horizontally and occupies the lower half of the page.

I Marija sasa verimi e pravednone manušese leso alav sasa Josif. Kana o Josip šunda kaj si i Marija khamni, đanglja kaj gova naj leso čhavo. Ni manglja te lađarol e Marija, pa planirisada čorale te ačhavol la. Angleder so ka čerol gova, o meleko avilo thaj vačarda lese ano suno.

Marija je bila zaručena za pravednog čoveka koji se zvao Josif. Kad je on čuo da je Marija trudna, znao je da to nije moglo biti njegovo dete. Nije hteo osramotiti Mariju, pa je planirao potajno se rastati od nje. Pre nego što je to uspeo učiniti, u snu mu se pojavio anđeo i progovorio mu.

O meleko vačarda: “Josife, ma dara te le e Marija romnjače. I bebica so si ane late si taro Sveti Dux. Voj ka bijanol murše. Dele alav Isus (so značil ‘o Jahve spasil’), golese kaj vov ka spasil e manušen tare lenđe grehura.”

Anđeo mu je rekao: “Josife, nemoj oklevati da uzmeš Mariju za svoju ženu. Beba koja je u njoj čudesno je začeta od Duha Svetoga. Ona će roditi sina. Nazovi ga Isus (što znači: ‘Jahve spašava’), jer će on spasiti narod od njegovih greha.”

Gija o Josip lija romnjaće
e Marija, lija la an po čher,
thaj ni suta lasa sa dok
ni bijanda.

*I tako, Josif je oženio Mariju
i uzeo je kući kao svoju ženu,
ali nije s njom spavao dok se
nije porodila.*

Kana avilo o vreme i Marija te bijanol, i rimsko vlada vačarda savorende kaj zbog o popis trubul te đan ane forura kaj lenđe purane živisade. O Josif thaji Marija morajle te putujin taro Nazaret, kaj živisade ano Vitlejem golese kaj lengo pretko sasa o David kaso bijando foro sasa o Vitlejem.

Kad se približilo vreme da Marija rodi, rimska vlast je svima naredila da zbog popisa odu u grad gde su živeli njihovi preci. Josif i Marija su morali putovati iz Nazareta, gde su živeli, u Vitlejem, jer je Vitlejem bio rodni grad njihova pretka, Davida.

Kana resle ano Vitlejem, naj sasa than kaj te ačhen. Jekh than kaj arakhlje sasa than kaj bešena e životinje. Gothe o čavoro bijandilo thaj lesi dej čutale ani baleja, golese kaj naj sasa aver than sojimase. Thaj dijele alav Isus.

Kad su stigli u Vitlejem, nisu imali gde prenoćiti. Jedino mesto koje su mogli naći, bila je štala. Dete se tu rodilo, a njegova majka ga je stavila u korito, jer nisu imali krevet za njega. Nazvali su ga Isus.

Goja rat, nesave čobanura
paše arakhlje pe bakren.
Tari jekh drom, o meleko
ano sjaj iklilo, von darajle.
O meleko vačarda lende:
“Ma daran, isima šukar
haberi tumende. O Mesija,
o Gospodari, bijandilo
ano Vitlejem!”

*Te su noći neki pastiri
u blizini čuvali svoja stada.
Odjednom, pojavio im se
anđeo obasjan jarkim
svetlom. Prestravili su se.
Anđeo im je rekao: “Ne bojte
se, jer imam za vas radosnu
vest. U Vitlejemu se rodio
Mesija, Gospodar!”*

“Roden e čhavore, motimo ane šeja, sar pašljol ani baleja.” Tarijekhdromonebo pherdilo e melekurencar save slavisade e Devle, thaj vačarena: “Slava e Devlese ko nebo thaj šukaripe ki phuv e manušenđe kolende so o Dol smiluisajlo.”

“Potražite dete, i naći ćete ga kako leži u koritu zamotano u trake od tkanine.” Odjednom, nebo se ispunilo anđelima koji su slavili Boga, govoreći: “Slava Bogu na nebesima i mir na zemlji ljudima prema kojima je blagonaklon.”

E čobanura sigate resle ko than kaj o Isus sasa, arakhlje le sar pašljol ani baleja, baš gija sar o meleko vačarda lenđe. Sesa but uzbudime. E čobanura irisajle odori kaj sesa lenđe bakre, slavisade e Devle za sa so šunde thaj dikhlje.

Pastiri su uskoro stigli na mesto gde je bio Isus i našli su ga kako leži u koritu, baš kako im je anđeo rekao. Bili su jako uzbuđeni. Pastiri su se vratili na polja gde su bile ovce, slaveći Boga za sve što su čuli i videli.

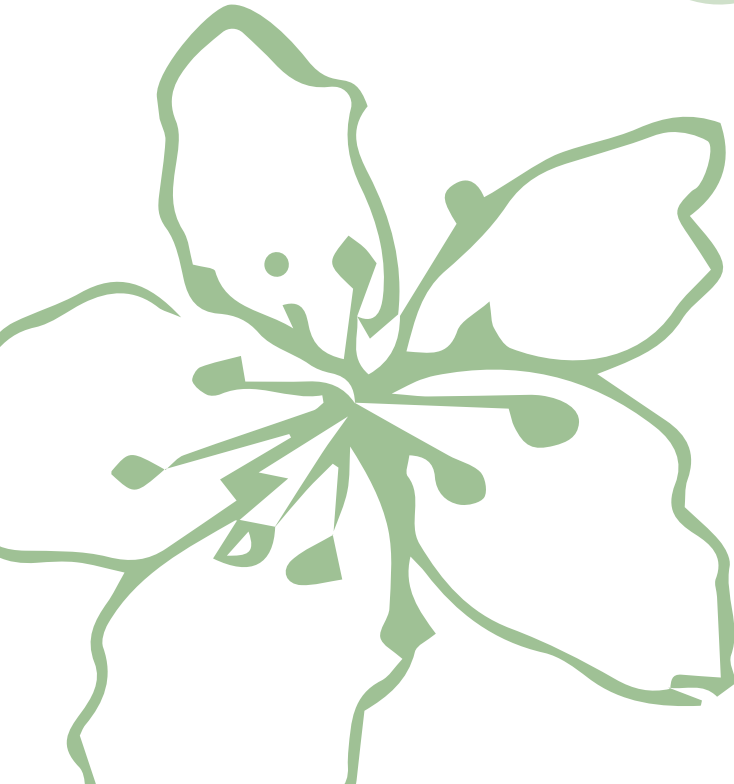
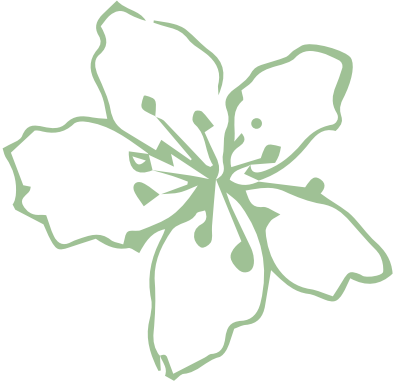
Pale nesavo vreme, e đangle taro durutno istok dikhle jekh ćeren ko nebo. Shvatisade kaj bijandilo nevo caro Jevrejsko. Gijate von ěele dur te bi dićhena kale caro. Avile ano Vitlejem thaj arakhlje e Isuse taj lese roditeljen kaj bešen.

Nakon nekog vremena, mudraci iz zemalja Dalekog istoka videli su neobićnu zvezdu na nebu. Shvatili su da to znaći da se rodio novi car Judejaca. I tako su otputovali daleko da bi videli toga cara. Došli su u Vitlejem i našli kuću u kojoj su boravili Isus i njegovi roditelji.

Kanaeđangle dikhlee Isuse
lese dejasa, poklonisajle
taj lese klanjisajle. Dijele
skupa darura. Pale gova
irisajle čhere.

*Kad su mudraci videli
Isusa s njegovom majkom,
poklonili su se i slavili ga.
Dali su Isusu skupe darove.
Onda su se vratili kući.*

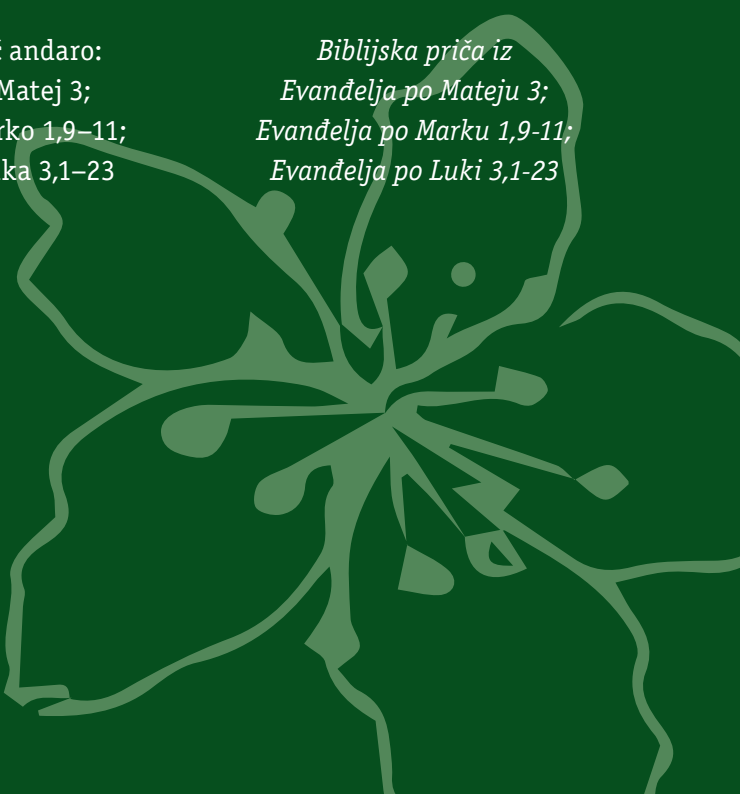
24

**0 Jovane krstil
e Isuse**

***Jovan krsti
Isusa***

Biblistko paramič andaro:
Lačo lafi taro Matej 3;
Lačo lafi taro Marko 1,9–11;
Lačo lafi taro Luka 3,1–23

*Biblijska priča iz
Evandělja po Mateju 3;
Evandělja po Marku 1,9-11;
Evandělja po Luki 3,1-23*

O Jovane, o čhavo e Zaharijaso thaj e Jelisavetako, barilo thaj čerdilo proroko. Živisada ani divljina, xalja avđin thaj skakavcura thaj phirada šeja čerde tare bala e kamilaće.

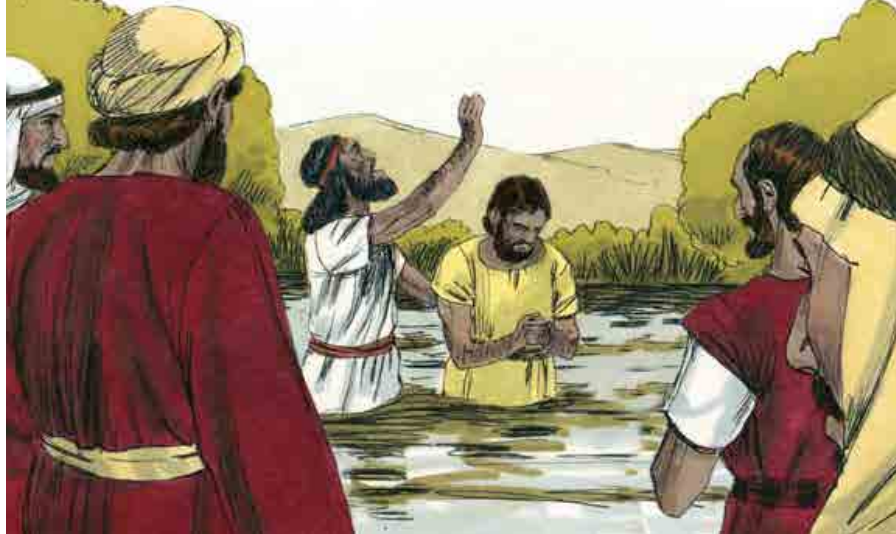
Jovan, sin Zaharije i Jelisavete, odrastao je i postao prorok. Živeo je u divljini, jeo divlji med i skakavce, te nosio odeću napravljenu od kamiline dlake.

But dne iklile ani pustinja
te bi šunena e Jovane.
Vov propovedisada thaj
vačarola lenđe: “Pokajin
tumen, golese so si o carstvo
e Devleso paše!”

*Mnogi ljudi su išli u pustinju
kako bi slušali Jovana. On
im je propovedao govoreći:
“Pokajte se, jer carstvo Božije
je blizu!”*

Kana e manuša ašunde so vačarola o Jovane, but đene lendar pokajisajle tare pe grehura, a o Jovane krstisada len. But e verska vođe i von avile te krstil len o Jovane, al von ni pokaisajle ni priznajisade pe grehura.

Kad su ljudi čuli Jovanovu poruku, mnogi od njih su se pokajali za svoje grehe, a Jovan ih je krstio. Mnogo verskih vođa je takođe došlo da ih Jovan krsti, ali oni se nisu pokajali niti su priznali svoje grehe.

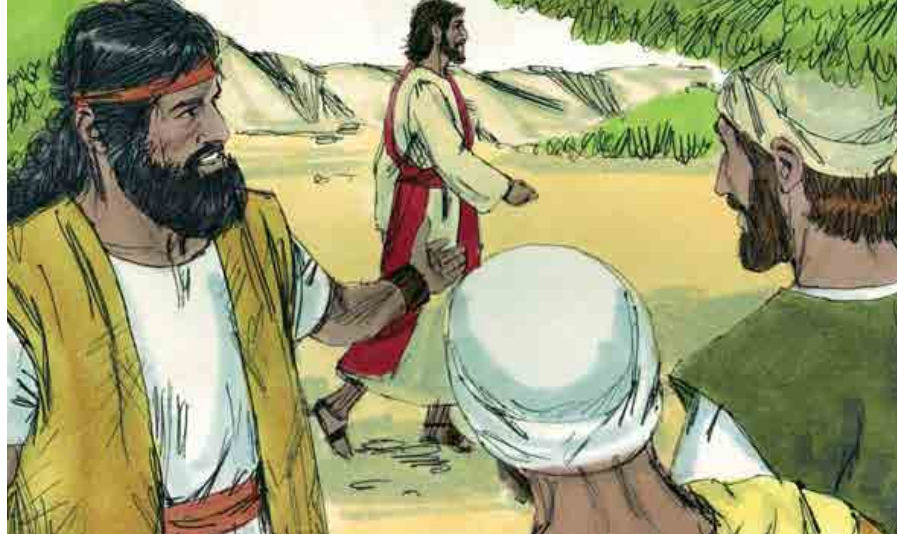
O Jovane vačarda e verskone vođe: "Tumen sen sapa otrovna! Pokajin tumen i menjin tumaro ponašanje. Svako kaš savo ni anol šukar bijandipe ka avol čhindo thaj ka avol čhudimo ani jag." O Jovane pherda sa okova so e prorokura vačarde: "Dik, bičhalav me glasniko angle tute, savo ka čerol čiro drom."

Jovan je rekao verskim vođama: "Vizmiije otrovnice! Pokajte se i promenite svoje ponašanje. Svako stablo koje ne nosi dobar plod će se saseći i baciti u vatru." Jovan je ispunio reči proroka: "Gle, šaljem svoga glasnika pred tobom, koji će ti pripraviti put."

Nesave Jevreja pučlje e Jovane vov li si o Mesija. O Jovane vačarda lende: “Me najsem o Mesija, al ka avol neko pale mande. Vov si gači baro, kaj me naj sem vredno ni lese menije te uljarav.”

Neki Judejci su pitali Jovana je li on Mesija. Jovan im je odgovorio: “Ja nisam Mesija, ali neko dolazi posle mene. On je toliko velik da ja nisam vredan ni odvezati mu sandale.”

Aver đive, o Isus avilo te krstil le o Jovane. Kana dikhlja le o Jovane, vačarda: “Dičhen. Ek o Bakro e Devleso savo ka inđarol e grehura akale svetose.”

Sledeći dan, Isus je došao da ga Jovan krsti. Kada ga je Jovan video, rekao je: “Gle! Evo Jaganjca Božijeg koji odnosi grehe sveta.”

O Jovane vačarda e Isusesse: “Naj sem vredno te krstiv tut. Tu man trubul te krsti.” A o Isus vačarda: “Tu trubul te krsti man, gija trubul te čerdol.” Gija o Jovane krstisada le, a o Isus nikad ni grešisada.

Jovan je rekao Isusu: “Nisam dostojan krstiti te. Ti bi mene trebao krstiti.” Ali Isus mu je rekao: “Trebaš me krstiti, jer je to ispravno učiniti.” I tako, Jovan ga je krstio, iako Isus nije nikada sagrašio.

Kana o Isus iklilo andaro paj kana sasa krstimo, o Dux e Devleso iklilo ano oblik e goluboso ulilo thaj ačhilo pe leste. Tad, e Devleso glaso šundilo taro nebo: "Tu san Čhavo kas me mangav, but sem zadovoljno tusa."

Kada je Isus izašao iz vode nakon što je bio kršten, Duh Božiji pojavio se u obliku goluba, sišao je i ostao na njemu. Istovremeno, s neba je progovorio Božiji glas i rekao: "Ti si moj Sin kojeg volim, i jako sam zadovoljan tobom."

O Dol angleder vačarda e Jovanese: "O Dux Sveti ka avol pe kova kas ka krsti. Gova manuš si o Čhavo e Devleso." Samo jekh si Dol. A kana o Jovane krstisada e Isuse, šunda o glaso e Devleso e Dadeso sar vačarol, dikhlja e Devle e Čhave, gova si o Isus, thaj dikhlja e Svetone Duxo.

Bog je pre toga već rekao Jovanu: "Duh Sveti će sići i ostati na nekome koga krstiš. Ta osoba je Sin Božiji." Samo je jedan Bog. Međutim, kada je Jovan krstio Isusa, čuo je govor Boga Oca, video je Boga Sina, odnosno Isusa, te je video Duha Svetog.

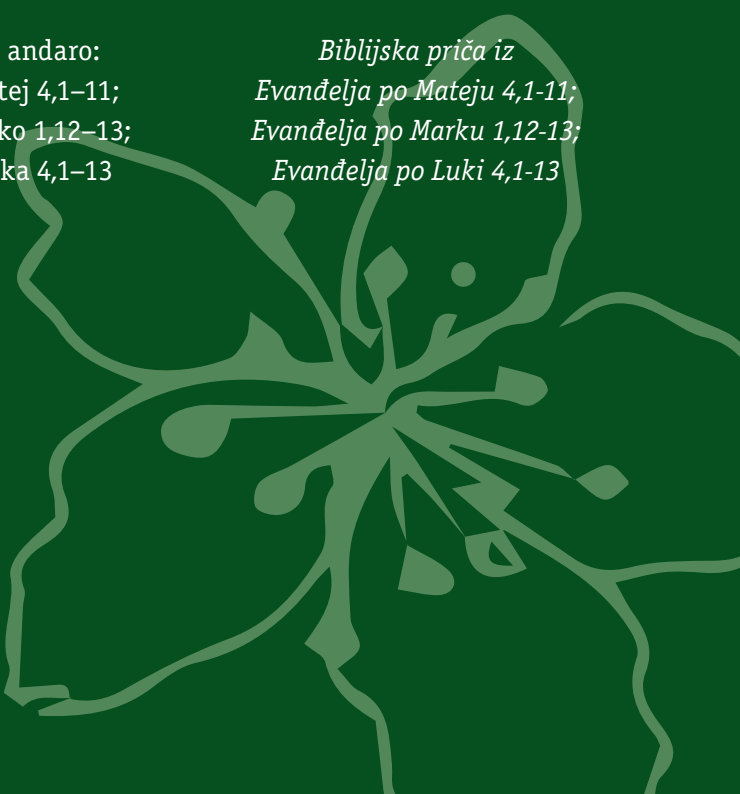
25

**O Sotona
iskušil e Isuse**

***Sotona iskušava
Isusa***

Biblisko paramič andaro:
Lačo lafi taro Matej 4,1–11;
Lačo lafi taro Marko 1,12–13;
Lačo lafi taro Luka 4,1–13

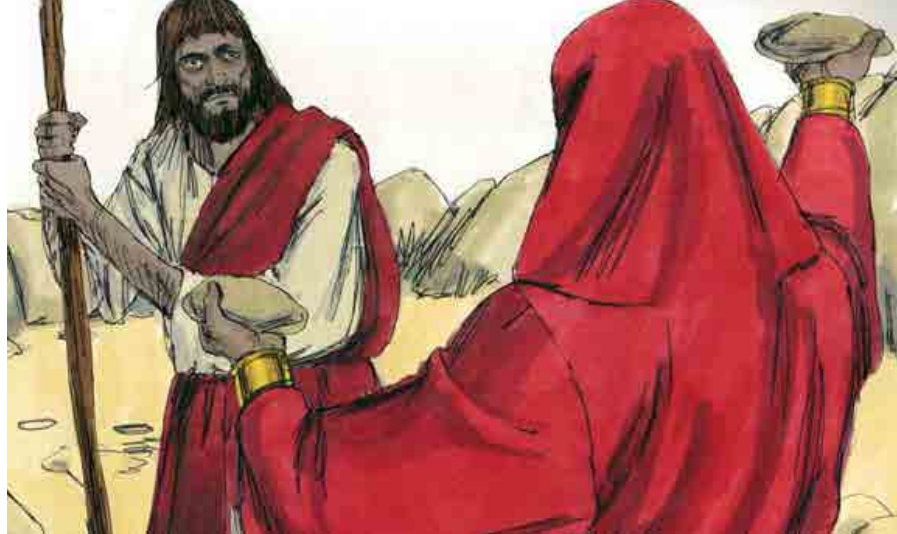
*Biblijska priča iz
Evandelja po Mateju 4,1-11;
Evandelja po Marku 1,12-13;
Evandelja po Luki 4,1-13*

Pale gova o Isus kana sasa krstimo, o Dux Sveti inđarda le ani divljina, thaj gothe postisada saranda đive thaj saranda rača. Gothe o Sotona avilo thaj e Isuse iskušisada te grešil.

Odmah nakon što je Isus bio kršten, Duh Sveti ga je odveo u divljinu. Tamo je Isus postio četrdeset dana i četrdeset noći. Onda je Sotona došao Isusu i iskušao ga da sagreši.

O Sotona iskušisada e Isuse gija so vačarda lese: "Ako san tu e Devleso Čhavo, čer kala bara te aven mangro te bi šaj te xa!"

Sotona je iskušavao Isusa tako što je rekao: "Ako si ti Sin Božiji, pretvori ovo kamenje u hleb da možeš jesti!"

A o Isus vačarda lese:
“Pisimo si ano Lafi e
Devleso: ‘E manušese ni
trubul samo mangro te bi
živila, trubul svako lafi
savo o Dol vačarol!”

*Isus mu je odgovorio: “U
Božijoj reči piše: ‘Ljudi ne
trebaju samo hleb da bi
živeli, nego trebaju svaku reč
koju Bog izgovori!’”*

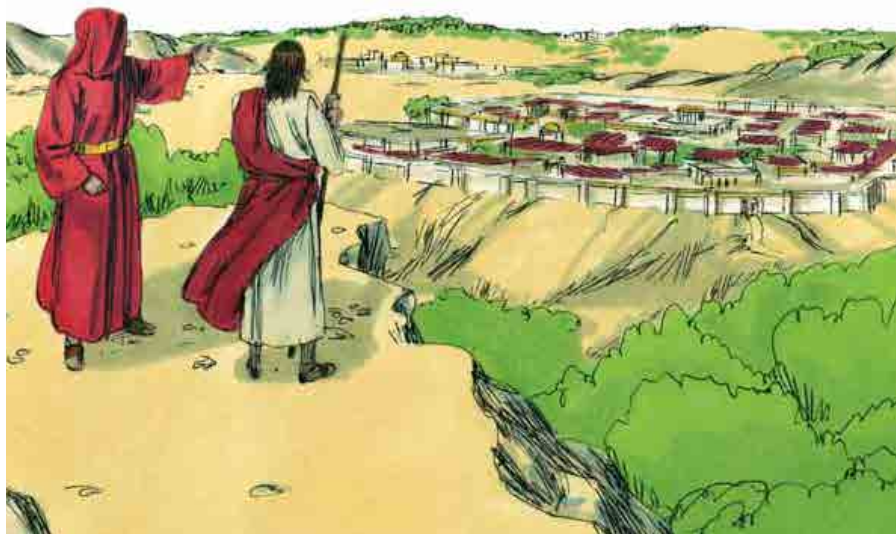
O Sotona inđarda e Isuse ko najbaro than po Hramo thaj vačarda lese: “Ako san e Devleso Čhavo, čhude tut tele, golese so si pisimo: ‘O Dol naredisada pe melekurenđe te ičaren tut te ne bi ćire pingre čalavena ano bar.’”

Onda je Sotona odveo Isusa na najviše mesto na Hramu i rekao mu: “Ako si Sin Božiji, baci se dole, jer stoji pisano: ‘Bog će zapovediti svojim anđelima da te nose, tako da tvoje stopalo neće udariti u kamen.’”

O Isus vačarda e Sotonase gija so citirisada taro Lafi. Vačarda: “Ano Lafi e Devleso, Vov naredil pe narodose: ‘Ma iskuši e Rajo, e Devle ćire.’”

Međutim, Isus je Sotoni odgovorio tako što je citirao iz Pisma. Rekao mu je: “U svojoj Reči, Bog zapoveda svojem narodu: ‘Ne iskušavaj Gospoda, Boga svoga.’”

Tegani o Sotona sikada e Isusese sa e carstvura e svetose i sa lendi slava thaj vačarda: “Ka dav tu sa kava tuče ako pokloni tu taj klanji tu mande.”

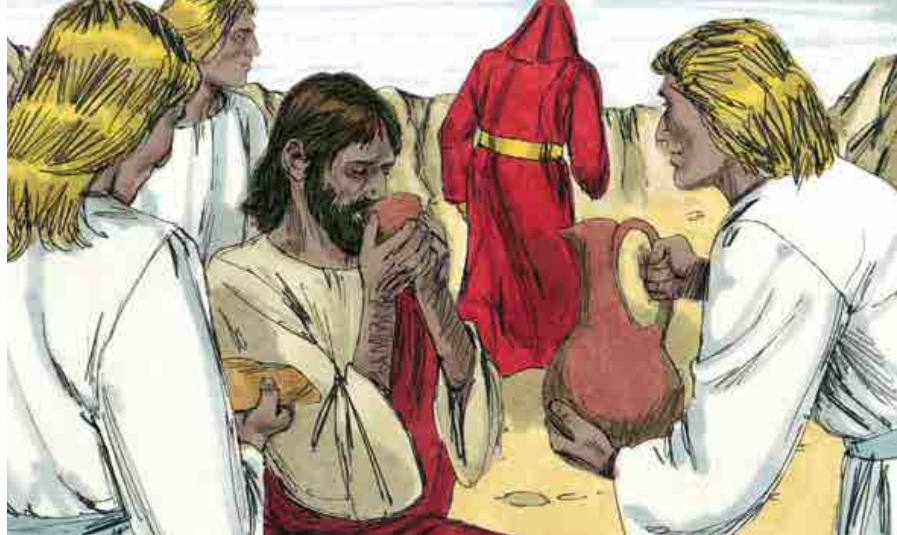
Onda je Sotona pokazao Isusu sva carstva sveta i svu njihovu slavu i rekao: “Daću ti sve to budeš li mi se poklonio i slavio me.”

O Isus vačarda: “Đa mandar, Sotono! Ano Lafi e Devleso, Vov naredil pe manušende: ‘Klanjin tumen samo e Rajose, tumare Devlese thaj lese služin.’”

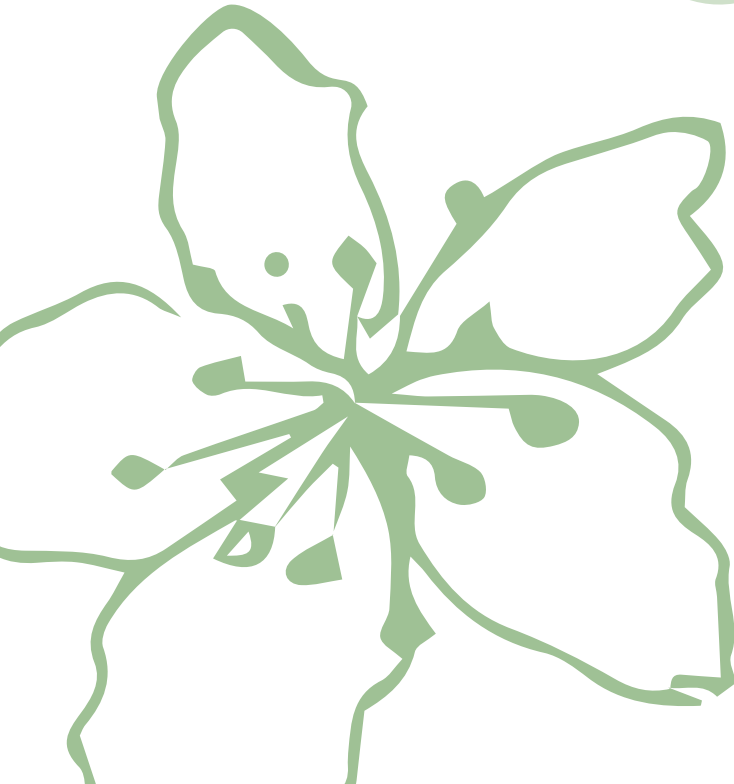
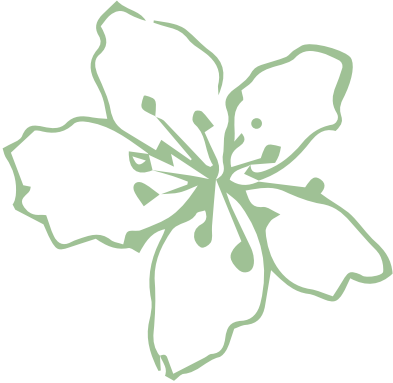
Isus je odgovorio: “Odlazi od mene, Sotono! U svojoj Reči Bog zapoveda svojem narodu: ‘Slavite samo Gospodara, Boga svoga, i njemu jedinom služite.’”

O Isus ni mukhlja pe ke Sotonase kušnjje, o Sotona golese mukhlja le. Pale gova e melekura avile, thaj brinisajle e Isusesese.

Isus nije popustio Sotoninim iskušenjima, pa ga je Sotona ostavio. Onda su došli anđeli i brinuli se za Isusa.

26

**0 Isus počnil
piri služba**

Biblisko paramič andaro:
Lačo lafi taro Matej 4,12–25;
Lačo lafi taro Marko 1,14–15,
35–39; 3,13–21;
Lačo lafi taro Luka
4,14–30, 38–44

***Isus započinje
svoju službu***

*Biblijska priča iz
Evanđelja po Mateju 4,12-25;
Evanđelja po Marku 1,14-15.35-39;
3,13-21;
Evanđelja po Luki 4,14-30.38-44*

Kana nakhle e Sotonase iskušenjura, o Isus irisajlo pherdo e zuralimasa taro Dux Sveti ani Galileja kaj bešola sa. O Isus đala taro than đi ko than te sikavol. Savore lestar šukar vačarde.

Nakon što je nadvladao iskušnja Sotone, Isus se vratio u sili Duha Svetoga u područje Galileje gde je živeo. Isus je išao od mesta do mesta i poučavao. Svi su govorili dobro o njemu.

O Isus delo ano Nazaret kaj nakhlo leso čavoripe. Ko savato, delo ko than kaj klanjina pe. Dijele o Lil taro proroko o Isaija te čitil lestar. O Isus putarda o Lil thaj lija te čitil e manušende.

Isus je otišao u grad Nazaret, u kojem je živeo za vreme svoga detinjstva. U subotu je otišao na mesto gde su slavili Boga. Dali su mu svitak proroka Isaije da iz njega nešto pročita. Isus je otvorio svitak i pročitao odlomak ljudima.

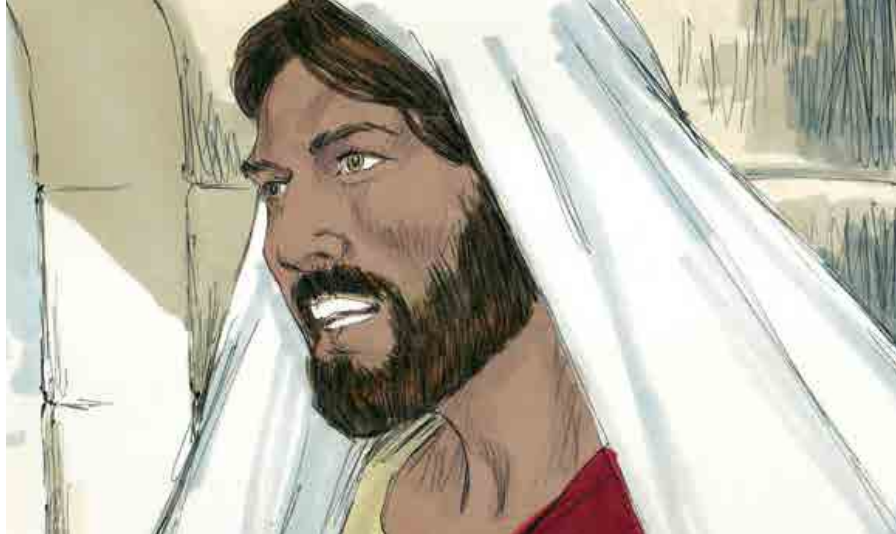
O Isus čitisa da: "O Dol dijama piro Duxo te šaj vačarav lačno haberi e čororende, putaripe e phanglende, iripe o dičhipe e korende, thaj oslobodipe kolende save si potlačime. Kava berš si e Devleso milost."

Isus je pročitao: "Bog mi je dao svoga Duha da mogu naveštati dobru vest siromašnima, slobodu zatvorenima, vraćanje vida slepima, te oslobođenje potlačenima. Ovo je godina Gospodnje milosti."

O Isus tegani bešlo. Savore dikhle ane leste. Đanen da kava odlomko taro Lil savo akana šunde si e Mesijaso. O Isus vačarda lende: “E lafura save čitisedem desin pe akana.” E manuša sesa zadivime. “Naj li kava e Josifeso čhavo?” pučlje pe.

Onda je Isus seo. Svi su ga pažljivo gledali. Znali su da se ovaj odlomak pisma koji su sad čuli odnosi na Mesiju. Isus je rekao: “Reči koje sam sad pročitao ispunjavaju se upravo sada.” Ljudi su bili zadivljeni. “Nije li ovo Josifov sin?” rekli su.

Tegani o Isus vačarda: “Čače si kaj ni jekh proroko naj prihvatimo an po bijando foro. Ko vreme e prorokoso e Ilijaso, sesa pherdo udovice taro Izrael. A kana ni dija bršnd trin tepaš berš, o Dol ni bičhalda te pomognil udovica taro Izrael, nego udovicaće tare aver narodo.”

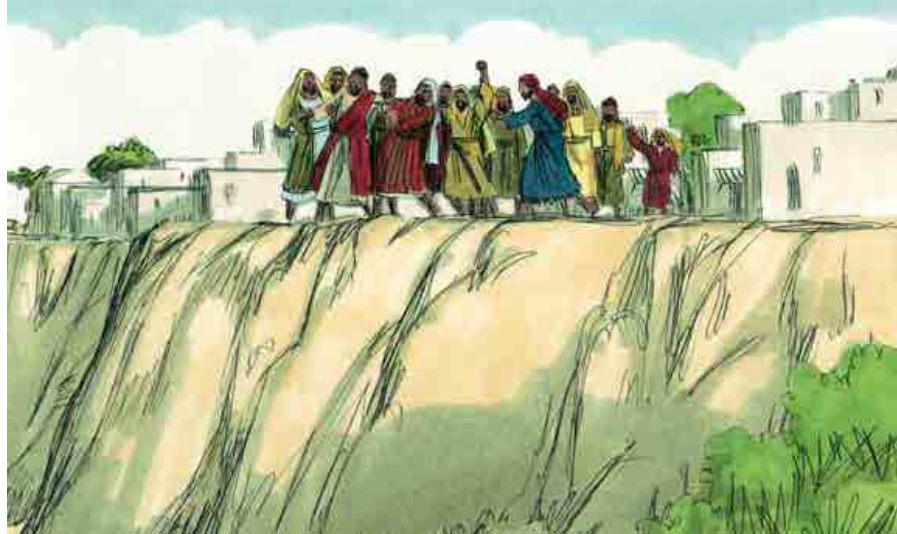
Onda je Isus rekao: “Istina je da nijedan prorok nije prihvaćen u svom rodnom gradu. Tokom vremena proroka Ilije, bilo je mnogo udovica u Izraelu. Ali kada tri godine nije padala kiša, Bog nije poslao Iliju da pomogne udovici iz Izraela, nego udovici iz drugog naroda.”

O Isus nastavisada te vačarol: "I ko vreme e prorokoso Jelisijeso, sasa but đene nasvale tare kožno nasvalipe. O Jelisije khanika ni iscelisada lendar, kas iscelisada taro kožno nasvalipe gova sasa o Namaan, zapovedniko tare Izraelska dušmanura." Manuša save šunde le sesa Jevreja. Kana šunde so o Isus vačarol, sesa holjame pe leste.

Isus je nastavio govoriti: "Takođe, za vreme proroka Eliseja, bilo je mnogo ljudi u Izraelu s kožnim bolestima. No, Elisej nije iscelio nijednoga od njih. Iscelio je jedino kožnu bolest Naamana, zapovednika Izraelovih neprijatelja." Ljudi koji su slušali Isusa bili su Judejci. Kad su ga čuli da to govori, bili su besni na njega.

Emanušataro Nazaretikalde le taro than kaj klanjina pe thaj inđarde le ko rubo e lejako te bi mudaren le. A o Isus nakhlja maškare pherdo manuša thaj ačhada o foro o Nazaret.

Građani Nazareta su odvukli Isusa iz mesta gde su slavili Boga i doveli ga na rub litice s koje su ga hteli baciti da ga ubiju. Međutim, Isus se probio kroz mnoštvo i napustio grad Nazaret.

O Isus delo maškaro than e Galilejako, thaj bute dene avile paše leste. Ande bute manušen save sesa nasvale il naštine te phiren, pa i kolen save naštine te dičhen, te phiren, te šunen, il te vačaren. O Isus sastarda len.

Isus je onda prošao kroz područje Galileje, a veliko je mnoštvo došlo k njemu. Donosili su mu mnoge ljude koji su bili bolesni ili hendikepirani, kao i one koji nisu mogli videti, hodati, čuti ili govoriti, a Isus ih je isceljivao.

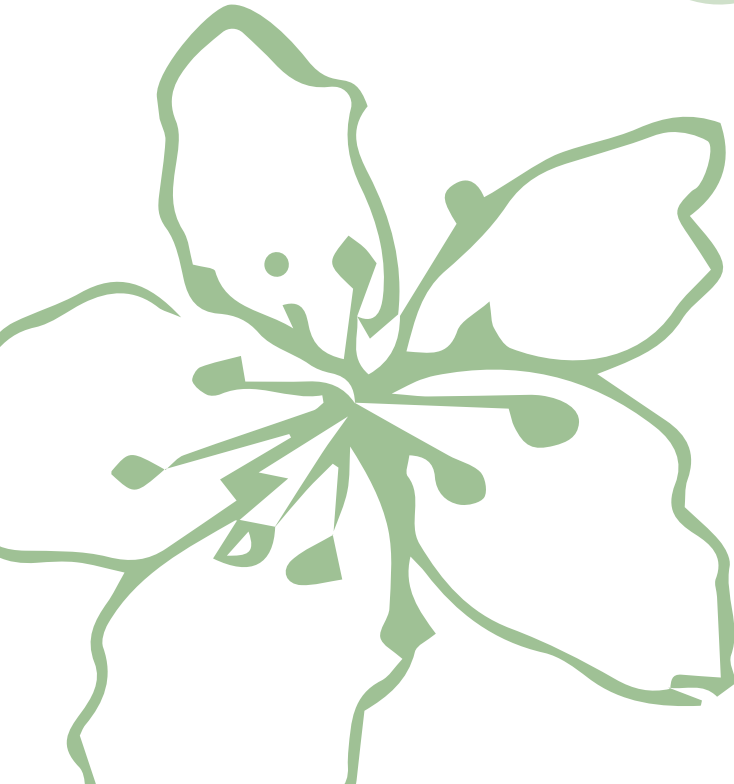
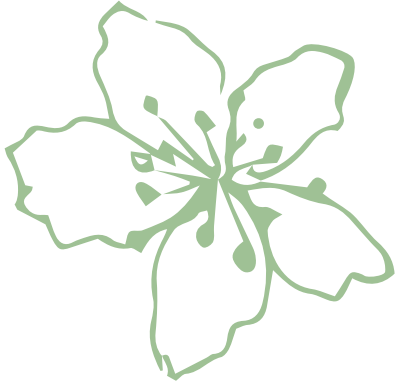
But manuša ane kaste sesa e benga ande anglo Isus. Ke Isuseso naređenje, e benga iklile tare manuša, thaj vačarena: "Tu san o Čhavo e Devleso!" But manuša sesa zadivime thaj klanjisajle e Devlese.

Mnoge ljude koje su kontrolisali demoni donosili bi k Isusu. Na Isusovu zapoved, demoni bi izlazili iz ljudi, a pritom bi često vikali: "Ti si Sin Božiji!" Mnoštvo ljudi bilo je zadivljeno i slavili su Boga.

Tegani o Isus birisada dešudujen muršen thaj dija len vika apostolura. E apostolura phirde e Isusesa thaj siklile lestar.

Nakon toga, Isus je odabrao dvanaest muškaraca koje je nazvao svojim apostolima. Apostoli su putovali s Isusom i učili od njega.

27

**Paramič taro
šukar Samarijanco**

***Priča o dobrom
Samarijancu***

Biblisko paramič andaro:
Lačo lafi taro Luka 10,25–37

*Biblijska priča iz
Evandělja po Luki 10,25-37*

Jekh ðive, o učitelj tare Mojsijaso zakono avilo ko Isus te iskušil le thaj pučlja le: "Učitelju, so te čerav te bi avola ma život večno?" O Isus vačarda lese: "Sosi pisimo ane Devleso zakono?"

Jednog dana, stručnjak za judejski zakon došao je k Isusu da ga iskuša. Rekao mu je: "Učitelju, šta moram učiniti da bih baštinio život večni?" Isus mu je odgovorio: "Šta piše o tome u Božijem zakonu?"

O učitelji tare Mojsijaso zakono vačarda lese kaj ane Devleso zakono vačarol: “Čumide e Rajo, e Devle čire sa će ilesa, će dušasa, će zuralimasa, thaj će gođasa. Thaj mang će pašutne sar korkore tut.” O Isus vačarda lese: “Isi tu pravo! Čer kava thaj ka živi.”

Stručnjak za zakon odgovorio je da Božiji zakon kaže: “Ljubi Gospoda, Boga svoga, svim svojim srcem, dušom, snagom i umom. I voli svojeg bližnjeg kao samoga sebe.” Isus mu je odgovorio: “U pravu si! Čini to i živećeš.”

A o učitelji tare Mojsijaso zakono manglja te sikavol lese kaj si vov pravedno, thaj pučlja le: “Ko si mo pašutno?”

Međutim, stručnjak za zakon hteo je dokazati da je pravedan, pa ga je upitao: “Ko je moj bližnji?”

O Isus vačarda e učiteljese tare Mojsijaso zakono gija so vačarda lese jekh paramič: “Sasa jekh Jevrejo savo phirola dromesa taro Jerusalim ando Jerihon.”

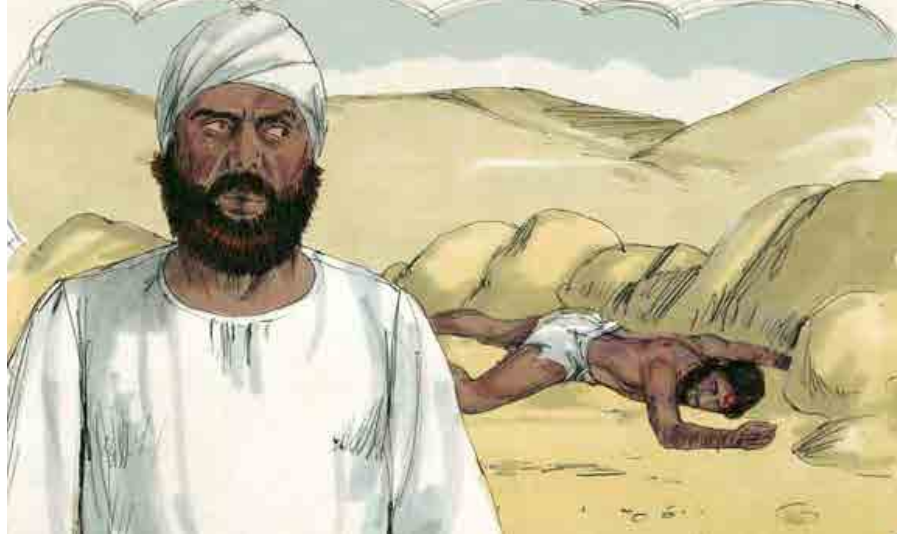

Isus je stručnjaku za zakon odgovorio tako što mu je ispričao priču: “Bio jednom jedan čovek koji je putovao putem iz Jerusalima u Jerihon.

“Dok o manuš phirda, pele pe leste grupa čora. Lije sa so sasa le thaj marde le thaj sasa skoro mulo. Thaj đe le pese.”

Dok je čovek putovao, napala ga je grupa pljačkaša. Uzeli su mu sve što je imao i gotovo ga nasmrt pretukli. Onda su otišli.

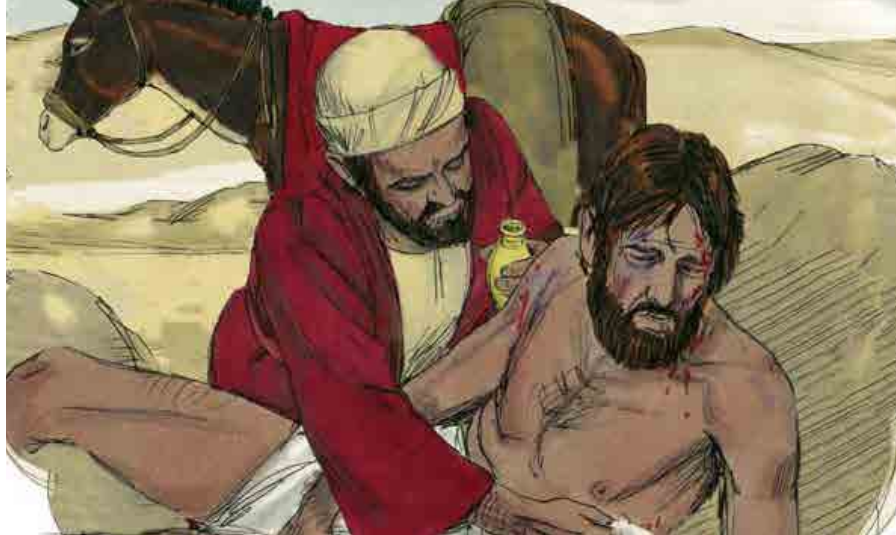
“Pale gova, desisajlo kaj jekh Jevrejsko svešteniko nakhlo gole dromesa. Kana kava versko angluno dikhlja e manuše kaj si čordo thaj mardo crdija pe ki aver rig e dromesi, ignorišisada e manuše kase trubuja pomoć, thaj đelo pe dromesa.”

Ubrzo nakon toga, jedan judejski sveštenik hodao je istim putem. Kada je ovaj verski vođa video čoveka kojeg su opljačkali i pretukli, prešao je na drugu stranu puta, ignorisao čoveka kome je bila potrebna pomoć i nastavio svojim putem.

“Pale gova, jekh Levito
đelo gole dromesa. (E
Levitura sasa o pleme tare
Jevreja save pomožisade
e sveštenikurende ano
hramo.) O Levito nakhlo
tari dujto rig e dromesi thaj
ignorišisada e manuše savo
sasa čordo thaj mardo.”

*Nedugo nakon toga, putem
je išao jedan levit. (Leviti
su bili jevrejsko pleme koje
je pomagalo sveštenicima
u hramu.) Levit je takođe
prešao na drugu stranu puta
i ignorisao čoveka kojeg su
opljačkali i prebili.*

“Aver manuš savo nakhlja
gole dromesa sasa
o Samarijanco. (E
Samarijancura sesa
potomkura e Jevrejende
save ženisajle manušencar
tare avera narodura. E
Samarijancura thaj e Jevreja
mrzisajle.) Kana dikhlja
o Samarijanco e Jevreje,
sasale žal. Avilo di leste
thaj pačarda lese rane.”

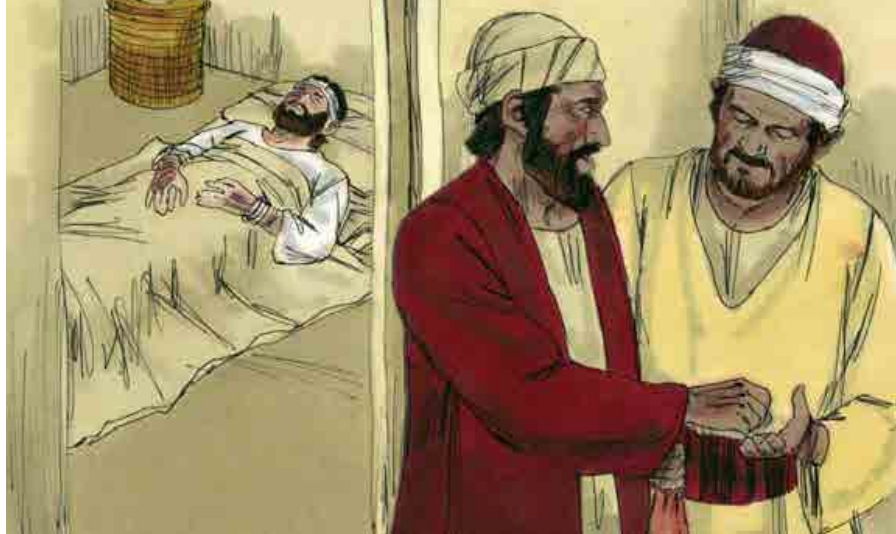
*Sledeća osoba koja je prošla
tim putem bio je Samarijanac.
(Samarijanci su bili potomci
Jevreja koji su se venčavali
s ljudima iz drugih naroda.
Samarijanci i Jevreji su se
mrzeli.) Međutim, kada je
Samarijanac video Jevrejina,
bilo mu ga je vrlo žao. Stoga
se pobrinuo za njega i previo
mu rane.*

“O Samaritanco vazdija e manuše čuta le pi po her thaj inđarda le ani gostionica savi sasa pašo drom thaj brinisajlo lese.”

Samaritanac je onda podigao čoveka na svog magarca i odveo ga u gostionicu pored puta, gde se nastavio brinuti za njega.

“Aver đive, o Samarijanco trubuja te đal pe dromesa. Dija zala pare e manuše kasi sasa i gostionica thaj vačarda lese: ‘Dik le, thaj ako troši po but pare tare kava so dijem tut, me ka počinav tuče sa kana ka irima.’”

Sledeći dan, Samarijanac je trebao nastaviti svoje putovanje.” Dao je nešto novca vlasniku gostionice i rekao mu: “Pobrini se za njega, a ako potrošiš više novca od ovoga, ja ću ti platiti troškove kad se vratim.”

Tegani o Isus pučlja e đangle taro zakon: "So misli? Ko tare kala trin đene sasa em pašutno manuš kalese savo sasa mardo thaj čordo?" Kava vačarda: "Kova savo sasa lese milosrdno." O Isus vačarda lese: "Đa i tu čer gija."

Tada je Isus pitao stručnjaka za zakon: "Šta misliš? Koji od ove trojice je bio bližnji čoveku kojeg su opljačkali i prebili?" On mu je odgovorio: "Onaj koji mu je bio milosrdan." Isus mu je rekao: "Idi i ti, i čini tako."

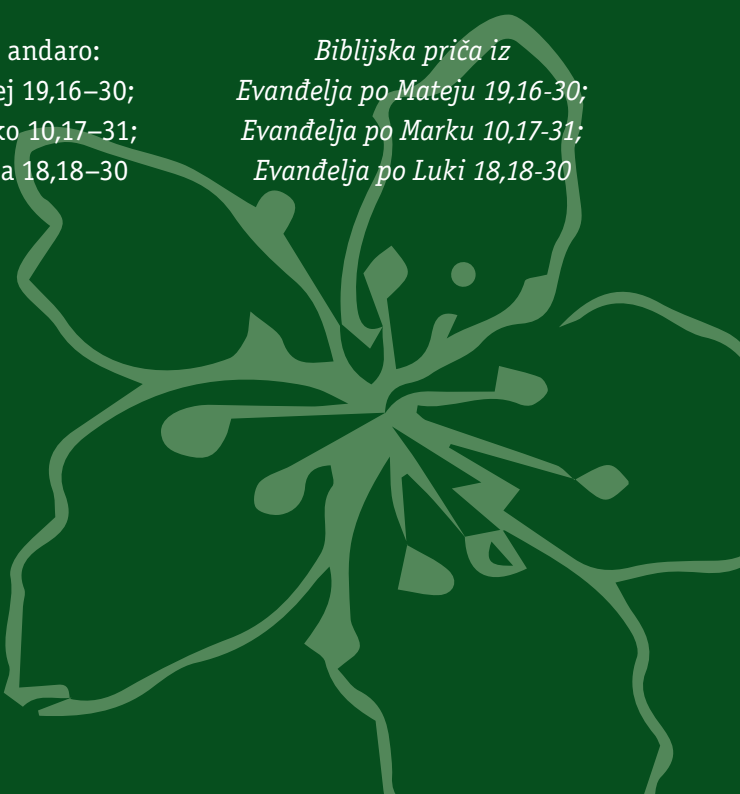
28

**Barvalo terno
čhavo**

Mladi bogataš

Biblsko paramič andaro:
Lačo lafi taro Matej 19,16–30;
Lačo lafi taro Marko 10,17–31;
Lačo lafi taro Luka 18,18–30

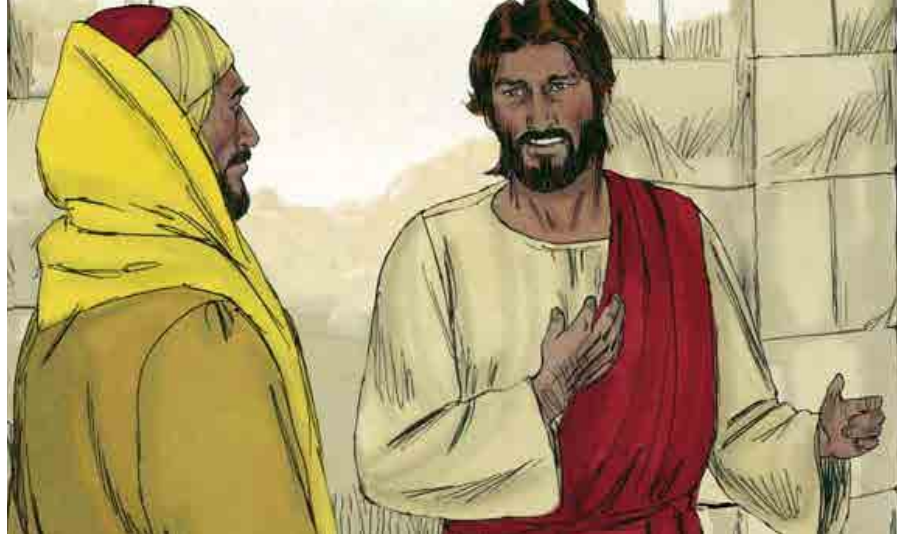
Biblijska priča iz
Evandělja po Mateju 19,16-30;
Evandělja po Marku 10,17-31;
Evandělja po Luki 18,18-30

Jekh ðive, jekh terno barvalo çhavo avilo pašo Isus i puçlja le: "Šukarea učitelju, so mora te çerav te avol man ðuvdipe bizo meripe?" O Isus vaçarda lese: "Sose man akhare 'Šukarea'? Samo si jekh šukar, a gova si o Dol. Ako mande te avol tut ðuvdipe bizo meripe, av kova savo ka šunol e Devlese zakonura."

Jednoga dana, jedan bogati mladić došao je k Isusu i upitao ga: "Dobri učitelju, šta moram činiti da imam večni život?" Isus mu je odgovorio: "Zašto me nazivaš 'Dobri'? Samo je jedan koji je dobar, a to je Bog. Međutim, ako želiš imati večni život, budi poslušan Božijim zakonima."

O terno pučlja: “Savo zapovedura e Devlese trubul te šunav?”. O Isus vačarda lese: “Ma mudar. Ma čer preljuje. Ma čor. Ma hohav. Poštujj čē dade thaj čē de ja thaj mang čire pašutnen sar korkore tut so mandē.”

“Kojim zapovedima trebam biti poslušan?” pitao ga je. Isus je odgovorio: “Ne ubij. Ne učini preljubu. Ne ukradi. Ne laži. Poštuj svog oca i majku, i voli svog bližnjega kao što voliš samoga sebe.”

O terno čhavo vačarda: “Me šunav kala zakonura taro ciknipe. So vađi trubul te čerav te živiv sa e đivesa?” O Isus dikhlja le thaj kamljale.

Međutim, mladić mu je rekao: “Bio sam poslušan svim tim zakonima od malena. Šta još trebam napraviti da živim zauvek?” Isus ga je pogledao i zavoleo.

O Isus vačarda: "Ako mande te ave savršeno, onda da i bičin sa so isi tut thaj de gola pare e čorende, thaj ka avol tut blago ko nebo. Tegani av thaj phir pale mande."

Isus mu je odgovorio: "Ako želiš biti savršen, onda idi, prodaj sve što imaš i daj novac siromasima, i imaćeš blago na nebesima. Onda dođi i sledi me."

Kana šunda kava o terno
čhavo so vačarda o Isus, sasa
but tužno, golese kaj sasa
but barvalo thaj ni manglja
te dol sa so sasa le. Irisajlo
thaj đelo taro Isus.

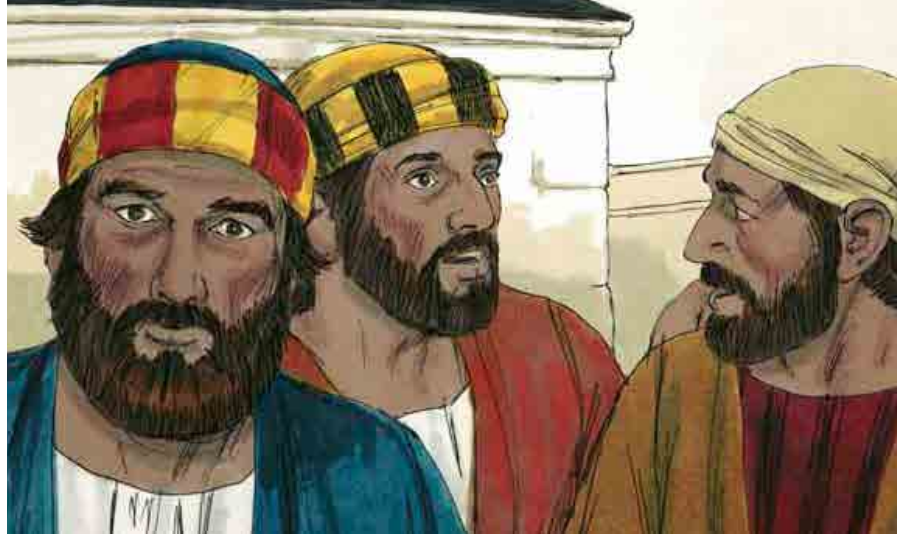
*Kad je mladić čuo šta je Isus
rekao, postao je jako tužan,
jer je bio jako bogat i nije hteo
dati sve što je posedovao.
Okrenuo se i napustio Isusa.*

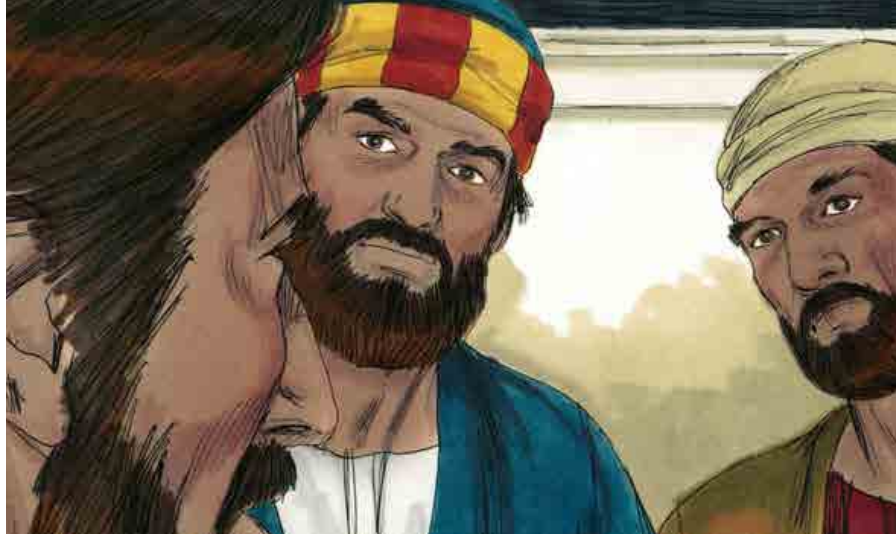
Akana o Isus vačarda pe učenikurende: "But si pharo e barvalende te aven ano carstvo e Devleso! Čače po loče si e kamilaće te načhol tare suvaće kana nego li o barvalo te đal ano carstvo e Devleso."

Onda je Isus rekao svojim učenicima: "Jako je teško bogatašima ući u carstvo Božije! Stvarno, lakše je kamili proći kroz iglene uši nego bogatašu ući u carstvo Božije."

Kana e učenikura šunde so o Isus vačarda, sesa šokirime thaj pučlje: “Ko ka avol onda spasimo?”

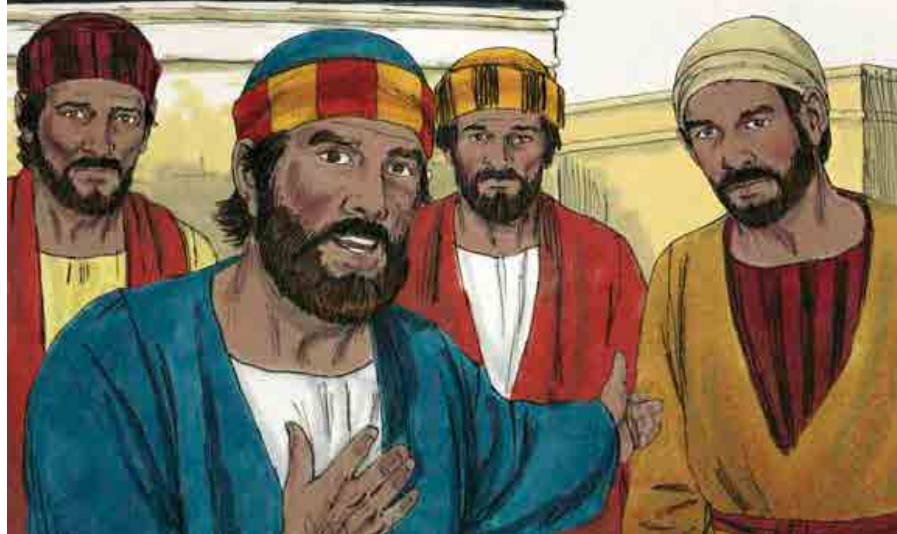
Kad su učenici čuli šta je Isus rekao, bili su šokirani i rekli: “Ko se onda može spasiti?”

O Isus dikhlja pe učenikuren thaj vačarda: “E manušenje kava si nemoguće, al e Devlesa, sa si moguće.”

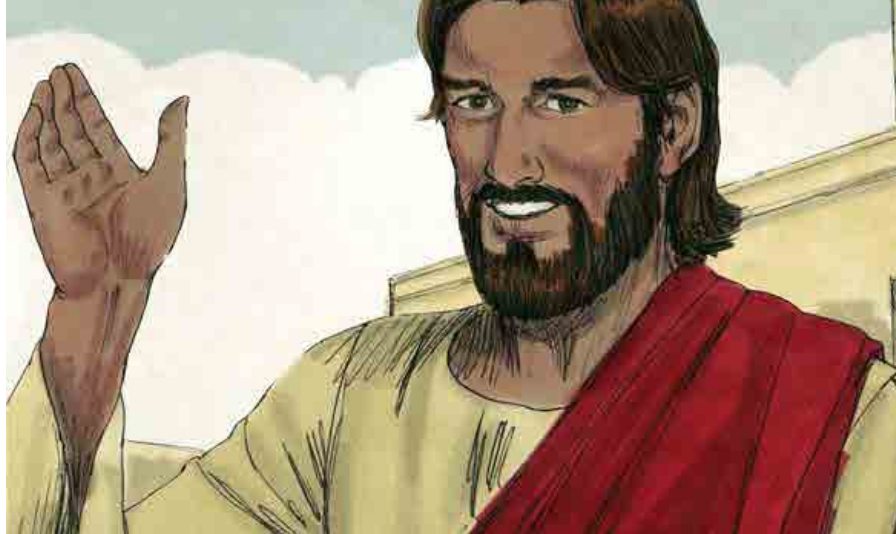

Isus je pogledao na svoje učenike i rekao: “Ljudima je to nemoguće, ali Bogu je sve moguće.”

O Petar vačarda e Isusesse:
“Amen sa ačhadam thaj
phira pale tute. Savi ka avol
amari nagrada?”

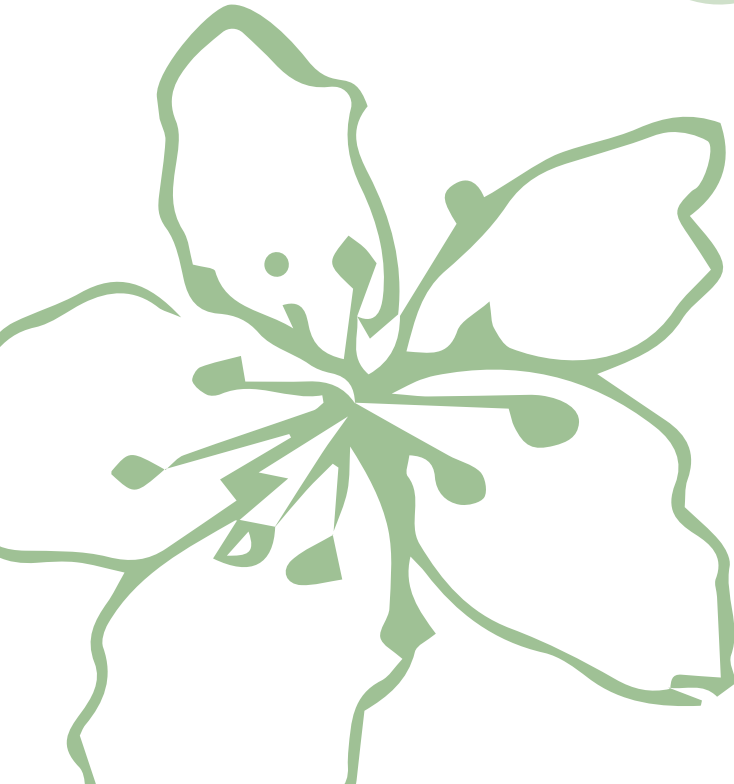
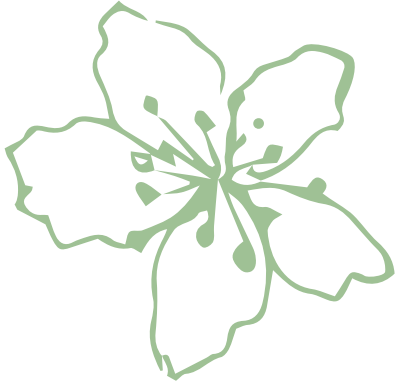
*Petar je rekao Isusu: “Mi smo
ostavili sve i sledili te. Šta će
biti naša nagrada?”*

O Isus vačarda lende: "Sa ko ačhada pe čhera, phralen, phejen, dade, deja, čhaven ili po imanje zbog mande, ka primil 100 droma po but a i ka avol le đuvdipe bizo meripe. A but save sesa anglune ka aven poslednja, a save sesa poslednja ka aven anglune."

Isus mu je odgovorio: "Svi koji su ostavili kuću, braću, sestre, oca, majku, decu ili imanje zbog mene, primiće sto puta više, a isto tako će primiti večni život. Međutim, mnogi koji su prvi biće poslednji, a mnogi koji su poslednji biće prvi."

29

**Paramič taro
nemilosrdno
sluga**

Biblistko paramič andaro:
Lačo lafi taro Matej 18,21–35

***Priča
o nemilosrdnom
sluzi***

*Biblijska priča iz
Evandelja po Mateju 18,21-35*

Jekh ðive, o Petar pučlja e Isuse: “Rajo, kozom droma trubul te oprostiv me phralese ako grešil protiv mande? Efta droma”? O Isus vačarda lese: “Na efta droma, nego eftavardeš droma po efta!” Kalesa o Isus mislisada da uvek trubul te oprost. O Isus vačarda kaja paramič.

Jednog dana, Petar je zapitao Isusa: “Gospodaru, koliko puta trebam oprostiti svome bratu kad sagreši protiv mene? Do sedam puta?” Isus je odgovorio: “Ne sedam puta, nego sedamdeset puta sedam!” Ovim je Isus mislio da bismo uvek trebali opraštati. Isus je ispričao ovu priču.

O Isus vačarda: "O carstvo e Devleso si sar o caro savo mandol te ravnil e računura pire slugencar. Jekh sluga sasa dužno baro dugo gači baro sar plate paše 200.000 berša."

Isus je rekao: "Carstvo Božije je poput cara koji želi poravnati račune sa svojim slugama. Jedan od sluga je dugovao ogroman dug vredan plata za 200 000 godina."

“Sar o sluga naštine te počinol po dugo, o caro vačarda: ‘Bičinen kale manuše thaj lese familija sar roburen te bi počinola pe lesa dugo.’”

“Budući da sluga nije mogao otplatiti dug, car je rekao: ‘Prodajte ovog čoveka i njegovu porodicu kao robove da to otplati njegov dug.’”

“O sluga pelo ke pire koča anglo caro thaj vačarda: ‘Moliv tut av strpljivo mancar, ka iriv sa so sem dužno.’ O caro smiluisajlo pe po sluga, oprostisada leso dugo thaj mukhlja le.”

“Sluga je pao na kolena pred carom i rekao: ‘Molim te budi strpljiv sa mnom i platiću ti puni iznos što ti dugujem.’ Car se smilovao sluzi, ukinuo celi njegov dug i pustio ga.”

“A gova sluga kana đelo taro caro, arakhlja pe kolega savo sasa sluga savo lese sasa dužno štar čhon plata. O sluga dolda pe kolega i vačarda lese: ‘Iri me pare so san mande dužno!’”

“Ali kad je taj sluga otišao od cara, našao je drugoga slugu koji je njemu dugovao četiri meseca plate. Sluga je zgrabio svoga kolegu i rekao: ‘Plati mi novac koji mi duguješ!’”

“O kolega e slugaso pelo pese ke koča thaj vačarda: ‘Moliv tut ađučar man, i ka dav tut sa so sem tuče dužno.’ Al mesto gova, o sluga čhudija pe kolega ano phanglipe sa dok ni iril o dugo.”

“Drugi je sluga pao na kolena i rekao: ‘Molim te budi strpljiv sa mnom, i platiću ti puni iznos što ti dugujem.’ No, umesto toga, prvi je sluga bacio drugoga slugu u zatvor dok ne otplati svoj dug.”

“Nesave a vera sluge dikhlje sa so sasa thaj sesa but uznemirime. Āele ko caro thaj sa vaĉarde lese so sasa.”

“Neke druge sluge videli su ŝto se dogodilo i jako su se uznemirili. Otiŝli su caru i rekli mu sve.”

“O caro akharda gole sluga thaj vačarda: ‘Tu bilačheja slugo! Oprostisadem tuče gači dugo golese kaj molisadan man. Itu trubujan gija te čere.’ O caro sasa gači holjamo kaj čhudija e bilačhe sluga ano phanglipe dok ni isplatil sa o dugo.”

“Car je pozvao prvoga slugu i rekao mu: ‘Ti nevaljali slugo! Oprostio sam ti toliki dug samo zato što si me preklinjao. Ti si trebao učiniti isto tako.’ Car je bio tako ljut da je bacio nevaljalog slugu u zatvor dok ne otplati sav svoj dug.”

Tegani o Isus vačarda:
“Kava ka čerol mo nebesko
Dad thaj tumenđe ako ni
oprostin tumare phralenđe
taro ilo.”

*Onda je Isus rekao: “Ovo
će moj nebeski Otac učiniti
svakom od vas ako ne
oprostite svom bratu od srca.”*

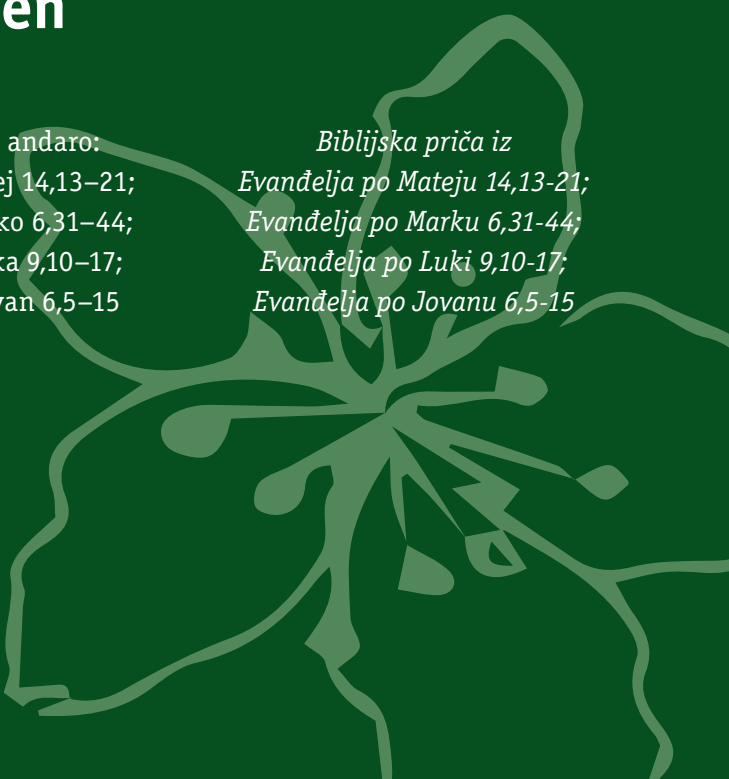
30

**0 Isus parvarol
pand' milja
manušen**

***Isus hrani pet
hiljada ljudi***

Biblisko paramič andaro:
Lačo lafi taro Matej 14,13-21;
Lačo lafi taro Marko 6,31-44;
Lačo lafi taro Luka 9,10-17;
Lačo lafi taro Jovan 6,5-15

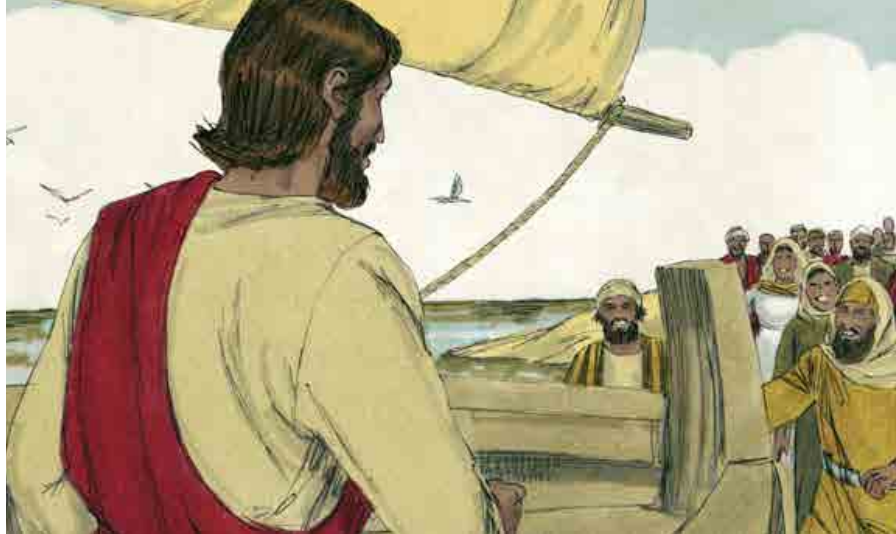
*Biblijska priča iz
Evandelja po Mateju 14,13-21;
Evandelja po Marku 6,31-44;
Evandelja po Luki 9,10-17;
Evandelja po Jovanu 6,5-15*

O Isus bičhalda pire apostoluren te propovedin thaj te sikaven e manušen ane but gava. Thaj kana irisajle vačarde e Isuse so čerde. O Isus dija len vika te đan lesa ko mirno than ke aver strana taro jezero odori te odmorin pe. Uklile ano čamco, thaj nakhle ki dujto strana taro jezero.

Isus je poslao svoje apostole da propovedaju i poučavaju ljude u raznim selima. Kad su se vratili kod Isusa, rekli su mu šta su učinili. Tada ih je Isus pozvao da idu s njim na tiho mesto preko puta jezera da se malo odmore. Stoga su ušli u čamac i otišli na drugu stranu jezera.

Pherdo manuša dikhlje e Isuse thaj e učenikuren sar uklile ano čamco. Kala manuša prastije tari obala ki dujto strana thaj angleder resle lendar. Thaj kana o Isus thaj lese učenikura resle odori, pherdo manuša sesa gothe, ađučarde len.

Međutim, mnogo je ljudi videlo Isusa i učenike kada su otišli u čamcu. Ti ljudi su trčali obalom oko jezera da bi došli na drugu stranu pre njih. I tako, kada su Isus i učenici stigli, velika grupa ljudi već ih je tamo čekala.

Ane gola but ċene sesa paše 5.000 murša, gothe ni računin pe e ċuvlja thaj e ċhavore. E Isusese sasa but žal gole manušeċe. E Isusese si von sar bakre bizo pastiri. Sikada len thaj sastarda e nasvalen save sesa maškar lende.

To mnoštvo brojalo je preko 5000 muškaraca, ne ubrajajući žene i decu. Isus se jako sažalio nad tim ljudima. Učinili su mu se poput ovaca bez pastira. Stoga ih je poučavao i isceljivao one među njima koji su bili bolesni.

Ane gova đive, e učenikura vačarde e Isusese: “Kasno si thaj forura naj kate paše. Bičhal e manušen te đan te bi xana khanči.”

Kasnije istog dana, učenici su rekli Isusu: “Kasno je, a u blizini nema gradova. Pošalji ljude da odu, da mogu kupiti nešto za jelo.”

A o Isus vačarda pe učenikurende: "Den len tumen khanči hamase!" Von vačarde: "Sar šaj amen gova te čera? Isi amen samo pand mangre thaj duj cikne mače."

Međutim, Isus je svojim učenicima rekao: "Vi im dajte nešto za jelo!" Oni su mu odgovorili: "Ali, kako da to učinimo? Imamo samo pet hlebova i dve male ribe."

O Isus vačarda pe
učenikurende te vačaren
e manušenje te bešen pi
čar, an svako grupa po
pinda đene.

*Isus je rekao učenicima
da kažu mnoštvu da sede
na travu u grupama od
pedeset ljudi.*

Tegani lija o Isus e pand mangre thaj e duj mače, dikhlja ano nebo, thaj zahvalisada e Devlese.

Onda je Isus uzeo pet hlebova i dve ribe, pogledao prema nebu i zahvalio Bogu za hranu.

Tegani phaglja o mangro thaj e mačhen ke kotora. Dija gova ke pe učenikura te den e manušenđe. E učenikura nastavisade te den hamase, thaj o hape ni ačhilo. Sa e manuša halje thaj savore čalile.

Onda je Isus prelomio hlebove i ribe na delove. Dao je delove svojim učenicima da daju ljudima. Učenici su delili hranu, a hrana nije nestajala. Svi ljudi su jeli i nasitili se.

Pale gova e učenikura čidije sa so ačhilo so ni xaljape ačhilo sa gači, dešuduj korpe! Sa kava hamase ačhilo tare pand mangre thaj duj mače.

Nakon toga, učenici su skupili hranu koju mnoštvo nije pojelo, a ostalo je dovoljno da se napuni dvanaest košara! Sva ta hrana došla je od pet hlebova i dve ribe.

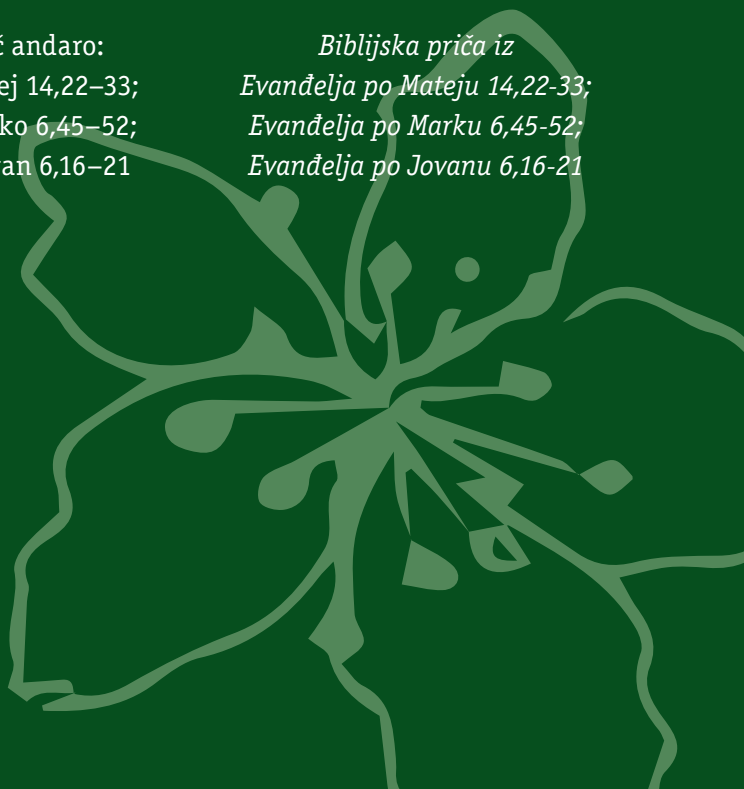
O Isus phirol po paj

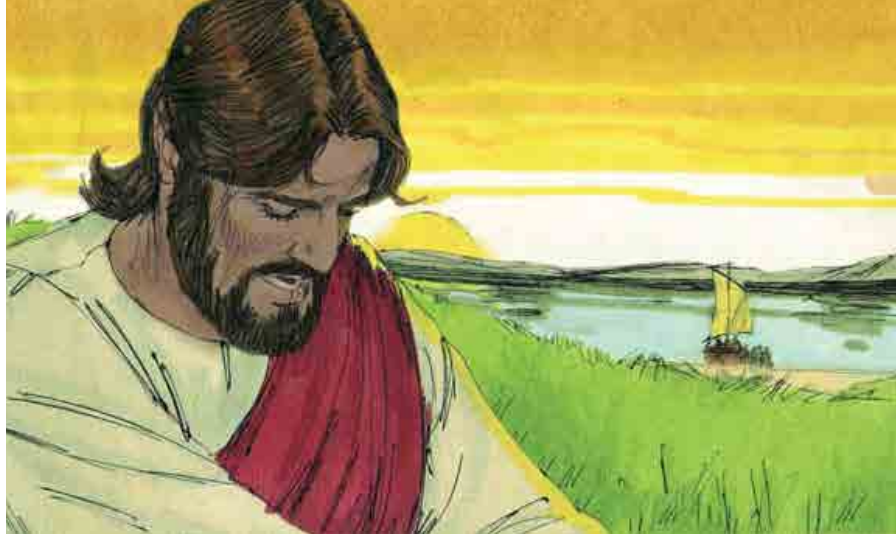
Biblisko paramič andaro:
Lačo lafi taro Matej 14,22–33;
Lačo lafi taro Marko 6,45–52;
Lačo lafi taro Jovan 6,16–21

Isus hoda po vodi

*Biblijska priča iz
Evandělja po Mateju 14,22-33;
Evandělja po Marku 6,45-52;
Evandělja po Jovanu 6,16-21*

O Isus vačarda pe učenikurende te ukljen ano čamco i te načhen koja strana taro jezero dok vov mečhol e narodo te đan pese. Kana đelo pese o narodo, uštulo ko brego te molil pe. O Isus sasa gothe korkoro, a molisajlo đi kasno uveče ani rat.

Nakon toga, Isus je rekao učenicima da uđu u čamac i otplove na drugu stranu jezera, dok on otpusti mnoštvo. Nakon što je otpratio mnoštvo, popeo se na planinu da se moli. Isus je tamo bio sam, a molio je do kasno u noć.

Paše gova vreme, e učenikura sesa ane po čamco thaj veslisade, al di kasno ani rat resle samo di ke opaš o jezero. Veslisade bare mukasa golese kaj i barval phurdija averthar.

Za to vreme, učenici su veslali u čamcu, ali do kasno u noć stigli su tek do sredine jezera. Veslali su s velikom mukom jer je duvao njima protivan vetar.

O Isus završisada i molitva
thaj đelo kare pe učenikura.
Phirda po paj ko jezero i đala
prema lengo čamco!

*Kada je Isus završio molitvu,
otišao je k učenicima. Hodao
je povrh vode preko jezera
prema njihovom čamcu!*

E učenikura kana dikhlje e Isuse but darajle, golese kaj mislisade kaj dičhen duxo. O Isus đanglja kaj darajle, pa dija len vika thaj vačarda lenđe: “Ma daran. Me sem!”

Učenici su se jako uplašili kad su videli Isusa, jer su mislili da vide duha. Isus je znao da se boje, pa ih je pozvao i rekao: “Ne bojte se. To sam ja!”

Tegani o Petar vačarda e Isusesse: “Rajo, ako san tu, naredi mande te avav ke tute po paj.” A o Isus vačarda e Petrese: “Ava!”

Onda je Petar Isusu rekao: “Gospodine, ako si to ti, zapovedi mi da dođem k tebi po vodi.” Isus je Petru rekao: “Dođi!”

Gija o Petar iklilo taro čamco i lija te phirol premalo Isus pi površina e pajesi. Al kana zala phirda, crdija po pogled taro Isus lija te dičhol e talasura thaj te osetil i bari barval.

I tako je Petar izašao iz čamca i počeo hodati prema Isusu po vodi. No, nakon što je kratko hodao po vodi, skrenuo je pogled s Isusa i počeo gledati na talase i osećati snažan vetar.

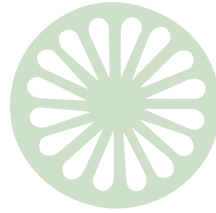
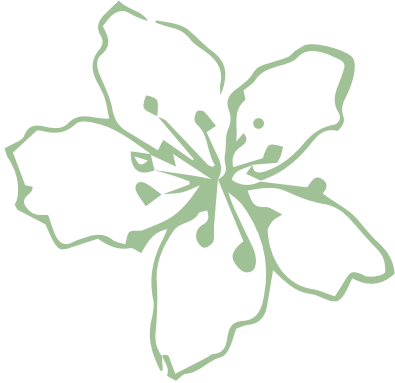
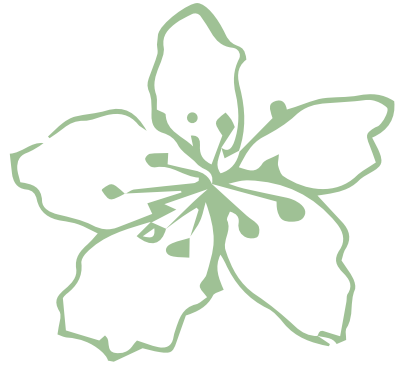
O Petar lija te daral i lija te properol ano paj. Dija vika: "Rajo, arak ma!" O Isus odma dolda le. Tegani vačarda e Petrese: "Tu manušea cikne verače, sose sumnjisadan?"

Petar se tada uplašio i počeo tonuti u vodu. Povikao je: "Gospodine, spasi me!" Isus je odmah posegnuo i zgrabio ga. Tada je Petru rekao: "Maloverni čoveče, zašto si posumnjao?"

Kana o Petar thaj o Isus uklile ano čamco, i barval odma ačhili te phurdol thaj o paj smirisajlo. E sikade sesa zadivime. Klanjisajle e Isusese. Vačarde lese: "Tu san čače, e Devleso Čhavo."

Kada su Petar i Isus ušli u čamac, vetar je odmah prestao duvati i voda se smirila. Učenici su bili zadivljeni. Slavili su Isusa, govoreći mu: "Zaista, ti si Sin Božiji."

**0 Isus satarol
opsednutime
manuše thaj e
nasvale đuvlja**

Biblisko paramič andaro:

Lačo lafi taro Matej 8,28-34; 9,20-22;

Lačo lafi taro Marko 5,1-20; 5,24b-34;

Lačo lafi taro Luka 8,26-39; 8,42b-48

***Isus isceljuje
opsednutog
čoveka
i bolesnu ženu***

Biblijska priča iz

Evandjelja po Mateju 8,28-34; 9,20-22;

Evandjelja po Marku 5,1-20; 5,24b-34;

Evandjelja po Luki 8,26-39; 8,42b-48

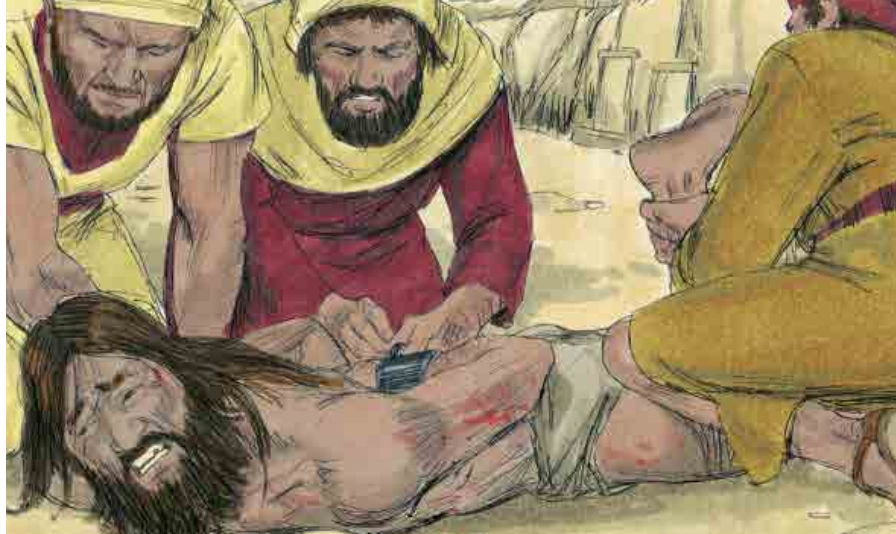
Jekh ðive, o Isus taj lese učenikura nakhle čamcosa ano than kaj živina e Gerazencura.

Jednoga dana, Isus i njegovi učenici čamcem su prešli preko jezera u područje gde su živeli Gerazenci.

Kana resle ki dujto strana taro jezero, manuš opsednutimo bengencar prastija nakaro Isus.

Kad su stigli na drugu stranu jezera, čovek opsednut demonima dotrčao je Isusu.

Kava manuš sasa gači zuralo kaj khoni naštine te anol le ko redo. E manuša phanglje lese pingre thaj lese vasta lancurencar, čak i len šajine te činol.

Čovek je bio tako snažan da ga niko nije mogao obuzdati. Ljudi su mu ruke i noge čak vezivali lancima, ali ih je on stalno trgao.

Gova manuš bešola paše limora ane gova than. Kava manuš bi dola vika celo đive thaj celo rat. Ni phirada šeja thaj stalno činola pe barencar.

Živeo je među grobnicama u tom području. Vrištao bi po cele dane i noći. Nije nosio odeću i stalno se rezao kamenjem.

Kana avilo gova manuš ko Isus, pelo ke pe koča angle leste. O Isus vačarda e bengese: “Iklji tar kava manuš!”

Kad je došao Isusu, čovek je pao na kolena pred njim. Isus je rekao demonu: “Izađi iz ovog čoveka!”

O opsednutimo manuš dija vika zurale: "So mande mandar Isuse, Čhaveja e Devleso Najbareso? Moliv tut, ma mučima!" Tegani o Isus pučlja e benge: "Sar čo alav?" Kava vačardalese: "Mo alav si Legija, golese kaj sam but đene." (Legija si grupa tare nekoliko milja vojniskura ani rimsko vojska.)

Čovek opsednut demonom povikao je jakim glasom: "Šta želiš od mene Isuse, Sine Boga Svevišnjega? Molim te, nemoj me mučiti!" Onda je Isus pitao demona: "Kako se zoveš?" Ovaj mu je odgovorio: "Moje ime je Legija jer nas je mnogo." ("Legija" je bila grupa od nekoliko hiljada ljudi u rimskoj vojsci.)

E benga molisade e Isuse: "Moli tut ma bičhal amen averthe tare kava than." A gothe paše sasa paše pherdo bale save hana ko brego. E benga molisade e Isuse: "Moli tut bičhal amen ane bale mesto gova!" O Isus vačarda: "Đan!"

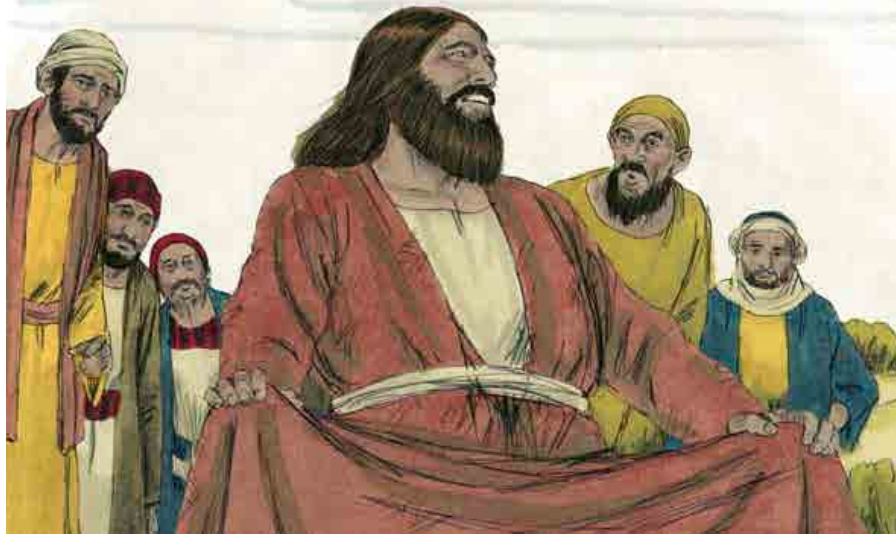
Demoni su preklinjali Isusa: "Molim te, nemoj nas poslati iz ovoga kraja." Tamo je bilo krdo svinja koje su pasle na obližnjem brdu. Stoga su demoni preklinjali Isusa: "Molimo te, umesto da nas oteraš odavde, pošalji nas u svinje!" Isus im je rekao: "Idite!"

E benga iklile andaro manuš thaj đele ane bale. E bale prastaje tari litica ano jezero thaj tasile. Sesa paše 2.000 bale ane gova krdo.

Demoni su izašli iz čoveka i ušli su u svinje. Svinje su pojurile niz liticu u jezero i utopile se. Bilo je oko 2000 svinja u tom krdu.

Kana e manuša save arakhlje e balen dikhlje so sasa, prastije ano foro thaj savorende vačarde so dikhlje so čerda o Isus. E manuša taro foro avile te dičhen e manuše savo sasa pherdo benga. Bešlo šukar, sasa urado šeja, thaj ponašisajlo sar normalno manuš.

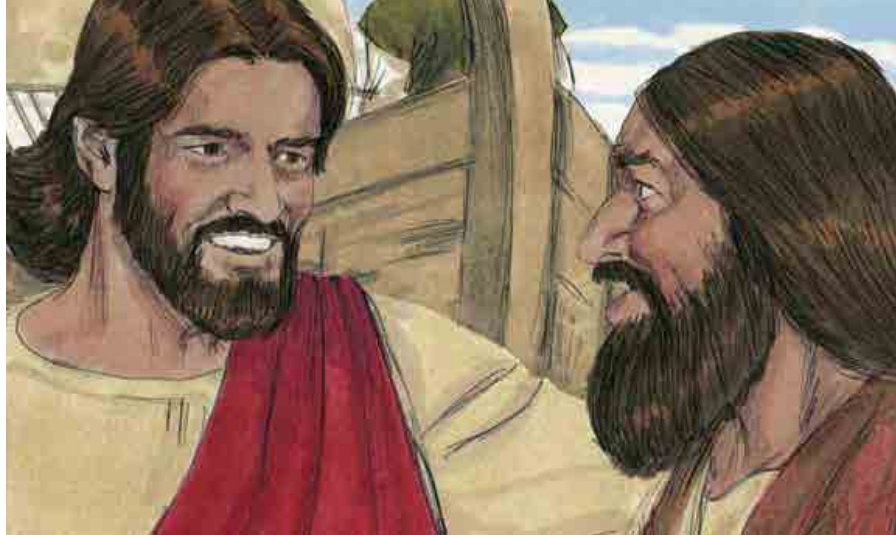
Kad su ljudi koji su čuvali svinje videli što se dogodilo, otrčali su u grad i rekli svima koje su videli šta je Isus učinio. Ljudi iz grada došli su i videli čoveka koji je dotad bio opsednut demonima. Sedeo je mirno, nosio odeću i ponašao se kao normalna osoba.

E manuša but darajle i rodije o Isus te đal lendar. Gija o Isus uklilo ano čamco thaj spremisajlo te đal. O manuš savo sasa opsednutimo molisada e Isuse te đal pal leste.

Ljudi su se jako uplašili i rekli Isusu da ode. I tako, Isus je ušao u čamac i pripremio se da ode. Čovek koji je ranije bio opsednut demonima preklinjao je Isusa da ide s njim.

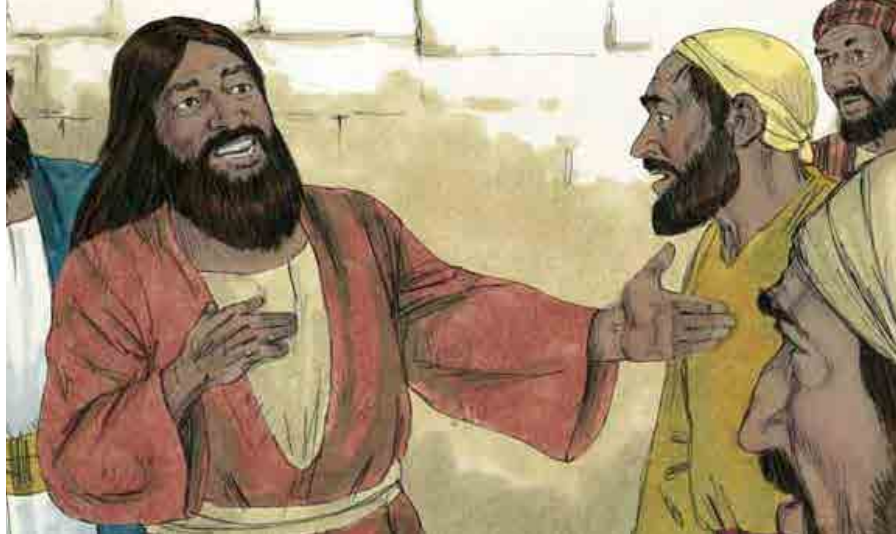

A o Isus vačarda lese: “Na, mangav te ače čhere thaj te vačare će amalende thaj će familijaće so o Dol čerda tuče thaj sar vov arakhlja tut.”

Međutim, Isus mu je rekao: “Ne, želim da odeš kući i kažeš svojim prijateljima i familiji sve što je Bog učinio za tebe i kako ti se smilovao.”

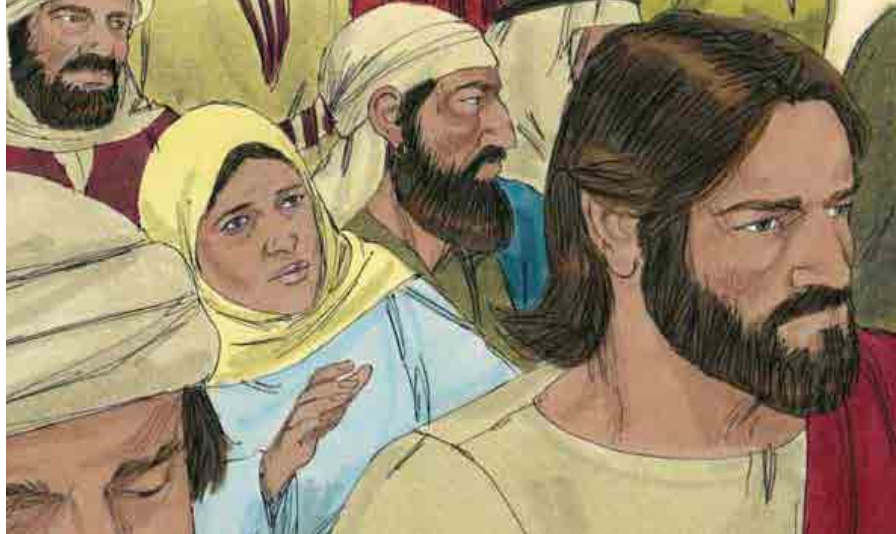

Gija o manuš đelo thaj vačarda savorende golestar so o Isus čerda lese. Savore save šunde so čerda lese o Isus sesa ano čudo.

Stoga je čovek otišao i svima govorio što je Isus učinio za njega. Svi koji su čuli njegovu priču bili su posve začuđeni i zadivljeni.

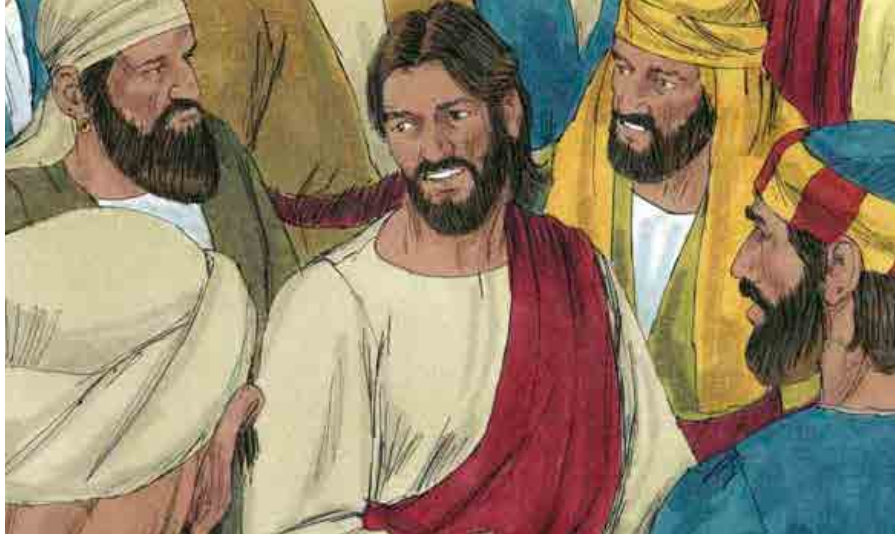
O Isus irisajlo ki dujto strana e jezerosi. Kana reslo odori, but đene čidije pe paše leste thaj čičidijele. Ane gola but manuša sasa jekh romni savi dešuduj berš sasa nasvali taro thavdipe o rat. Dija sa pe pare ke doktora te sastaren la, a sasa lače po bilače.

Isus se vratio na drugu stranu jezera. Kad je stigao tamo, veliko mnoštvo okupilo se oko njega i pritiskalo ga. U mnoštvu je bila jedna žena koja je dvanaest godina patila od krvarenja. Sav je novac potrošila na doktore da je iscele, ali joj je samo bilo još gore.

Šunda kaj o Isus sastarol bute nasvalen manušen thaj mislisada: "Sigurno sem ako dolama pe Isusesse šeja, ka avav i me sasti." Gija avili palo Isus thaj dolda pe ke lese šeja. Samo so dolda pe, o rat ačhilo.

Čula je da je Isus iscelio mnoge bolesnike i pomislila: "Sigurna sam da bih i ja ozdravila čim bih dotaknula Isusovu odeću." Stoga je došla k Isusu dotakla mu odeću. Čim ga je dotakla, krvarenje je prestalo.

O Isus odma osetisada sar zuralipeiklilolestar. Irisajlo thaj pučlja: “Ko dolda ma?” E učenikura vačarde lese: “Gači manuša si paš tute thaj gurin pe an tute. A tu puče: ‘Ko dolda ma?’”

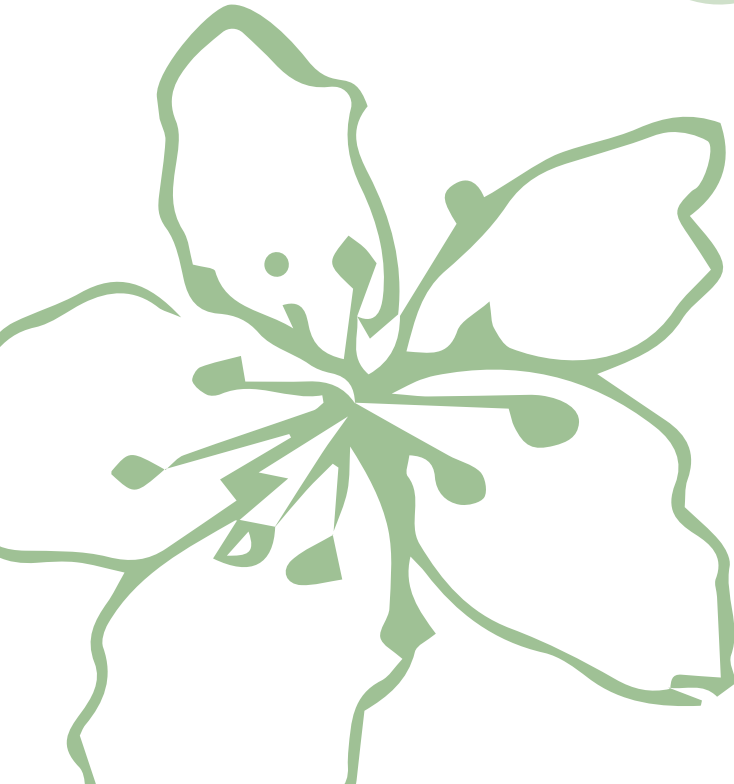
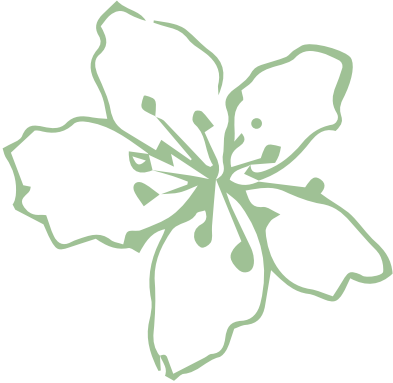
Isus je odmah shvatio da je sila izašla iz njega. Zato se okrenuo i pitao: “Ko me dotaknuo?” Učenici su mu odgovorili: “Ima toliko ljudi koji se guraju oko tebe i sudaraju s tobom. Zašto pitaš: ‘Ko me dotakao?’”

I romni peli ke pe kočã anglo Isus, tresisada thaj but darajli. Tegani vačarda e Isusese so čerda i kaj si akana sasti. O Isus vačarda lače: “Ći vera sastarda tut. Đa ano mir.”

Žena je pala na kolena pred Isusom, drhtala je i jako se bojala. Onda je rekla Isusu šta je učinila, te da je ozdravila. Isus joj je rekao: “Tvoja vera te ozdravila. Idi u miru.”

Paramič taro sejači

Priča o sejaču

Biblisko paramič andaro:

Lačo lafi taro Matej 13,1–8, 18–23;

Lačo lafi taro Marko 4,1–8, 13–20;

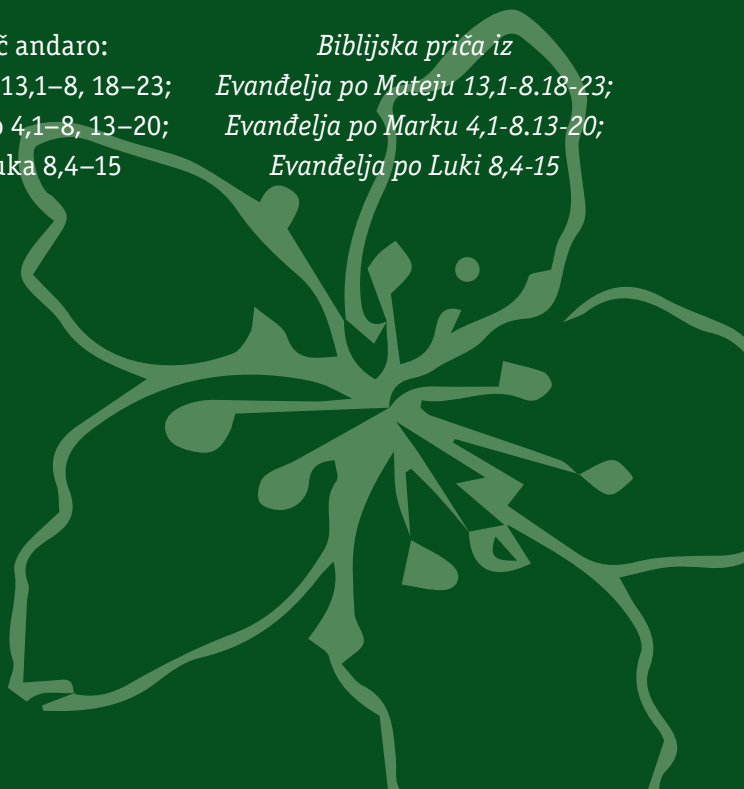
Lačo lafi taro Luka 8,4–15

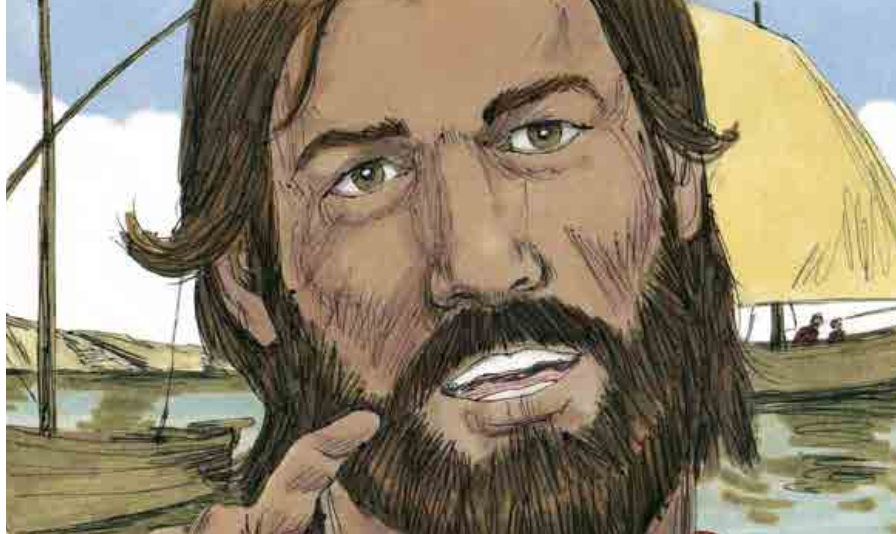
Biblijska priča iz

Evandelja po Mateju 13,1-8.18-23;

Evandelja po Marku 4,1-8.13-20;

Evandelja po Luki 8,4-15

Jekh ðive, o Isus sikada bute manušen paši obala taro jezero. Gači manuša avile te šunen le kaj o Isus morajlo te ukljol ano čamco pašo paj te šaj šunen le. Bešlo ano čamco thaj sikada e manušen.

Jednog dana, Isus je poučavao veliko mnoštvo ljudi blizu obale jezera. Toliko puno ljudi je došlo da ga slušaju, da je Isus ušao u čamac izvučen na obalu blizu vode kako bi mogao imati dovoljno mesta govoriti im. Seo je u čamac i poučavao narod.

O Isus vačarda lenđe kaja paramič: “Jekh sejači iklilo te čhudolo seme. Dok vastesa čhudija o seme, nesavo pelo ki phuv, thaj e čiriklja avile thaj xalje sa o seme.”

Isus im je ispričao ovu priču: “Jedan sejač je izašao da seje semenje. Dok je rukom prosipao semenje, neko semenje bi palo na put, tako da bi došle ptice i pojele sve to semenje.”

“Aver seme pelo ki barali phuv, kaj sasa zala phuv. O seme ki barali phuv barilo sigate, al o koreno naštine te širil pe ani phuv duboko. Pa kana iklilo o kham, thaj tatar da, e biljke šučile thaj mule.”

“Drugo semenje bi palo na kamenito tlo, gde je bilo jako malo zemlje. Semenje koje bi palo na kamenito tlo brzo bi prokljalo, ali korenje nije moglo ući duboko u zemlju. Kad je sunce izašlo i kad je postalo vruće, biljke su se sasušile i uvenule.”

“A aver seme pelo maškaro žbunje. Kava seme lije te barol, al e žbunura tasade le. Golese kala biljke save iklile tar gova seme savo pelo ki žbunasto phuv ni dije nisavo bijandipe.”

“A opet, drugo semenje palo bi među grmlje. Ono bi počelo rasti, ali bi ga grmlje zagušilo. Stoga, biljke koje bi izrasle iz semenja koje bi palo u trnovito tlo nisu dale nikakva ploda.”

“Aver seme pelo ki šukar phuv. Kava seme barilo thaj dija 30, 60 pa nesavo i 100 droma po but seme nego so sasa sijime. Kas isi kana nek šunol!”

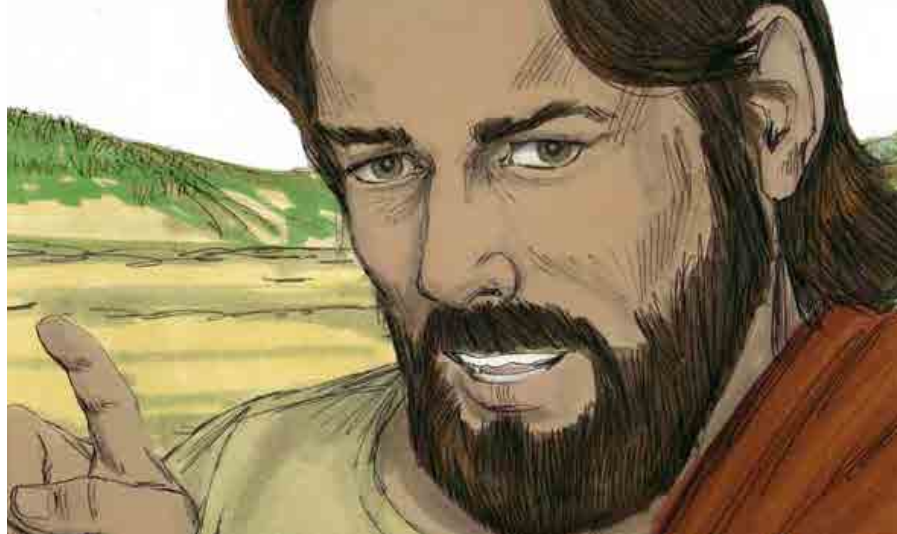

“Ostalo semenje palo bi na plodno tlo. Ono bi izraslo i dalo 30, 60 ili čak 100 puta više semenja nego što je bilo zasejano. Ko ima uši neka čuje!”

Kaja paramič bunisada lese učenikuren. Golese o Isus objasnisada lenđe: “O seme si o Lafi e Devleso. O drom si manuš savo šunol o Lafi e Devleso, thaj ni razumil thaj avol o beng thaj lol lestar o Lafi.”

Ova priča je zbunila njegove učenike. Zato je Isus objasnio: “Seme je Božija reč. Put se odnosi na čoveka koji čuje Božiju Reč, ali je ne razume, tako da mu đavo oduzme Reč.”

“Barali phuv si manuš savo šunol o Lafi e Devleso thaj prihvatil la radosno. Al voj načhol tare pharipe il taro progonstvo, pa perol.”

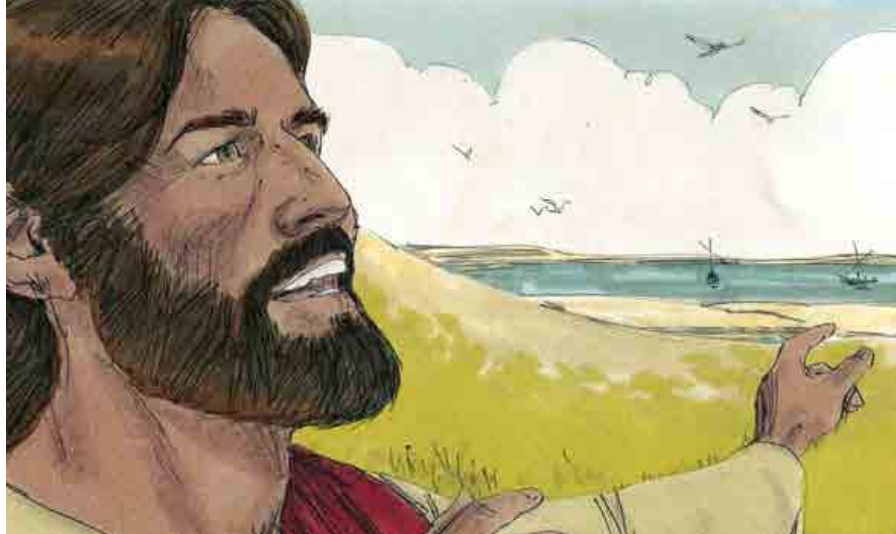
“Kamenito tlo predstavlja čoveka koji čuje Božiju reč i prihvata je s radošću. No, kada iskusi poteškoće ili progonstvo, otpadne i prestane slediti Boga.”

“Žbunali phuv si manuš savo šunol o Lafi e Devleso, al sar o vreme načhol, e brige, o barvalipe thaj o šukaripe kale svetose ugasin les o manglipe premalo Dol. Sar rezultat tar gova, o učenje savo šunda ni dija bijandipe.”

“Trnovito tlo odnosi se na čoveka koji čuje Božiju reč, ali kako vreme prolazi, tako brige, bogatstvo i užici ovoga života uguše njegovu ljubav prema Bogu. Kao rezultat toga, učenje koje je čuo ne daje ploda.”

“A i šukar phuv si manuš savo šunol o Lafi e Devleso, pačal ane leste, thaj dol bijandipe.”

“Međutim, dobro tlo predstavlja čoveka koji čuje Božiju reč, veruje joj i donosi plod.”

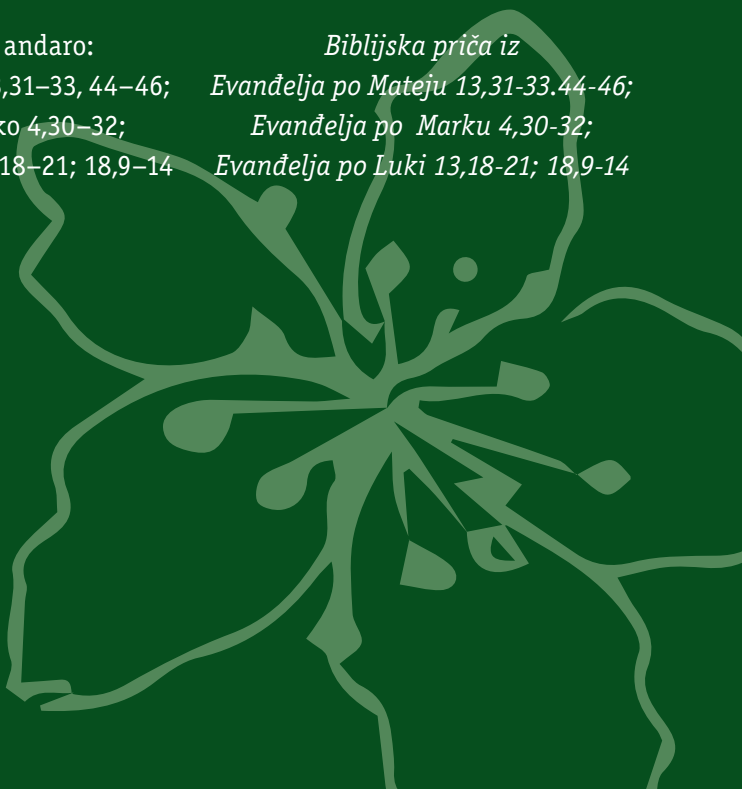
O Isus sikavol avera paramiča

Biblisko paramič andaro:
Lačo lafi taro Matej 13,31-33, 44-46;
Lačo lafi taro Marko 4,30-32;
Lačo lafi taro Luka 13,18-21; 18,9-14

Isus poučava druge priče

Biblijska priča iz
Evandelja po Mateju 13,31-33.44-46;
Evandelja po Marku 4,30-32;
Evandelja po Luki 13,18-21; 18,9-14

O Isus vačarda but paramiča tare e Devleso carstvo. Na primer, vačarda: “O carstvo e Devleso si sar seme tari goruščica savo neko sadisada an pi phuv. Đanen kaj si o seme e goruščicako em cikno seme savo e manuša sadin.”

Isus je ispričao mnoge druge priče o Božijem carstvu. Na primer, rekao je: “Carstvo Božije je kao semenka gorušice koju je neko zasadio u svom polju. Znae da je seme gorušice najmanje seme od svih koje ljudi sade.”

Al kana barol o seme tari goruščica, vov avol embari biljka tare sa ki phuv, baro gači kaj šaj i e čiriklja te čeren pe gnezdura ke kašta.”

Međutim, kada seme gorušice naraste, ono postaje veće od svih biljaka u vrtu. Dovoljno je veliko da čak i ptice mogu doći i odmarati se na njenim granama.

O Isus vačarda vadi jekh paramič: “O carstvo e Devleso si sar kvasaco savo i đuvli mešil ano humer savo posle barjarol sa o humer.”

Isus je ispričao još jednu priču: “Carstvo Božije je kao kvasac koji žena umeša u testo, koji se zatim proširi po celom testu.”

O carstvo e Devleso si sar kova blago savo garavol pe ano polje. Nesavo aver aračholoblagothajpaprhol le. Vov gači obraduisajlo da delo i bičinda sa so isile thaj golesa delo činda gova polje.”

“Carstvo Božije je, isto tako, kao blago koje neko sakrije u polju. Neki drugi čovek zatim nađe blago, te ga ponovno zakopa. Toliko je bio srećan, da je otišao i prodao sve što ima, te novcem kupio to polje.”

O carstvo e Devleso si sar jekh lačo biseri bare cenako. Kana aračhol le jekh trgovco, vov sa biknol so sasale thaj đal te činol le.”

“Carstvo Božije je, isto tako, kao savršen biser velike vrednosti. Kada ga trgovac pronade, proda sve što ima i kupi ga tim novcem.”

Onda o Isus vačarda jekh paramič tar nesave manuša save sa po pouzdanje čute ane pe šukar buča, a mrzisade avere manušen. Vačarda lenđe: “Duj manuša đele ano Hram te molin pe. Jekh lendar sasa porezniko, a dujto versko angluno.”

Zatim je Isus ispričao priču upućenu ljudima koji su se pouzdavali u vlastita dobra dela, a prezirali su druge ljude. Rekao im je: “Dva čoveka su otišla u Hram da se mole. Jedan od njih bio je poreznik, a drugi je bio verski vođa.”

O versko angluno gija molisada: 'Hvala tuče, Devla, so naj sem grešno sar avera manuša sar nesave čora, nepravednikura, preljubnikura ili sar kava porezniko.'"

"Verski vođa se ovako molio: 'Hvala ti, Bože, što nisam tako veliki grešnik poput drugih ljudi – poput pljačkaša, nepravednika, preljubnika, ili poput ovoga ovde poreznika.'"

Na primer, me postavljajo kot kurko, kaj pa davki desetak tace so e pare kaj imovina so isi man.”

“Na primer, postavim dva puta nedeljno i dajem deseti deo od svega novca i imovine koju primim.”

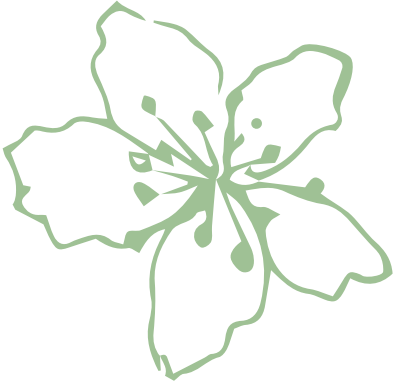
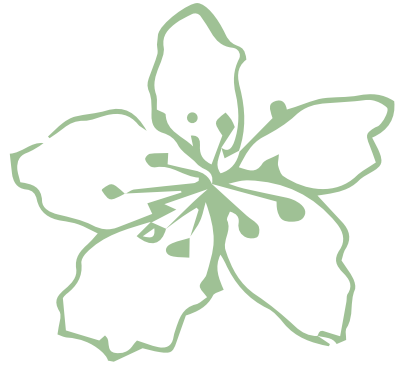
A o porezniko ačhilo dur tar o versko angluno, ni ni dikhlja da upre ano nebo. Mesto gova čalada pe palmencar ano kolin thaj molisada: 'Devla, moliv tut smilujitu mande kaj sem grešno.'"

"Međutim, poreznik je stajao daleko od verskog vođe i nije uopšte gledao u nebo. Umesto toga, udario se šakom u prsa i molio: 'Bože, molim te, smiluj mi se jer sam grešnik.'"

Tegani o Isus vačarda: "Vačarav tumende čačipe. O Dol šunda i molitva e poreznikosi taj proglasisada le pravedniko. Thaj ni sasa lese šukar i molitva taro versko angluno. O Dol ka ponizil svakone ko si ponosno, a ka vazdol kole ko si ponizno."

Tada je Isus rekao: "Istinu vam govorim: Bog je čuo molitvu poreznika i proglasio ga pravednim. No, nije mu se sviđala molitva verskog vođe. Bog će poniziti svakoga ko je ponosan, a uzdići će onoga koji se ponizi."

The number '35' is rendered in a large, light green, sans-serif font. The number '3' is partially overlaid by a stylized floral graphic on the left, and the number '5' is partially overlaid by a similar floral graphic on the right. The background is a solid dark green.

35

**Paramič taro
šukar dad**

***Priča
o saosečajnom
ocu***

Biblisko paramič andaro:
Lačo lafi taro Luka 15,11–32

*Biblijska priča iz
Evanđelja po Luki 15,11-32*

A large, light green, stylized floral graphic is positioned at the bottom of the page, overlapping the text. It features several large, rounded petals and a central cluster of smaller, pointed shapes, resembling a flower or a plant.

Jekh ðive, o Isus sikavola
bute poreznikuren thaj
avere grešnikuren save
čidijepe te šunen le.

*Jednog dana, Isus je
poučavao mnoge poreznike
i druge grešnike koji su se
okupili da ga slušaju.*

Nesave verska anglune save
sesa i von gothe dikhlje
sar o Isus ponašil pe kale
grešnikurencar sar te
phene lese amala, thaj lije
te vačaren maškar peste.
Golese o Isus vačarda lenđe
kaja paramič.

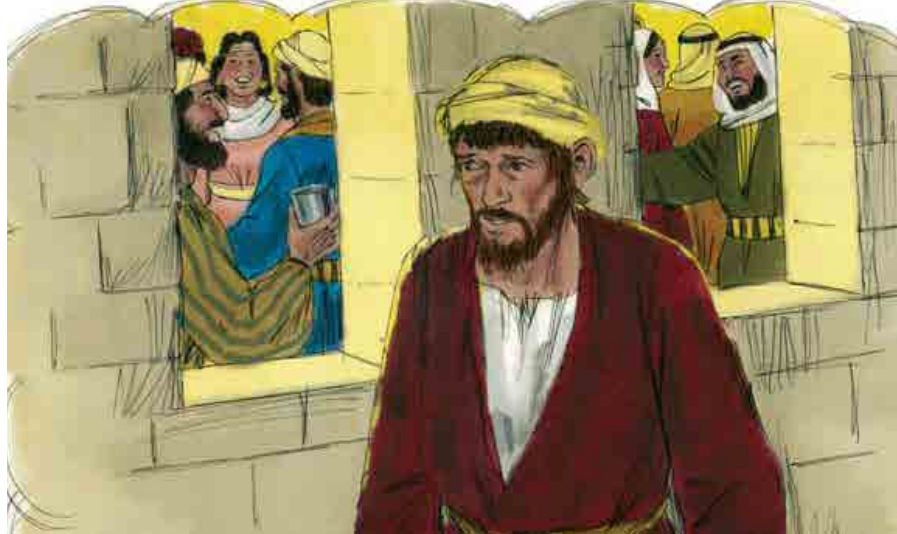
*Neke verske vođe koji su bili
tamo s njim, primetili su da
se Isus prema grešnicima
ponaša kao prema
prijateljima, pa su ga počeli
među sobom kritikovati.
Stoga im je Isus ispričao
ovu priču.*

“Sasa jekh manuš kas sasa duj čhave. O terno čhavo vačarda pe dadese: ‘Dade, mangav mingro nasledstvo akana!’ Gija o dad ikalda i ulada lenđe piri imovina maškare pe duj čhave.”

“Bio jednom jedan čovek, koji je imao dva sina. Mlađi sin rekao je svome ocu: ‘Oče, želim da mi odmah daš moj deo tvoje imovine!’ I tako, otac je podelio svoju imovinu između svoja dva sina.”

“Sigate o cikneder čhavo
čidija sa so isile thaj đelo
dur thaj xalja sa e pare ane
po grešno životo.”

*“Uskoro je mlađi sin pokupio
sve što je imao, otišao daleko
i potrošio svoj novac na
grešan život.”*

“Pale gova, baro bukhalipe sasa an goja phuv kaj sasa o cikneder čhavo, a le ni sasa pare te činol hamase. Golese arakhlja samo jekh buči savi šajine te čerol, a gova si te parvarol e balen. Sasa gači bukhalo kaj manglja te hal i okova so xan e bale.”

“Nakon toga, zemlju u kojoj je živio mlađi sin pogodila je teška glad, a on nije imao novca da kupi hranu. Stoga je uzeo jedini posao koji je mogao naći: hranio je svinje. Bio je tako jadan i gladan, da je hteo jesti hranu koju su jele svinje.”

“Thaj, o terno čhavo vačarda korkoro pese: ‘So me čerav? Sa e sluge me dadese isilen pherdo hamase, a me kate merav bukhalo. Ka irima ke mo dad thaj ka mangav te avav jekh tar lese sluge.’”

“Napokon, mlađi sin je rekao sam sebi: ‘Šta ja to radim? Sve sluge mog oca imaju obilje hrane, a ja ovde gladujem. Vratiću se svome ocu i moliti ga da me primi kao jednoga od svojih slugu.’”

“Gija o cikneder čhavo lija te iril pe palal ke pe dadeso čher. I kana sasa dur tar po čher, leso dad dikhlja le thaj pelo lese žal. Prastija an po čhavo, zagrlisada le thaj čumidija le.”

“I tako se mlađi sin počeo vraćati oćevom domu. Dok je još bio daleko, otac ga je ugledao i sažalio se nad njim. Potrčao je prema sinu, zagrlio ga i izljubio.”

“O čhavo vačarda: ‘Dade, grešisadem premalo o Dol thaj premale tute. Naj sem vredno te avav čo čhavo.’”

“Sin je rekao: ‘Oče, sagrašio sam protiv Boga i protiv tebe. Više nisam dostojan biti tvoj sin.’”

“Leso dad vačarda jekhese tar pe sluge: ‘Đa sigate an em šukar šeja thaj urav me čhave! Čhuv angrustik pe lesu naj thaj urav le sandale ke pingre. Pale gova čin em thule telco te šaj avol amen gozba thaj te slavi, golese kaj mo čhavo sasa mulo akana si đuvdo! Sasa hasardo akana si arakhlo!’”

“Međutim, otac je rekao jednom od svojih slugu: ‘Idi brzo i donesi najbolju odeću i obuci moga sina! Stavi prsten na njegov prst i obuj sandale na njegove noge. Onda zakolji najbolje tele da možemo imati gozbu i slaviti, jer moj sin je bio mrtav, ali sada je živ! Bio je izgubljen, ali sada je pronađen!’”

“Thaj gijate e manuša lije te slavin. Pale gova, o phureder čhavo avilo čhere tar pi buči. Šunda i muzika thaj o čhelipe thaj pučlja so si gova.”

“I tako, ljudi su počeli slaviti. Nedugo zatim, stariji sin je došao kući nakon posla u polju. Čuo je muziku i ples, i zapitao se šta se događa.”

“Kana o phureder čhavo šunda kaj slavin golese so irisajlo lesophral čhere, sasa gači holjamo kaj ni manglja te dol ano čher. Leso dad iklilo avri thaj molisada le te avol andre taj te slavin, vov ni manglja.”

“Kad je stariji sin čuo da slave zato što se njegov brat vratio kući, jako se naljutio i nije hteo ući. Njegov otac je izašao i preklinjao ga da uđe i slavi s njima, ali ovaj nije hteo.”

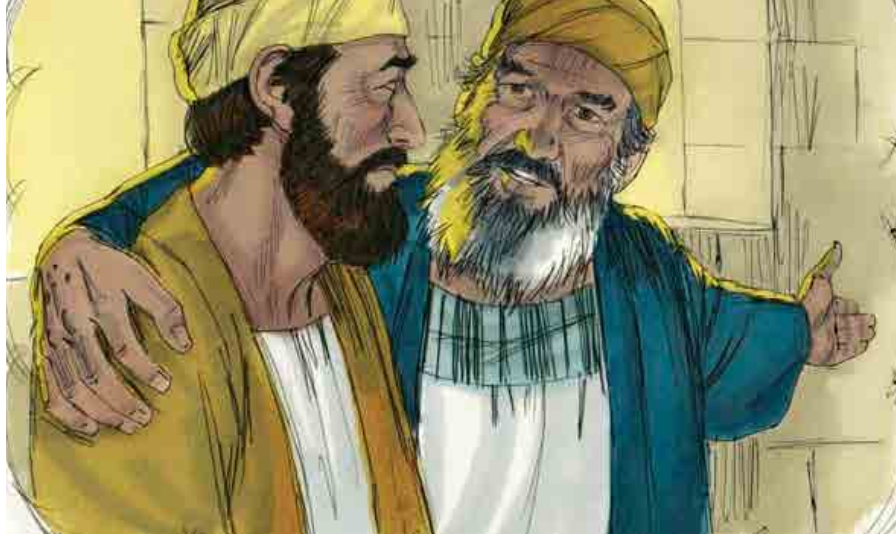

“O phureder čhavo vačarda pe dadese: ‘Sa kala berša radisadem vredno tuče! Nikad ni sema kova savo ni šunda tut, a ni dijan ma ni cikne buznja te šaj proslaviv me amalencar. A akana kada avilo kava čiro čhavo savo xalja sa pe pare ko grešno ponašanje irisajlo čhere, tu lese čhingan em šukare telco!’”

“Stariji sin je rekao svom ocu: ‘Sve ove godine sam verno radio za tebe! Nikad ti nisam bio neposlušan, a ipak mi nisi dao ni malu kozu da mogu proslaviti sa svojim prijateljima. No, kad se ovaj tvoj sin, koji je potrošio sav tvoj novac na grešno ponašanje, vratio kući, ti si za njega zaklao najbolje tele!’”

“O dad vačarda lese: ‘Mo čhavo, tu san uvek mancar, i sa so isima čiro si. A lače si kaj slavi, golese kaj ćo phral sasa mulo, akana si đuvdo. Sasa hasardo akana si arakhlo!’”

“Otac mu je odgovorio: ‘Sine moj, ti si uvek sa mnoom i sve što ja imam je tvoje. Ali, pravedno je da slavimo, jer tvoj brat je bio mrtav ali sada je živ, bio je izgubljen ali sada je pronađen!’”

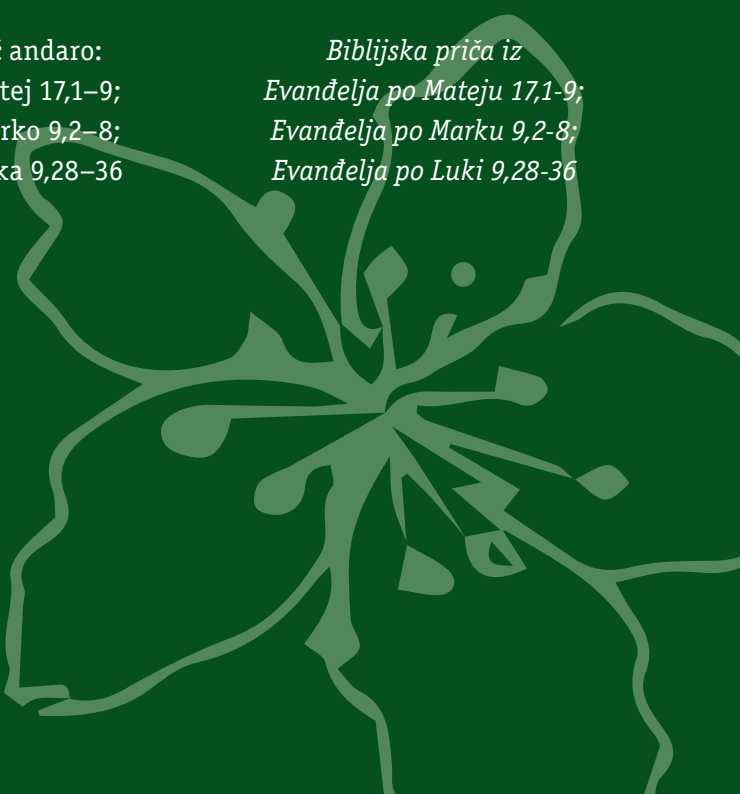
36

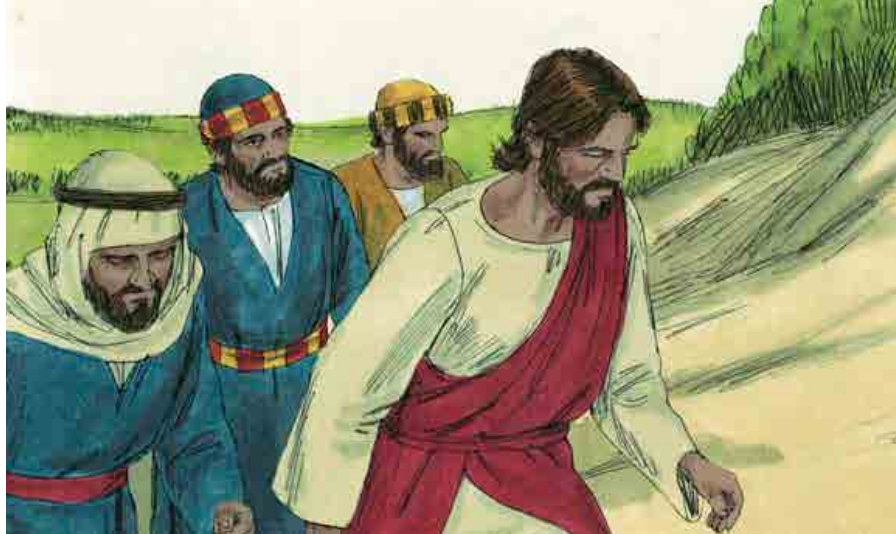

O Mojsije thaj o Ilija vačaren e Isusesa *Preobraženje*

Biblsko paramič andaro:
Lačo lafi taro Matej 17,1–9;
Lačo lafi taro Marko 9,2–8;
Lačo lafi taro Luka 9,28–36

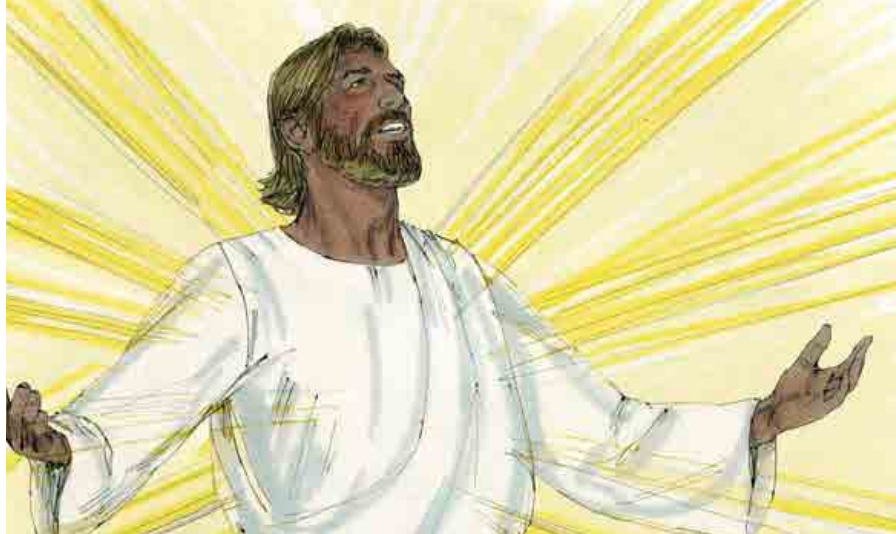
*Biblijska priča iz
Evandělja po Mateju 17,1-9;
Evandělja po Marku 9,2-8;
Evandělja po Luki 9,28-36*

Jekh đive, o Isus lija pesa trinen učenikren. E Petre, e Jakove, thaj e Jovane. (O učeniko alavesa Jovan naj isto manuš savo krstisada e Isuse.) Uštile ke jekh baro brego te molin pe.

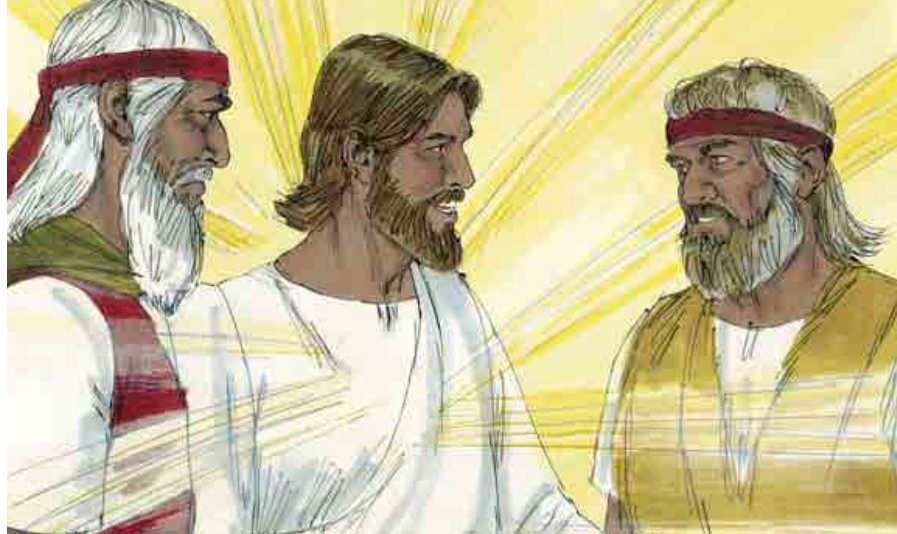
Jednog dana, Isus je sa sobom poveo trojicu svojih učenika: Petra, Jakova i Jovana. (Učenik koji se zvao Ivan nije bio onaj koji je krstio Isusa.) Popeli su se na visoku planinu da se mole na osami.

Dok o Isus molisajlo, leso muj putajlo sar o kham thaj lese šeja čerdile parne sar svetlo, gači parne kaj naštine gasavo parnipe khoni te čerol ki phuv.

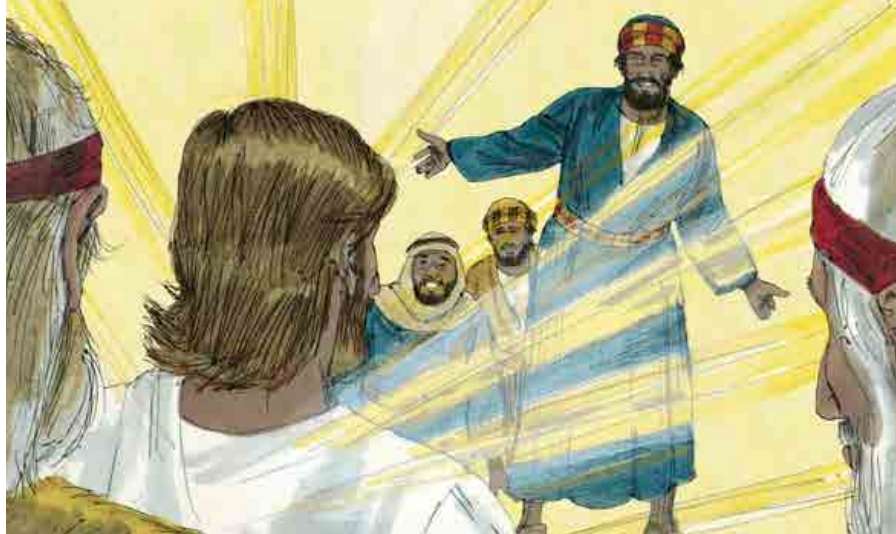

Dok se Isus molio, njegovo lice je zasijalo poput sunca i njegova odeća je postala bela kao svetlo, belja nego što bi je iko na zemlji mogao izbeliti.

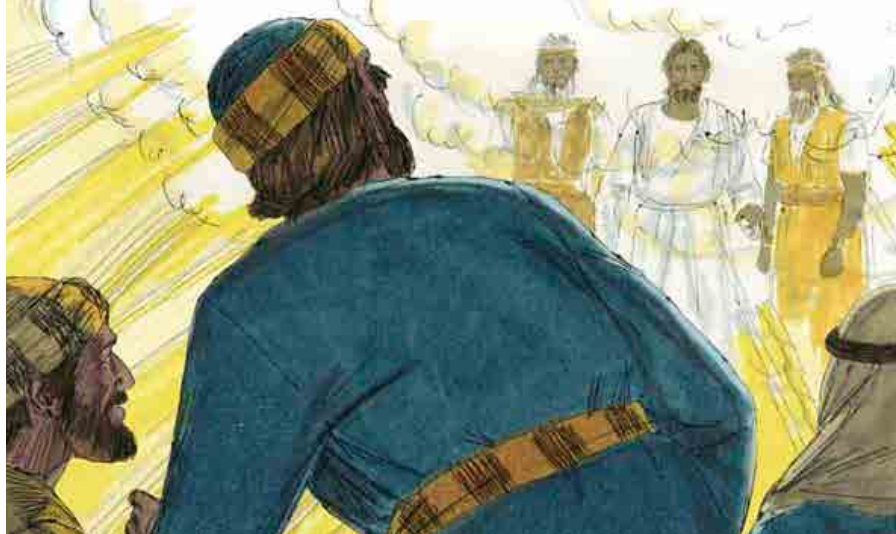
Tare jekh drom iklile o Mojsije thaj o proroko o Ilija. Kala manuša živisade angleder šel berš angle kava. Vačarde e Isusesa taro Leso meripe, savo sigate ka avol ano Jerusalem.

Onda su se pojavili Mojsije i prorok Ilija. Ti ljudi živeli su na zemlji stotinama godina pre toga. Razgovarali su s Isusom o Njegovoj smrti, koja se uskoro trebala dogoditi u Jerusalem.

Kana o Mojsije thaj o Ilija vačarde e Isusesa o Petar vačarda e Isusesa: “Šukar si kaj sam amen kate. Ka čera trin čhera, jekh tuče, jekh e Mojsijase, thaj jekh e Ilijase.” O Petar ni đanglja so vačarol.

Dok su Mojsije i Ilija razgovarali s Isusom, Petar je rekao Isusu: “Dobro je za nas da budemo ovde. Napravimo tri senice, jednu za tebe, jednu za Mojsija, a jednu za Iliju.” Petar nije bio svestan šta govori.

Đikajo Petar vačarda, oblako taro svetlo ulilo maškar lende thaj glaso andaro oblako vačarda: "Kava si mo čhavo kas me čumidav. Lesa sem zadovoljno. Le šunen." E trin učenikura darajle but thaj pele pese pi phuv.

Dok je Petar govorio, svetli oblak je sišao i okružio ih, a iz oblaka je progovorio Božiji glas: "Ovo je moj Sin kojeg volim. Zadovoljan sam njime. Njega slušajte." Tri učenika su se prepala i bacila se na zemlju.

Tegani o Isus dolda len thaj vačarda: “Ma daran, ušten.” Kana dikhlje paše peste, samo o Isus sasa gothe.

Onda ih je Isus dotaknuo i rekao: “Ne bojte se. Ustanite.” Kada su pogledali okolo, jedino je Isus još bio tamo.

O Isus thaje trin sikade ulile taro brego. O Isus vačarda lenđe: “Ma khanikase te vačaren so sasa kate upre. Sigate ka merav, pale gova ka irima ano đuvdipe. Pale gova šaj vačaren e manušenje.”

Isus i trojica učenika sišli su s planine. Onda im je Isus rekao: “Nemojte zasad nikome reći šta se ovde dogodilo. Uskoro ću umreti i onda se vratiti u život. Nakon toga, možete reći ljudima.”

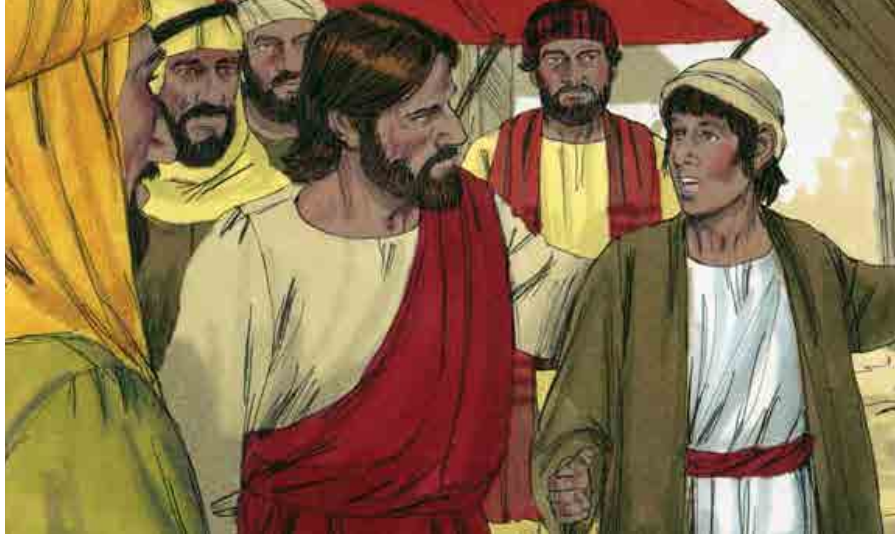
**0 Isus vazdol e
Lazare tare mule**

***Isus podiže
Lazara iz
mrtvih***

Biblistko paramič andaro:
Lačo lafi taro Jovan 11,1–46

*Biblijska priča iz
Evandolja po Jovanu 11,1–46*

Jekh ðive, e Isusese avilo haberi kaj o Lazar si but nasvalo. O Lazar thaj lese duj pheja, i Marija thaj i Marta, sesa but paše amala e Isusese. Kana o Isus šunda o haberi, vačarda: “Kava nasvalipe ni ka ačhol ano meripe nego ani slava e Devlese.” O Isus but manglja pe amalen, a ađučarda te načhen vaði duj ðive.

Jednoga dana, Isus je primio poruku da se Lazar jako razboleo. Lazar i njegove dve sestre, Marija i Marta, bili su Isusovi bliski prijatelji. Kad je Isus čuo tu vest, rekao je: “Ova bolest neće okončati u smrti, nego će doneti slavu Bogu.” Isus je voleo svoje prijatelje, ali je sačekao još dva dana na mestu gde se nalazio.

Kana nakhle duj ðive, o Isus vačarda pe učenikurende: "Ka iri amen ani Judeja." E učenikura vačarde: "Ali Učitelju, ni nakhlo but sar odori manglje te mudaren tut!" O Isus vačarda lende: "Amaro amal o Lazar zasuta, ka ðav te vazdav le."

Nakon što su prošla ta dva dana, Isus je rekao svojim učenicima: "Idemo nazad u Judeju." "Ali učitelju", učenici su mu odgovorili, "još nedavno su te ljudi tamo hteli ubiti!" Isus im je rekao: "Naš prijatelj Lazar je zaspao, a ja ga moram probuditi."

E Isusese učenikura vačarde: “Rajo, ako o Lazar sovol, vov ka sastol.” Tegani o Isus jasno vačarda lenđe: “O Lazar mulo. Šukar si kaj ni sema gothe, te bi tumen šaj verujina ane mande.”

Isusovi učenici su odgovorili: “Gospodine, ako Lazar spava, onda će ozdraviti.” Onda im je Isus jasno rekao: “Lazar je mrtav. Drago mi je što nisam bio tamo, kako biste vi mogli verovati u mene.”

Kana o Isus reslo ane Lazareso bijando foro, o Lazar sasa mulo već štar đive. I Marta iklili anglo Isus thaj vačarda: “Rajo, te avesa gothe, mo phral ne bi merola. A me verujiv kaj o Dol ka dol tu sa so mande Lestar.”

Kad je Isus stigao u Lazarov rodni grad, Lazar je bio mrtav već četiri dana. Marta je izašla iz grada da susretne Isusa i rekla mu: “Gospodine, da si samo bio ovde, moj brat ne bi umro. Ali, verujem da će ti Bog dati što god zatražiš od Njega.”

O Isus vačarda: “Me sem o Uštipe (Uskrsnuće) thaj o Životo. Ko verujil ane mande, ka živil, pa iako merol. Svako ko verujil ane mande nikad ni ka merol. Verujji li gova?” I Marta vačarda lese: “Va, Rajo! Verujiv kaj san tu o Mesija, Čhavo e Devleso.”

Isus je odgovorio: “Ja sam Uskrsnuće i Život. Ko god veruje u mene, živeće čak i ako umre. Svako ko veruje u mene neće nikada umreti. Veruješ li ovo?” Marta mu je odgovorila: “Da, Gospodine! Verujem da si ti Mesija, Sin Božiji.”

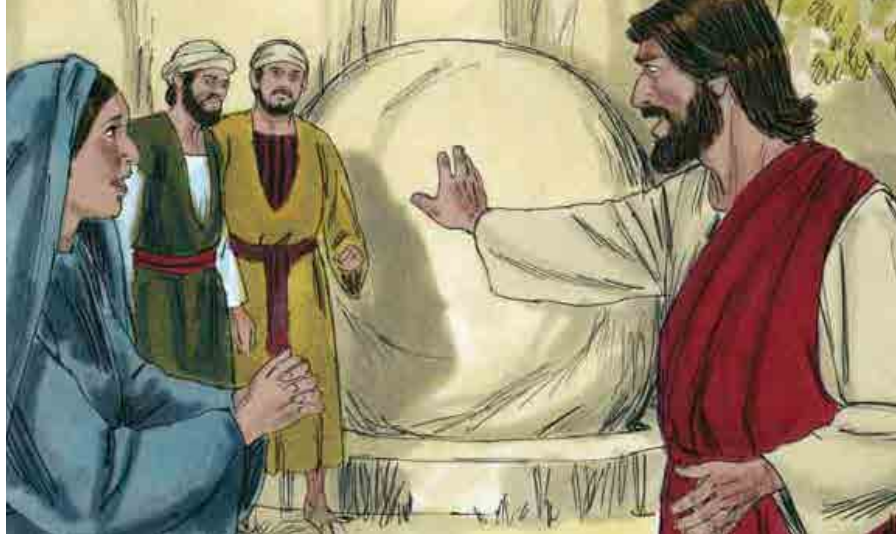

Tegani thaj i Marija resli. Peli e Isusese angle čanga thaj vačarda: “Rajo, te avesa gothe, mo phral ne bi merola.” O Isus pučlja: “Kaj čuten e Lazare?” Vačarde lese: “Ano limori. Av thaj dik.” Tegani o Isus ruja.

Onda je stigla Marija. Pala je Isusu pred noge i rekla mu: “Gospodine, da si samo bio ovde, moj brat ne bi umro.” Isus ih upita: “Gde ste stavili Lazara?” Rekle su mu: “U grobnicu. Dođi i vidi.” Tada je Isus zaplakao.

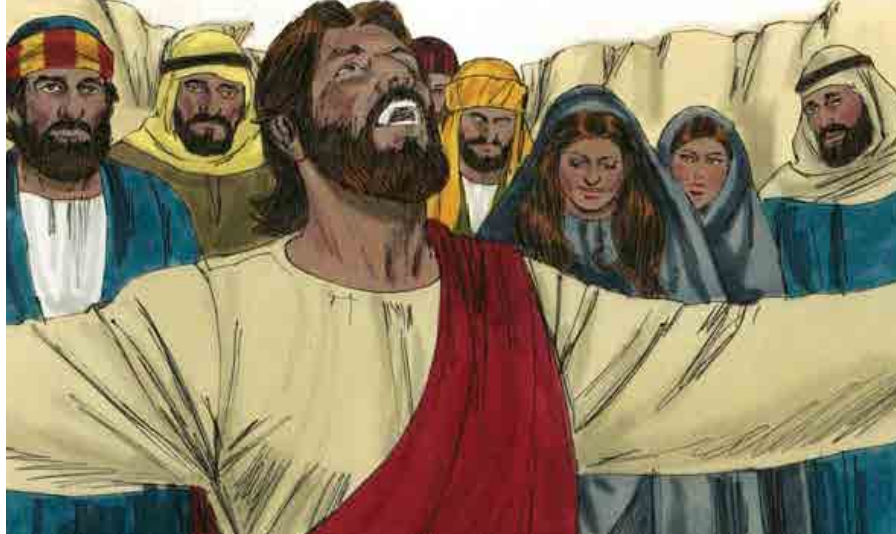
O limori sasa pećina kaj sasa učhardi jekhe bare baresa. Kana reslo o Isus đi ko limori, vačarda lenđe: “Crden o bar.” A i Marta vačarda: “Mulo si već štar đive. Ka khandol.”

Grobница je bila pećina, s kamenom koji je bio stavljen na otvor. Kad je Isus stigao na grobnicu, rekao im je: “Odmaknite kamen.” No, Marta je rekla: “Mrtav je već četiri dana. Već smrdi.”

O Isus vačarda: “Ni li vačardem tuče kaj ka diče i slava e Devlesi ako veruji ande mande?” Tegani crdije o bar.

Isus je odgovorio: “Nisam li ti rekao da ćeš videti slavu Božiju ako budeš verovala u mene?” I tako, odmaknuli su kamen..

Tegani o Isus dikhlja ano nebo thaj vačarda: "Dade, hvala tuče so šune ma. Me đanav kaj tu uvek man šune, a kava vačarav zbog kala manuša so ačhen kate, te bi verujina kaj Tu bičhaldan ma." Tegani o Isus dija vika: "Lazare iklji!"

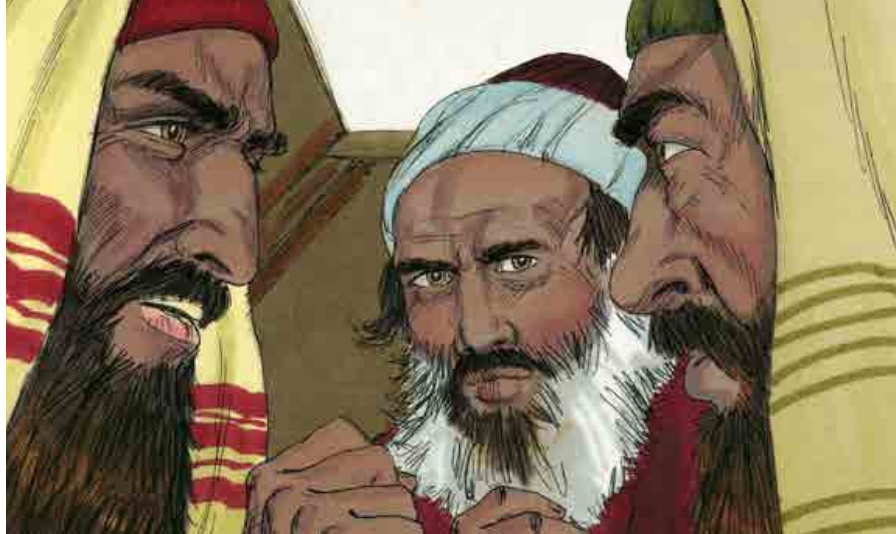
Onda je Isus pogledao u nebo i rekao: "Oče, hvala Ti što me slušaš. Ja znam da me Ti uvek slušaš, ali ovo kažem zbog svih ovih ljudi koji stoje ovde, da bi oni verovali da si me Ti poslao." Onda je Isus povikao: "Lazare, izađi!"

I o Lazar iklilo! Vađi sasa učardo ane mulikane šeja. O Isus vačarda lenđe: “Pomožin lese te uljarol kala mulikane šeja taj crden lestar gova!” But Jevreja veruisade pale gova ano Isus so čerda kava čudo.

I Lazar je izašao! Još je bio umotan u trake od tkanine. Isus im je rekao: “Pomozite mu da skine trake od tkanina i oslobodite ga!” Mnogi Jevreji su poverovali u Isusa zbog ovog čuda.

A e verska anglune e Jevrejende sesa ljubomorna pa čidijepe zajedno te vačaren sar te mudaren e Isuse thaj e Lazare.

Ipak, jevrejske verski vođe bili su ljubomorni na Njega, pa su se okupili da isplaniraju kako će ubiti Isusa i Lazara.

38

0 Isus si izdajimo

Isus je izdan

Bibliško paramič andaro:

Lačo lafi taro Matej 26,14–56;

Lačo lafi taro Marko 14,10–50;

Lačo lafi taro Luka 22,1–53;

Lačo lafi taro Jovan 12,6; 18,1–11

Biblijska priča iz

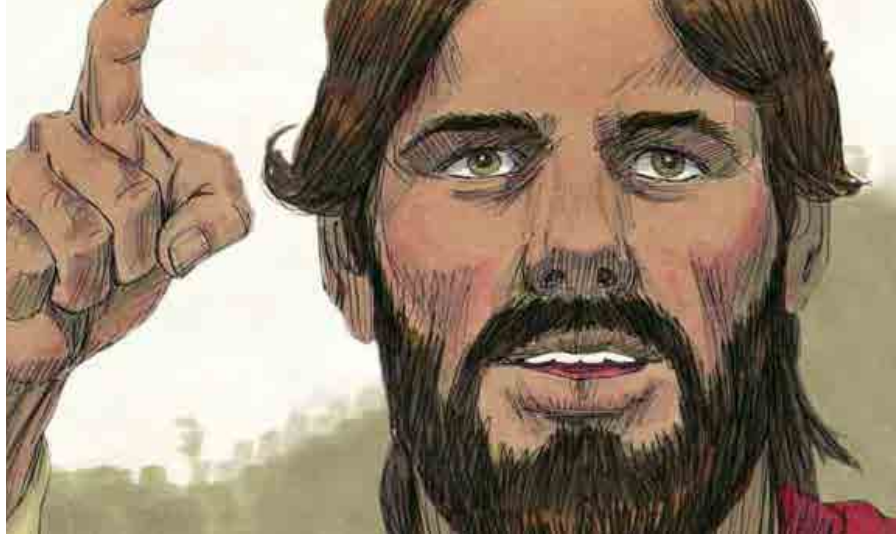
Evandželja po Mateju 26,14–56;

Evandželja po Marku 14,10–50;

Evandželja po Luki 22,1–53;

Evandželja po Jovanu 12,6; 18,1–11

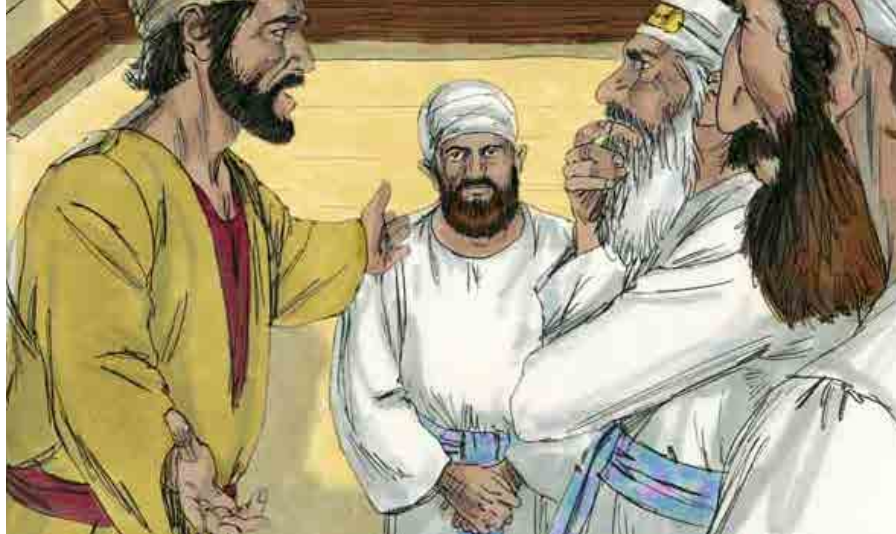

Svako berš, e Jevreja slavin i Pasha. Gova proslavin golese kaj o Dol ikalda lenđe puranen taro ropstvo andaro Egipat angleder but berša. Nakhle trin berš sar o Isus počnisadate propovedil thaj te sikavol javno, o Isus vačarda pe učenikurende kaj mandol te čerol i Pasha lencar ano Jerusalem, thaj odori ka avol vov mudardo.

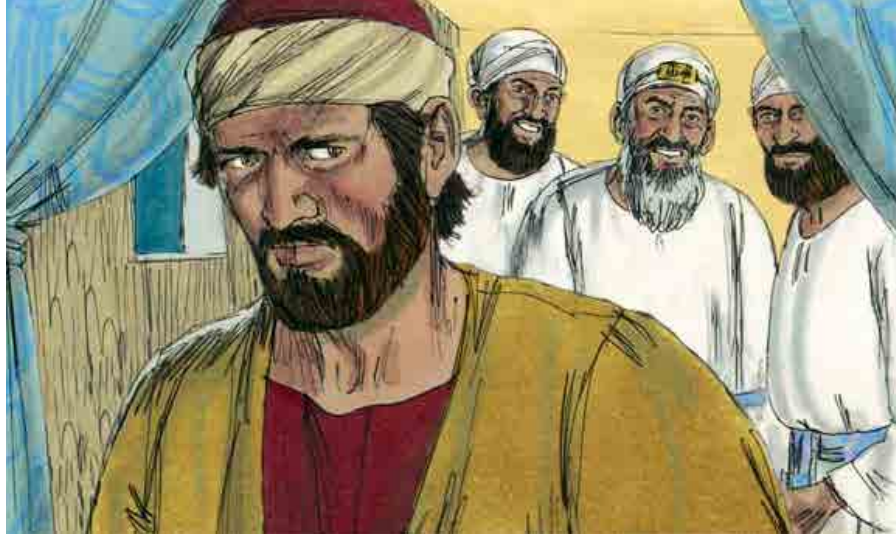
Svake godine, Jevreji su slavili Pashu. To je bila proslava Božijeg izbavljenja njihovih predaka iz ropstva u Egiptu, koji se dogodio mnogo vekova pre toga. Otprilike tri godine nakon što je Isus počeo javno propovedati i poučavati, rekao je svojim učenicima da želi proslaviti Pashu s njima u Jerusalimu, te da će ga tamo ubiti.

Jekh tare Isusese učenikura sasa manuš kaso alav sasa Juda. E Juda si buči sasa i blagajna tare apostolura, but kamlja pare thaj često čorola andari blagajna. Kana resle o Isus thaj lese sikade ano Jerusolim, o Juda đelo e jevrejskonenđe anglunenđe manglja parenđe te izdol e Isuse. Đanglja kaj e jevrejska anglune ni pačan kaj si o Isus Mesija thaj kaj manden te mudaren le.

Jedan od Isusovih učenika bio je čovek koji se zvao Juda. Juda je bio zadužen za apostolsku blagajnu, ali je voleo novac, tako da ga je često krao iz blagajne. Nakon što su Isus i njegovi učenici stigli u Jerusolim, Juda je otišao jevrejskim vođama i ponudio im da izda Isusa u zamenu za novac. Znao je da jevrejske vođe ne veruju da je Isus Mesija i da su ga planirali ubiti.

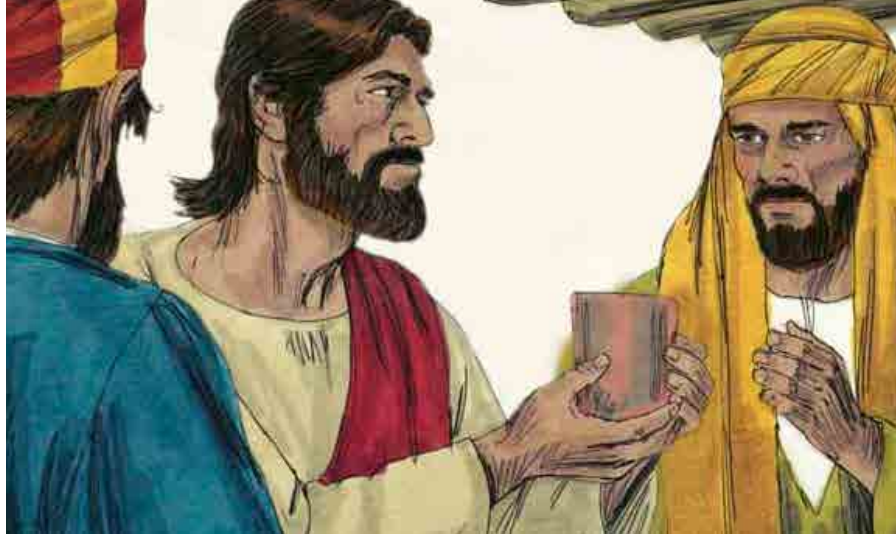
E jevrejska anglune, počinde e Judase tranda srebrenjakura te izdol e Isuse. Kava sasa sar so vačarde e prorokura. O Juda pristanisada, lija e pare, thaj delo. Lija te rodol prilika sar te kandol len te dolen e Isuse.

Jevrejske vođe, predvođeni velikim sveštenikom, platili su Judi trideset srebrenih novčića da izda Isusa. To se dogodilo tačno onako kako su to proroci predskazali. Juda je pristao, uzeo novac i otišao. Počeo je tražiti priliku da im pomogne kako da uhvate Isusa.

Ano Jerusalem, o Isus slavila i Pasha pe učenikurencar. Ko Pashalno hape, o Isus lija o mangro thaj phaglja le. Vačarda: “Len i xan kava. Kava si mo telo, savo dol pe tumenđe. Kava čeren mande te setin tumen.” Gija, o Isus vačarda lende kaj leso telo ka avol žrtvujemo lende.

U Jerusalimu je Isus slavio Pashu sa svojim učenicima. Tokom pashalnog obeda, Isus je uzeo hleb i prelomio ga. Rekao je: “Uzmite i jedite ovo. Ovo je moje telo, koje se daje za vas. Ovo činite da biste me se sećali.” Na ovaj način, Isus je rekao da će njegovo telo biti žrtvovano za njih.

Pale gova o Isus vazdija o tahtaj thaj vačarda: "Pijen kava. Kava si mo rat taro Nevo Savez savo čhordol pašo oprostipe e grehura. Kava čeren te den tumen gođi mande svako drom kana pijen."

Onda je Isus podigao čašu i rekao: "Pijte ovo. To je moja krv Novoga saveza, koja se proliva za oprostjenje greha. Ovo činite da biste me se sećali svaki put kad je pijete."

Pal gova o Isus vačarda pe učenikurende: "Jekhtumendar ka izdol ma." E učenikura sesa šokirime, thaj pučlje ko bi šaj čerola gova. O Isusvačarda: "Manuš kase dav kava kotor mangro si o izdajniko." Tegani dija o mangro e Judase.

Onda je Isus rekao učenicima: "Jedan od vas će me izdati." Učenici su bili šokirani i pitali su ko bi učinio tako nešto. Isus je rekao: "Osoba kojoj dam komad hleba je izdajnik." Onda je dao hleb Judi.

So lija o Juda o mangro,
o Sotona avilo ane leste.
O Juda iklilo thaj delo te
pomognil e Jevrejskone
anglunende te dolen e
Isuse. Sasa mrako.

*Nakon što je Juda uzeo hleb,
obuzeo ga je Sotona. Juda je
izašao van i otišao pomoći
jevrejskim vođama da uhvate
Isusa. Bio je mrak.*

Palo hape, o Isus thaj lese učenikura đele ki Maslinsko gora. O Isus vačarda: "Savore ka ačhaven ma erat. Pisimo si: 'Ka čalavav e pastire thaj sa e bakre ka našen.'"

Nakon jela, Isus i njegovi učenici su otišli na Maslinsku goru. Isus im je rekao: "Svi ćete me večeras napustiti. Pisano je: 'Udariću pastira i sve će se ovce razbežati.'"

O Petar vačarda: "Te mukhlje tu savore, me ni mukhav tut." Tegani o Isus vačarda e Petrese: "O Sotona mandol tumen savore, me molisaljem tuče, Petre, čo pačaipe ma te ačhol. Thaj, erat, angleder o bašno so đilabol, trin droma ka vačare kaj ni pindarema."

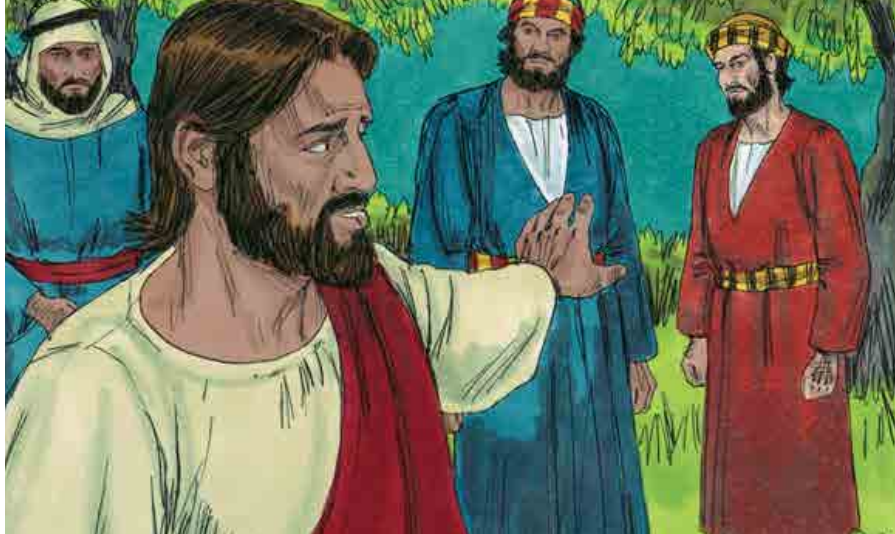
Petar mu je odgovorio: "Čak i ako te svi drugi napuste, ja neću!" Onda je Isus rekao Petru: "Sotona vas sve želi obuzeti, ali ja sam molio za tebe, Petre, da tvoja vera ne zataji. Ipak večeras, pre nego što petao zakukuriče, tri puta reći ćeš da me uopšte ne poznaješ."

O Petar vačarda e Isusesese: “Ako i ako trubul ka merav, me nikad ni ka phenav gova!” Savore e učenikura vačarde gova.

Petar je onda rekao Isusu: “Čak i ako budem morao umreti, nikad te se neću odreći!” Svi drugi učenici govorili su isto.

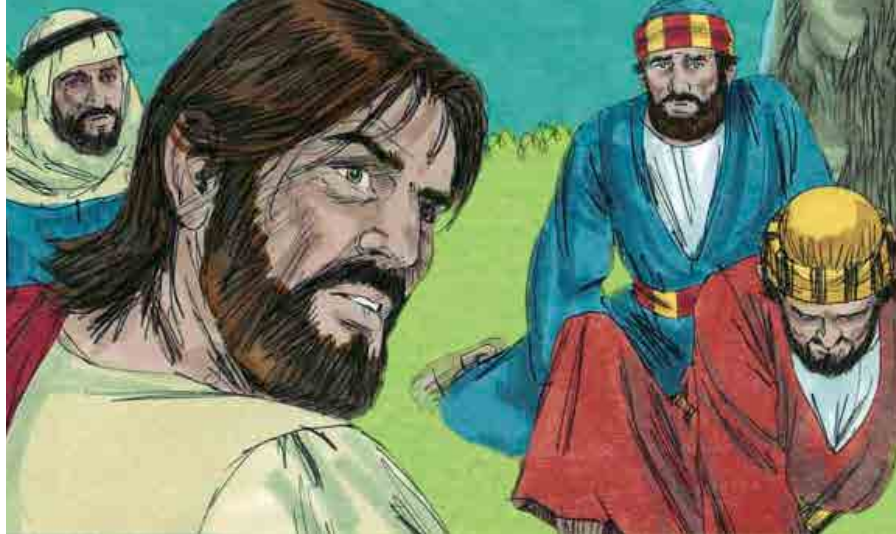
Pale gova o Isus đelo pe učenikurencar ko than savo akhardola Getsemansko vrt. O Isus vačarda pe učenikurende te molin pe te ma bi đana ano bilačhipe. Tegani đelo o Isus te molil pe.

Onda je Isus otišao sa svojim učenicima na mesto zvano Getsemanski vrt. Isus im je rekao da mole kako ne bi ušli u napast. Onda je Isus otišao da se moli nasamo.

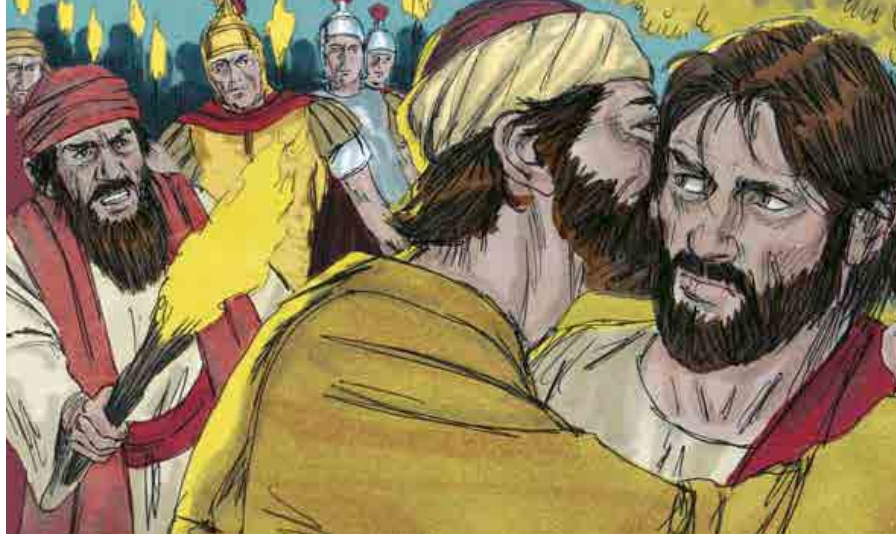
O Isus molisada trin droma: "Dade mingreja, ako šaj, moliv tut te ma pijav kava tahtaj tare patnje. A ako našti averčhande te aven e manuškane grehura oprostime, nek avol ćiri volja." O Isus sasa but uznemirimo thaj les o znoj sasa sar kapljice rat. O Dol bičhalda meleko te zuravol le.

Isus je molio tri puta: "Oče moj, ako je moguće, molim te da ne moram popiti ovu čašu patnje. Ali, ako nema drugog načina da se oproste ljudski gresi, onda neka bude tvoja volja." Isus je bio jako uznemiren i njegov znoj je padao poput kapi krvi. Bog je poslao anđela da ga osnaži.

Pale svako drom kana molisajlo, o Isus irisajlo ke pe učenikura, al von zasute. Kana irisajlo trito drom, o Isus vačarda "Ušten! Mo izdajniko si kate."

Nakon svakog puta kada se molio, Isus bi se vratio svojim učenicima, ali oni su spavali. Kad se vratio treći put, Isus je rekao: "Probudite se! Moj izdajnik je ovde."

O Juda avilo e Jevrejskone anglunencar, e vojnিকurencar, thaj bute manušencar. Indarena mačura thaj čile. O Juda avilo e Isusese thaj vačarda: “Pozdrav, Učitelju” thaj čumidija le. Kava sasa znako e Jevrejsko anglunende te đanen kas te dolen. Tegani o Isus vačarda e Judase: “Judo, izdaima čumidimasa?”

Juda je došao sa jevrejskim vođama, vojnিকima, i velikim mnoštvom. Nosili su mačeve i toljage. Juda je došao Isusu i rekao mu: “Pozdravljam te, Učitelju,” i poljubio ga. To je bio znak jevrejskim vođama da znaju koga trebaju uhvatiti. Onda je Isus rekao: “Juda, zar me izdaješ poljupcem?”

Dok dolde e vojnatura e Isuse, o Petar ikalda po mačo thaj čhinda e anglunesveštenikose slugaso kan. O Isus vačarda e Petrese: "Iri o mačo! Me tar mo Dad šaj te mangav sa i vojska e melekurendi te branil ma. Al trubul te šunav me Dade." O Isus sastarda gole manušeso kan. Pale gova kana dolde e Isuse, sa e učenikura našle.

Dok su vojnici sprovodili Isusovo hapšenje, Petar je izvukao mač i odsekao uvo sluzi velikog sveštenika. Isus mu je rekao: "Vrati mač u korice! Ja od Oca mogu tražiti celu vojsku anđela da me brani. Ipak, moram biti poslušan svome Ocu." Onda je Isus zacelio uvo tog čoveka. Nakon što je Isus bio uhvaćen, svi učenici su se razbežali.

39

O Isus si osudimo

Isus na sudu

Biblisko paramič andaro:

Lačo lafi taro Matej 26,57–27,26;

Lačo lafi taro Marko 14,53–15,15;

Lačo lafi taro Luka 22,54–23,25;

Lačo lafi taro Jovan 18,12–19,16

Biblijska priča iz

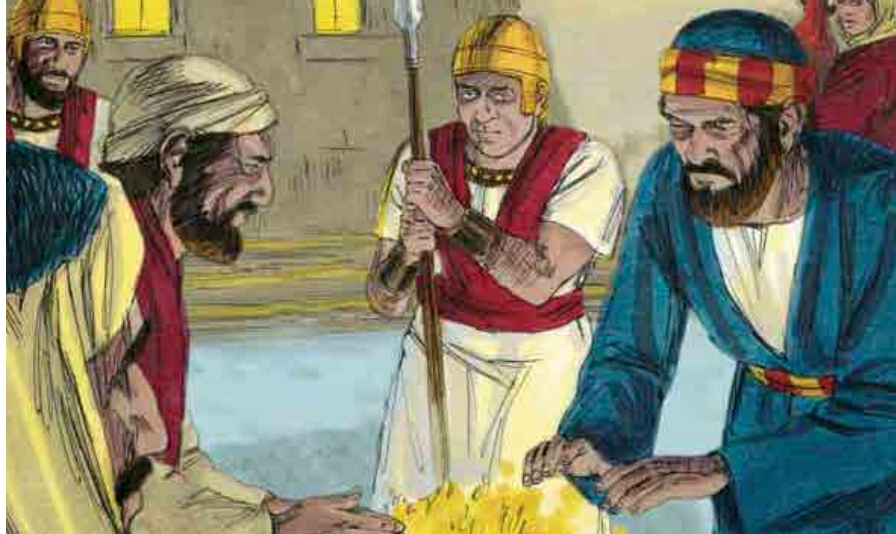
Evandjelja po Mateju 26,57–27,26;

Evandjelja po Marku 14,53–15,15;

Evandjelja po Luki 22,54–23,25;

Evandjelja po Jovanu 18,12–19,16

Kavasasaanirat. Evojnikura inđarde e Isuse ano čher e anglunesveštenikoso te bi šaj o anglunesvešteniko pučola le. O Petar pratisada len odural. Kana e Isuse čute andre ano čher, o Petar ačhilo avral thaj tatilo paši jag.

Usred noći vojnici su Isusa odveli u kuću velikog sveštenika kako bi ga veliki sveštenik ispitao. Petar ih je sledio iz daljine. Kada su uveli Isusa u kuću, Petar je ostao vani i grejao se uz vatru.

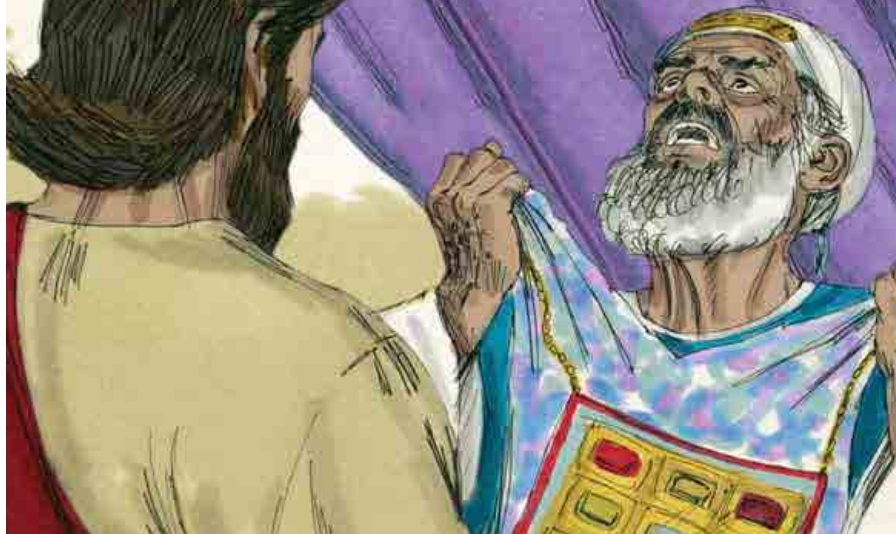
Andre ano čher, e jevrejska anglune sudina e Isuse. Ande hohavne svedokuren te hohaven lestar. Al lengo hohaibe naj sasa isto, golese e jevrejska anglune naštine te dokažin kaj si o Isus bango kančese. O Isus khanči ni vačarda.

U kući su jevrejske vođe sudili Isusa. Dovedli su mnoge lažne svedoke koji su lagali o Njemu. Ali, njihove izjave nisu se slagale jedna s drugom, pa jevrejske vođe nisu mogli dokazati da je išta skrivio. Isus nije ništa rekao.

Ko krajo, o
anglunesvešteniko dikhlja
e Isuse thaj vačarda: “Vačar
amende, tu li san o Mesija,
Čhavo e đuvde Devleso?”

*Na kraju je veliki sveštenik
pogledao ravno u Isusa
i rekao mu: “Reci nam jesi li
ti Mesija, Sin Boga živoga?”*

O Isus vačarda: “Va, thaj ka dičhenmasarbešaveDevlesa thaj avav tare nebesura.”

O Anglunesvešteniko pharada pe šėja ani holi thaj avere verskone anglunende vačarda: “Ni trubun amen svedokura! Šunden kaj vačarda kaj si e Devleso Čhavo. So si tumari presuda?”

Isus je rekao: “Jesam, a vi ćete videti kako vladam s Bogom i dolazim s neba.”

Veliki sveštenik se naljutio i razderao svoju odeću, te povikao ostalim verskim vođama: “Više ne trebamo svedoke! Čuli ste da je rekao da je Sin Božiji. Koja je vaša presuda?”

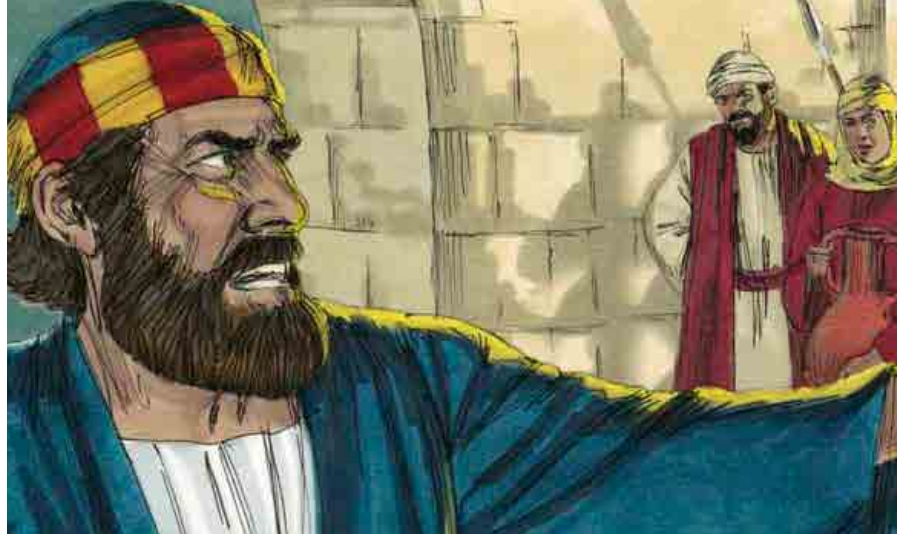
E jevrejska anglune vačarde: “Vov zaslužil te merol!” Tegani e Isusesse jakha phanglje, čhungarde le, čalade le thaj marde muj lesa.

Jevrejske vođe su svi odgovorili velikom svešteniku: “Zaslužuje umreti!” Onda su Isusu stavili povez na oči, pljuvali ga, udarali ga i rugali mu se.

Sar o Petar ađučarda anglo čher, jekh sluškinja dikhlja le taj vačarda lese: "Tu sana e Isusesa!" O Petar vačarda kaj ni pindarol le. Pale gova, aver sluškinja gova isto vačarda, a o Petar vačarda kaj ni pindarol le, vađi jekh drom. Posle e manuša vačarde: "Đana kaj sana e Isusesa, so duj đene sen tari Galileja."

Dok je Petar čekao izvan kuće, videla ga je neka sluškinja i rekla mu: "Ti si isto bio s Isusom!" Petar je rekao da ga ne poznaje. Kasnije mu je jedna druga sluškinja rekla isto, a Petar je to opet rekao da ne poznaje Isusa. Na kraju su mu ljudi rekli: "Znamo da si bio s Isusom, jer ste obojica iz Galileje."

O Petar lija te hal sovli, vačarola: “O Dol nek prokletil man ako pindarav kale manuše!” Thaj tari jekh drom o bašno lija te đilabol, thaj o Isus irisajlo thaj dikhlja e Petre.

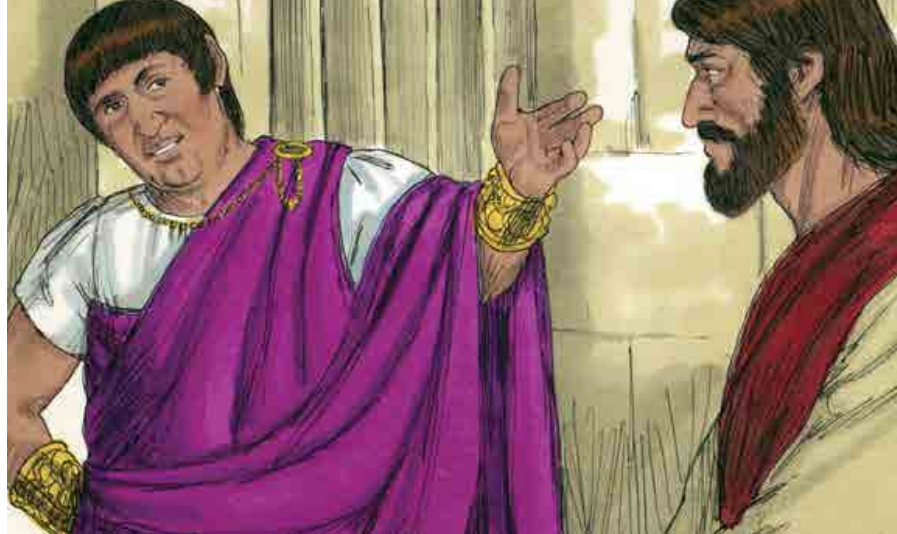

Onda se Petar zaklinjao: “Neka me Bog prokune ako poznajem toga čoveka!” Odmah se oglasio petao, a Isus se okrenuo i pogledao Petra.

O Petar delo thaj but ruja. Ane gova vreme o Juda, o izdajniko, dikhlja kaj e jevrejska anglune osudisade e Isuse ko meripe. O Juda pherdo tuga, crdija pe gothar, thaj mudarda pe.

Petar je otišao i gorko zaplakao. U međuvremenu je Juda, izdajnik, video da su jevrejske vođe osudili Isusa na smrt. Juda se veoma ražalostio, otišao i ubio se.

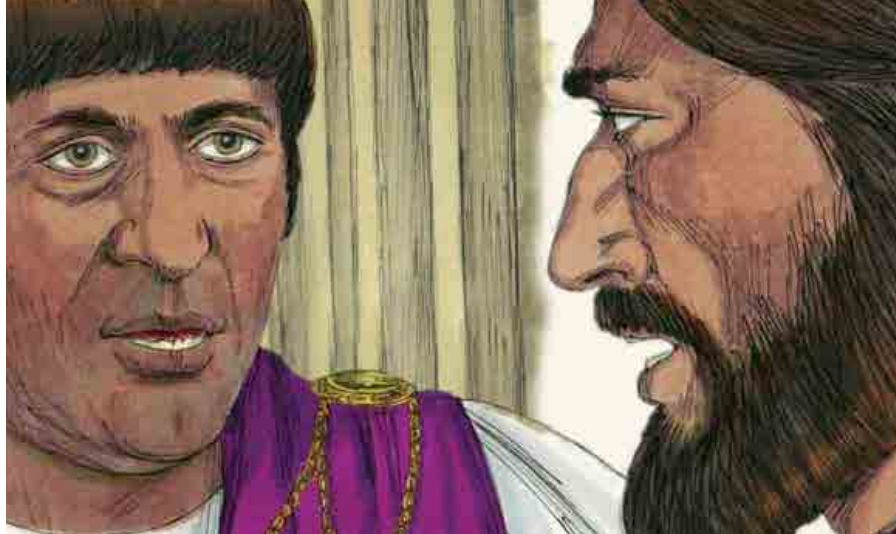

Sabalje rano, e jevrejska anglune inđarde e Isuse ko Pilat, ko rimsko upravitelji. Nadisajle kaj o Pilat ka osudile Isuse thaj kavačarol te mudaren le. O Pilat pučlja e Isuse: “Tu li san o Caro e Jevrejengo?”

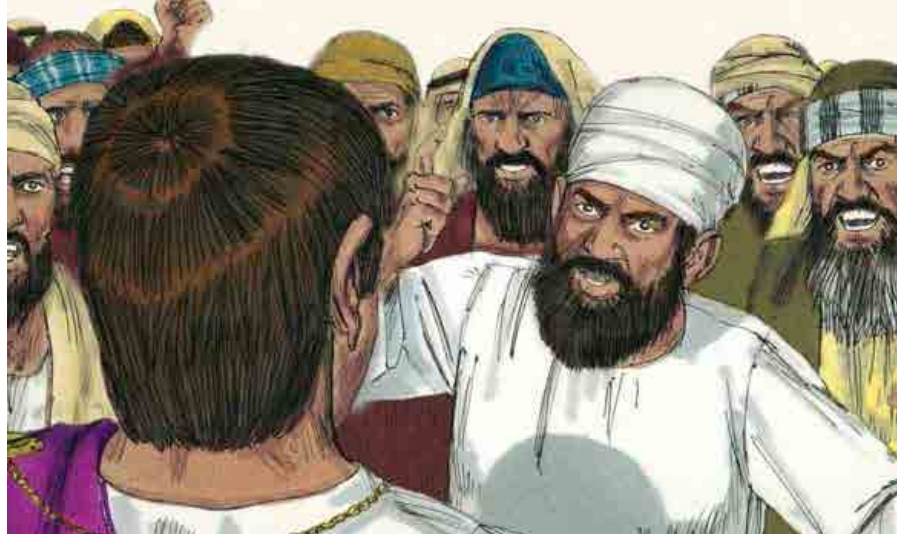
Rano ujutro jevrejske vođe su doveli Isusa Pilatu, rimskom upravitelju. Nadali su se da će Pilat doneti presudu da je Isus kriv i da će ga kazniti smrću. Pilat je pitao Isusa: “Jesi li ti car Jevreja?”

O Isus vačarda lese: "Korkoro tu vačardan gova, al mingro carstvo naj tar kaja phuv. Te avol gija, me sluga bi borinape mande. Aviljem ki phuv te vačarav o čačipe e Devleso. Savore save manden o čačipe, šunen ma." O Pilat pučlja: "So si čačipe?"

Isus mu je odgovorio: "Sam si to rekao, ali moje carstvo nije zemaljsko carstvo. Da jeste, moji sluge bi se borili za mene. Došao sam na zemlju da govorim istinu o Bogu. Svako ko voli istinu, poslušan je mojoj reči." Pilat je rekao: "Šta je istina?"

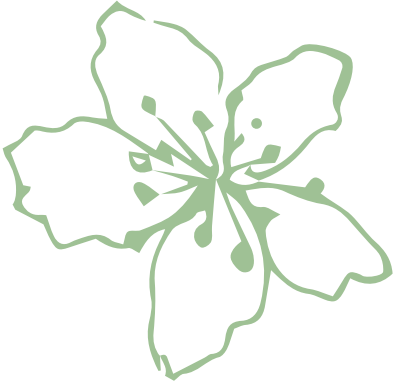
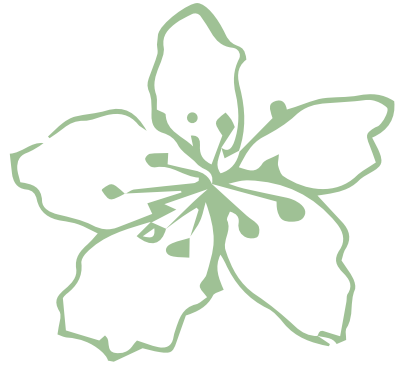
Palo vačaripe e Isusesa, o Pilat iklilo maškare but manuša thaj vačarda: “Me ni dikhav nisavo krivnja ane kava manuš.” A e jevrejska anglune thaj but đene vačarde: “Razapnile!” O Pilat vačarda: “Najvov krivo.” A von dije vika po zurale. Tegani o Pilat vačarda trito drom: “Najvov krivo!”

Nakon razgovora s Isusom, Pilat je izašao pred mnoštvo i rekao: “Ne nalazim nikakve krivice na ovom čoveku.” Međutim, jevrejske vođe i mnoštvo su vikali: “Razapni ga!” Pilat je odgovorio: “Nije kriv.” Ali, oni su još glasnije vikali. Onda je Pilat rekao treći put: “Nije kriv!”

O Pilat darajlo da kala but manuša ka bunin pe, thaj dija ke pe vojnika te razapnin e Isuse. E rimska vojnika šibisade e Isuse thaj čute lese carska šeja pe leste thaj kruna čerdi tare kare. Marde muj lesa thaj vačarde: "Dik, o caro e Jevrejengo!"

Pilat se uplašio da će se mnoštvo pobuniti, pa je pristao da njegovi vojnici razapnu Isusa. Rimski vojnici su išibali Isusa i stavili mu carski plašt i krunu napravljenu od trnja. Smejali su mu se: "Gle, car Jevreja!"

40

**0 Isus si
razapnimo**

Isus je razapet

Biblisko paramič andaro:

Lačo lafi taro Matej 27,27-61;

Lačo lafi taro Marko 15,16-47;

Lačo lafi taro Luka 23,26-56;

Lačo lafi taro Jovan 19,17-42

Biblijska priča iz

Evandželja po Mateju 27,27-61;

Evandželja po Marku 15,16-47;

Evandželja po Luki 23,26-56;

Evandželja po Jovanu 19,17-42

Pale gova so e vojnatura marde muj e Isusesa, inđarde le te razapnin le. Čutele te inđarol o krsto pe savo ka merol.

Nakon što su se vojnici smejali Isusu, odveli su ga da ga razapnu. Naterali su ga da nosi krst na kojem će umreti.

E vojnികura inđarde e Isuse ko than savo dol pe vika "E šoreso kokalo" thaj čute lese vasta thaj lese pingre ko krsto. A o Isus vačarda lenđe: "Oprosti lenđe, Dade, kaj von ni đanen so čeren." O Pilat čuta len te pisin "Caro e Jevrejengo" ko jekh znako thaj te čhunen le po krsto pe Isuseso šoro.

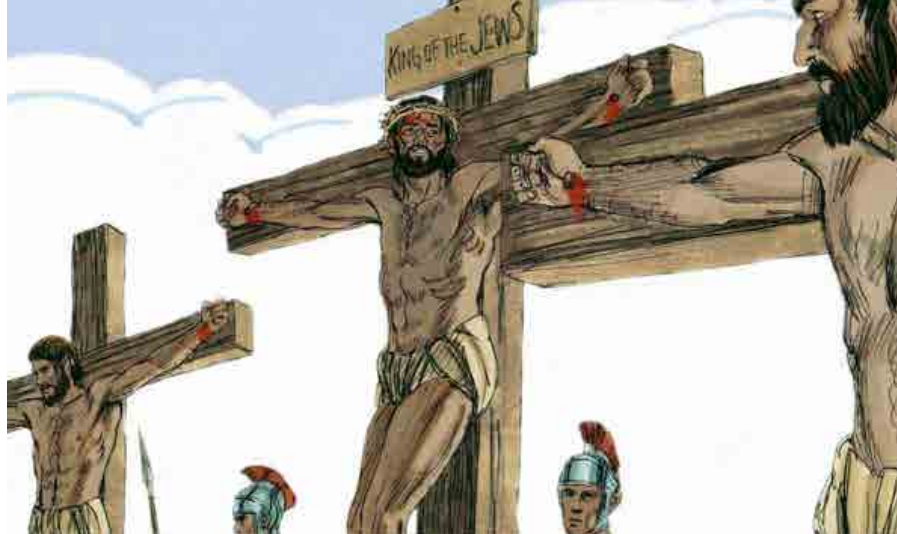
Vojnici su Isusa doveli na mesto koje se zvalo "Lobanja" i ekserima su mu pribili ruke i stopala na krstu. Ali, Isus je rekao: "Oče, oprosti im, jer ne znaju šta čine." Pilat je zapovedio da napišu na neku ploču reči: "Car Jevreja" i da je stave na krst iznad Isusove glave.

E vojnika čelde barbuto e Isuseše šejende. Kana gova čerde, pherde jekh proročanstvo savo vačarol: “Delisade me fostanura maškare peste thaj čelde barbuto me šejende.”

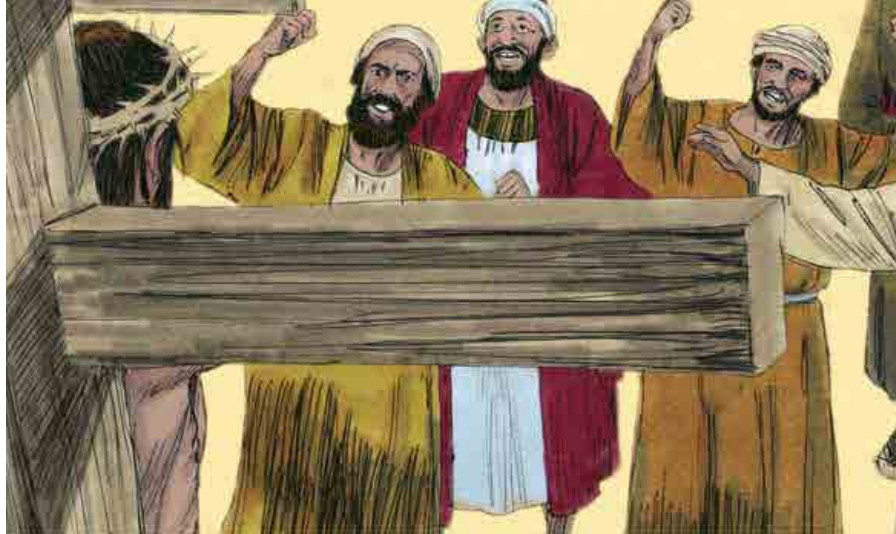
Vojnici su bacili kocku za Isusovu odeću. Kada su to učinili, ispunili su proroštvo koje glasi: “Podelili su moje haljine među sobom i bacili kocku za moju odeću.”

E Isuse razapnisade maškare duj čora. Jekh marda muj e Isusesa, a o dujto vačarda: “Dal ni dara taro Dol? Amen čače sam banđe, a kava manuš naj.” Pale gova vačarda e Isusesa: “Moliv tut, seti tut mande ane čiro carstvo.” O Isus vačarda lese: “Ađive ka ave mancar ano raj.”

Isusa su razapeli između dvojice razbojnika. Jedan od njih se smejao Isusu, ali je drugi rekao: “Zar se ne bojiš Boga? Mi smo krivi, ali ovaj čovek je nevin.” Onda je taj rekao Isusu: “Molim te, seti me se u svome carstvu.” Isus mu je odgovorio: “Danas ćeš biti sa mnom u raj.”

A e jevrejska anglune thaj but đene marde muj e Isusesa. Vačarde lese: “Ako san o Čhavo e Devleso, ulji taro krsto thaj spasi tut! Tegani ka pača ane tute.”

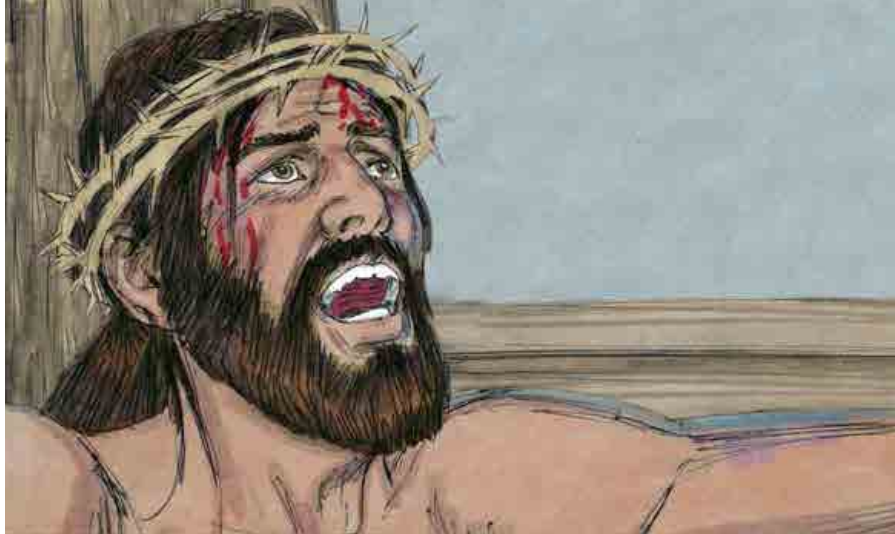
Židovski vođe i ostali ljudi u mnoštvu, smejali su se Isusu. Govorili su mu: “Ako si Sin Božiji, siđi s krsta i spasi se! Onda ćemo ti verovati.”

Onda o nebo kalilo, thaj sasa opaš o đive. Kalilo ano podne taj sasa kalipe trin sata.

Onda se nebo nad celim područjem potpuno zamračilo, premda je bila sredina dana. Zamračilo se u podne, a tama se zadržala tri sata.

Tegani o Isus vačarda: "Gotovo si! Dade, mo Dux dav ane ćire vasta." Tegani perada po šoro i dija po Dux. Kana mulo sasa baro potres, a i zavesa savi delisada ano Hram emanušentare Devlesi prisutnost, pharadili ke duj kotora, odupral natele.

Zatim je Isus povikao: "Svršeno je! Oče, predajem svoj duh u tvoje ruke." Tada je pognuo glavu i predao svoj duh. Kada je umro, dogodio se potres, a veliki zastor koji je delio ljude od Božije prisutnosti u hramu razderao se na dva dela, od vrha do dna.

Pe merimasa, o Isus putarda o drom e manušenđe te aven pašo Dol. Kana o vojniko so pazisada e Isuse dikhlja sa so sasa, thaj vačarda: “Čače, kava manuš ni sasa bango. Sasa e Devleso Čhavo.”

Svojom smrću, Isus je omogućio ljudima da mogu prići Bogu. Kada je vojniki koji je čuvao Isusa video sve što se dogodilo, rekao je: “Zaista, ovaj čovek je bio nevin. Bio je Sin Božiji.”

Tegani o Josip thaj o Nikodem, duj jevrejska anglune save pačaje kaj si o Isus Mesija, pučlje e Pilate paše Isuseso telo. Pačarde leso telo ano platno thaj pašljarde le ano limori savo sasa ani stena. Tegani pašljarde baro bar po limori te bi phandena o limori.

Onda su Josif i Nikodem, dvojica jevrejskih vođa koji su verovali da je Isus Mesija, pitali Pilata smeju li uzeti Isusovo telo. Umotali su njegovo telo u platno i položili ga u grobnicu izdubljenu u steni. Onda su dokotrljali veliki kamen na grobnicu i zatvorili otvor.

41

**O Dol vazdol e
Isuse tare mule**

***Bog podiže
Isusa iz mrtvih***

Biblisko paramič andaro:

Lačo lafi taro Matej 27,62–28,15;

Lačo lafi taro Marko 16,1–11;

Lačo lafi taro Luka 24,1–12;

Lačo lafi taro Jovan 20,1–18

Biblijska priča iz

Evandělja po Mateju 27,62–28,15;

Evandělja po Marku 16,1–11;

Evandělja po Luki 24,1–12;

Evandělja po Jovanu 20,1–18

Pale gova so razapnisade e Isuse, e neverna e jevrejska anglune vačarde e Pilatese: “Kova hohavno, o Isus, vačarda kaj ka uštol tare mule pale trin đive. Neko mora te aračhol o limori te ma čoren lese učenikura leso telo thaj pale gova te ma vačaren lese učenikura kaj Vov uštilo tare mule.”

Nakon što su vojnici razapeli Isusa, neverne jevrejske vođe su rekle Pilatu: “Onaj lažov Isus rekao je da će uskrsnuti iz mrtvih nakon tri dana. Neko mora čuvati grobnicu kako njegovi učenici ne bi ukrali njegovo telo i onda rekli da je ustao od mrtvih.”

O Pilat vačarda: "Len nekobor vojnikiuren thaj aračhen o limori šukar." Gija zapečatisade o bar ko vudar tari grobnica taj čute vojnikiuren te aven sigurna kaj khoni ni ka čorol e Isuseso telo.

Pilat im je rekao: "Uzmite nekoliko vojnika i osigurajte grob što bolje možete." I tako, zapečatili su kamen na ulazu u grobnicu i postavili vojnike da osiguraju da niko ne može ukrasti telo.

Đive pale so prahosade e Isuse sasa savatno đive, a e Jevrejende naj sasa dopustimo ke gova đive te đan ke limora. Gija palo savatno đive sabalin, e đuvlja spremisade te đan ke Isuseso limori te čhuven vađi miris tari mirođija pe lesa telo.

Dannakonštoje Isuspokopan bila je subota, a Jevrejima nije bilo dopušteno da na taj dan idu na grob. Stoga se, u rano jutro nakon subote, nekoliko žena pripremilo da odu na Isusov grob kako bi stavile još ukopnih mirođija na njegovo telo.

Tari jekh drom, tresisada i phuv. O meleko savo sijajisada sar i munja avilo taro nebo. Crdija o bar savo sasa po ulaz taro limori thaj bešlo pe leste. E vojnatura save arakhlje o limori darajle, i pele ki phuv sar mule.

Odjednom se dogodio snažan potres. Anđeo koji je sijao poput munje, pojavio se s neba. Otkotrljao je kamen koji je pokrivaio ulaz u grobnicu i seo na njega. Vojnici koji su čuvali grobnicu, prestravili su se i popadali na zemlju poput mrtvaca.

Kana e đuvlja resle pašo limori, o meleko vačarda lende: "Ma daran. O Isus naj kate. Vov uštilo tare mule, sar so vačarda! Dičhen ano limori thaj dičhen korkore!" E đuvlja dikhlje ano limori thaj dikhlje e Isuseso telo kaj sasa. Leso telo ni sasa gothe!

Kad su žene stigle na grobnicu, anđeo im je rekao: "Ne bojte se. Isus nije ovde. On je uskrsnuo od mrtvih, baš kako je rekao! Pogledajte u grob i uverite se!" Žene su pogledale u grob i videle su mesto gde je Isusovo telo bilo položeno. Njegovo telo nije bilo tamo!

Pale gova o meleko vačarda e đuvljende: "Đan thaj vačaren e učenikurende: 'O Isus uštilo tare mule thaj delo ani Galileja angle tumende.'"

Onda je anđeo rekao ženama: "Idite i recite učenicima: 'Isus je uskrsnuo od mrtvih i otići će u Galileju pred vama.'"

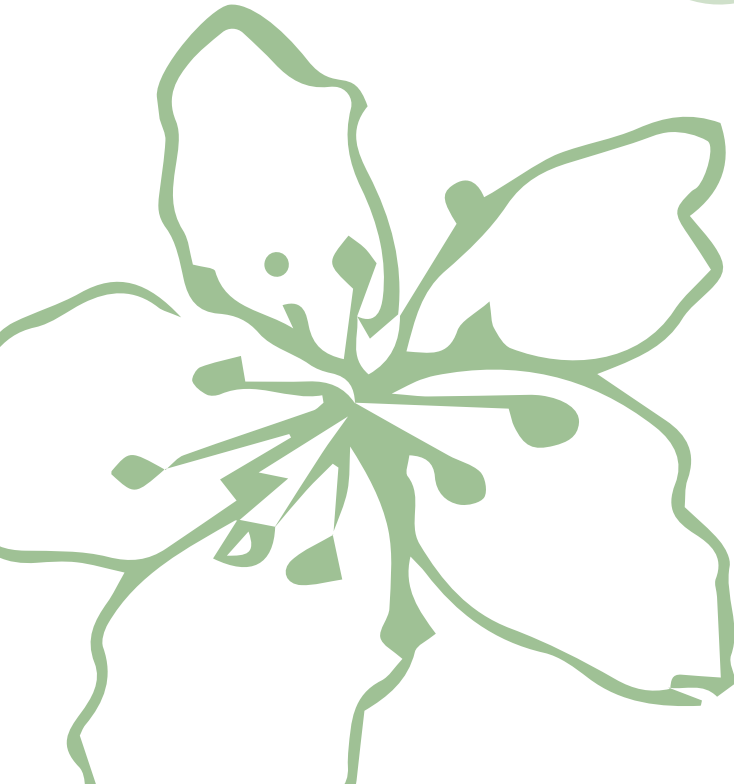
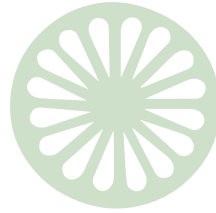
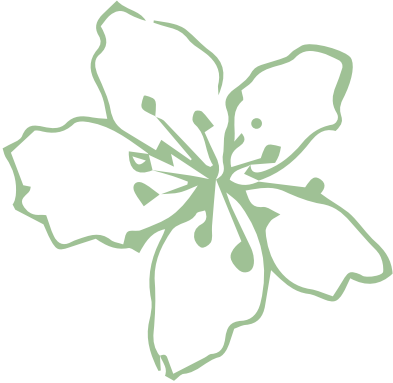
E đuvlja pherdile bahtalipe
thaj i darajle. Prastije te
vačaren e učenikurende
lačho vest.

*Žene su bile pune straha, ali
i velike radosti. Otrčale su
reći učenicima radosnu vest.*

Dok e đuvlja sesa ko drom premale učenikura te vačaren lenđe o lačo lafi, o Isus sikadilo lenđe, thaj von klanjisajle lese. O Isus vačarda: "Madaran. Đan thaj vačaren me učenikurende te đan ani Galileja. Odori ka dičhen ma."

Dok su žene bile na putu do učenika da im kažu radosnu vest, Isus im se ukazao, a one su ga slavile. Isus im je rekao: "Ne bojte se. Idite i recite mojim učenicima da odu u Galileju. Tamo će me videti."

42

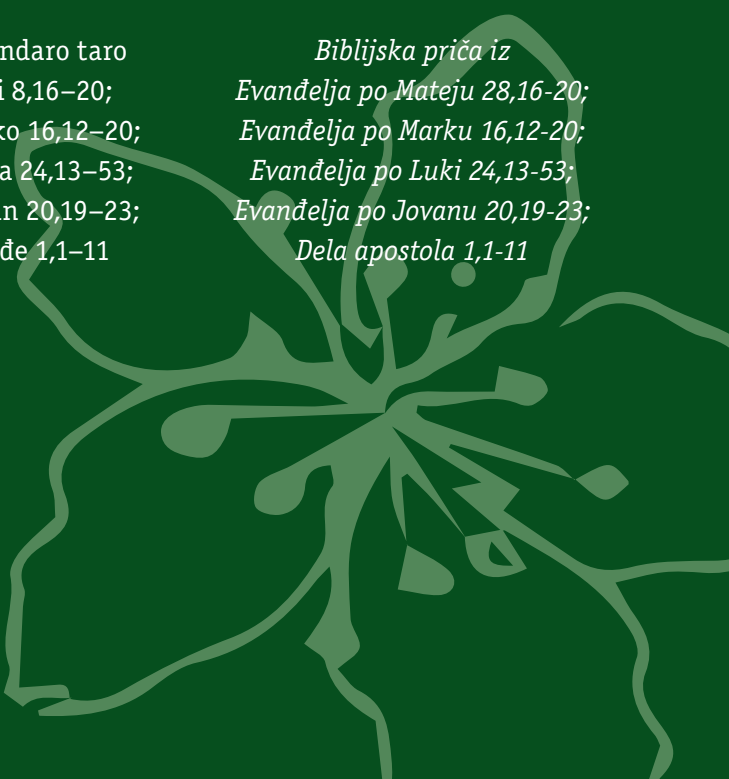

**O Isus irilpe
ano nebo**

Biblisko paramič andaro taro
Matej 2 Lačo lafi 8,16–20;
Lačo lafi taro Marko 16,12–20;
Lačo lafi taro Luka 24,13–53;
Lačo lafi taro Jovan 20,19–23;
Buča e Apostolende 1,1–11

***Isus se vrača
u nebo***

*Biblijska priča iz
Evandělja po Mateju 28,16–20;
Evandělja po Marku 16,12–20;
Evandělja po Luki 24,13–53;
Evandělja po Jovanu 20,19–23;
Dela apostola 1,1–11*

Ko dīve kana o Isus uštīlo tare mule, duj lese učenikura sesa ano foro savo sasa paše. Dok phirde, vačarde maškare peste so sasa e Isusesa. Nadisajle kaj si vov o Mesija, a akana mudardo. Akana e romnja vačaren kaj si đuvdo. Ni đanglje so te pačan.

Onoga dana kada je Isus uskrsnuo od mrtvih, dvojica njegovih učenika išla su u obližnji grad. Dok su hodali, razgovarali su o tome šta se dogodilo s Isusom. Nadali su se da je on Mesija, ali onda je Isus bio ubijen. A sada su žene rekle da je opet živ. Nisu znali šta je istina.

O Isus avilo paše lende thaj lija te phiol lenkar, al von ni pinđarde le. Pučlja len sostar vačaren, thaj vačarde lese tare but šukar buča save sesa e Isusesa kala nesave đive save nakhle. Von mislisade kaj vačaren nesave manušesa savo avilo te dičhol o foro savo khanči ni đanglja so sasa kala đive ano Jerusolim.

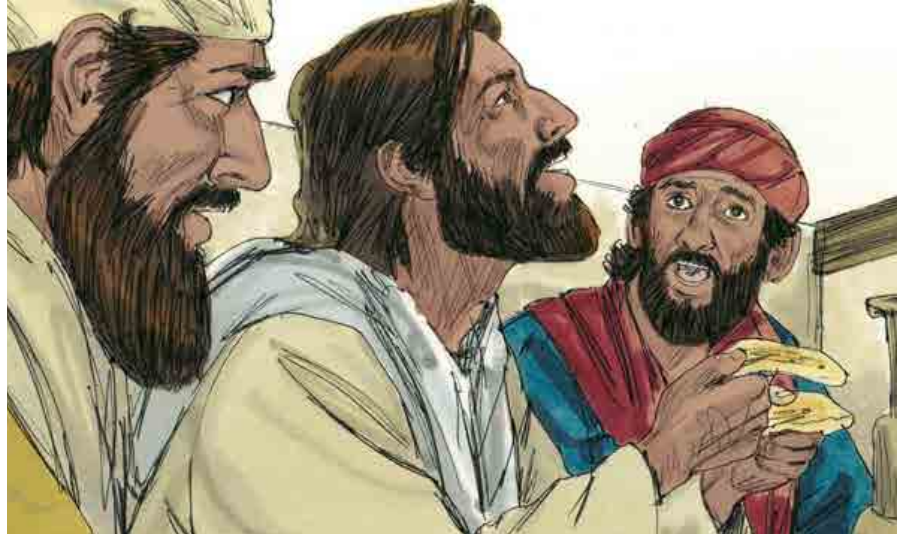
Isus im je prišao i počeo hodati s njima, ali ga oni nisu prepoznali. Pitao ih je o čemu to razgovaraju, pa su mu ispričali sve začuđujuće stvari koje su se dogodile u vezi s Isusom tokom prethodnih nekoliko dana. Mislili su da razgovaraju s posetiocem koji nije znao što se dogodilo u Jerusalimu.

Tegani o Isus sikada len so vačarol o Lafi e Devleso taro Mesija. Anda len ani gođi so vačarde e prorokura, kaj vačarde kaj o Mesija mora te patil thaj ka avol mudardo, thaj kaj ka uštol o trito đive. Resle ando foro kaj manglje te aven kala duj đene, paše peli i rat.

Onda im je Isus objasnio što Božija reč kaže o Mesiji. Podsetio ih je da su proroci rekli da će Mesija patiti i da će ga ubiti, ali da će treći dan uskrsnuti. Kad su stigli do grada kamo su ova dva čoveka kanila ostati, gotovo je bila večer.

Kala duj manuša akharde e Isuse te ačhol lencar, thaj vov ačhilo. Kana sesa spremna te xan večera, o Isus vazdija o mangro, zahvalisada e Devlese, thaj phaglja le. Tari jekh drom von pindarde kaj si vov o Isus. Ali ane gova trenutko, o Isus hasajlo angle lende jakha.

Ova dvojica su pozvala Isusa da ostane s njima, pa je ostao. Kad su bili spremni večerati, Isus je podigao hleb, zahvalio Bogu za njega i prelomio ga. Odjednom su prepoznali da je to bio Isus. Međutim, u tom trenutku im je nestao ispred očiju.

Solduj manuša vačarde jekh averese: "Kava sasa o Isus! Golese amare ile phabile kana vačarda amende taro Lafi e Devleso!" Sigate đele ando Jerusalem. Kana resle, vačarde e učenikurende: "O Isus si đuvdo! Dikhjam le!"

Dva čoveka su rekla jedan drugome: "To je bio Isus! Zato su nam srca gorela kad nam je objašnjavao Božiju Reč!" Odmah su otišli natrag u Jerusalem. Kad su stigli, rekli su učenicima: "Isus je živ! Videli smo ga!"

Dok e učenikura vačarde maškar peste, o Isus tari jekh drom sasa ani soba thaj vačarda: “Mir tumencar!” E učenikura mislisade kaj dikhlje duxo, a o Isus vačarda: “Sose sen darade thaj sumnjnin? Dičhen me vasta thaj me pingre. E duxuren naj telo sar man so isi.” Te bi sikavol lenđe kaj naj dux, rodija hamase. Dijeje kotor peče mačhe, thaj vov xalja.

Dok su učenici tako razgovarali, Isus se najednom pojavio u sobi s njima i rekao im: “Mir vama!” Učenici su mislili da vide duha, ali Isus im je rekao: “Zašto ste uplašeni i sumnjičavi? Pogledajte moje ruke i noge. Duhovi nemaju tela kao što ja imam.” Kako bi im dokazao da nije duh, tražio im je nešto za jelo. Dali su mu komad pečene ribe, a on ga je pojeo.

O Isus vačarda: "Vačardem tumende da sa so pisil ano Lafi e Devleso kaispunil pe." Tegani putarda lendi gođi te šajine razumin o Lafi e Devleso. Vačarda: "Odavno sasa pisimo kaj o Mesija ka patil, ka merol, thaj ka uštol o trito đive."

Isus je rekao: "Rekao sam vam da se mora ispuniti sve što je napisano o meni u Božijoj reči." Onda im je otvorio umove da bi mogli razumeti Božiju reč. Rekao je: "Davno je napisano da će Mesija patiti, umreti i treći dan uskrsnuti od mrtvih."

“Gijavačarolo Lafikajmingre učenikura ka vačaren savorende te pokajin pe thaj te len o oprostjenje pumare bezehende. Ka počnin taro Jerusolim, thaj ka đan ke sa e thana thaj ka vačaren e manušende. Tumen sen svedokura kalestar.”

“Isto tako je napisano u Pismima da će moji učenici govoriti svima da se pokaju kako bi primili oprost za svoje grehe. To će početi činiti u Jerusalimu, a onda će otići posvuda i svedočiti svim narodima. Vi ste svedoci svemu ovom što se dogodilo.”

Ke gola saranda đive, o Isus ikילו pe učenikurende but droma. Jekh drom paše 500 denende tari jekh drom! Dokažisada pe učenikurende ke but načinura kaj si vov đuvdo, thaj sikada len taro Carstvo e Devleso.

Tokom sledećih četrdeset dana, Isus se puno puta pojavio svojim učenicima. Jednom se ukazao više od 500 ljudi u isto vreme! Dokazao je svojim učenicima na mnoge načine da je živ, te ih je poučavao o carstvu Božijem.

O Isus vačarda pe učenikurende: "Sa o vlast ko nebo thaj ki phuv dija pe mande. Golese, đan, čeren učenikuren tare sa e narodura gija kaj krstin len ko alav e Dadese, e Čhavesese, thaj e Duxo Svetoso, sikaven len te aven kola save ka šunen so me tumende vačardem. Den tumen gođi, me ka avav uvek tumencar."

Isus je rekao svojim uenicima: "Data mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Dakle, idite, činite uenike od svih naroda tako što ćete ih krstiti u ime Oca, Sina i Duha Svetoga, te ući ih da budu poslušni svemu što sam vam zapovedio. Setite se, ja ću uvek biti s vama."

Pale saranda ðive so uštilo o Isus tare mule, vačarda pe učenikurende: "Ačhen ano Jerusolim dok mo Dad ni dol tumen o zuralipe tegani kana perol o Dux Sveti pe tumende." Tegani o Isus uštilo ano nebo, o oblako garada le tare lengo dičhipe. O Isus bešlo ki desno strana e Devlese te vladil pe sa.

Četrdeset dana nakon što je Isus uskrsnuo od mrtvih, rekao je svojim učenicima: "Ostanite u Jerusalimu dok vam moj Otac ne udeli moć kada Duh Sveti dođe na vas." Onda je Isus uzašao na nebo, a oblak ga je sakrio od njihova pogleda. Isus je seo s desne strane Bogu da vlada nad svime.

43

I kanđiri počnil *Nastanak Crkve*

Biblisko paramič andaro:
Buča e Apostolurende 2

*Biblijska priča iz
Dela apostolska 2*

O Isus kana irisajlo ano nebo, e učenikura ačhile ano Jerusolim sar so vačarda lenđe te čeren. E vernikura odori čidije pe ki molitva.

Nakon što se Isus vratio na nebo, učenici su ostali u Jerusalmu kako im je Isus zapovjedio da učine. Vernici su se tamo stalno skupljali na molitvu.

Svako berš, 50 đive pali Pasha, e Jevreja slavisade jekh baro đive a gova si Pedesetnica. I Pedesetnica si đive kana e Jevreja slavisade o đive kana čidol pe o điv. E Jevreja taro celo sveto avena ano Jerusalem te bi zajedno slavina i Pedesetnica. Kava berš, o vreme tari Pedesetnica sasa kurko đive sar o Isus đelo ko nebo.

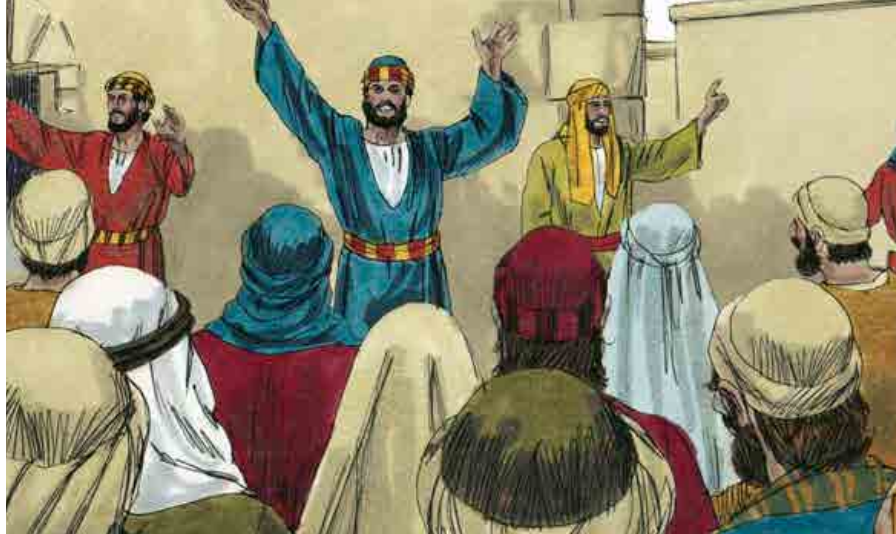
Svake godine, pedeset dana nakon Pasha, Jevreji su slavili važan dan zvan Pedesetnica. Pedesetnica je bilo vreme kada su Jevreji slavili žetvu pšenice. Jevreji su dolazili iz celog sveta u Jerusalem da bi zajedno slavili Pedesetnicu. Te godine, vreme Pedesetnice je došlo oko nedelju dana nakon što je Isus uzašao na nebo.

Dok e vernikura sesa katane, tari jekh drom ano čher an savo sesa šundili bari barval. Tari jekh drom ulile pe lenđe šore sar cikne jaga pe lenđe šore. Savore von pherdile sa Dux Sveti thaj lije te vačaren ane avera čhiba.

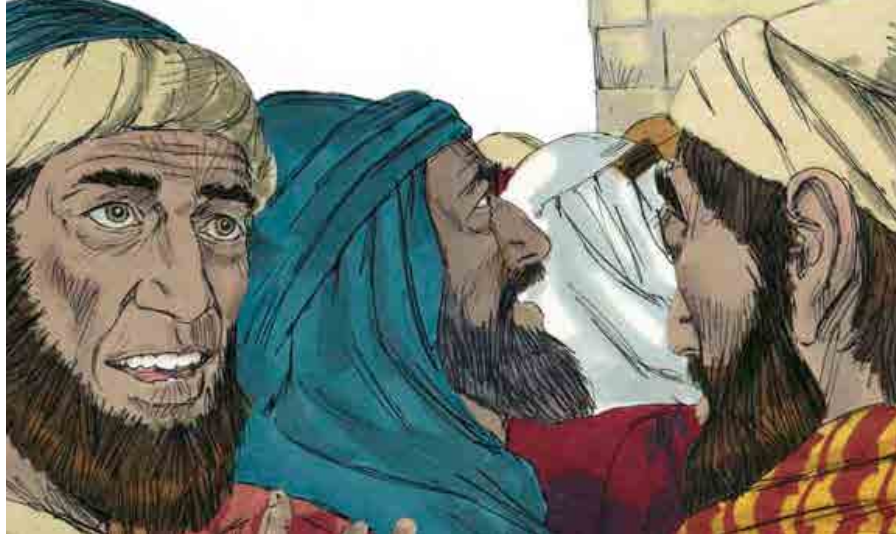
Dok su vernici bili svi zajedno, odjednom se kuća u kojoj su bili ispunila zvukom jakog vetra. Onda se nešto što je izgledalo poput plamičaka vatre pojavilo iznad glava svih vernika. Svi oni su se ispunili Duhom Svetim i počeli govoriti drugim jezicima.

Kana e manuša ano Jerusalem šunde galama, but đene avile te dičhen sosi gova. Kana e manuša dikhlje e vernikuren sar vačaren kaj ka aven but šukar buča e Devlese, sesa začudime sar gova šunen pe pire dejende čhiba.

Kad su ljudi u Jerusalimu čuli buku, mnoštvo je došlo videti što se događa. Kad su ljudi čuli vernike kako najavljuju divna dela Božija, bili su začuđeni da su čuli sve to na svom maternjem jeziku.

Nesave vačarde kaj si e učenikura mate. A o Petar uštilo thaj vačarda: "Šunen ma! Kala manuša naj mate! Kava ispunil pe o proročanstvo so vačarda o proroko o Joilo kaj o Dol vačarol: 'Ane poslednja đivesa, ka izliviv mo Duxo.'"

Neki od tih ljudi optužili su učenike da su pijani. Međutim, Petar je ustao i rekao im: "Poslušajte me! Ovi ljudi nisu pijani! Ovo je ispunjenje proročanstva proroka Joila, u kojem Bog kaže: 'U poslednje dane, izliću svoga Duha.'"

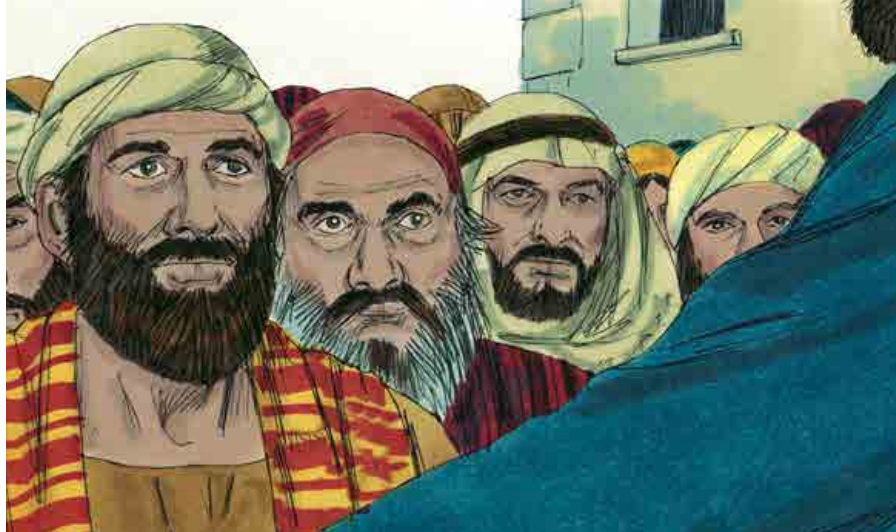
Manušalen taro Izrael, o Isus sasa manuš savo čerda but zurale znakura thaj čudesura e Devlese zuralimasa, sar so dikhljen thaj đanen. A tumen razapnisaden le.

“Ljudi Izraelci, Isus je bio čovek koji je učinio mnoge moćne znakove i čuda uz pomoć Božije sile, kao što ste videli i već znate. Međutim, vi ste ga razapeli!”

I ako o Isus mulo, o Dol vazdija le tare mule. Golesa pherdol o proročanstvo kaj vačarol: 'Ni ka muče ćo Sveco te černjol ano limori.' Amen sam svedokura kaj o Dol palem vazdija ano životo e Isuse.

"Tako je Isus umro, Bog ga je podigao od mrtvih. Ovo je ispunjenje proroštva koje glasi: 'Nećeš dopustiti da tvoj Svetac u grobu istrune'. Mi smo svedoci činjenice da je Bog Isusa podigao iz mrtvih i vratio u život."

O Isus si vazdimo thaj bešol
ki desno strana pašo Dol o
Dad. A o Isus bičhalda o Dux
Sveti gijate sar obećisada
kaj ka čerol. O Dux Sveti
čerol akana sa so dičhen
thaj šunen.

*“Isus je sada uzdignut
i sedi s desne strane Boga
Oca. Štaviše, Isus je poslao
Duha Svetoga baš kao što je
i obećao da će učiniti. Duh
Sveti čini sve ovo što sada
vidite i čujete.”*

Tumen razapnisaden kale manuše, e Isuse. Te đanen sigurno, kaj o Dol čerda e Isuse Rajo thaj Mesija.”

“Vi ste razapeli ovog čoveka, Isusa. Ali, znajte sa sigurnošću da je Bog Isusa učinio i Gospodinom i Mesijom.”

Manuša save šunde e Petre
sesa but uznemirime kava
so šunde. Pučlje e Petre thaj
e učenikuren: “Phralalen,
so te čera?”

*Ljudi koji su slušali Petra bili
su duboko uznemireni onome
što su čuli. Stoga su upitali
Petra i učenike: “Braćo, što
da učinimo?”*

O Petar vačarda lenđe:
“Svako tumendar trubul
te pokajil pe thaj te avol
krstimo ano alav e Isuseso e
Hristoso, te bi o Dol oprostila
tumare grehura. Tegani ka
dol pe tumenđe daro taro
Dux Sveti.”

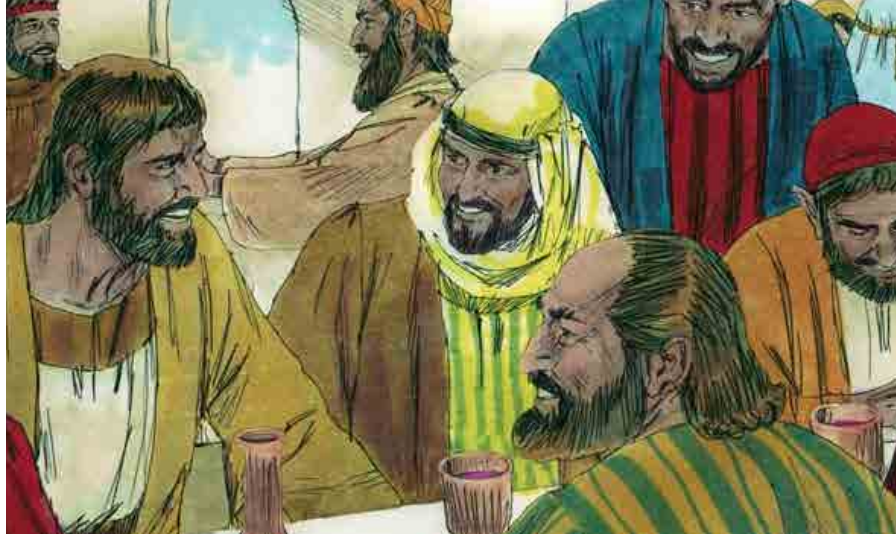
*Petar im je odgovorio: “Svaki
od vas treba se pokajati
i neka se krsti u ime Isusa
Hrista, kako bi vam Bog
oprostio grehe. Tada će vam
isto dati dar Duha Svetoga.”*

Paše 3.000 manušā veruisade an gova so o Petar vačarda thaj avile te čerdon e Isusese učenikura. Sesa krstime thaj čerdile deo tari Jerusalimsko kandiri.

Oko 3000 ljudi je poverovalo u to što je Petar rekao i postalo Isusovim učenicima. Bili su kršteni i postali su deo crkve u Jerusalimu.

E učenikura ni ačhile te šunen taro apostolsko sikajipe, po vreme dije katane, xalje katane, thaj molisade jekh averese. Uživisade katane te slavin e Devle thaj sa so sasalen delisade jekh averesa. Savore šukar mislisade averendar. Svako đive sa pobut manuša postanina vernikura.

Učenici su stalno slušali apostolsko učenje, provodili su vreme zajedno, jeli zajedno, te molili se jedni s drugima. Uživali su u zajedničkom slavljenju Boga i sve što su imali, delili su jedni s drugima. Svi su dobro mislili o njima. Svaki dan je sve više ljudi – postali su vernici.

44

**O Petar thaj o
Jovane sastaren
e prosjako**

Biblisko paramič andaro:
Buča e Apostolurende 3,1–4,22

***Petar i Jovan
isceljuju
prosjaka***

*Biblijska priča iz
Dela apostolska 3,1-4,22*

Jekh ðive o Petar thaj o Jovane ðele ano Hram. Kana avile pašo Hramsko vudar, dikhlje banðe manuše sar mandol pese pare.

Jednoga dana, Petar i Jovan su išli u Hram. Dok su prilazili hramskim vratima, videli su hromog čoveka koji je prosio.

O Petar dikhlja kale bande manuše thaj vačarda: “Najma pare te dav tut. Al ka dav tut kova so isima. Ane Isuseso alav, ušti thaj phir!”

Petar je pogledao hromoga čoveka i rekao mu: “Nemam novca da ti dam. No, daću ti ono što imam. U Isusovo ime, ustani i hodaj!”

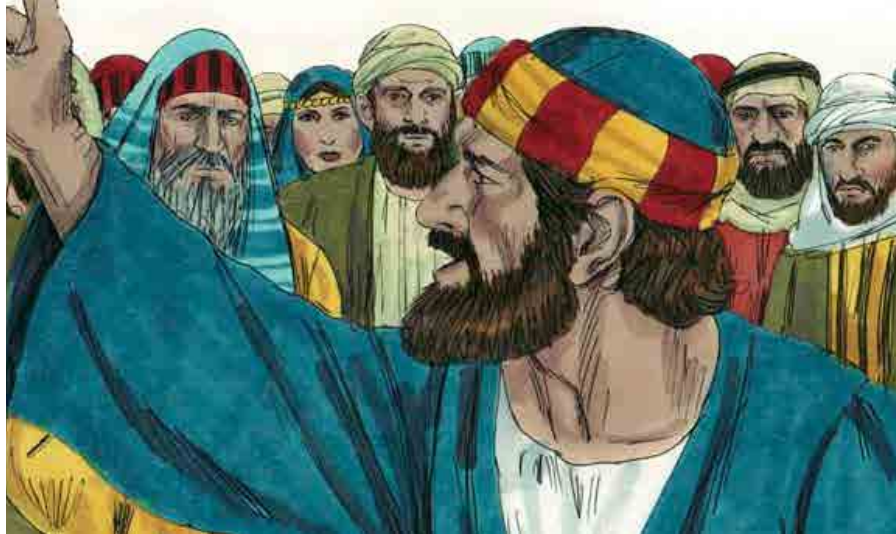
O Dol odma sastarda e bande manuše, a vov sigate lija te phirol te hutol gothe, thaj slavisada e Devle. E manuša ani avlin taro Hram sesa začudime.

Bog je odmah iscelio hromoga čoveka, a on je odmah počeo hodati i skakati uokolo, te slaviti Boga. Ljudi u dvorištu Hrama bili su začuđeni.

But đene sigate avile te dičhen e manuše savo sasa sastardo. O Petar vačarda lenđe: “Sose sen začudime kaj si kava manuš sastardo? Amen ni sastardam le amare zuralimasa il šukarimasa. Gova sasa e Isuseso zuralipe thaj i vera savi o Isus dija amen te sastara kale manuše.”

Mnoštvo ljudi brzo je došlo videti čoveka koji je bio isceljen. Petar im je rekao: “Zašto se čudite što je ovaj čovek isceljen? Mi ga nismo iscelili svojom snagom ili dobrotom, nego su Isusova moć i vera koju Isus daje iscelili ovoga čoveka.”

“Tumen sen gola save vačarde e Rimskonese upraviteljese te mudaren e Isuse. Tumen mudarden e manuše savo dol životo, al o Dol vazdija le tare mule. Iako ni razumisaden so čerden, o Dol iskoristisada tumare delura te bi ispunila pe o proroštvo kaj o Mesija trubul te trpil thaj te merol. Golese akana pokajin tumen, thaj irin tumen ko Dol te šaj tumare grehura te aven thode.”

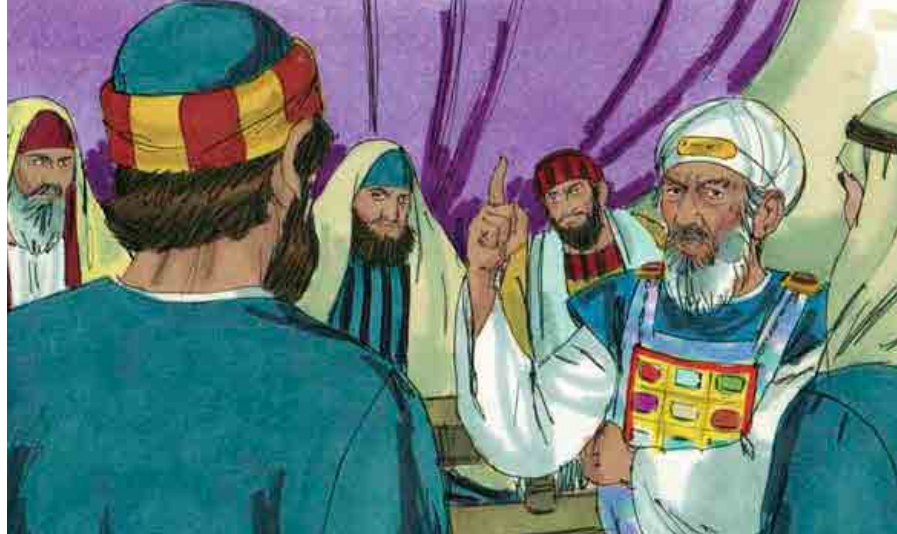
“Vi ste ti koji ste rekli rimskom upravitelju da ubije Isusa. Vi ste ubili tvorca života, ali ga je Bog uskrsnuo od mrtvih. Iako niste razumeli šta ste činili, Bog je iskoristio vaša dela da ispuni proročanstvo da će Mesija trpeti i umreti. Stoga, sada se pokajte i okrenite se Bogu da bi vaši gresi bili oprani.”

E anglune taro Hram sesa but holjame so o Petar thaj o Jovan vačarde. Golese dolde len thaj čute len ano phanglipe. But đene veruisade ane Petrese lafura, thaj o broj tare manuša so veruisade ano Isus barilo ke pand milje đene.

Upravitelji Hrama su se jako uzrujali onome što su Petar i Jovan govorili. Stoga su ih uhvatili i bacili u zatvor. Međutim, mnogi ljudi su poverovali Petrovoj poruci, a broj ljudi koji su verovali u Isusa narastao je na oko 5000.

Aver đive e jevrejska vođe ande e Petre thaj e Jovane anglo anglunosvešteniko thaj avera verska anglune. Pučlje e Petre thaj e Jovane: “Kase zuralimasa sastarden kale bande manuše?”

Sledeći dan, jevrejske vođe odveli su Petra i Jovana velikom svešteniku i drugim verskim vođama. Pitali su Petra i Jovana: “Čijom ste moći iscelili ovog hromog čoveka?”

O Petar vačarda lende:
“Kava manuš so ačhol
angle tumende sastardo
si e zuralimasa taro Isus o
Mesija. Tumen razapnisaden
e Isuse, a o Dol vazdija le
ano život! Tumen crdijen
le tumendar, al naj nijekh
aver način kastar šaj avol
spasenje samo ko zuralipe
e Isuseso!”

*Petar im je odgovorio: “Ovaj
čovek stoji pred vama isceljen
po moći Isusa Mesije. Vi ste
razapeli Isusa, ali ga je Bog
uskrsnuo i vratio u život! Vi
ste ga odbili, ali ne postoji
nijedan drugi način da se
spasite od greha osim po
moći Isusovoj!”*

E anglune sesa šokirime sar gija šukar vačarda o Petar thaj o Jovan, golese kaj đanglje kaj si von duj obična manuša thaj ni nakhle nisavi bari škola. Tegani setisajle kaj kala manuša sesa e Isusesa. Pale gova pretisade e Petre thaj e Jovane thaj mukhlje len.

Vođe su bili šokirani što su Petar i Jovan govorili tako odvažno, jer su videli da su obični i neškolorani ljudi. No, onda su se setili da su proveli vreme s Isusom. Nakon što su zapretili Petru i Jovanu, pustili su ih.

The number '45' is rendered in a large, light green, sans-serif font. It is surrounded by stylized floral motifs, including a large flower on the left and another on the right, both in a lighter shade of green. The background is a solid dark green.

45

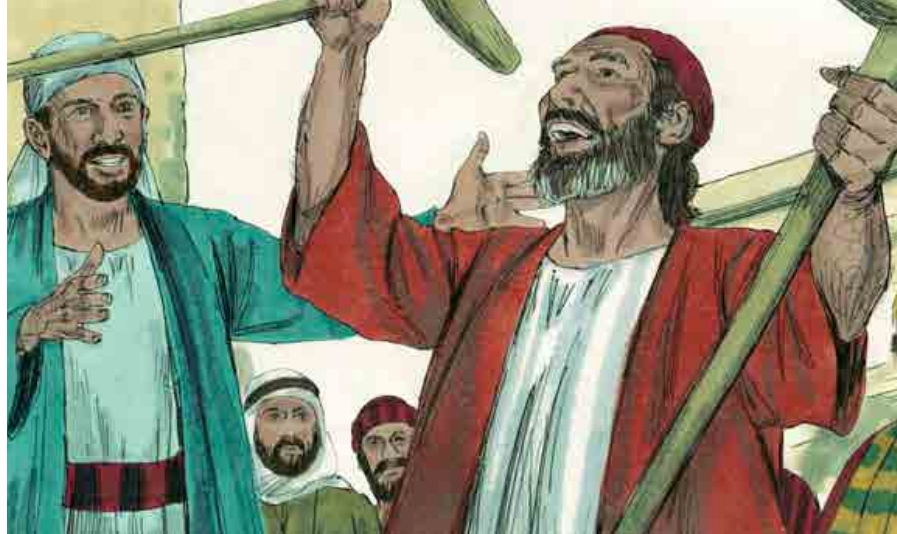
**0 Stefan thaj
o Filip**

Stefan i Filip

Biblsko paramič andaro:
Buča e Apostolurenđe 6,8-8,5; 8,26-40

*Biblijska priča iz
Dela apostolska 6,8-8,5; 8,26-40*

A large, stylized flower in a light green color is positioned at the bottom of the page. It has several large petals and a central cluster of stamens. The background is a solid dark green.

Jekh tare anglune ani rano Kandiri sasa o Stefan. Sasa le šukar ugled i sasa pherdo Sveto Duxo thaj mudrost. O Stefan čerda but čudesura thaj šukar sikavola thaj e manuša verujina ano Isus.

Jedan od vođa rane Crkve bio je čovek koji se zvao Stefan. Uživao je dobar ugled među ljudima i bio je pun Duha Svetoga i mudrosti. Stefan je činio mnoga čudesa i uverljivo tvrdio da ljudi trebaju verovati u Isusa.

Jekh ðive, dok o Stefan sikavola taro Isus, nesave Jevreja save ni veruisade ano Isus lije te čeren čingara e Stefanesa. Sesa but holjame thaj hohade e Jevrejskone anglunende taro Stefane. Vačarde: "Šundam sar vačarol bilače taro Mojsija thaj taro Dol!" E jevrejska anglunedolde e Stefane thaj andele anglo anglunosvešteniko thaj anglune Jevreja, kaj sesa but hohavne svedokura save hohade taro Stefan.

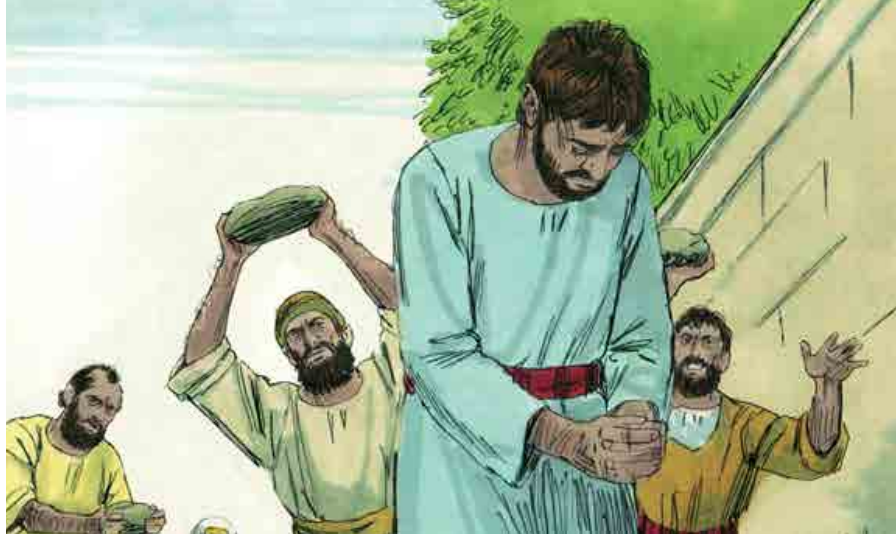
Jednoga dana, dok je Stefan poučavao o Isusu, neki Jevreji koji nisu verovali u Isusa počeli su se prepirati sa Stefanom. Jako su se naljutili i lagali su verskim vođama o Stefanu. Rekli su: "Čuli smo ga kako govori loše o Mojsiju i Bogu!" Stoga su verski vođe uhvatili Stefana i odveli ga velikom svešteniku i ostalim vođama Jevreja, gde je još lažnih svedoka iznosilo laži o Stefanu.

O anglunosvešteniko pučlja e Stefane: "Čače li kava so vačaren tutar?" O Stefane vačarda lenđe gija kaj dija len gođi tare pherdo buča so čerda o Dol, tare Avraameso vreme đi ke Isuseso vreme, thaj sar e Devleso narodo sasa manuša save sesa kola save ni šunde e Devle. Thaj vačarda: "Tumen zuralešorende thaj uštade manuša tumen čhuden o Sveti Dux, sar tumare purane so čhudije e Devle thaj mudarde e prorokuren. Al tumen čerden khanči po bilače nego so von čerde! Tumen mudarden e Mesija!"

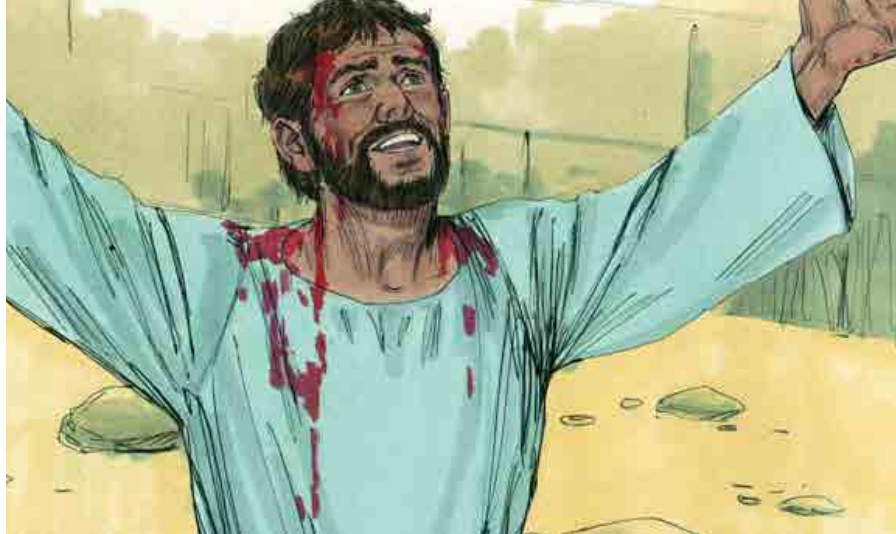
Veliki sveštenik je pitao Stefana: "Je li istina to što govore o tebi?" Stefan je odgovorio tako što ih je podsetio na mnoge velike stvari koje je Bog učinio, od Avraamova do Isusova vremena, te da je Božiji narod neprestano bio neposlušan. Onda je rekao: "Vi tvrdoglavi i pobunjenički ljudi uvek odbacujete Duha Svetoga, baš kao što su vaši preci uvek odbacivali Boga i ubijali njegove proroke. No, vi ste učinili nešto puno gore od njih! Vi ste ubili Mesiju!"

E verska anglune kava šunde, sesa gači holjame kaj čak pe kana phanglje te ma šunen thaj zurale dije vika. Inđarde e Stefane andaro foro thaj čhudije bara pe leste te bi mudaren le.

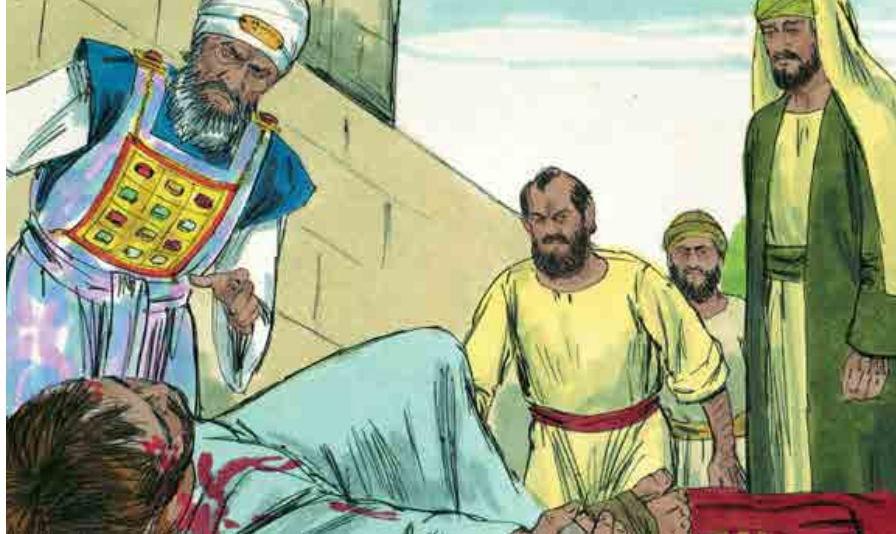
Kada su verski vođe to čuli, tako su se naljutili da su pokrili uši i glasno vikali. Odvukli su Stefana izvan grada i bacali kamenje na njega ne bi li ga ubili.

Dok o Stefane merola, vačarda: "Isuse, le mo dux." Tegani pelo ke pe kočende thaj vađijekh drom vačarda: "Rajo, ma džin lenđe kava greh." Pale gova mulo.

Dok je Stefan umirao, povikao je: "Isuse, primi moj duh!" Tada je pao na kolena i opet povikao: "Gospodaru, ne računaj im ovaj greh protiv njih!" Onda je umro.

Jekh terno čhavo savo akharda pe Savle sasa gole manušenca save mudarde e Stefane, thaj arakhlja lenđe šeja dok von čhudije e bara pe leste. Gova đive, but đene ano Jerusalem lije te traden okolen save veruisade ano Isus, e vernikura našle ane avera thana. Thaj golese, kaj đana von vačarena taro Isus.

Jedan mladić, koji se zvao Savle, složio se s ljudima koji su ubili Stefana i čuvao je njihovu odeću dok su ga oni kamenovali. Toga dana, mnogi su ljudi u Jerusalmu počeli progoniti Isusove sledbenike, pa su vernici pobjegli na druga mesta. I pored toga, propovedali su o Isusu gde god su išli.

Jekh e Isuseso učeniko kaso alav sasa Filip sasa jekh tare okola vernikura save našle andaro Jerusalem dok tradije len. Đelo ani Samarija kaj vačarda taro Isus thaj but đene sesa spasime. Jekh đive o meleko e Devleso vačarda e Filipese te đal ko drom ani pustinja. Sar phirda po drom, o Filip dikhlja jekhe bare manuše tari Etiopija sar vozil pe an pi kočija. O Dux Sveti vačarda e Filipese te đal thaj te vačarol gole manušesa.

Jedan Isusov učenik koji se zvao Filip, bio je jedan od onih vernika koji su pobjegli iz Jerusalima tokom progonstva. Otišao je u Samariju, a tamo je propovedao o Isusu i mnogi su bili spašeni. Onda je jednog dana anđeo Božiji rekao Filipu da ode na neki određen put u pustinji. Dok je Filip tako hodao putem, video je važnog službenika iz Etiopije koji se vozio u svojoj kočiji. Duh Sveti je rekao Filipu da ode i razgovara s ovim čovekom.

Dok o Filip avilo di i kočija, šunda sar o Etiopljanino čitil okolestar so pisil o Proroko o Isaija. O manuš čitisada: “Inđarde le sar terne bakre te čhinen le, a sar o bakro khanči ni vačarol gija i vov. Čerde bilačhipe lesa thaj ni poštujsade le. Lije lesa život.”

Dok je Filip prilazio kočiji, čuo je Etiopljanina kako čita iz knjige koju je napisao prorok Isaija. Čovek je čitao: “Vodili su ga kao jagnje na klanje, a kao što je jagnje tiho, tako ni on nije rekao ni reči. Nepošteno su se poneli prema njemu i nisu ga poštovali. Oduzeli su mu život.”

O Filip pučlja e Etiopljanine:
“Haljare li so čiti?” O
Etiopljanino vačarda: “Na.
Našti te haljarav ako neko ni
objasnil mande gova. Moliv
tu, ava beš paše mande. O
Isaija pisisada li pestar kava
ili averestar?”

*Filip je pitao Etiopljanina:
“Razumeš li šta čitaš?”
Etiopljanin mu je odgovorio:
“Ne. Ne mogu razumeti ako
mi neko ne objasni. Molim
te, dođi i sedni kraj mene.
Je li Isaija pisao o sebi ili
o nekome drugome?”*

O Filip vačarda e Etiopljanonese kaj o Isaija pisisada taro Isus. O Filip gothe vačarda avera Lila te vačarol lese šukar haberi taro Isus.

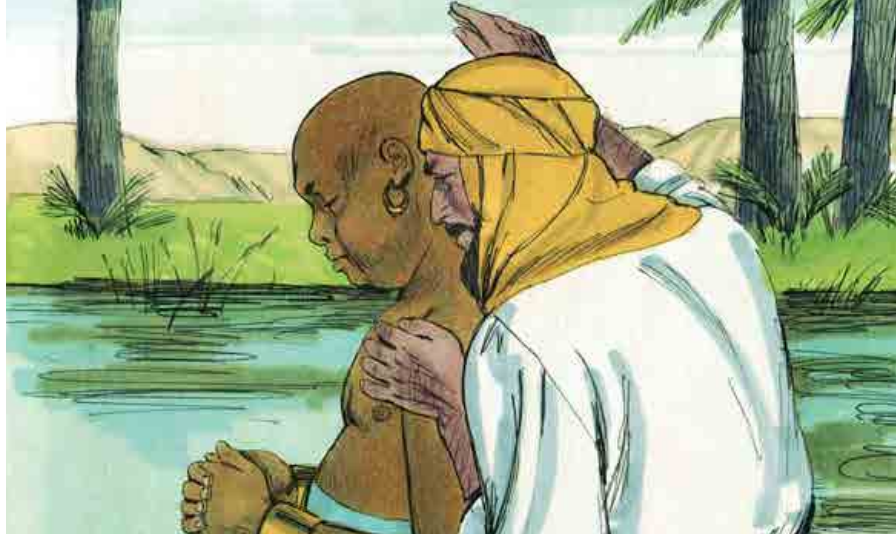
Filip je Etiopljaninu objasnio da je Isaija pisao o Isusu. Filip je koristio i druga Pisma da mu kaže radosnu vest o Isusu.

Doko Filip thajo Etiopljanino
đana, avile paše nesavo paj.
O Etiopljanino vačarda:
“Dik, odori si nesavo paj!
Šaj li te avav krstimo?” Thaj
vačarda okolese savo vozil i
kočija te ačhol.

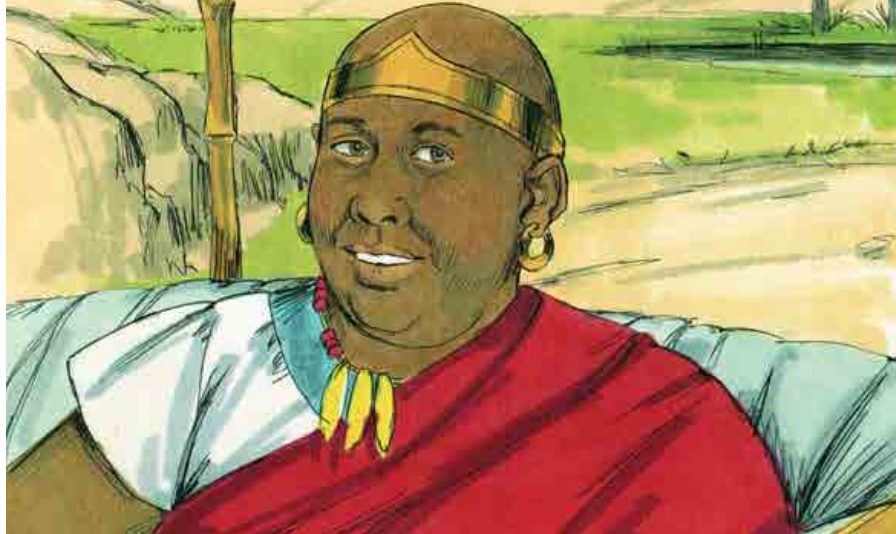
*Dok su Filip i Etiopljanin
putovali, došli su do neke
vode. Etiopljanin je rekao:
“Gle, eno vode! Mogu li
biti kršten?” Tada je rekao
vozaču da zaustavi kočiju.*

Gijate ulile ano paj, thaj o Filip krstisada e Etiopljanine. Pale gova so iklile andaro paj, o Dux Sveti tari jekh drom inđarda e Filipe dur ke aver than kaj vov nastavisada te vačarol e manušenje taro Isus.

Kada su sišli u vodu, Filip je krstio Etiopljanina. Nakon što su izašli iz vode, Duh Sveti je odjednom odneo Filipa daleko na drugo mesto gde je nastavio govoriti ljudima o Isusu.

O Etiopljanino nastavisada te dal pe čhereste, bahtalo so pindarol e Isusese.

Etiopljanin je nastavio putovati prema svome domu, srećan što poznaje Isusa.

46

**O Pavle čerdol
hriščanino**

***Pavle postaje
hriščanin***

Biblsko paramič andaro:
Buča e Apostolurenđe 8,3; 9,1–31;
11,19–26; 13,1–3

*Biblijska priča iz
Dela apostolska 8,3; 9,1–31;
11,19–26; 13,1–3*

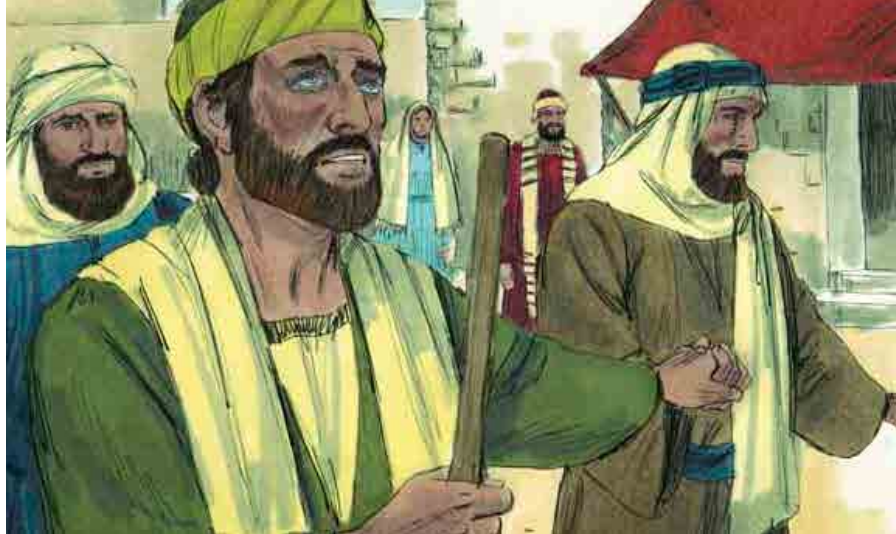
O Savle si kova čhavo savo arakhlja e šėja kole manušende so mudarde e Stefane. Vov ni pačhaja ano Isus, golese but progonisada kolen save pačan. Đala taro čher ko čher ano Jerusalim te bi dolola e muršen thaj e đuvljen thaj čhudola len ano phanglipe. O anglunosvešteniko mukhlja e Savle te đal ano Damask te bi dolola e hrišćanuren thaj te irilen ano Jerusalim.

Savle je bio onaj mladić koji je čuvao odeću ljudi koji su ubili Stefana. On nije verovao u Isusa, pa je progonio vernike. Išao je od kuće do kuće u Jerusalimu da bi hvatao i muškarce i žene i bacio ih u zatvor. Veliki sveštenik je Savlu dao dopuštenje da ode u grad Damask kako bi i onde uhvatio hrišćane i doveo ih nazad u Jerusalim.

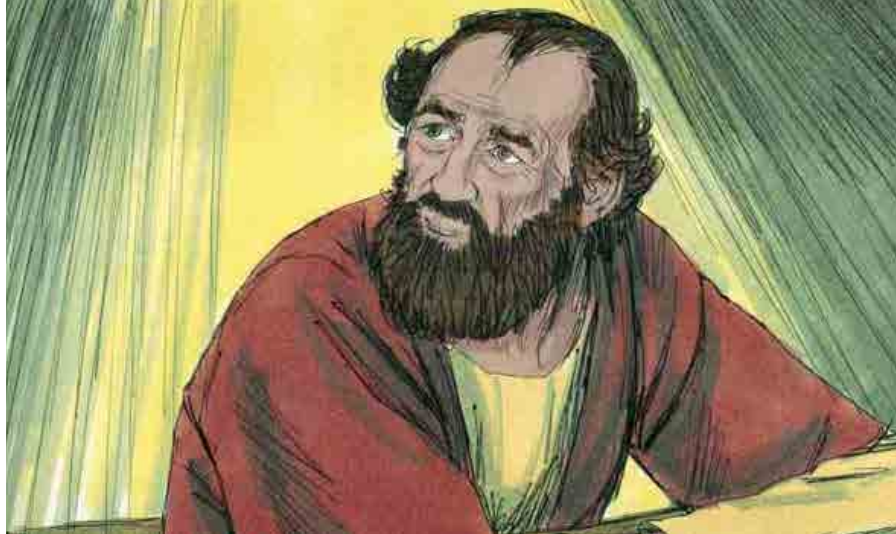
Dok o Savle sasa po drom
zako Damask, zuralo svetlo
taro nebo svetlisada paš
leste, i vov pelo ki phuv.
O Savle šunda nekas sar
vačarol: "Savle! Savle! Sose
progonima?" O Savle pučlja:
"Ko san tu Rajo?" O Isus
vačarda lese: "Me sem o
Isus. Tu man progoni!"

*Dok je Savle putovao za
Damask, sjajno svetlo s neba
zasjalo je svuda oko njega,
tako da je pao na zemlju.
Savle je čuo nekoga kako
govori: "Savle! Savle! Zašto
me progoniš?" Savle je pitao:
"Ko si ti, Gospodaru?" Isus
mu je odgovorio: "Ja sam
Isus. Ti mene progoniš!"*

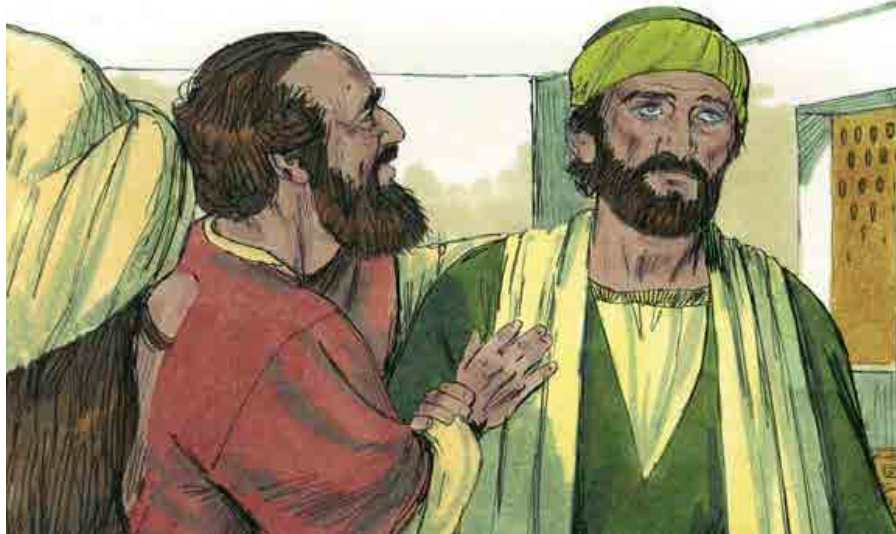
Kana o Savle uštilo, naštime te dičhol. Lese amala ande le ando Damask. O Savle ni xalja ni pilja khanči trin dīve.

Kad je Savle ustao, nije mogao videti. Njegovi prijatelji su ga odveli u Damask. Savle nije ništa ni jeo ni pio tri dana.

Ano Damask sasa jekh učeniko leso alav sasa Ananija. O Dol vačarda lese: "Đa ano čher kaj si o Savle. Čhuv će vasta pe leste te bi šaj vov dičhola ponovo." A o Ananija vačarda: "Rajo, šundem kaj gova manuš gonil e vernikuren." O Dol vačarda lese: "Đa! Le odabirisadem te vačarol tare mo alav e Jevrejende, thaj e manušende tar aver narodura. Vov but ka trpil me alavese."

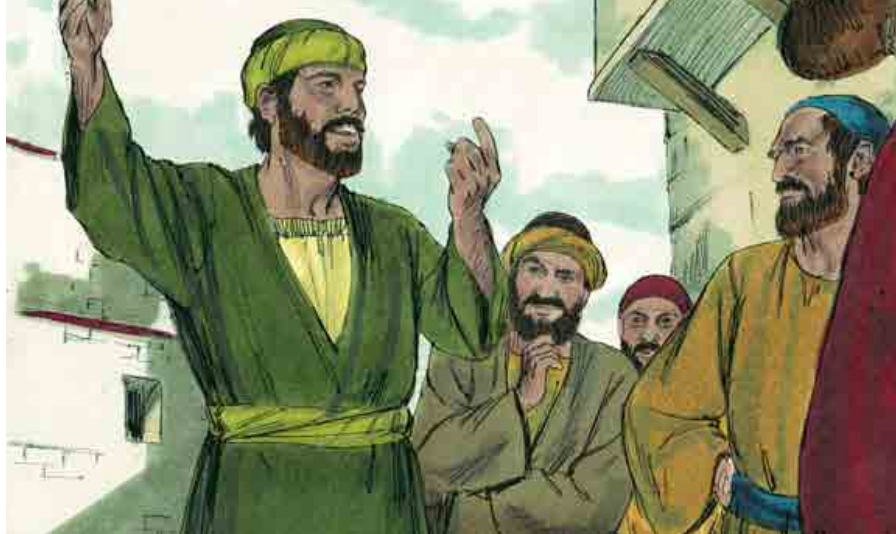
U Damasku je živeo učenik koji se zvao Ananija. Bog mu je rekao: "Idi u kuću gde je Savle odseo. Stavi svoje ruke na njega da bi on mogao ponovo videti." Međutim, Ananija je rekao: "Gospodaru, čuo sam kako je ovaj čovek progonio vernike." Bog mu je odgovorio: "Idi! Odabrao sam ga da objavljuje moje ime Jevrejima i ljudima iz drugih naroda. On će mnogo trpeti za moje ime."

Gija o Ananija delo ko Savle, čuta pe vasta pe leste, thaj vačarda: "O Isus, kova kas dikhljan ko drumo akari kana aviljan, bičhalda ma te šaj iriv čo dičhipe thaj te ave pherdo Dux Sveti." O Savle odma lija te dičhol, a o Ananija krstisada le. O Savle xalja khanči thaj lesi zor irisajli.

Stoga je Ananija otišao Savlu, stavio ruke na njega i rekao: "Isus koji ti se objavio na putu ovamo poslao me da ti se vrati vid i da budeš ispunjen Duhom Svetim." Savle je odmah mogao videti, a Ananija ga je krstio. Onda je Savle nešto pojeo i snaga mu se vratila.

O Savle odma lija te propovedil e Jevrejende ano Damask, vačarola: “O Isus si o Čhavo e Devleso!” E Jevreja sesa zadivime e manušesa savo manglja te mudarol e vernikuren akana pačal ano Isus! A o Savle vačarola e Jevrejende, kaj si o Isus o Mesija.

Savle je odmah počeo propovedati Jevrejima u Damasku, govoreći: “Isus je Sin Božiji!” Jevreji su bili zadivljeni da čovek koji je pokušavao uništiti vernike sada isto veruje u Isusa! Savle je raspravljao sa Jevrejima, dokazujući da Isus jest Mesija.

Pale but ðive, e Jevreja čerde plan sar te mudaren e Savle. Bičhalde manušen te roden le ke forurende vudara te bi mudarena le. A o Savle šunda paš gova plan, thaj lese amala pomognisade lese te našol. Jekh rat mukhlje le tare duvara andi krošnja. Palo našipe e Savleso taro Damask, vov ni ačhilo te vačarol taro Isus.

Nakon mnogo dana, Jevreji su skovali plan da ubiju Savla. Poslali su ljude da ga traže na gradskim vratima kako bi ga ubili. No, Savle je čuo za taj plan, tako da su mu njegovi prijatelji pomogli pobeći. Jedne noći, spustili su ga preko zidina u košari. Nakon što je Savle pobegao iz Damaska, nastavio je propovedati o Isusu.

O Savle đelo ano Jerusalem te aračhol pe e učenikurenar, a von darajle lestar. Tegani o pobožno kaso alav sasa Varnava inđarda e Savle ke apostolura, thaj vačarda lenđe sar o Savle bi darako vačarda ano Damask. Pale gova e učenikura prihvatisade e Savle.

Savle je otišao u Jerusalem da bi se susreo s učenicima, ali oni su ga se bojali. Tada je vernik koji se zvao Varnava odveo Savla k apostolima i rekao im kako je Savle hrabro propovedao u Damasku. Nakon toga, učenici su prihvatili Savla.

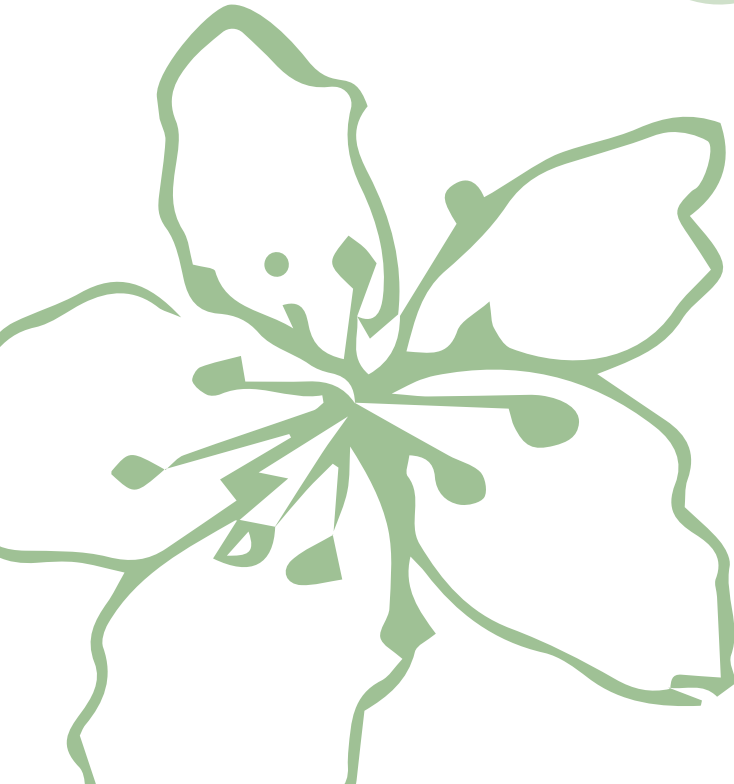
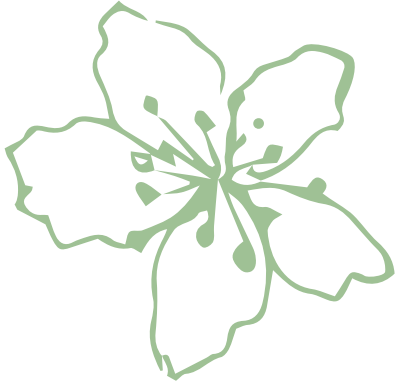
Nesave vernikura save našle andaro Jerusalem kaj sesa progonime ĉele dur ano foro i Antiohija thaj vaĉarde taro Isus. Po but ĉene ani Antiohija ni sesa Jevreja, thaj, angluno drom, but ĉene lendar postanisade kola save verujin. O Varnava thaj o Savle ĉele odori te sikaven kalen neven vernikure po but taro Isus thaj zurade i kandiri. Taj angleder ani Antiohija e vernikura ano Isus dobisade alav "Hriŝĉanura".

Neki vernici koji su pobeĝli od progonstva u Jerusallimu, otiŝli su daleko u grad Antiohiju i propovedali o Isusu. Veĉina ljudi u Antiohiji nisu bili Jevreji, ali, po prvi put, puno je njih postalo vernicima. Varnava i Savle su otiŝli tamo da bi pouĉili te nove vernike viŝe o Isusu i osnaŝili crkvu. Upravo su u Antiohiji oni koji veruju u Isusa prvi puta bili prozvani "hriŝĉani".

Jekh đive, dok e hrišćanura ani Antiohija postisade thaj molisade, o Dux Sveti vačarda lende: “Crden mande e Varnava thaj e Savle te čeren buči zaki savi me akhardem len.” Gija i kandiri ani Antiohija molisajli e Varnavese thaj e Savlese thaj čute pe vasta pe lende. Gothar bičhalde len te vačaren o šukar lafi taro Isus ke but avera thana. O Varnava thaj o Savle sikade buten manušen tare but narodura, thaj but đene veruisade ano Isus.

Jednog dana, dok su hrišćani u Antiohiji postili i molili, Duh Sveti im je rekao: “Odvojite mi Varnavu i Savla da rade delo na koje sam ih pozvao.” Stoga se crkva u Antiohiji molila za Varnavu i Savla, i vernici su položili ruke na njih da ih blagoslove. Poslali su ih da propovedaju radosnu vest o Isusu na mnogim drugim mestima. Varnava i Savle su poučavali ljude iz različitih naroda, i mnogi su poverovali u Isusa.

47

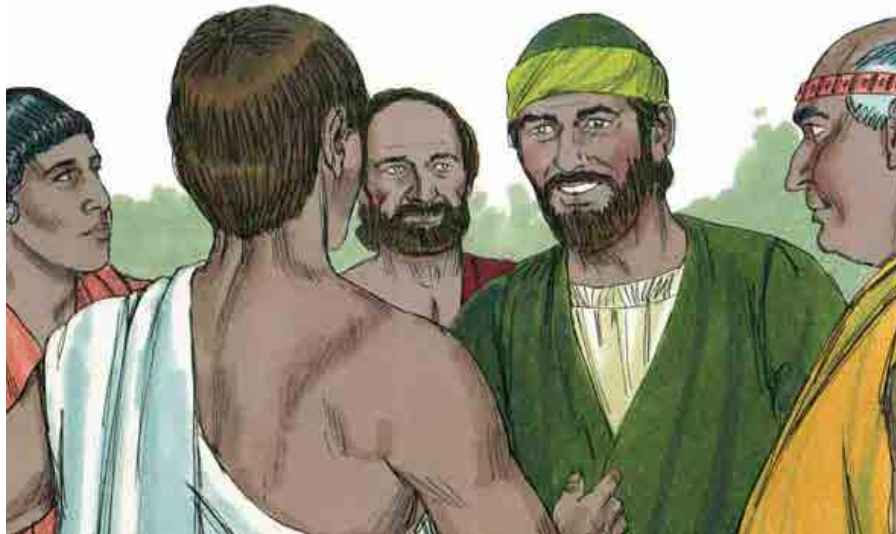
**O Pavle thaj o
Sila ano Filipi**

Biblsko paramič andaro:
Buča e Apostolurende 16,11–40

***Pavle i Sila
u Filipima***

*Biblijska priča iz
Dela apostolska 16,11-40*

Dok o Savle putujisada andaro Rimsko Carstvo, lija te koristil po rimsko alav: "Pavle". Jekh đive, o Pavle thaj leso amal o Sila đele ano foro Filip te bi vačarena o šukar lafi taro Isus. Đele ko than paši len avral taro foro e manuša kaj čidije pe te molin pe. Gothe arakhlje jekha đuvlja lako alav si Lidija savi sasa trgovkinja. Voj manglja thaj klanjisajli e Devlese.

Dok je Savle putovao kroz Rimsko carstvo, počeo je koristiti svoje rimsko ime "Pavle. Jednoga dana, Pavle i njegov prijatelj Sila otišli su u grad Filipi da govore radosnu vest o Isusu. Otišli su na mesto pored reke izvan grada, gde su se ljudi okupljali na molitvu. Tu su sreli ženu koja se zvala Lidija, a koja je bila trgovkinja. Volela je i slavila Boga.

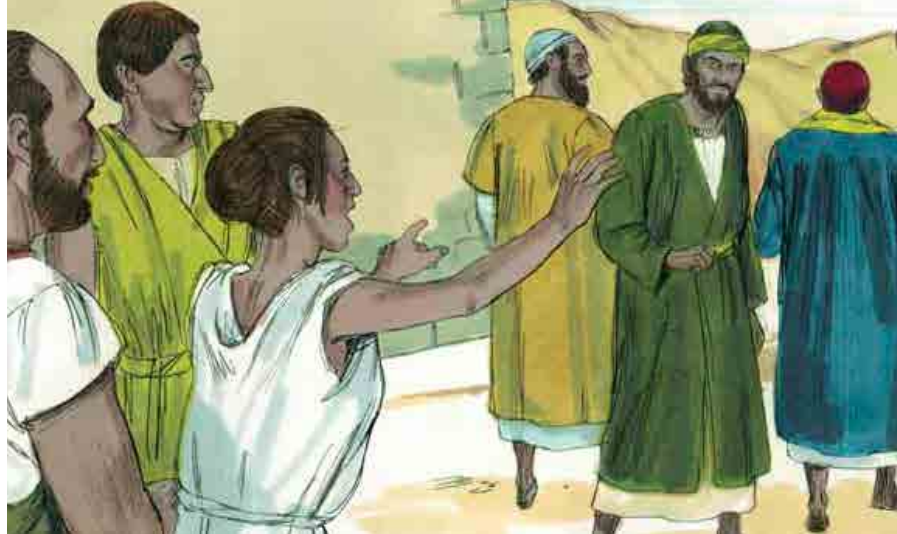
O Dol putarda e Lidijako ilo te pačal ano vačaripe taro Isus, pale gova voj thaj lači familija krstisajle. Voj dija vika e Pavle thaj e Sila te ačhen ane lako čher, thaj von ačhile ke late thaj ke lači familija.

Bog je otvorio Lidijino srce da bi verovala poruci o Isusu, te su se ona i njena familija krstili. Ona je pozvala Pavla i Silu da ostanu u njenoj kući, tako da su oni ostali kod nje i njene familije.

O Pavle thaj i Sila but droma arakhlje pe manušencar ko than za molitvu. Svako đive dok phirde đi odori, jekh ropkinja savi sasa opsednutimi bengesa phirola pale lende. Prekal kava beng, voj dikhljarola e manušende i vačarola lende so ka avol lencar, but pare anola sa pe gospodarende sar dikhljarola.

Pavle i Sila su se često sretali s ljudima na mestu za molitvu. Svaki dan dok su hodali do tamo, sledila bi ih jedna robinja opsednuta demonom. Uz pomoć toga demona, predviđala je ljudima budućnost, pa je tako svojim gospodarima zarađivala mnogo novca kao gatara.

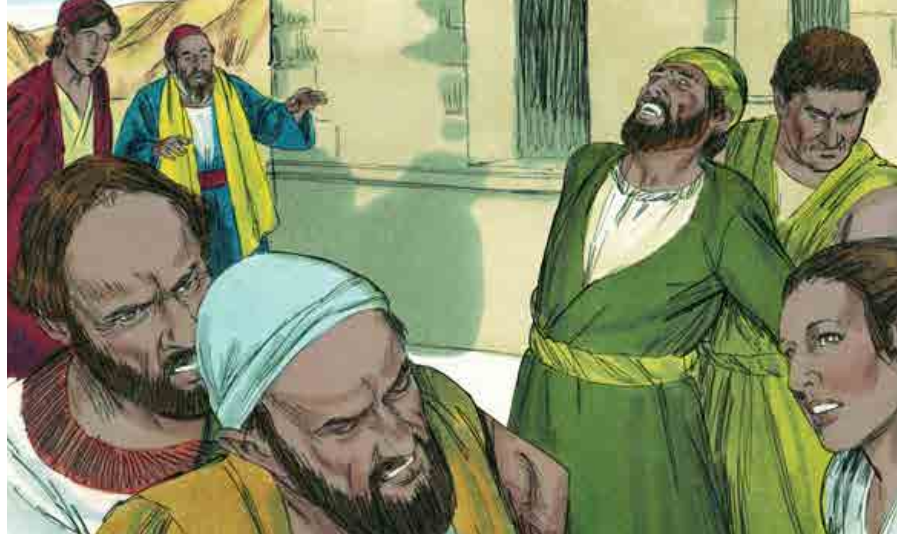
I dok phirola, i ropkinja dola vika: "Kala manuša si sluga e Devlese Najbarese. Von vačaren tumenđe taro spasenje!" Voj čerda gači but droma da gova e Pavlese dosadisajlo.

Dok su oni tako hodali, robinja je vikala: "Ovi ljudi su sluge Boga Svevišnjega. Govore vam Božiji plan spasenja!" To je radila tako često, da je Pavlu to dosadilo.

Jekh ðive, kana lija i ropkinja te dol vika, o Pavle irisajlo kare late i vačarda e bengese savo sasa ane late: "Ane Isuseso alav, iklji latar." O beng sigate ačhada la.

Napokon jednog dana, kad je robinja počela vikati, Pavle se okrenuo prema njoj i rekao demonu koji je bio u njoj: "U Isusovo ime, izađi iz nje." Demon ju je odmah napustio.

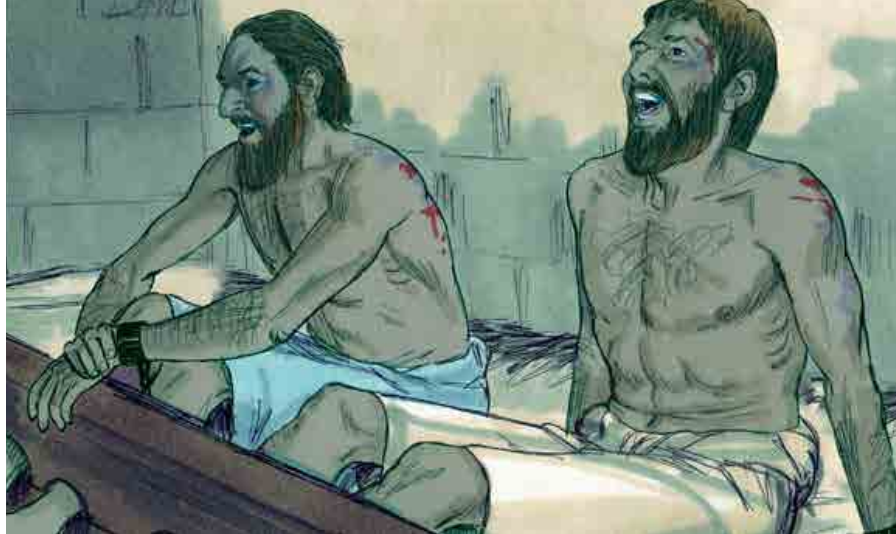
E manuša save sesa lače vlasnikura but holajle! Đanglje kaj, bize benga, i ropkinja naštime e manušenje te dikhljarol so ka avol lencar. Gija e manuša ni počinena khanči lače vlasnikurende golese so voj naštime te vačarol so ka avol lencar.

Ljudi koji su bili vlasnici te robinje jako su se naljutili! Shvatili su da ona bez demona više neće moći proricati ljudima budućnost. To je značilo da im ljudi više neće davati novac kako bi im ona rekla šta će im se dogoditi.

Gijate e vlasnikura gole ropkinjaće indarde e Pavle thaj e Sila ke rimska anglune, a von marde len thaj čute len ano phanglipe.

Zato su vlasnici te robinje odveli Pavla i Silu rimskim vlastima, koji su ih istukli i bacili u zatvor.

Čute e Pavle thaj e Sila ano naj arakhado phanglipe thaj phanglje lenđe pingre. A von, ani sred rat, đilabena đilja save slavina e Devle.

Stavili su Pavla i Silu u najčuvaniji deo zatvora, a čak su im okovali noge. Ipak, oni su usred noći pesmom slavili Boga.

Tari jekh drom sasa baro potres! Sa e vudara ano phanglipe putajle thaj e lancura tare phangle manuša pele.

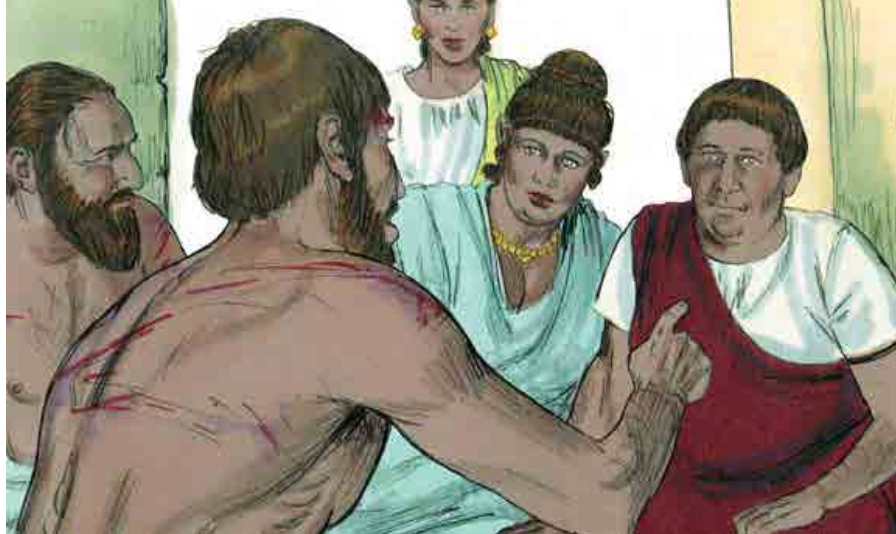
Odjednom je nastao jak potres! Sva vrata u zatvoru su se otvorila i spali su lanci sa svih zatvorenika.

O tamničari savo arakhlja len đungajlo, kana dikhlja kaj sa e vudara taro phanglipe sesa putarde, darajlo! Mislisada kaj sa e phangle manuša našle, golese manglja te mudarol pe. (Đanglja kaj e rimska anglune ka mudaren le kaj mukhlja e phangle manušen te našen.) A o Pavle dikhlja gova thaj vačarda: "Ač! Ma te mudare tut, amen sam kate."

Tamničar se probudio, a kad je video da su sva vrata zatvora bila otvorena, bio je prestravljen! Mislio je da su svi zatvorenici pobjegli, pa se planirao ubiti. (Znao je da bi ga rimske vlasti ubile da je dopustio zatvorenicima da pobjegnu.) No, Pavle ga je video i povikao: "Stani! Nemoj se povređivati. Svi smo ovde."

O tamničari sa izdraja dok avilo pašo Pavle thaj pašo Sila thaj pučlja: "So trubul te čerav te bi avava spasimo?" O Pavle vačarda lese: "Veruji ano Isus, ano Rajo, tu thaj ći familija ka aven spasime." Tegani o tamničari inđarda e Pavle thaj e Sila ane po čher thaj thoda lenđe rane. O Pavle vačarda o šukar lafi taro Isus savorende ane lesu čher.

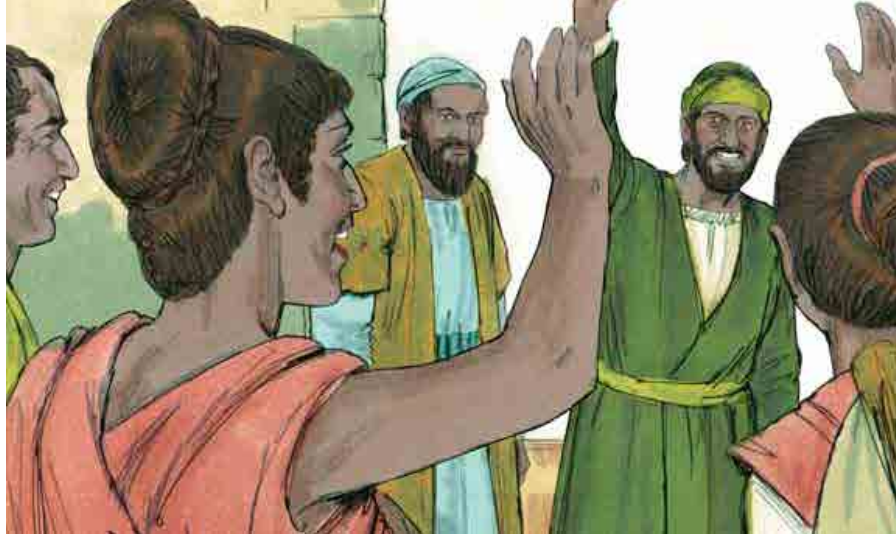
Tamničar se tresao dok je prilazio Pavlu i Sili, pa ih je upitao: "Šta moram učiniti da budem spašen?" Pavle je odgovorio: "Veruj u Isusa, Gospoda, pa ćeš se spasiti i ti i tvoja porodica." Onda je tamničar odveo Pavla i Silu u svoj dom i oprao im rane. Pavle je propovedao radosnu vest o Isusu svima u njegovoj kući.

O tamničari thaj celo lesočher veruisade ano Isus thaj sesa krstime. Pale gova o tamničari dija e Pavle thaj e Sila te xan thaj katane sesa bahtale.

Tamničar i njegova cela porodica poverovali su u Isusa i bili su kršteni. Onda je tamničar Pavlu i Sili dao nešto za jelo i zajedno su se radovali.

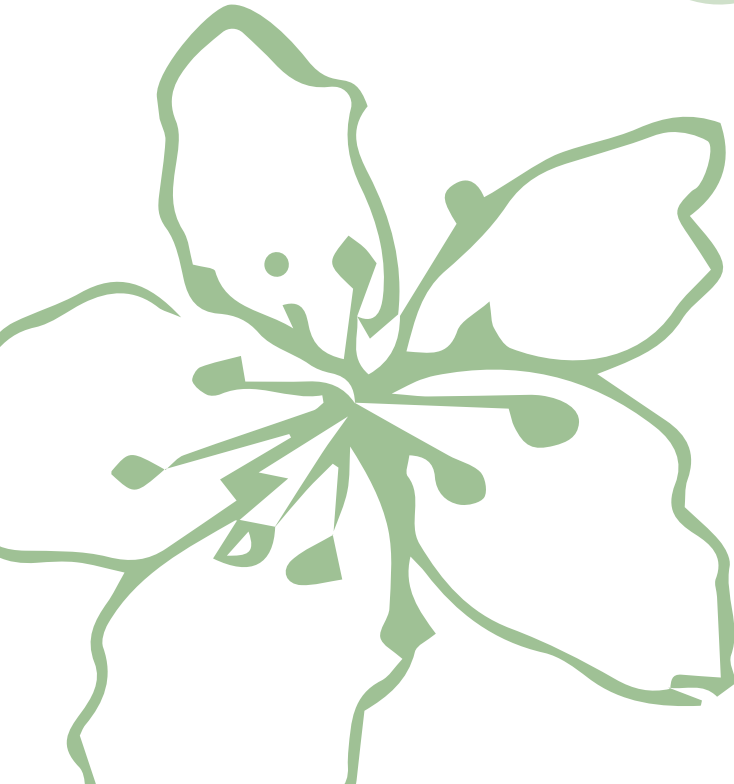
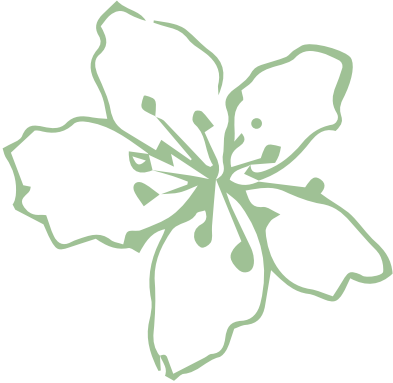
Aver ðive e anglune e forose mukhlje e Pavle thaj e Sila taro phanglipe thaj manglje te ðan taro foro o Filip. O Pavle thaj e Sila sesa ki Lidija thaj avera amala so sasa len thaj ačhade o foro. O šukar lafi taro Isus lija te širil pe, a i Kandiri lija te barol.

Sledeći dan, upravitelji grada su oslobodili Pavla i Silu iz zatvora i rekli im da napuste Filipi. Pavle i Sila su posetili Lidiju i neke druge prijatelje, a onda su napustili grad. Radosna vest o Isusu nastavila se širiti, a Crkva je nastavila da raste.

O Pavle thaj avera hrišćanska anglune phirena ane but forura, vačarena thaj sikavena e manušen taro šukar lafi taro Isus. Gijate pisisade but lila te bi ohrabrina pe thaj te sikaven e vernikuren ane kandira. Nesave tare gola lila si akana ani Biblija.

Pavle i druge hrišćanske vođe putovali su u mnoge gradove, propovedajući i poučavajući ljude radosnoj vesti o Isusu. Isto tako, napisali su mnoga pisma kako bi ohrabрили i poučili vernike u crkvama. Neka od tih pisama postala su knjige u Bibliji.

48

**O Isus si o
obećime Mesija**

Biblisko paramič andaro:

1. Lil e Mojsijaso 1–3; 6; 14; 22;

2. Lil e Mojsijaso 12; 20;

2 lil e Samueleso 7;

O Lil e Jevrejende 3,1–6; 4,14–5,10;

7,1–8,13; 9,11–10,18;

Otkrivenje 21

***Isus je obećani
Mesija***

Biblijska priča iz

1. knjige Mojsijeve 1-3; 6; 14; 22;

2. Knjige Mojsijeve 12; 20;

2. Knjiga Samuilova 7;

Poslanice Jevrejima 3,1-6; 4,14-5,10;

7,1-8,13; 9,11-10,18;

Otkrivenja 21

Kana o Dol čerda o sveto, sa
sasa šukar. Naj sasa greh.
O Adam thaj i Eva manglje
jekh avere thaj manglje e
Devle. Naj sasa ni nasvalipe
niti meripe. O Dol manglja
te avol o sveto gasavo.

*Kad je Bog stvorio svet, sve
je bilo savršeno. Nije bilo
greha. Adam i Eva voleli
su jedno drugo, a voleli su
i Boga. Nije bilo ni bolesti ni
smrti. Bog je i hteo da svet
bude takav.*

O Sotona vačarda taro sap ano vrt sar bi hohavol e Eva. Tegani voj thaj o Adam grešisade premalo o Dol. Sar grešisade, savore ki phuv avile nasvale thaj mule.

Sotona je progovorio kroz zmiju u vrtu kako bi zaveo Evu. Ona i Adam su tada sagrešili protiv Boga. Budući da su sagrešili, svi na zemlji znaju biti bolesni i svi umiru.

Golese so o Adam thaj i Eva grešisade, avilo khanči but po bilačhe. Von postanisade e Devlese dušmanura. Golese od tad svako manuš bijandol sa grešno narav, thaj si e Devleso dušmano. Maškar o Dol thaj e manuša rumisajlo o odnos, a sa si gova zbog o greh. A e Devle sasa plan sar te iril palal gova odnos.

Budući da su Adam i Eva sagrešili, dogodilo se nešto još gore. Postali su Božiji neprijatelji. Zato se od tada svaka osoba rađa s grešnom naravi i ujedno je Božiji neprijatelj. Odnos između Boga i ljudi bio je narušen zbog greha. Međutim, Bog je imao plan da obnovi taj odnos.

O Dol obećisada kaj jekh tare e Evače potomkura ka phađol e Sotonaso šoro, a o beng ka dukhavole ki patum. Gova vačarol amende kaj o beng ka mudarol e Mesija, a o Dol ka iril le ano život, a tegani o Mesija ka phađol e bengeso šoro sa jekh đive. But berša pale gova o Dol objavisada kaj o Isus si o Mesija.

Bog je obećao da će jedan od Evinih potomaka smrskati Sotoninu glavu, a da će Sotona raniti njegovu petu. To je značilo da će Sotona ubiti Mesiju, ali da će ga Bog ponovno vratiti u život, te da će Mesija zauvek smrskati Sotoninu moć. Mnogo godina kasnije, Bog je objavio da je Isus taj Mesija.

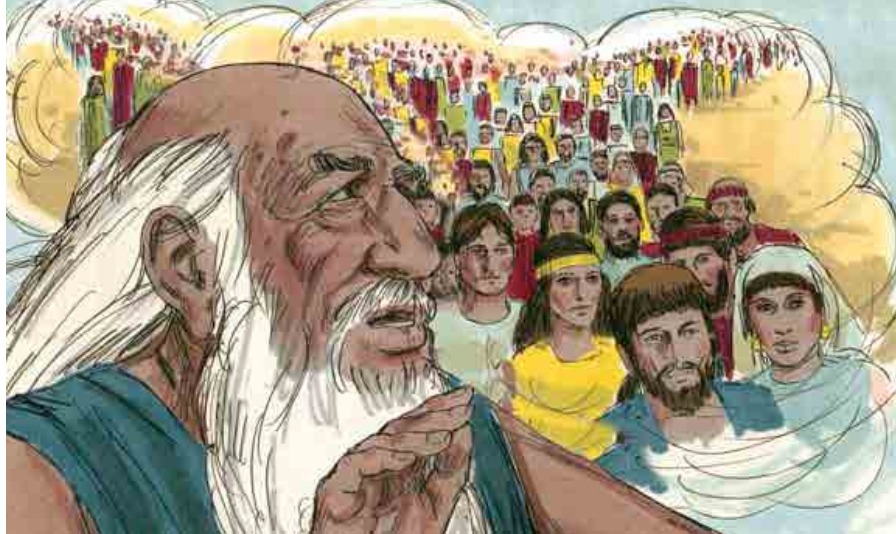
Kana o Dol pajesa mudarda celo phuv, čerda brodo savo ka spasil e manušen save veruisade ane leste. Ke gova način, savore zaslužin te aven uništine zake pe grehura, a o Dol dija e Isuse te bi spasila svakone ko pačal ane leste.

Kad je Bog potopom uništio celu Zemlju, obezbedio je brod koji će spasiti ljude koji su verovali u njega. Na isti način, svi zaslužuju biti uništeni zbog svojih greha, ali Bog je dao Isusa da spasi svakoga ko veruje u njega.

Šele beršencar, e sveštenikura anena kurbanen e Devlese paše manuša te bi sikavena len savi kazna zaslužin paše lenđe grehura. A gola žrtve naštine te inđaren lenđe grehura. O Isus sasa em barosvešteniko. A vov sasa averčhande tare avera sveštenikura, golese kaj anda korkoro pes sar jekh žrtva savi inđarol e grehura sa e manušenđe ko sveto. O Isus sasa savršeno barosvešteniko golese kaj lija kazna zako svako greh savo bilo ko čerda.

Stotinama godina, sveštenici su neprestano prinosili žrtve Bogu za ljude, da bi pokazali kaznu koju zaslužuju zbog svojih greha. No, te žrtve nisu mogle odneti greh. Isus je najveći veliki sveštenik. Za razliku od drugih sveštenika, on je prineo samoga sebe kao jedinu žrtvu koja je mogla odneti grehe svih ljudi na svetu. Isus je savršeni veliki sveštenik, jer je uzeo kaznu za svaki greh koji je iko ikad počinio.

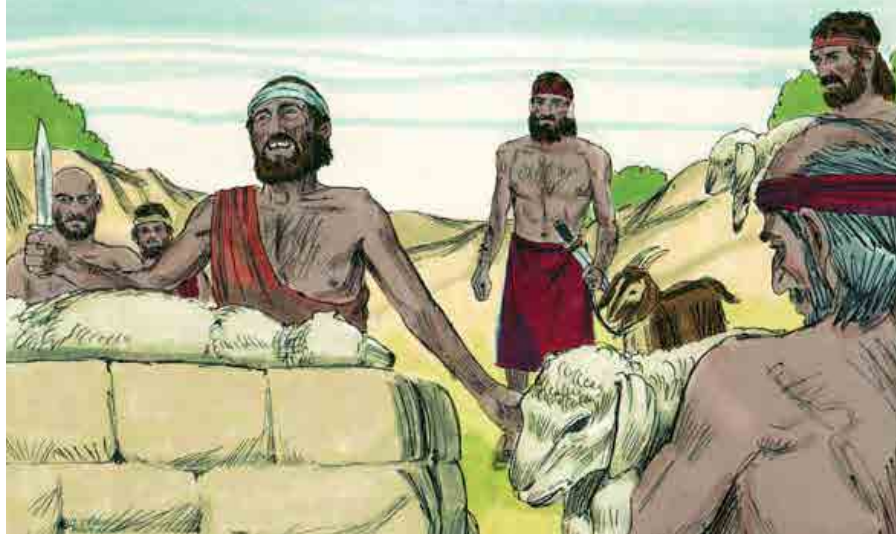
O Dol vačarda e Avramese: "Sa e narodura ane tute ka aven blagosuime." O Isus sasapotomko e Avrameso. Sa e narodura si blagoslovime zbog leste, golese kaj svako ko verujil ano Isus si spasimo tare grehura, thaj postanil duxovno potomko e Avrameso.

Bog je rekao Avraamu: "Svi narodi zemlje biće blagoslovljeni preko tebe." Isus je bio Avraamov potomak. Svi narodi bili su blagoslovljeni preko njega, jer svako ko veruje u Isusa spašen je od greha i postaje Avraamov duhovni potomak.

Kana o Dol vačarda e Avramese te dol pe čhave e Isako sar žrtva, o Dol dija terne bakre zaki žrtva mesto leso čhavo, o Isak. Savore amen zasluži te mera paše amare grehura! A o Dol dija e Isuse, e Bakre e Devlese, sar žrtva te merol mesto amende.

Kad je Bog rekao Avraamu da prinese svoga sina Isaka kao žrtvu, Bog je obezbedio jarca za žrtvu umesto njegovog sina Isaka. Svi mi zaslužujemo umreti za svoje grehe! Ali Bog je dao Isusa, Jagnje Božije, kao žrtvu koja umire umesto nas.

O Dol kana bičhalda zadnjo bilačhipe po Egipat, vačarda sa e Izraelskone familijende te čhinen šukare bakre thaj te mačhen leso rat ke svako vudar. Kana o Dol dikhlja o rat, nakhlo lenđe čhera thaj ni mudarda lenđe phurederen čhaven. Kava so sasa, dol pe vika Pasha.

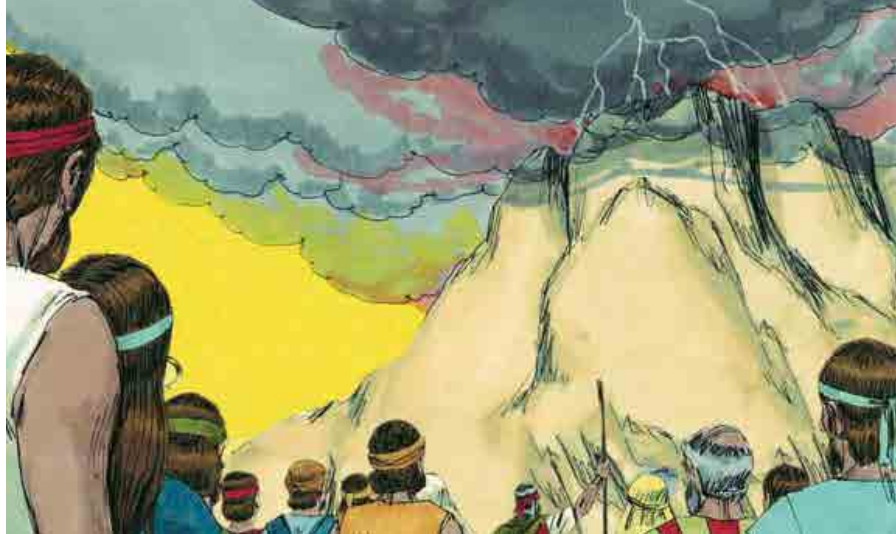
Kada je Bog poslao zadnju pošast na Egipat, rekao je svakoj izraelskoj familiji da zakolje savršeno jagnje i poškropi njegovu krv na vrh i sa strane dovratka svoje kuće. Kada je Bog video krv, zaobišao je njihove kuće i nije ubio njihove prvorođene sinove. Ovaj događaj se zove Pasha.

O Isus sasa pashalno Terno Bakro. Vov si savršeno thaj bizo greh thaj sasa mudardo ano vreme i pashalno proslava. Kana neko verujil ano Isus, e Isuseso rat si plata za ke lese grehura, a e Devlesi kazna ni avol pe gova manuš.

Isus je naše pashalno Jagnje. On je savršen i bezgrešan, a bio je ubijen za vreme pashalne proslave. Kada neko poveruje u Isusa, Isusova krv plaća za greh te osobe, a Božija kazna zaobilazi tu osobu.

O Dol čerda Savez e Izraelcurencar, save sesaleso birime narodo. A o Dol akana čerda Nevo Savez savo si savorende dostupno. Sa kava nevo savez, bilo kotare manuša šaj avol kototare e Devleso narodo gija so ka verujil ano Isus.

Bog je sklopio Savez s Izraelcima, koji su bili njegov izabrani narod. Međutim, Bog je sada sklopio Novi savez koji je dostupan svima. Zbog ovog Novog saveza, svako iz bilo kojega naroda može postati deo Božijega naroda tako što će verovati u Isusa.

O Mojsije sasa baro proroko savo vačarola e Devleso Lafi. A o Isus embaro tare sa e prorokura. Vov si Dol, gija da sa so čerda thaj vačarda sesa delura thaj o Lafura e Devlese. Golese e Isus dol pe vika Lafi e Devleso.

Mojsije je bio veliki prorok koji je govorio Božiju reč. Međutim, Isus je najveći prorok od svih. On je Bog, tako da je sve što je učinio i rekao bilo delo i reč Božija. Zbog toga se Isus naziva Reč Božija.

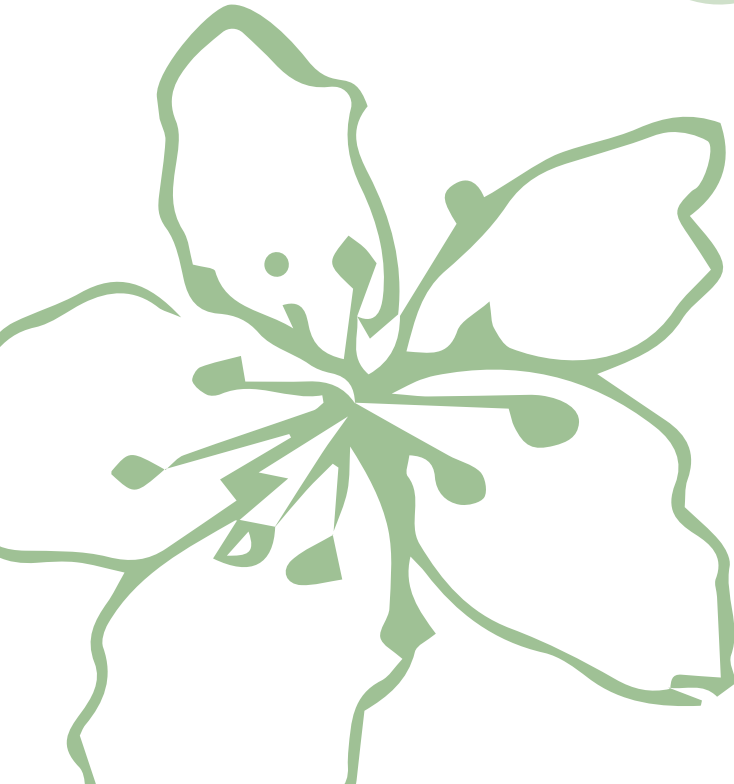
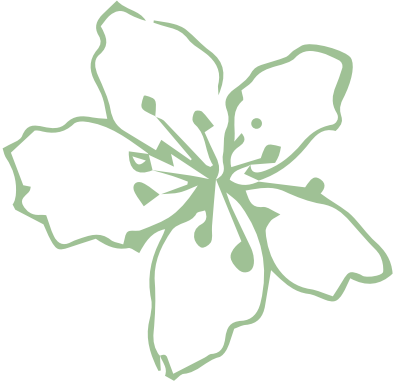
O Dol obećisada e carose e Davidese kaj jekh tare lese potomkura ka vladil sar caro pe Devleso narodo sa jekh đive. Sar si o Isus o Čhavo e Devleso thaj Mesija, vov si posebno potomko e Davideso savo ka vladil sa jekh đive.

Bog je obećao caru Davidu da će jedan od njegovih potomaka zauvek vladati kao car nad Božijim narodom. Budući da je Isus Sin Božiji i Mesija, on je taj posebni Davidov potomak koji može vladati zauvek.

O David sasa caro taro Izrael, a o Isus caro taro celo svemir! Vov ka avol palem thaj ka vladil ane po Carstvo ani pravda ano mir, sa jekh đive.

David je bio car Izraela, ali Isus je car celog svemira! On će doći ponovno i vladati svojim carstvom u pravdi i miru, zauvek.

49

E Devleso nevo *Božiji Novi savez* savez

Biblisko paramič andaro:

Lil e Rimljanurende 3,21–26; 5,1–11;

Lačo lafi taro Jovan 3,16;

Lačo lafi taro Marko 16,16;

Lil e Kološanende 1,13–14;

2. Lil e Korinčanende 5,17–21;

1. Lil e Jovaneso 1,5–10

Biblijska priča iz

Poslanice Rimljanima 3,21-26; 5,1-11;

Evanđelja po Jovanu 3,16;

Evanđelja po Marku 16,16;

Poslanice Kološanima 1,13-14;

Druge poslanice Korinćanima 5,17-21;

Prve Jovanove poslanice 1,5-10

O meleko vačarda e čhejaće savi akarola pe Marija kaj ka bijanol e Devlese Čhave. Gijate, dok sasa vađi čhej, o Dux Sveti sasa pe late i voj ačhili khamni. Bijanda murše thaj dija le alav Isus. Golese, o Isus sasa Dol thaj manuš.

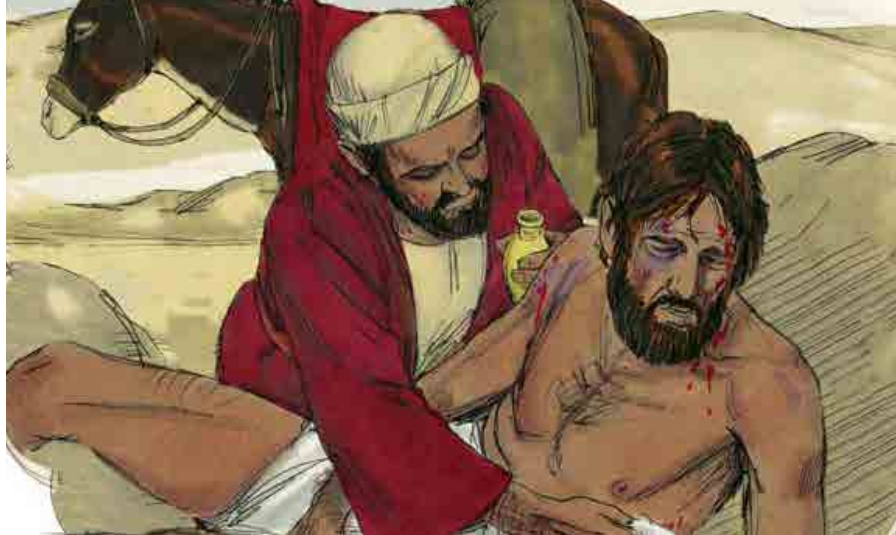
Anđeo je rekao devici koja se zvala Marija da će roditi Božijega Sina. I tako, dok je ona još bila devica, Duh Sveti ju je zasenio i ona je ostala trudna. Rodila je sina i nazvala ga Isus. Dakle, Isus je i Bog i čovek.

O Isus čerda but čudesura save dokažin kaj si vov o Dol. Phirda po paj, ačhada i barval, sastarda bute nasvale manušen, ikalda e bengentare manuša, vazdija e mulen thaj čerda e pand mangre thaj duje ciknen mačhen gači Hamase kaj halje paše 5.000 dene.

Isus je činio mnoga čuda koja dokazuju da je Bog. Hodao je po vodi, smirivao oluje, isceljivao mnoge bolesne ljude, isterivao demone, podigao mrtve i pretvorio pet hlebova i dve male ribe u dovoljno hrane za više od 5000 ljudi.

O Isus sasa thaj baro učitelji, thaj vačarda sa autoritet golese kaj vov čače e Devleso Čhavo. Vov sikada kaj trubul te mande avere manušen gija sar so mande korkoro tut.

Isus je bio i veliki učitelj, a govorio je s autoritetom jer je Sin Božiji. Poučavao je da trebaš voleti druge ljude isto onako kako voliš samog sebe.

Gija sikada kaj trubul te mande e Devle poviše nego so mande bilo so aver, te manga Le po but nego amaro barvalipe.

Takođe, poučavao je da trebaš voleti Boga više nego što voliš bilo šta drugo, uključujući svu svoju imovinu.

O Isus vačarda kaj o Carstvo e Devleso si po vredno tare sa ko sveto. Gova si em važno kolese ko preperol ano Carstvo e Devleso. Te bi avesa ane Devleso Carstvose, mora te ave spasime tare čire grehura.

Isus je rekao da je carstvo Božije vrednije od bilo čega na svetu. Pripadati Božijem carstvu važnije je od svega drugoga. Kako bi ušao u Božije carstvo, moraš biti spašen od svojih greha.

O Isus sikada kaj nesave manuša ka šunen le thaj ka aven spasime, a avera na. Vačarda kaj si nesave manuša sar šukar phuv. Von primin o šukar lafi taro Isus i tegani si spasime. Avera manuša sar zurali phuv tare nesavo drom, kaj i kućina (o seme) tare Devleso Lafi ni avol andre thaj ni dol nisavo bijandipe. Gola manuša crden o haberi e Isuseso thaj ni aven ane lesa carstvo.

Isus je poučavao da će ga neki ljudi prihvatiti i biti spašeni, a drugi neće. Rekao je da su neki ljudi poput dobrog tla. Oni primaju radosnu vest o Isusu i onda su spašeni. Drugi ljudi su kao tvrdo tlo koje nalazimo na putu, gde seme Božije reči ne ulazi i ne daje nikakvu žetvu. Ti ljudi odbijaju poruku o Isusu i neće ući u njegovo carstvo.

O Isus sikada kaj o Dol but mandol e grešnikuren. Vov mandol te oprostil lende thaj te čerol len pire čhaven.

Isus je poučavao da Bog vrlo voli grešnike. On im želi oprostiti i učiniti ih svojom decom.

O Isus gija i vačarda amende kaj o Dol ni mandol o greh. O Adam thaj i Eva kana grešisade, gova pelo pe lenđe potomkura. Sar posledica tar gova, svako manuš ko sveto grešil thaj gova crdol le taro Dol. Golese, savore čerdile e Devlese dušmanura.

Isus nam je isto tako rekao da Bog mrzi greh. Kad su Adam i Eva sagrešili, to je uticalo na sve njihove potomke. Kao posledica toga, svaka osoba na svetu greši i odvojena je od Boga. Stoga, svi su postali Božiji neprijatelji.

A o Dol gija manglja savoren ko sveto gači but kaj dija pe jekhe Čhave kaj savo pačal ano Isus ni ka avol kaznime paše pe grehura, nego ka trail e Devlesa sa e đivesa.

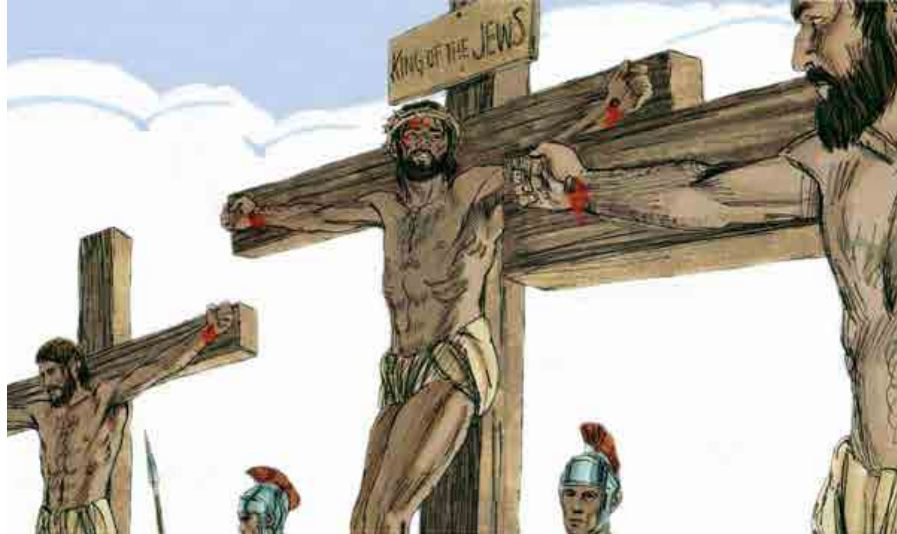
Međutim, Bog je tako puno voleo svakoga čoveka na svetu, da je dao svog jedinog Sina da ko god veruje u Isusa ne bude kažnjen za svoje grehe, nego da živi s Bogom zauvek

Ćire grehurende, tu san bango taj zasluži meripe. O Dol bi trubula te avol holjamo pe tute, al Vov čhorda piri holi po Isus a na pe tute. Kana o Isus mulo ko krsto, vov primisada ćiri kazna.

Zbog tvog greha, ti si kriv i zaslužuješ umreti. Bog bi se trebao ljutiti na tebe, ali je izlio svoju ljutnju na Isusa umesto na tebe. Kad je Isus umro na krstu, on je primio tvoju kaznu.

O Isus nikad ni grešisada, al birisada te avol kaznimo thaj te merol sar šukar žrtva te inđarol ćire grehura thaj e grehura sa e manušenje ko sveto. Golese o Isus žrtvuisada korkoro pes, o Dol šaj oprostil svako greh, pa i najbare grehura.

Isus nikad nije sagrešio, ali je odlučio da će biti kažnjen i umreti kao savršena žrtva da odnese tvoje grehe i grehe svake osobe na svetu. Budući da je Isus žrtvovao samog sebe, Bog može oprostiti svaki greh, čak i grozne grehe.

Šukar buča našti spasin tut. Naj khanči so tu šaj čere te avol tut zajedništvo e Devlesa. Samo o Isus šaj te thovol će grehura. Tu trubul te veruji kaj o Isus si e Devleso Čhavo, kaj mulo ko krsto mesto tuče, thaj kaj o Dol vazdijale tare mule.

Dobra dela te ne mogu spasiti. Nema ništa što ti možeš učiniti kako bi imao zajedništvo s Bogom. Samo Isus može oprati tvoje grehe. Ti trebaš verovati da Isus jest Sin Božiji, da je umro na krstu umesto tebe i da ga je Bog podigao iz mrtvih.

O Dol ka spasil svakone ko verujil ano Isus thaj primil le sar piro Rajo. Thaj ni ka spasil kolen save ni verujin ane Leste. Naj važno dal san barvalo il čoro, murš il đuvli, purano il terno, kaj beše. O Dol mandol tut thaj mandol te veruji ano Isus te bi le avola zajedništvo tusa.

Bog će spasiti svakoga ko veruje u Isusa i primi ga kao svoga Gospodara. No, neće spasiti onoga ko ne veruje u Njega. Nije važno jesi li bogat ili siromašan, muškarac ili žena, star ili mlad, ili gde živiš. Bog te voli i želi da veruješ u Isusa kako bi imao blisko zajedništvo s tobom.

O Isus dol tu vika te veruji ane leste thaj te ave krstimo. Veruji li kaj si o Isus o Mesija, jekh Čhavo e Devleso? Veruji li kaj san grešno thaj kaj zaluži o Dol te kaznil tut? Veruji li kaj o Isus mulo ko krsto te bi lola će grehura?

Isus te poziva da veruješ u njega i da budeš kršten. Veruješ li da je Isus Mesija, jedini Sin Božiji? Veruješ li da si grešnik i da zaslužuješ da te Bog kazni? Veruješ li da je Isus umro na krstu da odnese tvoje grehe?

Ako veruji ano Isus thaj ane kova so čerda tuče, onda san hriščano. O Dol ikalda tut tare Bengeso carstvo taro kalipe thaj čuta tut ane Devleso carstvo e svetloso. O Dol lija čo purano, o grešno način tar čo životo, thaj dija tut nevo pravedno način taro životo.

Ako veruješ u Isusa i u ono što je on učinio za tebe, onda si hrišćanin. Bog te izvukao iz Sotonina carstva tame i stavio te u Božije carstvo svetla. Bog je oduzeo tvoje stare, grešne načine života i dao ti nov, pravedan način života.

Ako san hrišćanino, o Dol oprostisada čire grehura golese so o Isus gova čerda. Akana, o Dol smatril tut pašutno amal a na dušmano.

Ako si hrišćanin, Bog je oprostio tvoje grehe zbog onoga što je Isus učinio. Sada te Bog smatra bliskim prijateljem, a ne neprijateljem.

Te san amal e Devleso thaj sluga e Isuseso o Rajo, trubul te ave kova savo šunol o Isus so sikavol. Te ako san hriščano, vađi ka ave ane kušnje tare grehura. A o Dol si verno thaj vačarol ako priznaji ćire grehura, vov ka oprostil tuče. Vov ka dol tut zuralipe te maretu e grehurencar.

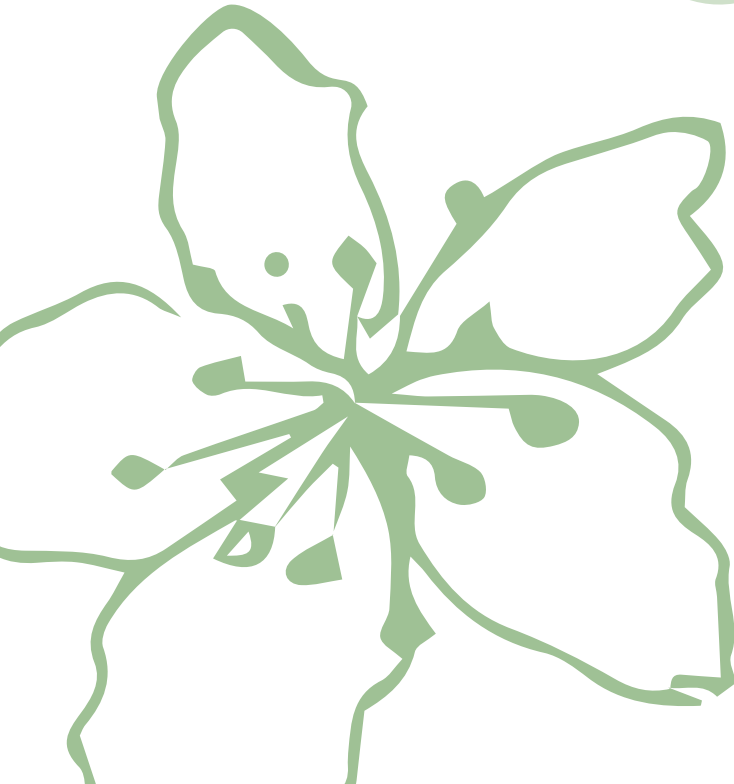
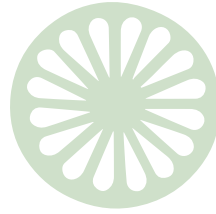
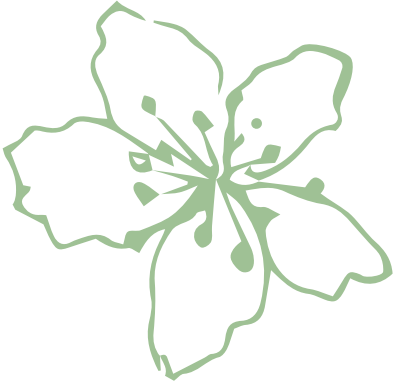
Ako si prijatelj Božiji i sluga Isusa Gospodara, hoćeš biti poslušan onome što te Isus poučava. Iako si hriščanin, i dalje ćeš biti u iskušenju grešiti. Ali Bog je veran i kaže da ako priznaš svoje grehe, on će ti oprostiti. On će ti dati snagu da se boriš protiv greha.

O Dolvačarol tuče te molit ut,
te sikljo leso Lafi, te slavi le
avere hriščanurencar thaj
te vačare averende so Vov
čerda tuče. Kava sa pomožil
tuče te avol tut po duboko
zajedništvo Lesa.

*Bog ti kaže da se moliš, da
proučavaš njegovu Reč, da
ga slaviš zajedno sa ostalim
hriščanima i da govoriš
drugima šta je učinio za tebe.
Sve ovo ti pomaže da imaš
dublje zajedništvo s Njim.*

50

O Isus irilpe

Isus se vraća

Biblistko paramič andaro:

Lačo lafi taro Matej 24,14; 28,18;

Lačo lafi taro Jovan 15,20; 16,33;

Otkrivenje 2,10;

Lačo lafi taro Matej 13,24–30, 36–42;

1 Lil e Solumnjanurende 4,13–5,11;

Lil e Jakoveso 1,12;

Lačo lafi taro Matej 22,13;

Otkrivenje 20,10; 21,1–22,21

Biblijska priča iz

Evandelja po Mateju 24,14; 28,18;

Evandelja po Jovanu 15,20; 16,33;

Otkrivenja 2,10;

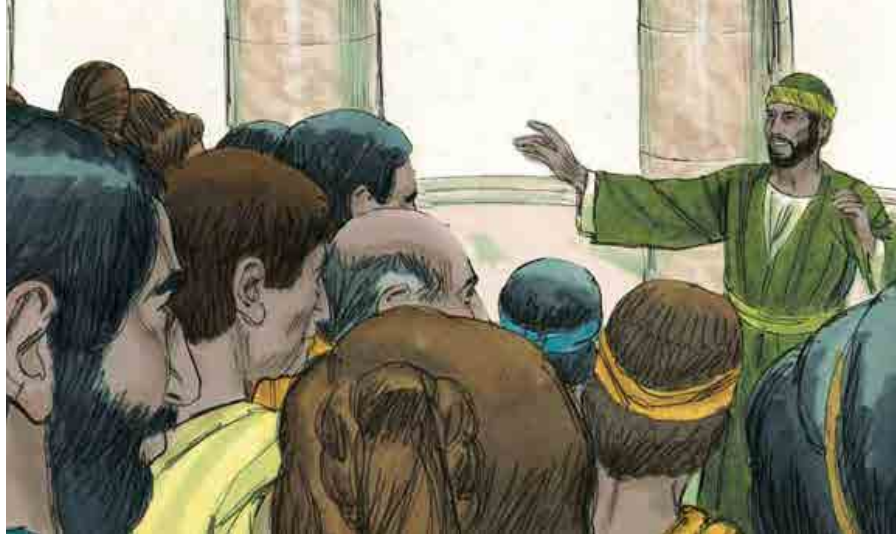
Evandelja po Mateju 13,24–30.36–42;

Prve poslanice Solunjanima 4,13–5,11;

Jakovljeve poslanice 1,12;

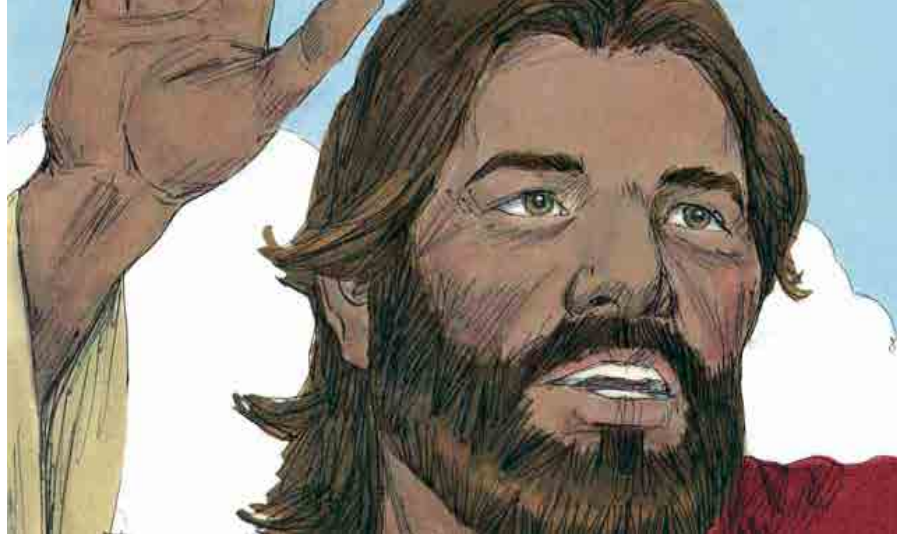
Evandelja po Mateju 22,13;

Otkrivenja 20,10; 21,1–22,21

Isi paše 2.000 berša, sa po but thaj po but manuša ano celo sveto šunde lačo lafi taro Isus o Mesija. I kandiri barol. O Isus obećisada kaj ka iril pe ko krajo e svetoso. Thaj iako vađi ni irisajlo, vov ka ičarol po obećanje.

Već gotovo 2000 godina, sve više i više ljudi u celom svetu sluša radosnu vest o Isusu Mesiji. Crkva raste. Isus je obećao da će se vratiti na kraju sveta. Iako se još nije vratio, on će ispuniti svoje obećanje.

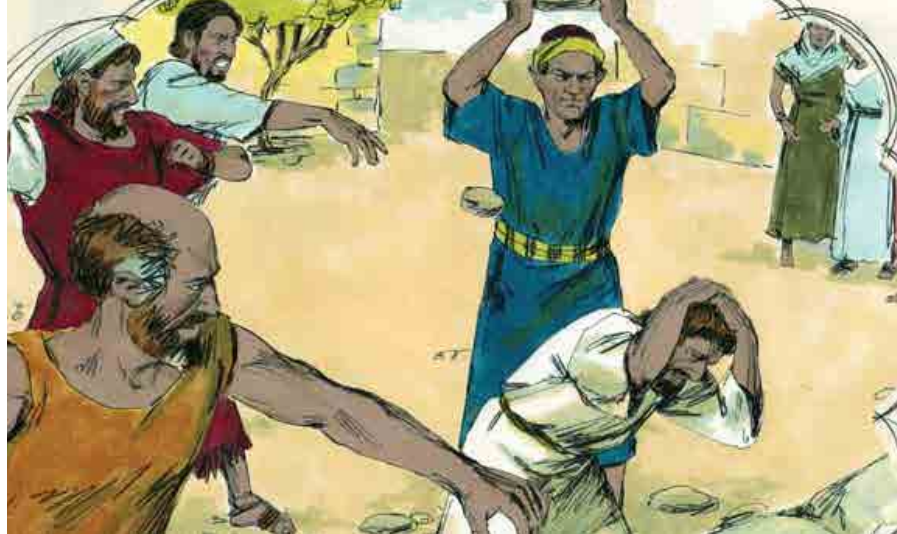
Thaj di kaj adučara e Isuse te iril pe, o Dol mandol te živi gija sveto te šaj te proslavile. Vov mandol te vačara averende tare Leso carstvo. O Isus kana živisada ki phuv, vov vačarda: “Mingre učenikura ka vačaren o lačno lafi taro carstvo e Devleso e manušende ane celo sveto thaj tegani ka avol kraj.”

Dok čekamo Isusa da se vrati, Bog želi da živimo na način koji je sveti i koji ga proslavlja. On ujedno želi da govorimo drugima o njegovom carstvu. Kad je Isus živeo na zemlji, rekao je: “Moji učenici će propovedati radosnu vest o carstvu Božijem posvuda po svetu, i onda će doći kraj.”

But narodura vađi ni šunde taro Isus. Angleder so irisajlo ano nebo, o Isus vačarda e hriščanurende te vačaren taro šukar lafi e manušenje save ni šunde. Vačarda: “Đan i čeren učenikuren tare sa e narodura!” thaj: “I njiva si spremno pašo čidipe!”

Mnogi narodi još uvek nisu čuli o Isusu. Pre nego se vratio na nebo, Isus je rekao hriščanima da govore radosnu vest ljudima koji je nikad nisu čuli. Rekao je: “Idite i činite sve narode učenicima mojim!” Takođe je rekao: “Polja su spremna za žetvu!”

O Isus vačarda: “O sluga naj pobaro taro po gospodari. Sar e anglune tare kava sveto so mrzisade man, gija i tumen ka mučin taj ka mudaren paše mande. Ako trpin ke kava sveto, aven ohrabrimo kaj me pobedisadem e benge, okole savo vladil kale svetosa. Ako ačhen verna di o kraj, o Dol ka spasil tumen!”

Isus je isto rekao: “Sluga nije veći od svog gospodara. Kao što su vlasti ovog sveta mrzele mene, tako će vas mučiti i ubijati zbog mene. Iako ćete trpeti u ovome svetu, budite ohrabreni jer sam ja pobedio Sotonu, koji vlada nad ovim svetom. Ako ostanete verni do kraja, onda će vas Bog spasiti!”

O Isus pe učenikurende vačarda paramič te bi objasnila so ka avol e manušencar kana o sveto ka završilpe. Vačarda: “Nesavo manuš sadisada lačno seme ane po polje. Dok suta, avilo lesu dušmano thaj sadisada korov maškar lesu điv thaj našlo.”

Isus je svojim učenicima ispričao priču kako bi objasnio šta će se dogoditi s ljudima kada svet završi. Rekao je: “Neki čovek je zasadio dobro seme u svom polju. Dok je spavao, došao je njegov neprijatelj i zasadio korov među pšenicu i onda otišao.”

Kana e biljke barile, e sluga gole manušese vačarde lese: 'Gospodarona, tu sadisadan lačo seme ko polje. Sose si akana korov pe leste?' O Gospodari vačarda lenđe: 'O dušmano sadisada le.'"

"Kad su biljke isklijale, sluge toga čoveka rekli su: 'Gospodaru, ti si zasadio dobro seme na onom polju. Zašto je onda korov na njemu?' Gospodar je odgovorio: 'Mora da ih je neprijatelj zasadio.'"

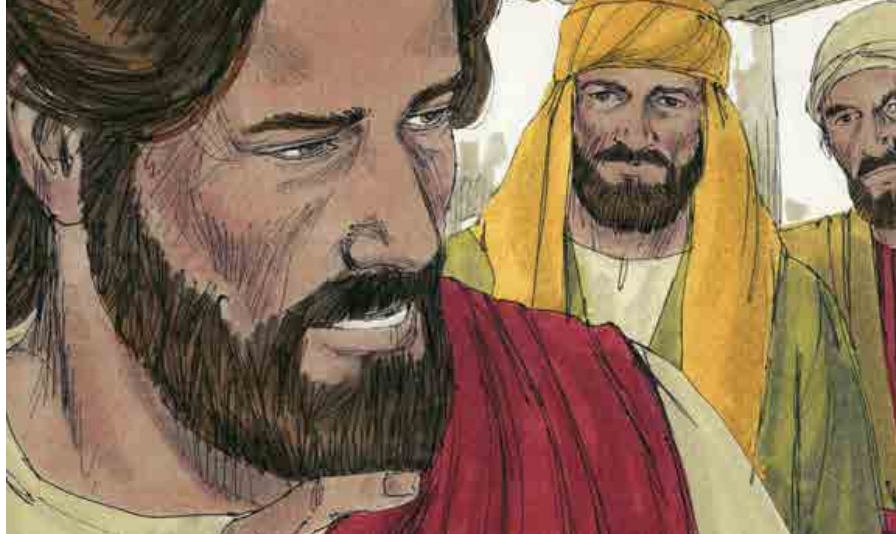
E sluga vačarde pe gospodrese: 'Te ikala li o korov?' O Gospodarivačarda: 'Na. Ako gova čeren, ka čupin i o điv. Ađučaren đi ko ćidipe tegani čiden o korov ki kupa, a o điv anenani mi žitnica.'"

"Sluge su odgovorili svome gospodaru: 'Da iščupamo korov?' Gospodar im je odgovorio: 'Ne. Ako to učinite, iščupat ćete i deo pšenice. Pričekajte do žetve, a onda sakupite korov na hrpu da se zapali, ali donesite pšenicu u moju žitnicu.'"

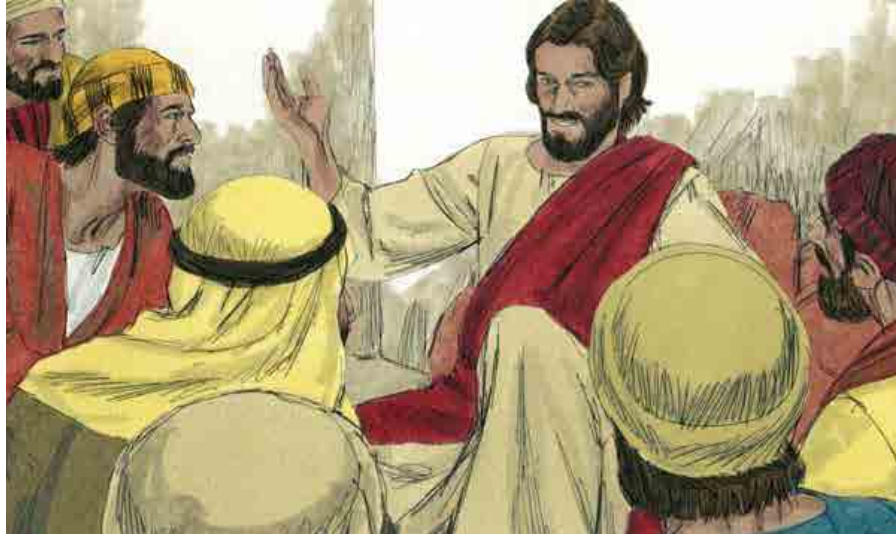
E učenikura ni razumisade kaja paramič, pa pučlje e Isuse te vačarol lenđe kaja paramič. O Isus vačarda: “Manuš savo sadisada i lačno seme sikavol kaj si o Mesija. O polje sikavol kaj si kava sveto. Šukar seme sikavol kaj si e manuša ano Devleso carstvo.”

Učenici nisu razumeli značenje ove priče, pa su pitali Isusa da im je objasni. Isus je rekao: “Čovek koji je zasadio dobro seme predstavlja Mesiju. Polje predstavlja svet. Dobro seme predstavlja ljude u Božijem carstvu.”

O korov sikavol e manušen save si e Bilačhese. O dušmano savo sadisada o korov sikavol e benge. O čidipe sikavol o krajo taro sveto, a kalaso čidensikaven e Devlese melekura."

"Korov predstavlja ljude koji pripadaju Zlome. Neprijatelj koji je zasadio korov predstavlja đavola. Žetva predstavlja kraj sveta, a žeteoci predstavljaju Božije anđele."

Kana o sveto ka završil pe,
e melekura ka čiden sa e
manušen save priperen e
bengese thaj ka čhuden len
ani jag, kaj ka roven thaj ka
maren dandencar ani bari
patnja. A e pravednikura ka
sijajin sar o khamano carstvo
e Devleso, lenđe Dadesa.”

*Na kraju sveta, anđeli
će skupiti sve ljude koji
pripadaju đavolu i baciti ih
u vatrenu peć, gde će plakati
i škrgutati zubima u velikoj
patnji. Onda će pravednici
zasijati kao sunce u carstvu
Boga, njihovog Oca.*

O Isus gija vačarda kaj ka iril pe ki phuv angleder o sveto so završil pe. Ka iril pe isto način sar i so delo, gija, ka avo le i fizičko telo, thaj ka avo ane oblakura taro nebo. Kana ka iril pe o Isus, svako hriščano savo mulo ka uštol thaj ka aračhol le ano nebo.

Isus je isto tako rekao da će se vratiti na zemlju upravo pre nego svet završi. Vratiti će se na isti način kako je otišao, to jest, imaće fizičko telo i doći će na oblacima nebeskim. Kad se Isus vrati, svaki hriščanin koji je umro će uskrsnuti od mrtvih i susresti ga na nebu.

Tegani e hrišćanura save si đuvde ka đan ano nebo thaj ka aven kole hrišćanurencar save uštile tare mule. Savore ka aven odori e Isusesa. Pale gova, o Isus ka živil pe manušencar ano savršeno mir thaj ano zajedništvo sa jekh đive.

Zatim će hrišćani koji budu još uvek živi uzići na nebo i pridružiti se hrišćanima koji su uskrsnuli od mrtvih. Svi će biti tamo s Isusom. Nakon toga, Isus će živeti sa svojim narodom u savršenom miru i jedinstvu, zauvek.

O Isus obećisada kaj ka dol
krune svakonese ko verujil
ane leste. Von ka živin thaj
ka vladin e Devlesa ano mir
sa jekh đive.

*Isus je obećao da će dati
krunu svakome ko veruje
u njega. Oni će zauvek
živeti i vladati s Bogom
u savršenom miru.*

O Dol ka sudil svakonese ko ni verujil ano Isus. Ka čhudol len ani jag e bengesi, kaj ka avol rojipe thaj tresipe e dandencar ani patnja sa đivesa. I jag nikad ni ka ačhol, ka phabol uvek, a e čerme ni ka ačhen te xan len.

Međutim, Bog će suditi svakoga ko ne veruje u Isusa. Baciće ih u pakao, gde će zauvek plakati i škrgutati zubima u patnji. Vatra koja nikad neće prestati, neprekidno će ih paliti, a crvi ih neće prestati jesti.

O Isus ka iril pe, vov ka uništil e Benge thaj leso carstvo. Ka čhudol e Benge ano bengesi jag kaj ka phabol vov sa jekh đive, kolencar save manglje le te sledin mesto te aven kola save šunen e Devle.

Kad se Isus vrati, u potpunosti će uništiti Sotonu i njegovo carstvo. Baciće Sotonu u pakao, gde će zauvek goreti, zajedno sa svima koji su odlučili slediti njega umesto da budu poslušni Bogu.

Sar o Adam thaj i Eva sesa kola save ni šunde e Devle thaj ande e grehura ane kava sveto, o Dol dija armaja o greh thaj rešisada te mudarol o greh. A jekh đive o Dol ka čerol nevo nebo thaj nevi phuv savi ka avol savršeno.

Pošto su Adam i Eva bili neposlušni Bogu i doveli greh u ovaj svet, Bog ga je prokleo i odlučio uništiti. No, jednoga dana Bog će stvoriti novo nebo i novu zemlju, koji će biti savršeni.

O Isus thaj lese manuša ka živin ki kaja nevi phuv, thaj Vov ka vladil sa e đivesa ke sa so postojil. Ka kosol svako asvi thaj ni ka avol patnja, žal, rojipe, bilačhipe, dukh ni meripe. O Isus ka vladil pe piro carstvo e mirosa thaj e pravdinasa, thaj vov ka avol pe manušencar sa jekh đive.

Isus i njegov narod živeće na novoj zemlji, a On će vladati zauvek nad svime što postoji. Obrisaće svaku suzu i neće više biti ni patnje, ni tuge, ni plakanja, ni zla, ni boli, ni smrti. Isus će vladati nad svojim carstvom u miru i pravdi, te će zauvek ostati sa svojim narodom.

O Isus vačarda pe učenikurende: "Sa o vlast ko nebo thaj ki phuv dija pe mande. Golese, đan, čeren učenikuren tare sa e narodura gija kaj krstin len ko alav e Dadese, e Čhavesse, thaj e Duxo Svetoso, sikaven len te aven kola save ka šunen so me tumende vačardem. Den tumen gođi, me ka avav uvek tumencar."

Isus je rekao svojim učenicima: "Data mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Dakle, idite, činite učenike od svih naroda tako što ćete ih krstiti u ime Oca, Sina i Duha Svetoga, te učeći ih da budu poslušni svemu što sam vam zapovedio. Setite se, ja ću uvek biti s vama."

Gurbet
door43.org

Srpski
door43.org